

**BÆREKRAFT-
RAPPORT**

Side 36-54

SKAGERRAK
NORDIC DRY GIN

THE PHILOSOPHY BEHIND SKAGERRAK
NORDIC DRY GIN WAS TO CREATE A CLASSIC
JUNIPER-DRIVEN GIN WITH A DISTINCT Nordic
CONTAINING DISTILLATES MADE FROM
... IN THE SKAGERRAK ROOM
... OF 100 1000

SKAGERRAK NORDIC DRY GIN

er utviklet sammen med noen av Nordens
beste bartendere. Les mer på side 25.

ÅRSRAPPORT 2019

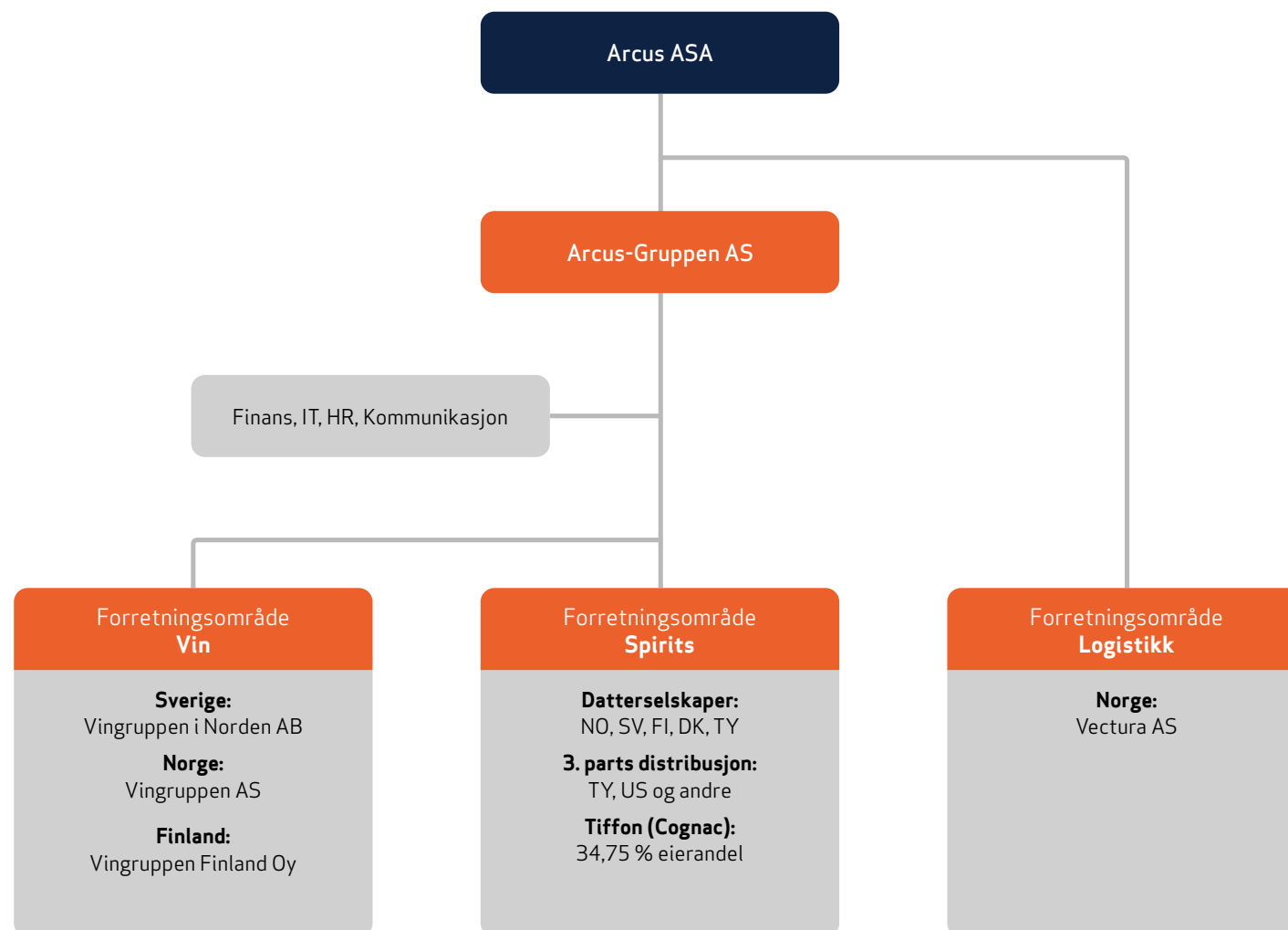
Arcus

LIKE STORT SOM SEKS FOTBALLBANER

På Gjelleråsen utenfor Oslo produseres alle Arcus' brennevinsprodukter, og det tappes store volumer vin. Herfra transporterer Vectura vin, øl og brennevin til alle 334 vinmonopol. Anlegget på Gjelleråsen er et av Europas nyeste og mest avanserte, og et av meget få med eget akkreditert laboratorium for kvalitetskontroll.

FORRETNINGSSTRUKTUR

INNHOOLD

KORT OPPSUMMERT

Forretningsstruktur	3
Et ledende nordisk merkevarereselskap	4
Nøkkeltall 2019	5
Strategi og nøkkelinformasjon	6
Konsernsjefen	8

VIRKSOMHETEN

Kort om virksomheten	9
Vin	12
Spirits	21
Logistikk	31
Organisasjon	33
Konsernledelsen	35

BÆREKRAFT

36

EIERSTYRING

55

STYRETS ÅRSBERETNING

59

REGNSKAP OG NOTER

Innhold	65
Konsernregnskap med noter	66
Selskapsregnskap med noter	134
Erklæring	143
Revisors beretning	144

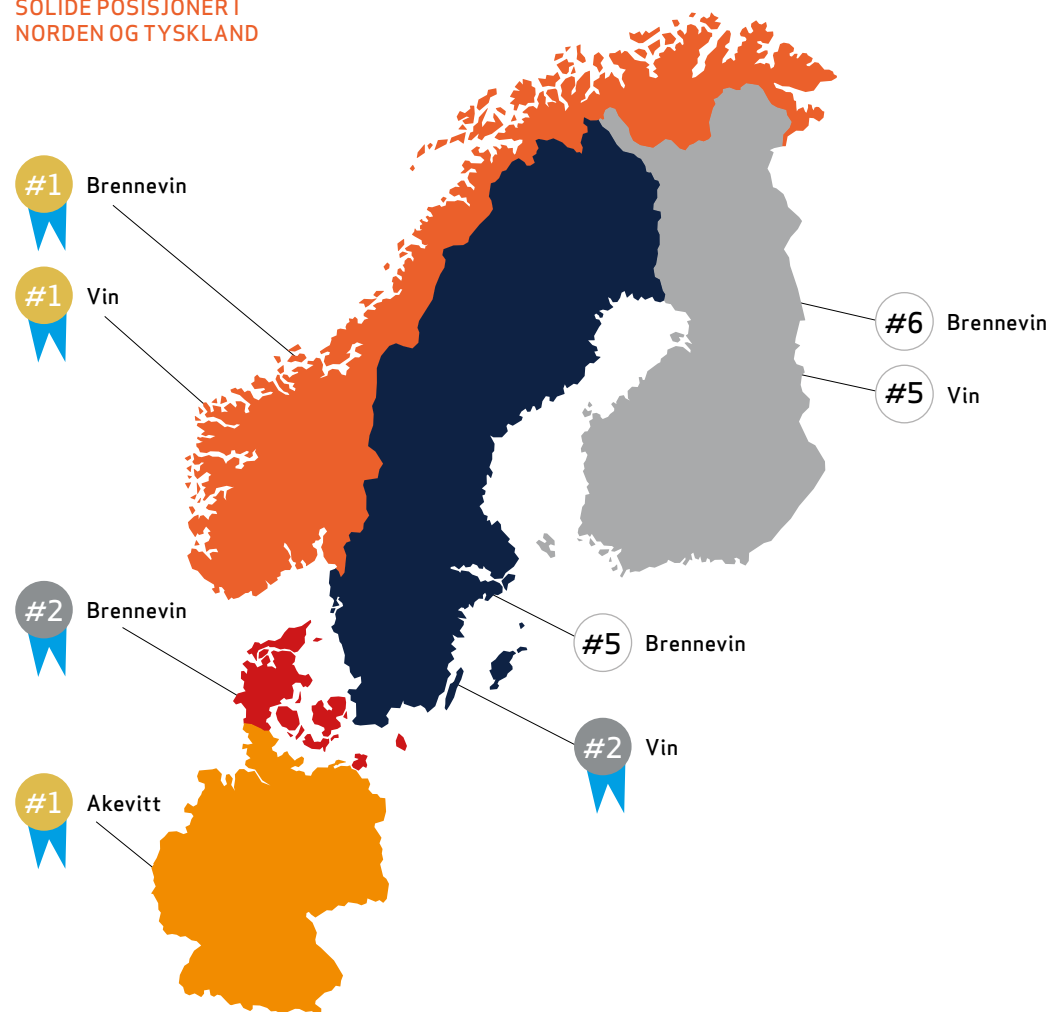
IR- og mediekontakt:

Konserndirektør IR og Kommunikasjon
Per Bjørkum
per.bjorkum@arcus.no
Tlf +47 922 55 777

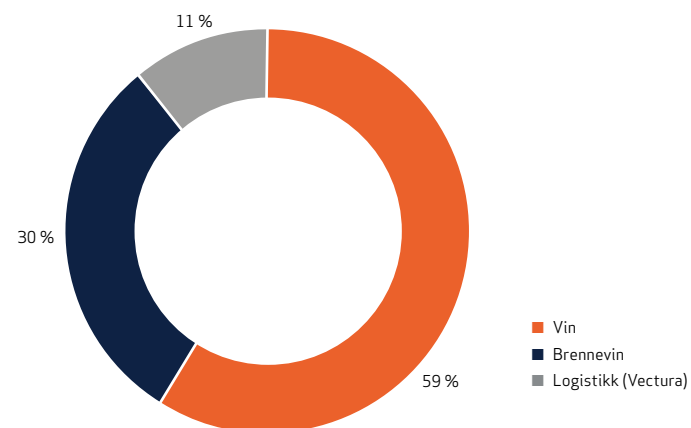
Konsept, design og produksjon: oktanoslo.no

ET LEDENDE NORDISK MERKEVARESELSKAP

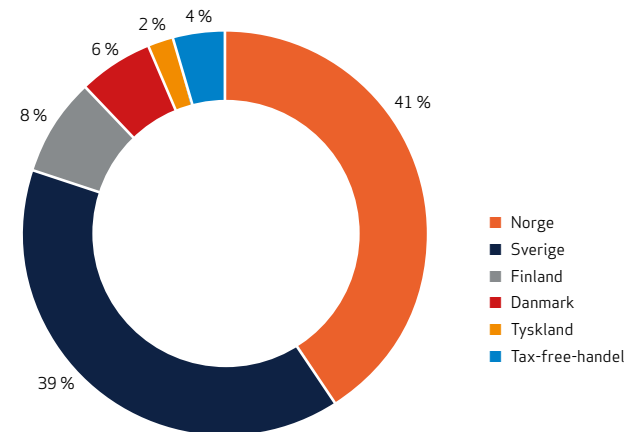
SOLIDE POSISJONER I
NORDEN OG TYSKLAND

SALGSINNEKTER FORDELT PER FORRETNINGSOMRÅDE 2019

SALGSINNEKTER FORDELT PER LAND 2019

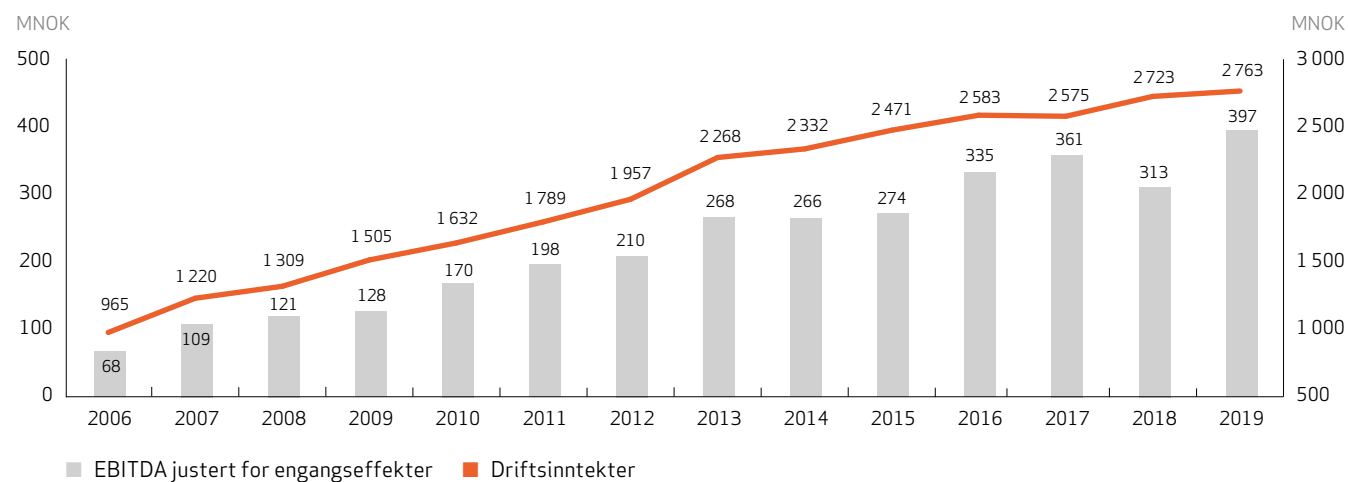
NØKKELTALL 2019¹

Arcus ASA Konsern		2019	2018	2017	2016	2015
Driftsinntekter	MNOK	2 762,8	2 723,2	2 575,1	2 582,5	2 470,9
Herav driftsinntekter utenfor Norge	MNOK	1 638,1	1 646,8	1 554,4	1 567,7	1 479,5
EBITDA	MNOK	377,3	307,3	347,6	290,5	257,8
EBITDA justert for engangseffekter	MNOK	397,1	312,6	360,7	335,3	274,4
EBITDA margin justert for engangseffekter	%	14,4 %	11,5 %	14,0 %	13,0 %	11,1 %
Antall ansatte 31.12.	Personer	435	435	425	409	422

DRIFTSINNTEKTER
MNOK

2.763

VEKST 2006-2019

EBITDA justert for
engangseffekter MNOK

397

ANTALL
ANSATTE

435

1. Fra 2019 er EBITDA vesentlig påvirket med 92,9 MNOK som følge av innføringen av IFRS 16. Se forøvrig note 13 om leieavtaler.

STRATEGI OG NØKKELINFORMASJON

ARCUS' VEKSTSTRATEGI SAMMENFATTET I 10 PUNKTER:

SPIRITS

- Vekst for ledende merkevarer innen kategoriene akevitt og bitter
- Forsterke posisjonen i Norden, revitalisere Tyskland
- Forsterke innovasjonsarbeidet: Nye anledninger, kategorier og konsumentgrupper

VIN

- Vinne tendere i monopolmarkedene og videreutvikle dagens sortiment
- Tiltrekke nye og komplementære agenturer
- Forsterke og videreutvikle salget av egne varemerker
- Utnytte entreprenørmodellen, tiltrekke de beste for oppstart av nye vinselskaper

LOGISTIKK

- Vedvarende fokus på kostnadsoptimering
- Øke omsetningen med nye distribusjonsavtaler

M&A

- Mindre bolt-on oppkjøp

FINANSIELLE MÅL

Omsetning:

Organisk vekst 3–5 % per år, inklusiv mindre bolt-on oppkjøp.

EBITDA:

Vekst på 6–9 % per år ilt de neste 3–5 årene.

UTBYTTEPOLITIKK

Arcus har som ambisjon å utbetale et årlig utbytte på ca. 50–70 % av årlig nettoresultat. Forslaget om å utbetale utbytte og størrelsen på dette, blir fremlagt av styret og besluttet av den ordinære generalforsamlingen 10. juni.

FINANSIELL KALENDER 2020

29. april: Resultat, første kvartal

10. juni: Generalforsamling

10. juli: Utbetaling av utbytte¹

18. august: Resultat, andre kvartal

6. november: Resultat, tredje kvartal

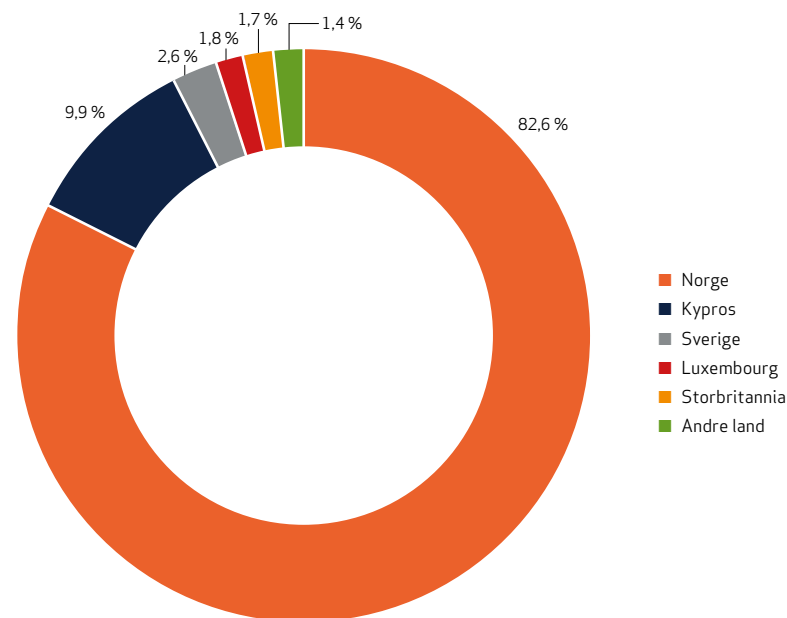
1. Forutsatt at forslag til utbytte vedtas på generalforsamlingen 10. juni 2020.

AKSJONÆRLISTE PER 31. DESEMBER 2019

I Arcus ASA er det 68 023 255 aksjer, fordelt på 2 250 aksjonærer.

Aksjonærer	Antall aksjer	Eierandel
1 Canica AS	30 093 077	44,2 %
2 Geveran Trading Co Ltd	6 750 000	9,9 %
3 Verdipapirfondet DNB Norge (IV)	3 441 226	5,1 %
4 Hoff SA	3 297 000	4,8 %
5 Sundt AS	2 399 460	3,5 %
6 Verdipapirfondet Eika Spar	1 943 660	2,9 %
7 Danske Invest Norske Instit. (II)	1 823 598	2,7 %
8 Folketrygdfondet	1 800 000	2,6 %
9 Verdipapirfondet Eika Norge	1 568 193	2,3 %
10 Goldman Saachs International	1 092 651	1,6 %
11 Centra Invest AS	988 818	1,5 %
12 Danske Invest Norske Aksjer Inst.	789 038	1,2 %
13 RBC Investor Services Bank S.A.	778 250	1,1 %
14 Mutual Fund Localtapiola Consumer	467 243	0,7 %
15 Wenaas Kapital AS Aksjebeholdning	406 923	0,6 %
16 Verdipapirfondte Eika Balansert	398 307	0,6 %
17 Central Capital AS	355 000	0,5 %
18 Danske Invest Norge (II)	327 966	0,5 %
19 Avanza Bank AB	311 156	0,5 %
20 KBL European Private Bankers S.A.	294 753	0,4 %

GEOGRAFISK FORDELING AV AKSJONÆRER PER 31. DESEMBER 2019

NYHETER OG BØRSMELDINGER

Du kan abonnere på børsmeldinger og kvartalsrapporter fra Arcus på denne lenken:

<https://www.arcus.no/en/subscribe>

Husk å klikke av for «Information type» på høyre side.

AVKASTNING INKLUSIV UTBYTTE

	Arcus	Oslo Børs' Hovedindeks	Oslo Børs' Konsumvareindeks
Des. 2016–2019	-4,0 %	40,5 %	65,2 %
2019	-6,5 %	15,9 %	22,9 %

Arcus ASA ble notert på Oslo Børs 01.12.2016.

Kilde: Oslo Børs

UTBYTTE PER AKSJE

Kr 1,47 utbetalt 2017.
Kr 1,66 utbetalt 2018.
Kr 1,66 utbetalt 2019.
Kr 1,66 utbetalt 2020¹.

1. Forutsatt at forslag til utbytte vedtas på generalforsamlingen 10. juni 2020.

2019

I Norge økte salget av vin i 2019, men sterk euro og dollar presset lønnsomheten i både Norge og Sverige. Også det overraskende bortfallet av vinagenter i Sverige våren 2019, har preget resultatene. For forretningsområdet Spirits har omsetningen økt for fjerde året på rad, i år først og fremst på grunn av nye agenter. Vårt tredje forretningsområde, Logistikk, har fortsatt den gode utviklingen, og kan igjen vise til omsetningsvekst.

FORRETNINGSOMRÅDE VIN

I 2019 har det vært høyt engasjement i vår svenske vinvirksomhet. Særlig etter bortfallet av agenturene våren 2019, har den svenske organisasjonen jobbet hardt og målrettet. Det har resultert i mange nye listeføringer på Systembolaget. Flere av vinselskapene har i 2019 hatt tosifret omsetningsvekst.

I Norge har antall produkter på Vinmonopolets topp 100-liste økt fra 18 til 21, en meget sterk prestasjon. I løpet av året har vinselskapene vunnet noen av de aller største og viktigste anbudene som

Vinmonopolet har utlyst, både med våre egne merker og med våre partnere. Det har gitt både høyere omsetning og økte markedsandeler.

FORRETNINGSOMRÅDE SPIRITS

År etter år kåres våre brennevinsprodukter til verdens beste i sine kategorier. Den høye kvaliteten på våre merkevarer har gitt oss mange medaljer også i 2019. I løpet av året har vi introdusert populære produkter i nye markeder. Det gode salget av både vodka og ferdigblandede cocktails i Danmark er et eksempel på dette. Også vår portefølje av

agenter har økt, og vi representerer nå langt flere internasjonale merkevarer enn tidligere. For Spirits ble både omsetning og driftsresultat bedre enn i 2018.

FORRETNINGSOMRÅDET LOGISTIKK

I 2019 har Vectura fått mange nye kunder, og dessuten har mange av disse økt sitt volum. Det har gitt høyere aktivitet for Vectura, fjerde året på rad med omsetningsvekst. Ved utgangen av 2019 håndterte Vectura rundt 13.000 forskjellige produkter, en vekst fra ca. 12.000 året før.

ESG

Vi har gjennomført mange viktige ESG-tiltak (Environmental, Social and Governance) de siste årene, og i 2019 har dette viktige arbeidet akselerert. Vi skal fortsette arbeidet med å bidra til et bedre miljø, og ta ansvar for et bærekraftig samfunn.

Kenneth Hamnes, Konsernsjef

Kort om virksomheten

Arcus er en av Nordens største merkevarebedrifter innen vin og brennevin. Sverige, Danmark, Norge, Finland og Tyskland utgjør hjemmemarkedet. Vectura er Norges ledende logistikkvirksomhet for alkoholholdige drikkevarer.

Arcus ASA eier merkevarereselskapet Arcus-Gruppen AS og logistikk-selskapet Vectura AS. Konsernets operative virksomhet drives gjennom forretningsområdene Spirits, Vin og Logistikk. All produksjon av brennevin, og tapping av vin og brennevin, tilhører forretningsområdet Spirits.

Forretningsområdene Spirits og Vin står for produktutvikling, import, salg og markedsføring av sine produkter. Spirits har også ansvar for produksjon, lagring og tapping. Vectura tar hånd

om all distribusjon i Norge. I øvrige land ivaretas denne funksjonen av eksterne samarbeidspartnere.

Vectura tilbyr logistiktjenester for produsenter, agenter og importører av vin, brennevin, øl og andre drikkevarer. Deres varer leveres av Vectura til Vinmonopolets butikker, til hoteller, restauranter og kaféer i hele Norge. Produkter fra Arcus utgjør ca. 30 prosent av Vecturas omsetning.

VIN

Arcus er den største importøren av vin i Norge, den nest største i Sverige, og nummer fem i Finland. Konsernets vinselskaper har et bredt spekter av agenturer, der samtlige kategorier i alle viktige vinland er representert. I tillegg kommer en betydelig del av omsetningen fra Arcus' merkevarer. Disse importeres i bulk og tappes på Gjelleråsen. Et eksempel på et slikt produkt er Falling Feather, en rødvin som har vært blant de aller mest populære på Vinmonopolet i en årrekke.

Vinbransjen preges av personlige relasjoner mellom produsent og agent. Det er bakgrunnen for at Arcus' importvirksomhet er organisert i flere mindre selskaper – både i Sverige, Finland og Norge. Flere av dem er deleid av gründere eller nøkkelpersoner med sterke relasjoner til

attraktive leverandører. Disse vinselskapene konkurrerer, men deler faglig kompetanse og drar nytte av konsernets fellestjenester.

SPIRITS

Arcus er verdens største produsent av akevitt og en av de største aktørene innen produksjon og salg av brennevin i Norden. Konsernet har en omfattende merkevareportefølje, og et moderne og effektivt produksjonsanlegg på Gjelleråsen utenfor Oslo. Her produseres de kjente norske akevittmerkene som Gammel Opland, Løiten, LINIE, Gilde og Lysholm. I dette anlegget produseres også de tradisjonsrike danske brennevinsmerkene som Aalborg Akvavit og Gammel Dansk. Det tappes også store volum vodka, blant annet Vikingfjord og den populære vodkaen Dworek og vodka shoten

Hot n'Sweet. Arcus eier 34,75 prosent av det franske cognachuset Tiffon, som produserer Braastad Cognac. Arcus har enerett på salg av Braastad i Norden. I tillegg kommer en betydelig omsetning av Arcus' merkevarer, blandet og tappet tilpasset lokale forbrukerpreferanser.

Ca 85 prosent av Spirits' inntekter kommer fra salg av egne merkevarer. Men forretningsområdet har en betydelig agenturvirksomhet, som vokste ytterligere i 2019.

LOGISTIKK

Vectura leverer et komplett tjenestespekter av inngående logistikk, lagring og distribusjon av produkter i Norge, og har hatt god vekst i 2019. Hovedkundene er Vinmonopolet, hotell- og restaurantbransjen og grossister. Samarbeidspartnere omfatter godt over hundre produsenter/importører av alkoholholdige drikkevarer og dekker hele spennet fra de største i bransjen til små håndverkspregede bedrifter. Vareflyten består av produkter fra mer enn 40 land.

Vectura AS ble etablert i 1996, og eies av Arcus ASA. Selskapet er etablert på Gjelleråsen utenfor Oslo i samme bygg som Arcus, og er tett integrert med denne virksomheten. Vectura har et moderne logistikkanlegg, og håndterer ca. 12.000 ulike varer.

HISTORIKK

Arcus, med Vectura, ble etablert som et eget statlig selskap 1. januar 1996. Bakgrunnen var at virksomheten i Vinmonopolet AS ble delt som et ledd i Norges tilpasning til reglene i EØS. Salg til norske forbrukere ble værende i det statlige monopolene, mens den tidligere virksomheten med import, produksjon, distribusjon og eksport ble overtatt av det nyetablerte, kommersielle statselskapet.

Det nye selskapet overtok samtidig de tradisjonsrike brenneriene, og oppskrifter og rettigheter til en omfattende merkevarer-

portefølje med hovedvekt på akevitt. Selskapet ble delprivatisert i 2001 og helprivatisert i 2003. Fra 2005 var investeringsselskapet Ratos største eier med en eierandel på 83,4 prosent og Hoff nest største med 9,9 prosent. 1. desember 2016 ble Arcus ASA notert på Oslo Børs, og hadde ved siste årsskifte 2.250 eiere, hvorav 82,6 prosent er norske. Største eier var Canica AS, med en eierandel på 44,2 prosent.

DET NORDISKE ALKOHOLMARKEDET

Alkoholmarkedet i Norden er sammensatt og til dels svært ulikt fra land til land. Det er store variasjoner i struktur, reguleringer, reklamemuligheter og prismekanismer. Vinmonopolet i Norge, Systembolaget i Sverige og Alko i Finland har enerett på salg til forbruker. Begrunnelsen er helsepolitisk. Formålet er å regulere og begrense tilgangen på alkohol gjennom tilgjengelighet, priser og forsvarlige omsetningsforhold. Importører og produsenter kan selge direkte til hoteller, restauranter og kaféer, gjerne kalt horeca-markedet, og til tax-free. Omtrent 90 prosent av det innenlandske volumet selges gjennom monopolene i de landene som har denne ordningen. De resterende ca. 10 prosent er salg til hoteller, kaféer og restauranter.

SALG GJENNOM MONOPOLENE

Arcus' selskaper i Norge, Sverige og Finland har alle mangeårig erfaring med å forholde seg til detaljmonopolene i de respektive landene, og har inngående kunnskap til hvordan disse fungerer. Dette gir et viktig konkurransefortrinn i forhold til andre aktører, både på produsent- og agentsiden.

Salg til monopolene skjer med populære listeførte produkter. Nye produkter kommer i mange tilfeller inn ved at monopolene innhenter tilbud fra flere leverandører, hvor prisnivå og egenskaper er nøye spesifisert. Blindsmaking i

monopolets regi avgjør så hvilke tilbud som blir akseptert.

I tillegg kan vin- og brennevinsselskaper ut fra egne vurderinger av markedspotensialet lansere produkter gjennom monopolenes bestillingsutvalg. Salgstallene avgjør om et produkt etter hvert blir listeført som lagervare i monopolenes butikker, og i hvor mange, avhengig av de enkelte butikkens størrelse og kundegrunnlag.

Både ved anbudskonkurranser og produkt-lanseringer er leverandørenes vin- eller brennevinsfaglige kompetanse og innsikt i kundegruppenes smakspreferanser av avgjørende betydning. Arcus' størrelse, lange erfaring og systematisk oppbyggede kunnskap har stor verdi i dette arbeidet.

GRENSEHANDEL OG TAX-FREE

Detaljhandel over landegrensene er en faktor som påvirker markedet i alle de nordiske landene. Det gjelder særlig i Norge, Sverige og Finland, hvor avgiftspolitikken gir vesentlig høyere priser enn i de respektive nabolandene, henholdsvis Sverige, Tyskland, Danmark og Estland.

Tax-free-salg har også et betydelig omfang i de nordiske landene. Aktørene i dette markedet gjør i hovedsak sine innkjøp direkte fra produsent. Det betyr at tax-free aktørene er en viktig kundegruppe for forretningsområdet Spirits. Vinselskapene har i 2019 hatt vekst gjennom sitt salg i tax-free, men det er fortsatt en liten kanal sammenlignet med salg til monopolene.

Chardonnay L er Norges mest populære hvitvin. Den får man kjøpt i alle Vinmonopol-utsalgene i Norge, man kan velge mellom flaske eller bag-in-box. Man får den også på pouch i de fleste butikkene.

BESØK ARCUS

destilleriveien.no

destilleriveien@arcus.no

Tel. 415 02 716

www.arcus.no

Forretningsområde

VIN

Salget av vin utgjør ca 59 prosent av Arcus' samlede omsetning. I Norge er Arcus den største aktøren, i Sverige den nest største og i Finland nummer fem.

Vinselskapene i Sverige og Finland er samlet i Vingruppen Norden AB, mens vinselskapene i Norge er samlet i Vingruppen AS. Vinselskapene har sine ulike styrker og profiler. De konkurrerer med hverandre – særlig om anbud – men har et sterkt faglig miljø, og tilgang til konsernets felles støttefunksjoner. I mange av vinselskapene er ansatte medeiere.

For Norges største vinselskap, Arcus Wine Brands (AWB), er nærheten til produksjonen på Gjelleråsen viktig. Det er her Arcus Wine Brands tapper alle sine bag-in-box og flasker. Det største markedet er Norge, men også i 2018 har Arcus Wine Brands hatt god vekst i både Sverige, Finland og på tax-free.

Både nordmenn og svensker er stor-konsumenter av vin på bag-in-box. 57 prosent av alt rødvins salg på Vinmonopolet i 2019 var på bag-in-box, og 53 prosent for hvitvin. For Sverige var de tilsvarende tallene 57 og 58 prosent.

ARCUS' VINSELSKAPER I SVERIGE

- Wineworld
- The Wineagency
- Quaffable Wines
- Valid Wines
- Vinunic

ARCUS' VINSELSKAPER I NORGE

- Arcus Wine Brands
- Symposium Wines
- Heyday Wines
- Vinordia
- Excellars
- Hedoni Wines

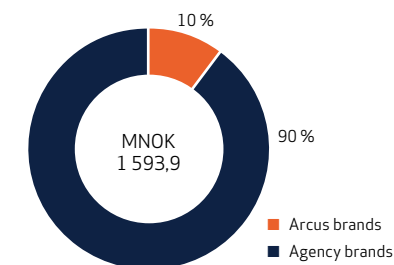
ARCUS' VINSELSKAPER I FINLAND

- Wineworld Finland
- Social Wines Finland
- Vinum Import
- Vinunic

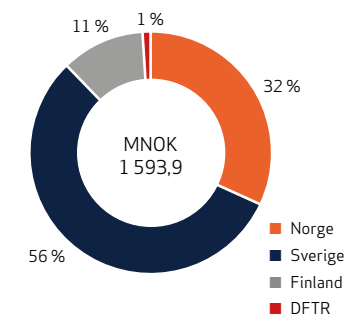
FORRETNINGSOMRÅDE VIN	2019	2018	2017	2016	2015
Sum driftsinntekter (MNOK)	1 603,4	1 624,7	1 540,9	1 552,4	1 466,6
EBITDA (MNOK)	161,1	169,7	186,5	194,2	197,1
EBITDA justert for engangseffekter (MNOK)	169,9	181,5	191,7	194,2	197,5
EBITDA-margin justert for engangseffekter	10,6 %	11,2 %	12,4 %	12,5 %	13,5 %

Fordeling eksterne salgsinntekter, brands

Fordeling eksterne salgsinntekter, land

VIN: SVERIGE OG FINLAND

Vingruppen i Norden er eierskapet til alle Arcus' svenske og finske vinselskaper. I Sverige er Vingruppen i Norden det nest største vinimportøren med en markedsandel ved årsskiftet på ca. 9,0 prosent, og i Finland den femte største.

I 2019 omsatte Vingruppen i Norden for 1.082,2 MNOK. Det overordnede forretningsmessige målet er å skape lønnsom vekst, samt raskt å tilpasse seg de markedsmessige forandringene som skjer. Strukturen er desentralisert, og har et klart dynamisk preg.

SVERIGE WINEWORLD

Wineworld er en rasktvoksende importør i det svenske vinmarkedet. Selskapet ble etablert i 2004 og er blant de ti største vin-importørene i Sverige. Som navnet antyder, arbeider Wineworld med vinprodusenter fra alle verdens hjørner. Wineworld preges av lange relasjoner til sine produsenter. For eksempel er selskapets champagne, André Clouet, den mest solgte champagnen i Sverige. Den har vært i selskapets portefølje siden 2007.

THE WINEAGENCY

Dette vinselskapet er en av de ledende importørene av kvalitetsvin i det svenske markedet. Francois Lurton, Basserman-Jordan og Mezzacorona er noen av mange kjente produsenter. Selskapet arbeider kontinuerlig med å fornye porteføljen for å sikre relevans. Porteføljen har vokst de siste årene og særlig ved at selskapet har funnet frem til små og attraktive produsenter. Mange konsumenter har på denne måten blitt kjent med attraktive viner fra USA og andre fremvoksende markeder. The Wineagency har et utbredt og meget godt samarbeid med noen av de beste restaurantene i Sverige.

QUAFFABLE WINES

Styrken til Quaffable Wines er porteføljen hvor man har lyktes med å kombinere gode viner med bred appell, i kombinasjon med høy kvalitet. Quaffable Wines er det selskapet som har vunnet flest anbud 2017 – januar 2020, samtidig som selskapet ligger på topp fem i

eksklusive lanseringer. Quaffable Wines er det yngste selskapet som noen gang har vunnet den anerkjente prisen «Årets importør» av fagbladet Allt om Vin.

VALID WINES

Valid Wines er et relativt lite selskap, fokusert på familie-eide produsenter. De har dermed god kjennskap til mange av de tradisjonelle produsentene, som har vært i Systembolagets utvalg gjennom mange år. I 2019 har porteføljen vokst betydelig, særlig med gode og innovative produsenter, primært fra Frankrike og Argentina.

VINUNIC

Vinunic har siden 1992 søkt å tiltrekke de aller beste produsentene, med fokus på høy kvalitet.

Masi, Domaine De La Romanee-Conti og Louis Roederer er noen av mange produsenter. Vinunic har Sveriges største tilbud av vin fra familieeide gårder, der håndverket og fagkunnskapen har gått i arv fra generasjon til generasjon. Utviklingen i 2019 preges av tap av enkelte betydningsfulle produsenter, men tross dette har selskapet vist en god utvikling og ikke minst rekruttert mange nye og attraktive produsenter.

FINLAND

WINEWORLD FINLAND

Wineworld er en ny, men likefullt erfaren aktør i det finske markedet. Selskapet er nytt, men de ansatte har vært i markedet i mange år. Den smidige og effektive organisasjonen preges av

raske beslutninger og villighet til å finne gode løsninger for å oppnå suksess i et krevende marked. Viner fra den italienske produsenten Antiche Terre har blitt noen av Finlands aller mest populære viner.

SOCIAL WINES FINLAND

Social Wines ble etablert i 2005, og selger viner til finske restauranter og konsumenter. Leverandørene og vinene er blant verdens mest kjente og verdsette. Social Wines Finland byr på den beste vinen til en god pris til det finske vinpublikummet, uten å glemme at mange også ønsker spesielt utvalgte produkter. Selskapet arbeider målrettet for å forsterke den finske vinkulturen, og bidrar til å gjøre den mer allsidig.

VINUM IMPORT

Vinum Import har også i 2019 vært en av de raskest voksende vinimportørene i det finske markedet. Det skyldes i hovedsak deres nysgjerrighet og kunnskap til å finne de beste produktene fra de ledende produsentene og å gjøre dem tilgjengelige for hele det finske markedet. Vinum Import jakter kontinuerlig på høy grad av tilfredshet, både hos konsumenter og leverandører.

VIN: NORGE

Vingruppen (Norge) hadde i 2019 en markedsandel på 16,1 prosent av salg til Vinmonopolet. Markedsandelen har vokst gjennom hele året og Vingruppen er den største aktøren i det norske markedet.

Vingruppen består av importselskaper som alle har hver sin strategi og sine forretningsmessige mål. Disse vinselskapene er samlokalisert på Arcus' anlegg på Gjelleråsen utenfor Oslo, hvor de deler kompetanse og felles ressurser.

I 2019 omsatte Vingruppen for 552 MNOK, en vekst på 5,9 prosent fra året før.

ARCUS WINE BRANDS (AWB)

Arcus Wine Brands er det største vinselskapet, ikke bare i Vingruppen, men også i Norge.

Hoveddelen av AWBs viner importeres på bulk (containere), som videre tappes på bag-in-box eller flaske i anlegget på Gjelleråsen.

Fra introduksjonen i 1980 har bag-in-box blitt veldig populært i hele Norden. Bag-in-box har mange praktisk fordeler som lav vekt, stort volum, uknuselig og resirkulerbar emballasje. Vinen har god kvalitet, smaken påvirkes ikke av emballasjen, og holder seg i minst seks uker etter åpning.

Basert på omfattende markedsundersøkelser har AWB utviklet noen av Norges aller mest populære viner, både fra USA, Australia og Europa. Noen av disse vinene har blitt så populære at de i tillegg til høyt salg i Norge, også har fått fast hylleplass hos både Systembolaget i Sverige, Alko i Finland, i flere Tax-free butikker og fra 2019 i danske dagligvarebutikker.

Arcus Wine Brands er kanskje landets mest miljøvennlige vinselskap. Fra den utenlandske produsentene fraktes vinen på tanker før den tappes hos Arcus. Man slipper dermed å frakte unødig emballasje. Emballasjen som benyttes veier lite, og den krever lite energi både for å bli produsert, og for å bli resirkulert.

SYMPOSIUM WINES

Selskapet ble etablert av Master of Wine Sebastian Bredal i 2009 og er Norges nest største vinimportør. Fokus er høykvalitetsvin,

såkalt «fine wine» fra klassiske områder som blant annet Bordeaux, Piemonte og Pfalz, men også andre viner som har høy kvalitet i forhold til prisen.

Symposium Wines representerer også viktige produsenter fra blant annet USA, Chile, Sør-Afrika, Portugal og Spania. Blant de mest kjente vinprodusentene er Masi, Nervi, les Grands Chais de France, Odfjell, Von Winning, Wongraven Wines, Principiano, Mascarello, Conde Valdemar og Schug.

Symposium har høy faglig kunnskap, blant annet med Master of Wine Sebastian Bredal, den mest anerkjente tittelen inne vinbransjen. Gode relasjoner, langsiktig samarbeid, fokus på kvalitet og et dedikert team har skapt resultater og bidratt til at Symposium Wines er på god vei med sitt tiende år med vekst.

HEDONI WINES

Hedoni Wines har et team med høy faglig styrke, erfaring og nysgjerrighet som deltar aktivt i utvelgelse av vinene i tett samarbeid med produsent og vinmaker. Hedoni Wines søker kvalitet og pris som står ut i mengden, og skal gjøre vinene tilgjengelige for folk flest på en lett forståelig måte.

HEYDAY WINES

Heyday Wines er det yngste selskapet i Vingruppen, etablert i 2015. Selskapet har vokst i rekordfart ved å vinne en rekke anbud og lansere vellykkede produkter i det kommersielle segmentet. Heyday Wines står bak salgssuksesser som Fredag Rødvinn, Le Vigneron, Cruzado og Pedregosa Cava – alle bestselgere i sine segmenter.

Heyday Wines har fokus på europeiske kvalitetsappelasjoner, og særlig økologiske viner. Et av selskapets styrker er å skape innovative bestselgere i voksende kategorier. La Parra Albarino, Cruzado Garnacha, Crux

Chablis og Le Demi er noen av selskapets egne merkevarer. Kombinasjonen av kommersiell teft og vinfaglig kompetanse er det som har gjort Heyday Wines unikt og som forklarer selskapets raske vekst. Daglig leder og medeier Aina Mee Myhre ble Master of Wine i 2017, den mest anerkjente tittelen innen vin.

VINORDIA

Vinordia er et av Norges ledende vinselskaper, med lidenskap for franske viner. I Vinordia er det et engasjert og kunnskapsrikt team som med stolthet importerer og selger viner fra Advini. Sammen med den store franske vinprodusenten Advini utvikler Vinordia viner som er tilpasset det norske markedet. Vinordia jobber dedikert med anerkjente produsenter som Domaine Laroche, Maison Ogier, Château Gassier, Maison Champy, Domaine Cazes og kan tilby et bredt spekter av Frankrikes mest kjente appelasjoner. Kvalitet skal gjennomsyre all Vinordias aktivitet, med en god dose fransk «joie de vivre». Vive la France!

EXCELLARS

I 2011 ble Excellars datterselskap i Vingruppen, og fra 2017 heleid av Vingruppen. Excellars består av ansatte med sterkt engasjement og bred vinfaglig kunnskap. Excellars representerer sterke merkevarer og publikumsfavoritter som Les Fumées Blanches, Pietro di Campo og Ch. Bonnet. Excellars er også en stolt representant av klassiske og flotte produsenter som Alberto Fenocchio, La Rioja Alta, Olivier Leflaive og André Lurton.

Markedsinnsikt, engasjement, vinkunnskap og ærlighet i alt som gjøres – det sikrer gode resultater for både Excellars og vinprodusentene – og gode smaksopplevelser!

WONGRAVEN OG VINGRUPPEN SATSER INTERNASJONALT

Siden 2010 har Sigurd Wongraven utviklet og solgt kvalitetsviner i Norge. Fra 2014 har dette vært i samarbeid med Vingruppen. Fra desember 2019 har dette blitt videreført i en ny langsiktig avtale, hvor vinene også skal lanseres i nye markeder.

Sigurd Wongravens portefølje består blant annet av de populære Wongraven Morgenstern Riesling, Wongraven Alleanza Langhe Rosso og Wongraven Champagne. Han blander selv vinene og samarbeider tett med vinmakerne på både vitikultur og vinifikasjon. I tillegg gjør Wongraven all designutvikling sammen med sitt nettverk av kunstnere og designere. Vinene fremstilles økologisk, eller etter økologiske prinsipper.

FIREDOBLET SALG

Salget er mer enn firedoblet siden 2015, og i perioden oktober 2018–oktober 2019 har Vinmonopolet solgt nesten 1 million liter vin fra Wongraven. Merkevaren var da 10. størst i det norske markedet.

Arbeidet Sigurd Wongraven gjør for å fremstille fantastiske viner fortsetter som før. Symposium Wines vil også fortsette å være ansvarlig for salget av merkevaren i Norge. Som en del av avtalen har Vingruppen i desember 2019 kjøpt 90 prosent av selskapet Wongraven Wines AS.

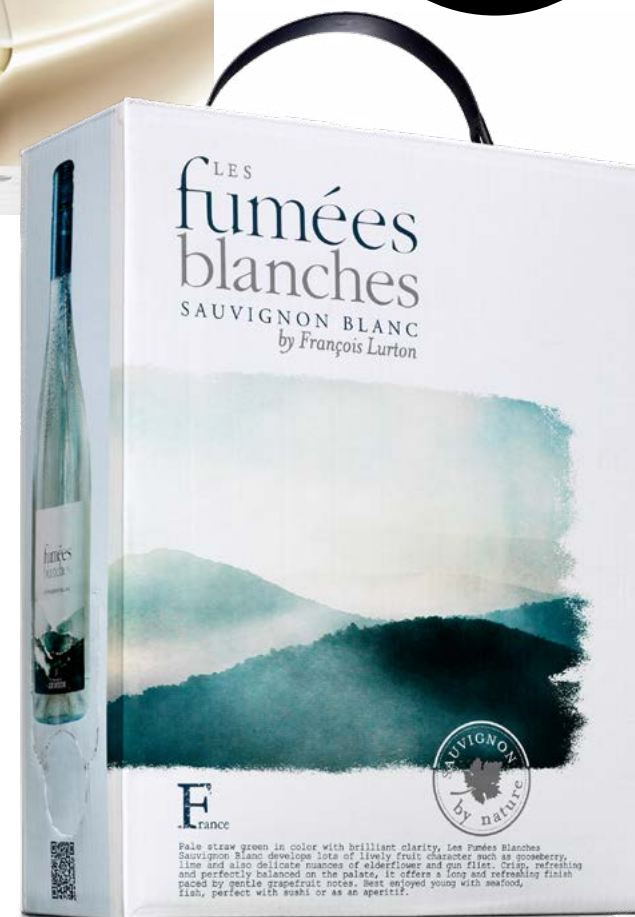

STORESLEM FOR VINGRUPPEN UNDER «ÅRETS VINARE 2019»!

Vingruppen i Norden (Vin Sverige) kunne ta med hele 10 utmerkelses hjem under Årets Vinare 2019: Fire gull, tre sølv og tre bronse.

Den 5. desember 2019 gjennomførte det anerkjente svenske tidsskriftet Allt om Vin sin årlige galla – Årets Vinare – for å kåre den svenske vinbransjens fremste viner, vinimportører og vinhus. Bak kåringen står noen av Sveriges ledende vinskribenter, som i løpet av 2019 har smakt og poengsatt mange hundre viner.

Louis Roederer ble kåret til Årets vinhus.
Louis Roederer Brut Vintage ble kåret til Årets champagne.
Les Fumées Blanches Sauvignon ble kåret til Årets hvite bag-in-box.
Georg Breuer Terra Montosa Riesling ble kåret til Årets hvitvin i bestillingsutvalget.

Vingruppens 10 utmerkelses

Årets hvitvin i bestillingsutvalget

GULL: 2017 Georg Breuer Terra Montosa Riesling (Vinunic)

Årets vinhus

GULL: Louis Roederer, Champagne, Frankrike (Vinunic)

Årets champagne

GULL: 2012 Louis Roederer Brut Vintage (Vinunic)

Årets hvite bag-in-box

GULL: 2018 Les Fumées Blanches Sauvignon Blanc (The Wineagency)

Årets nye rødvin

SØLV: 2018 Punt Road Pinot Noir (Quaffable Wines)

Årets importør

BRONSE: The Wineagency
«For evnen til alltid å være vel representert når årets viner skal vurderes. Hatten av!»

Årets hvitvin

BRONSE: 2018 Vouvray Domaine Des Lauriers (Valid Wines)

Årets rødvin

BRONSE: 2014 Château Bouscassé (Vinunic)

Årets rødvin i bestillingsutvalget

BRONSE: 2015 Charmes de Kirwan Margaux (Vinunic)

HANNES BESTE TIPS

SILVER CLOUET BRUT NATURE

Den perfekte starten på et måltid for meg er Champagne! Og hva er vel bedre enn Champagne fra det eldste familieeide Champagnehuset André Clouet fra 1741. Min anbefaling blir Silver Brut Natur, som er laget av 100 prosent Pinot Noir fra Bouzy, Blancs de Noir. Må smakes!

DOMAINE LES FUMÉES BLANCHES

Min hvitvinanbefaling er Domaine Les Fumées Blanches, en typeriktig, elegant sauvignon blanc. Druene til Domaine Les Fumées Blanches kommer fra høytliggende vinmarker i Côtes du Gascogne, og er en vin med flott fruktighet, aromaer i retning av sitrus og friske urter. Klassisk Sauvignon Blanc-karakter med god fylde.

CHAMPY BOURGOGNE PINOT NOIR SIGNATURE 2016

En bløt og deilig Pinot Noir fra den eldste produsenten i Burgund, nemlig Maison Champy fra 1720. Det er en fin avslutning på min meny! Champy Bourgogne Pinot Noir har flotte aromaer av modne røde bær, delikat og flott fruktighet. Alle druer er håndplukket og kommer hovedsakelig fra Volnay.

EKSPERTENES ANBEFALINGER

Arcus har mange vinskperter. Her er to av dem, med deres personlige anbefalinger.

Hanne Wexelsen er utdannet vinkelner, og har lang erfaring fra både Vinmonopolet og Vingruppen. Hun jobber med noen av de beste restaurantene i Norge, og vet hva slags viner folk liker!

Etter noen år som konsulent og tekstforfatter startet **Øystein Gogstad-Andersen** som produktsjef i Arcus i 2009. De første fem årene jobbet han med Arcus' akevittportefølje. De siste fire årene har han hatt ansvar for Norges største vinselskap, Arcus Wine Brands.

ØYSTEINS BESTE TIPS

HOMAGE GARNACHA

Garnacha er en av mine favorittdruer og Homage Garnacha, som vi lanserte i 2019 – til herlig mottakelse fra vinpressen, er blitt en personlig favoritt. En moderne spansk vin som passer til det meste og som heldigvis også finnes på bag-in-box.

CAMP TERRE SICILIANE

Dette er et lite kupp av en vin, som vi lanserte i 2019. Her får du en herlig fruktig og saftig rødvin fra Sicilia – i miljøsmart emballasje, som kan pantes i din matbutikk. Smart og veldig god. Denne serverer jeg ofte til venner og familie. Prøv den med gode venner!

BLEND 4 MARSELAN

Jeg griller hele året og Blend 4 er blitt et fast innslag. Fra Languedoc-Roussillon i Frankrike får du i Blend 4 en skikkelig smaksbombe som sender grillmåltidet til nye høyder. At vinen i tillegg kommer på flaske som kan pantes i matbutikken og finnes på miljøsmart bag-in-box, gjør den til en vin jeg alltid anbefaler til venner og kjente.

FLASKER MED PANT!

I 2019 lanserte Arcus flere plastprodukter med pant – plastflasker i et sirkulært system – altså at man kan levere flasken i panteautomaten i matbutikken. Sett i sammenheng med at nordmenn er svært flinke til å pante – er dette en gunstig miljøgevinst.

Velger man lett emballasje velger man miljø-smart, omtrent så enkelt er det. For jo lettere emballasjen er, jo mindre energi kreves for transport. Men mange oppfatter likevel ikke plast som et smart valg. Det avgjørende er at plasten resirkuleres. Og heldigvis, i Norge har vi et system som muliggjør og belønner retur av plastflasker.

GLASSFLASKER MANGE GANGER VERRE ENN PLAST

Ifølge tall fra Vinmonopolet forårsaker 1.000 liter på vanlige 0,75 liters glassflasker et klimagassutslipp på 875 kg CO₂-ekvivalenter. Til sammenlikning vil CO₂ på plastflasker med pant utgjøre kun mellom 6,6 kg og 123 kg, avhengig av andelen resirkulert materiale i flaskene.

Om man velger plastflaske med pant, vil man kunne redusere klimagassutslippet med 86 til 99 prosent.

FLASKER AV PLAST

- Flasker laget av polyetylen-tereftalat (PET)
- Forpakning med lav egenvekt
- Flaskene Arcus bruker er flerlags-PET-flaske spesielt utviklet for vin, for lite innslipp av oksygen
- Vin på plast bør drikkes innen 8 måneder for hvitvin, og 12 måneder for rødvin, fra tappetidspunkt
- En standard lettvekstflaske i glass veier under 420 gram. CAMP plastflaske veier kun 50 gram.
- Både flasken og kapselen må være av plast for å kunne pantes

SUKSESS MED MILJØSMART EMBALLASJE

I Norge er det lettere enn noen gang å finne frem til miljøsmart emballasje, det er tydelig merket på hyllekanten hos Vinmonopolet. Viner med plastforpakning økte salget med over 18 prosent i 2019 sammenlignet med året før. Arcus har flere av de bestselgende vinene på plastemballasje, for eksempel Fredag, Blend #4 og Camp.

Forretningsområde SPIRITS

Arcus er en ledende aktør i det nordiske brennevinsmarkedet og verdens største produsent og markedsfører av akevitt.

Forretningsområde Spirits utvikler, produserer og markedsfører merkevarer rotfestet i nordisk brennevin. Selv om akevitt er den største kategorien, selges det også mye egenprodusert vodka, bitter og en rekke andre typer brennevin. Arcus selger i tillegg brennevin fra noen av verdens ledende internasjonale aktører på det nordiske markedet. Arcus har salgsorganisasjon i alle de nordiske landene og Tyskland. Produktene eksporteres til 30 land.

AKEVITT

Akevitt er det mest nordiske brennevinet, det har blitt produsert over hele Skandinavia og nordlige del av Tyskland siden tidlig på 1500-tallet. De ulike landene i regionen har utviklet sine egne spesielle karakteristika. Norge har en særnorsk tradisjon med lagring på eikefat. Det gir en mild og kompleks smaksopplevelse. Akevitt har hatt en renessanse på det norske markedet de siste tiårene, og salget har mer enn doblet seg.

Renessansen for norsk tradisjonsmat har økt interessen for akevitt. Akevitt nytes også i større grad som avec, og det har blitt populært med akevitt i drinker og cocktails – det er en internasjonal trend. Arcus er en pådriver for disse endringene, både gjennom produktutvikling, og gjennom samarbeid med bartendere, kokker og interesseorganisasjoner.

Arcus' mest populære akevitter i Norge er Gammel Opland, Løiten og Gilde. Den danske Aalborg-akevitten, som eies og produseres av Arcus, er verdens mest solgte akevitt og det

AKEVITT

Aalborg Taffel er Danmarks mest solgte akevitt. Gammel Opland er den mest populære i Norge.

FORRETNINGSOMRÅDE SPIRITS	2019	2018	2017	2016	2015
Sum driftsinntekter (MNOK)	975,6	919,6	913,3	904,0	855,0
EBITDA (MNOK)	146,9	142,8	175,6	158,7	112,2
EBITDA justert for engangseffekter (MNOK)	148,9	144,6	182,8	162,6	113,0
EBITDA-margin justert for engangseffekter	15,3%	15,7%	20,0%	18,0%	13,2%

mest solgte merket på tvers av alle brennevins-typer i Danmark.

BITTER

Bitter er en stor og internasjonal kategori med utspring fra Sentral-Europa og Italia. I kategorien finner vi Arcus' egne merker Gammel Dansk og Balder. Bitter-markedet er volummessig rimelig stabilt i Norden og andre nære markeder, men preges av sterk konkurranse. Arcus har de siste årene lansert nye varianter av Gammel Dansk for å øke rekrutteringen blant unge voksne. Gammel Dansk har en dedikert tilhengerskare over hele Norden. Det gir seg utslag i stor konsument-drevet aktivitet i sosiale medier utenfor Norge.

GAMMEL DANSK

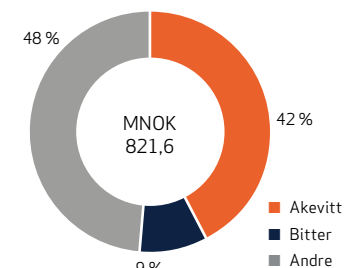
Visste du at Gammel Dansks spesielle bitter-smak skyldes blandingsforholdet mellom 29 forskjellige urter, krydder og blomster? Det kan du lese mer om på www.gammeldansk.dk

COGNAC

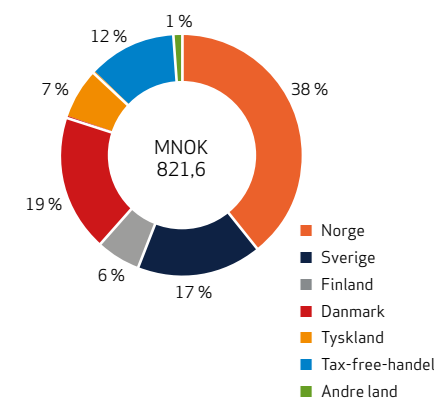
Cognac er et druebrennevin eller en brandy fra regionen rundt byen Cognac vest i Frankrike. Det er bare druebrennevin som er produsert i dette geografiske området som kan kalles Cognac. Cognac produseres gjennom destillasjon av hvitvin, og alt destilleres to ganger i «pot stills» slik at noe av smaken fra vinen blir med i det ferdige produktet. Cognac skal så lagres på eikefat innen regionen i minst to år før den kan selges under betegnelsen Cognac. De ulike kvalitetene i Cognac inndeles etter lagringstid, der VS har minst to års lagring, VSOP minst fire års lagring og XO minst

Fordeling eksterne salgssinntekter, kategori

Fordeling eksterne salgssinntekter, land

10 års lagring. Arcus markedsfører og selger merket Braastad i hele Norden, det største Cognac-merket i vår region.

Cognac er mer allsidig enn mange tror. Reiser man til Cognac om sommeren vil man sannsynligvis få servert en cognac med tonic, kanskje pyntet med ingefær, lime eller agurk. Hvis man skal flutte seg, anbefales et par centiliter cognac toppet med champagne. Velbekomme! Les mer om Cognac på www.braastad.com.

GIN

Gin er et krydret brennevin med einerbær, men som i økende grad også inneholder andre botaniske urter. Gin er en tradisjonell brennevinskategori som i mange år var preget av lite innovasjon og sterke internasjonale merkevarer. De siste 10 årene har etterspørselen etter gin nærmest skutt i været. Arcus lanserte i 2019 Skagerrak premium nordisk gin som er basert på botaniske urter fra alle de tre skandinaviske landene omkring havområdet Skagerrak. Skagerrak er utviklet i samarbeid med ledende bartendere fra de tre skandinaviske landene, og har allerede oppnådd gode omtaler og høy anerkjennelse blant kjennere.

Arcus har også mange sterke merker med god posisjon i «value-segmentet» i Sverige og Norge. Gin-segmentet antas å vokse også i årene som kommer, og Arcus har med Skagerrak og et utvalg tradisjonelle merker et godt utgangspunkt for å bidra til fortsatt vekst og utvikling.

VODKA

Vodka er et nøytralt brennevin, men som kan variere i smak avhengig av hvilken type sprit som er benyttet, og hvordan denne er fremstilt. Vodka er den største kategorien i volum i de fleste av Arcus' markeder, og preges av et stort «value segment», enkelte nasjonale merkevarer og sterke globale merkevarer som Absolut og Smirnoff. Arcus har en sterk posisjon i vodka, spesielt i Norge og Sverige, samt i tax-free. Arcus har over 50 prosent markedsandel i Norge, og ca 20 prosent i Sverige. Arcus' viktigste merker er Dworek, Vikingfjord, Kalinka, Amundsen og Vanlig. Arcus' ambisjon er å tilby vodka med høy kvalitet til de aller viktigste segmentene, i hele Norden.

WHISKEY

Whiskey (Whisky i Skottland) er et brennevin laget med utgangspunkt i øl uten humle, og er destillert med bruk av en «pot still» hvor karakteren i ølet gjenspeiles i brennevinet som så lagres på eikefat i minst tre år. Whiskey fremstilles over hele verden, men har sin opprinnelse på de britiske øyer. I vår region er skotsk whiskey dominerende, men med økende konkurranse fra whiskey produsert i Irland, USA og Canada. Det har også vært en fremvekst av mindre produsenter fra andre land som Japan, Frankrike og Sverige. For Arcus er det viktigste whiskeymarkedet Sverige, hvor kategorien utgjør mer enn en tredjedel av alt solgt brennevin. Dette er en av de høyeste andelene i hele verden.

Arcus selger både egentappet skotsk whiskey, som Upper Ten, og en rekke internasjonale whiskey merker fra Irland, USA og Canada. Blant de mest kjente whiskey-merkene Arcus selger, er Bushmills Irish Whiskey, Buffalo Trace Bourbon, samt de skotske Whiskyene Jura og Dalmore.

TEQUILA

Tequila er et meksikansk brennevin laget helt eller delvis på agaveplanten, som gjennom de siste 30 årene har fått en renessanse og utbredelse over hele verden. Ledende i denne utviklingen har vært merkevaren Jose Cuervo, som Arcus overtok salgs- og distribusjonsansvaret for i 2019. Tequila kommer i en rekke ulike utgaver, og brukes både som shot, og i cocktails som Margarita.

PRE-MIXED COCKTAILS

Cocktail er en betegnelse på blandede drinker med minst tre ingredienser. Det er økende interesse for cocktails, og svært mange nyåpnede restauranter har i dag en egen bar for å kunne tilby gjestene sine cocktails. Mange forbrukere ønsker å drikke cocktails eller

blandede drinker hjemme, men opplever det som en barriere å lage selv. Derfor har Arcus utviklet ferdigblandede cocktails som tilbys forbrukere på flaske, på boks eller som bag-in-box. Arcus har en sterk posisjon i Norge, Sverige og på tax-free med innovative bag-in-box. Siste to år har Arcus introdusert ferdigblandede cocktails både i Finland, Danmark og Sverige, med suksess. I tillegg har disse produktene i mer enn ti år vært ledende i sin kategori i Norge, med stort salg på Vinmonopolet og tax-free.

SHOTS

Shots er en drikkemåte, ikke en type brennevin. Både i Norden og internasjonalt drikkes mye brennevin som shots, herunder både vodka, whiskey og akevitt. Det har utviklet seg en egen shot-kategori i Norden med relativt søte brennevin som er lett-drikkelige, og som ofte har lavt alkoholinnhold. Et av de første merkene i denne trenden var Hot n'Sweet Tyrkisk Peber shots som ble lansert for 25 år siden, og som Arcus overtok i januar 2018. Markedet for søte shots har etablert seg som en stor kategori i Danmark. Arcus er aktiv i dette segmentet med Shoot-serien, i tillegg til Hot n'Sweet. Dette er en kategori med høy innovasjonstakt.

FØRSTE NORDIC DRY GIN

Skagerrak Nordic Dry Gin er utviklet sammen med noen av Nordens beste bartendere. 50 ulike bær, krydder og urter, og utallige einerbærdestillater har vært testet. Resultatet er en klassisk gin, med tydelig preg av einerbær og anis, og en distinkt nordisk smaksprofil.

NORDISK SMAKSPROFIL

Skagerrak Nordic Dry Gin er utviklet sammen med noen av Nordens beste bartendere. 50 ulike bær, krydder og urter, og utallige einerbærdestillater har vært testet. Resultatet er en klassisk gin, med tydelig preg av einerbær og anis, og en distinkt nordisk smaksprofil.

– Vi har prøvd å gjenskape følelsen av å gå langs kysten en kjølig sommerdag, fornemmelsen av lukten av sjø, og bær og blomster som vokser langs kysten. For å gjenskape dette har vi brukt destillater og botaniske elementer man ofte finner i Skagerrak-regionen, blant annet tang, sier produktutvikler Morten Paulsen i Arcus.

BARTENDERE

Skagerrak Nordic Dry Gin representerer alt hva Norden har å by på av råvarer og er en gin som skiller seg ut. For å skape et spennende uttrykk på den nye ginen, har Arcus samarbeidet med noen av Skandinavias beste bartendere, blant annet Yunus Yildiz – mannen bak Himkok og nå Svanen i Oslo, Truls Thomsen – mannen bak boken «Gin, en bartenders guide», populære Pjolter & Punsj i Stavanger, bartendere fra den kjente baren Duck and Cover i København, samt noen av Stockholms beste bartendere.

NAVN OG DESIGN

Navnet «Skagerrak» er felles for Sverige, Norge og Danmark. Skagerrak er betegnelsen på havområdet som skiller Danmark i sør, Norge

i nord og Sverige i øst. Skagerrak-regionen er illustrert på flasken med tre prikker som utgjør Lindesnes fyr (Norge), Pater Noster fyr (Sverige) og Hanstholm fyr (Danmark). Den mørkeblå fargen symboliserer mystiske Skagerrak, dens uforutsigbarhet og uregjerlighet.

PROSESSEN

Først er einerbærene maserert over natten og deretter destillert for seg selv. Deretter tilsettes de andre krydderne einerbærdestillatet, som redestilleres ved bruk av kolonnedestillasjon. Resultatet er en klassisk gin med et lyst og kjølig einerbærpreg med et elegant innslag av nordiske vekster som blant annet hylleblomst, havtorn og søl.

INGREDIENSER

- Norsk potetbrennevin
- Klassiske gin- ingredienser: Einerbær, pomerans, koriander, kvannerot
- Urter/blomster: Hylleblomst, kamomille
- Bær: Havtorn, nype – fruktige, søtlige toner
- Krydder: Karve, bidrar til sitrus (limonene) og kompleksitet
- Tang: Søl – bidrar med et sjøaktig, saltaktig (savoury) preg

Besøk destilleriet

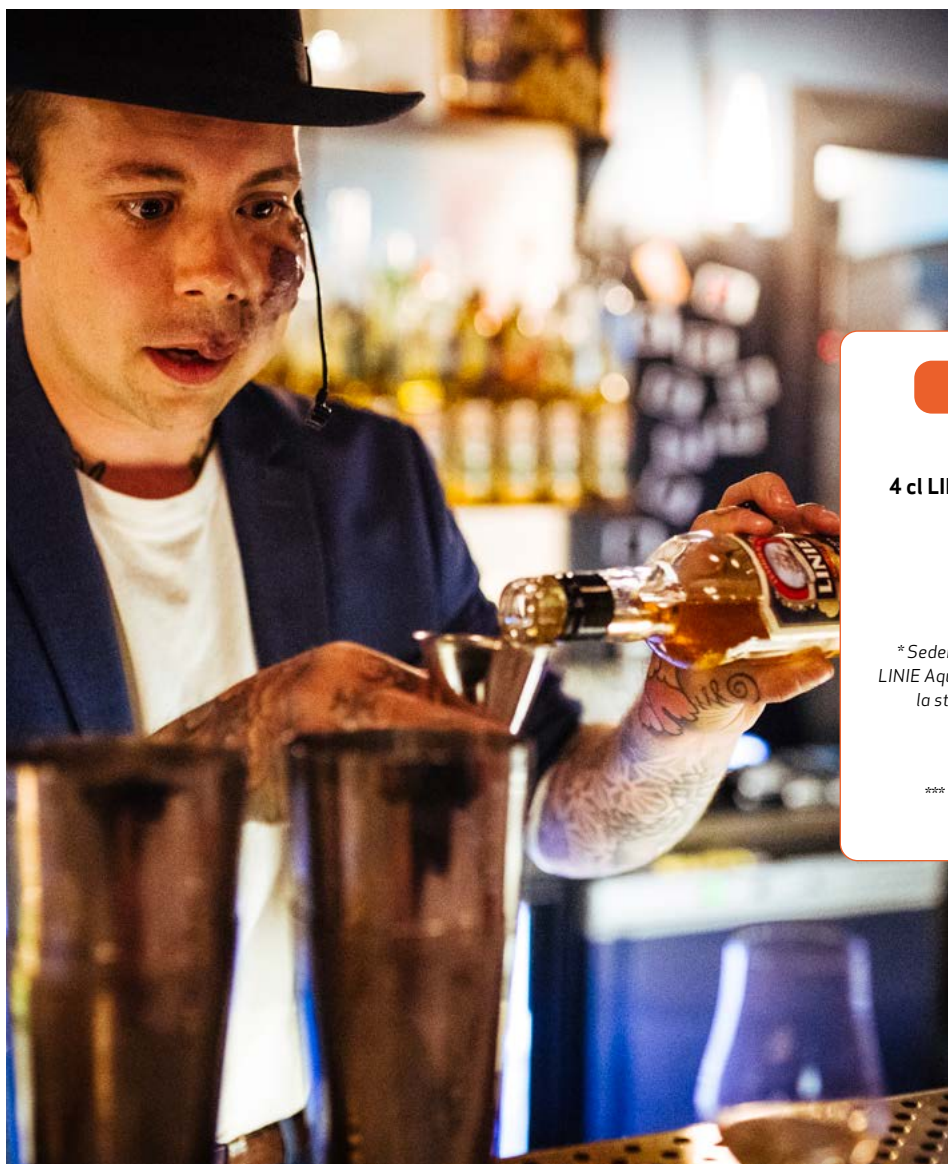
LAG DIN EGEN GIN ELLER AKEVITT

Hvert år har Arcus over 1.000 gjester som kommer på omvisning i Destilleriveien 11, for å se og lære om norsk akevittkultur. Nå kan man også blande sin egen akevitt eller gin, sammen med en av Arcus' eksperter.

Interessen for akevitt og gin er stor. Mange vil se hvordan man produserer klassiske akevitter som LINIE og Gammel Opland. Omvisning og smaking er populært. Nå kan man også lage sin egen akevitt eller gin, med kjente botaniske destillater. Gjestene blander sin personlige smak, og får sin personlige etikett på flasken.

Flaskene utleveres på Vinmonopolet en ukes tid etter at gjestene selv har forseglet flaskene.

De tre foregående årene er det kvinner som har vunnet LINIE «The Journey», i år var det svenske Marcus Schill Jansson som gikk til topps.

LINIE «THE JOURNEY»

Hvert år konkurrerer noen av verdens beste bartendere om å lage den beste LINIE-cocktailen. I 2019 deltok 200 bartendere fra åtte land.

VINNER- COCKTAILEN

KAMI'S REACH

DU TRENGER:

- 4 cl LINIE infusert med rød sedertre*
- 2.5 cl meshu**
- 2 cl Grapefrukt***
- 1 cl sukkerlake
- 1 shisoblad

* Seder: Lag en konsentrert tinktur, med 5 cl LINIE Aquavit, to ubehandlede rød sedertrebiter, la stå i fire dager. Tilsett deretter 30 cl LINIE Aquavit.

** Umeshu er japansk likør.

*** Grapefrukt: Tilsett 3 cl sitronsyre per halvliter grapefrukt.

Premisset for LINIE «The Journey» er å skape en cocktail med Lysholm LINIE Aquavit som hovedkomponent. Cocktailen skal hente inspirasjon fra et av landene som LINIE passerer på sin reise jorden rundt: Norge, Tyskland, England, USA, Panama, New Zealand, Australia, Singapore, Kina, Korea, Japan eller Mexico.

Juryen har fire kriterier i sin bedømmelse: Utseende, smak, historie og originalitet. Juryen ble ledet av Monica Berg, som i 2019 ble kåret til «Bartender of the year» av The Spirited Awards, bransjens gjeveste pris. Med seg i juryen hadde hun den tyske akevittguruen Jürgen Deibel og senior produktutvikler i Arcus, Ingrid E. Skistad. Vinneren var Marcus Schill Jansson, fra Sverige.

HISTORIEN

Historien om LINIE startet i 1805 med den bemerkelsesverdige reisen fra Trondheim til Indonesia. To år senere, da akevitten var vel hjemme igjen, oppdaget man at akevitten hadde fått en bedre og avrundet smak.

All LINIE-akevitt transporteres i dag på 500 liters sherryfat. Akevitten krysser

ekvator-linjen to ganger om bord på Wallenius Wilhelmsens skip. Reisen gjennom ulike klimasoner med varierende luftfuktighet, bølger og temperaturforskjeller ekstraherer smak fra eikestavene, samt sherryrester fra tidligere produksjoner.

TRE GODE AKEVITTBARER I SVERIGE

- Häktet Vänster – Stockholm
- Stranger – Gøteborg
- Care of – Malmø

TRE GODE AKEVITTBARER I NORGE

- Fuglen – Oslo
- Pjølter og Punsj – Stavanger
- Raus – Trondheim

TRE GODE AKEVITTBARER I DANMARK

- Duck and Cover – København
- Brønnum – København
- Gedulgt – Århus

AKEVITT I COCKTAILS: NEW YORK OG LONDON VAR FØRST

Ironisk nok, bruken av akevitt i cocktails, startet langt utenfor Norden. For få år siden dukket det opp cocktails i kjente barer i New York og London som brukte akevitt som base.

Disse bartenderne var del av en ny trend som ville skape cocktails med nye smaker. Og det gjorde de med suksess! Nå er vårt nordiske nasjonalbrennevin adaptert av bartenderne i hele Norden – de har fått smake sitt eget brennevin på en ny måte.

Akevitten fungerer godt i mange ordinære cocktails – og særlig i klassiske cocktails som bruker fatlagret eller krydret brennevin.

Nesten alltid kan man bruke akevitt som base i en cocktail som i utgangspunktet er basert på gin eller whisky. Det er fordi akevitten, akkurat som gin eller whisky, har en særegen, krydret, og/eller fatlagret smak. Det fungerer godt i cocktails som er laget med et ønske om å fremheve brennevinets karakter, fremfor å dekke over brennevinets smak.

BLI HELT I DITTE GET SELSKAP: SERVER AKEVITT-COCKTAILS

AQUA TONIC (AT)

VANSKELIGHETSGRAD:

DU TRENGER:

4 cl Lysholm No52
8–12 cl tonic
Garneres med sitronhjul

SLIK GJØR DU:

Fyll glasset med is. Hell over akevitt og tonic. Dra sitron langs kanten på glasset slik at du får frem aromaen. Rør rundt, server.

NORDIC FASHIONED

VANSKELIGHETSGRAD:

DU TRENGER:

1 sukkerbit (brunt sukker)
1 dash soda
3–4 dråper Angostura Bitters**
4 cl fatmodnet akevitt*

SLIK GJØR DU:

Knus sukkerbiten med skje i glasset med soda og Angostura Bitters. Ha deretter i is og akevitt. Rør godt. Pynt med en appelsinskive. Server.

DILLICIOUS

VANSKELIGHETSGRAD:

DU TRENGER:

4 cl Gilde Dill Aquavit
4 cl sitronjuice
2–3 dashes av Angostura Bitters**
2 cl sukkerlake***

SLIK GJØR DU:

Ha alle ingrediensene i en shaker og rist i 10–15 sekunder. Hell over i et glass og pynt med en dillkvast. Server.

* Anbefaler Gammel Opland Edel Madeira eller Gammel Opland Edel Portvin, eller Lysholm Linie Double Cask Sherry/Port.

** Kjøpes på Vinmonopolet.

*** Sukkerlake er enkelt å lage, det består av kun sukker og vann: Kok like deler sukker og vann til alt sukkeret er oppløst, og avkjøl. For eksempel 1 dl sukker og 1 dl vann.

PÅL ENGEN, BØKKERLÆRLING

1. desember 2019 begynte Pål Engen som ny bøkkerlærling. Det er viktig å ha etterfølgere til dagens senior bøkkere. Svennetiden er to år, før svenneprøven skal avlegges. Det er et ovalt fat på minst 20 liter. –Jeg ønsket å jobbe med godt gammelt håndverk, sier Pål.

Forretningsområde LOGISTIKK

Vectura AS leverer drikkevarer fra hele verden til hele Norge. Selskapet har en andel på over 50 prosent av leveranser til Vinmonopolet. Ca. 70 prosent av omsetningen utgjøres av andre kunder enn Arcus. Også i 2019 har Vectura hatt betydelig omsetningsvekst.

Vectura disponerer et moderne logistikknett på Gjelleråsen utenfor Oslo. Vectura leverer et komplett tjenestespekter av inngående logistikk, lagring og distribusjon av produkter. Hovedkundene er Vinmonopolet, hotell- og restauranter og grossister. Samarbeidspartnere omfatter rundt 130 produsenter/ importører av alkoholholdige drikkevarer, og dekker hele spennet fra de største i bransjen til små håndverkspregede bedrifter. Vareflyten består av produkter fra mer enn 40 land.

Vectura AS ble etablert i 1996, og eies av Arcus ASA. Selskapet er etablert på Gjelleråsen utenfor Oslo i samme lokaler som Arcus, og er tett integrert med denne virksomheten. Vectura har et moderne logistikknett, og håndterer ca. 13.000 ulike varer.

Vectura har totalt 170 ansatte, og omsatte i 2019 for 328 millioner kroner.

INNkjøps- OG GROSSISTTJENESTER

Vectors innkjøpsavdeling består av erfarne innkjøpere. Proaktiv rådgiving til importørene og digital samhandling bidrar til at disse kan sikre leveranser av riktig mengde til rett tid og kostnad. Dette gir meget gode og jevne resultater for innkjøpsporteføljer som styres av Vectura: Høy leveringspresisjon, redusert lagerhold, lave kostnader, høy stabilitet og god

forutsigbarhet. Vectura tilbyr også innkjøpsprognoser, omfattende rådgiving og ulike nøkkeltallsrapporter med måling av leveringsservice, omløp og prognosenøyaktighet. Porteføljen hos samtlige importører med logistikkavtale med Vectura, er automatisk tilgjengelig for alle kunder i restaurant- og hotellsegmentet (horeca-kunder).

SALGSAPPARAT

Vectors salgsapparat er kontaktpunktet mot selskapets kunder i horeca-segmentet, mot innkjøpskjeder og Vinmonopolet. Salgsapparatets hovedoppgave er å ivareta kundenes ønsker og behov innad i Vectura. Kundene kan også gjøre sine innkjøp gjennom Vectors nettbutikk.

FRAKT OG FORTOLLING

Gjennom sitt nettverk tilbyr Vectura frakt i Norge fra over 800 produsenter. Nettverkets størrelse gjør det mulig å være konkurransedyktig både på fulle laster og stykk gods. Vectura tilbyr egen fortollingstjeneste av alt gods som importeres via selskapets lager.

LAGERTJENESTER

Vectors moderne lageranlegg på Gjelleråsen rommer totalt 36.000 pallplasser. Det er

temperert, helautomatisert og med monorail transportsystem for varepåfylling fra høyvarelager til plukkstasjonene. Det har også automatisert vektkontrollstasjon for ferdig plukkede paller. Det sikrer at eventuelle feil i forsendelsen oppdages før varene kommer til kunden.

DISTRIBUSJON

Vectura har landsdekkende distribusjon til både horeca-markedet og samtlige av Vinmonopolets 334 butikker. På Østlandet utføres dette med egne lastebiler. For resten av landet ivaretas distribusjonen gjennom en samarbeidsavtale med Bring.

MILJØ

Arcus skal være en aktiv bidragsyter for å skape et bedre miljø. Et av målene er å redusere utslipp av karbondioksid. Fra våren 2020 har de tre store leverandørene Skanlog, Cuveco og Vectura blitt enige om å finne bærekraftige måter å samarbeide på. Ett av disse er å samordne transporten til Vinmonopolets utsalg i Norges tre nordligste fylker.

Vectura kildesorterer sitt søppel, og sikrer dermed at blant annet flasker, plast, papp og aluminium blir delt. Kildesorteringen har økt betydelig i 2019. Dels har det blitt langt flere sorteringsalternativer, og dels har bevisstheten økt blant de ansatte. I 2016 utgjorde restavfallet for Arcus, inklusive Vectura, ca 50 prosent. Det vil si at halvparten ble kildesortert, den andre halvparten ikke. I 2019 har andelen som resirkuleres økt til ca 64 prosent.

Vectura bruker lastebiler for transport av varer, og det er besluttet at utslipp av karbondioksid skal reduseres med 30 prosent fra 2017 til 2020. Det skal dels gjøres med nye og mere miljøvennlige motorer ved fornyelse av bilparken, og dels ved å sikre at viktige underleverandører som Bring, også

gjennomfører minst like store utslippsreduksjoner. I 2019 har seks eldre lastebiler blitt byttet ut, mot nye lastebiler med miljøvennlige Euro 6-motorer.

FORRETNINGSOMRÅDE DISTRIBUSJON	2019	2018	2017	2016	2015
Volum (mill liter)	50,1	48,4	44,9	43,5	40,6
Sum driftsinntekter (MNOK)	328,1	307,7	284,4	262,9	250,1
EBITDA (MNOK)	13,6	12,4	13,5	2,2	-19,2
EBITDA justert for engangseffekter (MNOK)	15,2	12,7	14,1	2,6	-15,7
EBITDA-margin justert for engangseffekter	4,6 %	4,1 %	5,0 %	1,0 %	-6,3 %

Organisasjon

MEDARBEIDERE OG KOMPETANSE

Konsernet hadde ved årsskiftet 430,5 årsverk fordelt på 435 faste medarbeidere, hvorav 341 medarbeidere er ansatt i Norge. Engasjerte medarbeidere er avgjørende for forretningsområdenes suksess. Forskning viser at økt mestring gir større engasjement, bedre prestasjoner og høyere kvalitet i arbeidet. Konsernet satser derfor på kompetanseutvikling og tiltak for økt mestring.

For å effektivisere og systematisere eksisterende og nye opplærings- og kompetanseutviklingsprosesser i Arcus, ble det i 2019 utviklet ytterligere e-læringsmoduler, og det arbeides med å utvikle flere. To ganger i året foretas det målinger av alle medarbeidernes engasjement. På en skala fra 1–5, hvor 5 er best, ble resultatet for hele konsernet i 2019 4,0.

Resultatet for Vectura AS var 3,9, som er det samme resultatet som i 2018.

Resultatene i 2019 viser en fremgang på 0,2 siden 2018, men det er betydelige variasjoner fra avdeling til avdeling, og mellom forretningsområdene.

I Arcus' strategiplan er målet at Arcus skal være blant de 10 prosent av bedriftene med høyest engasjementsindeks. Det er ca. 180 virksomheter i Norge som foretar denne målingen, og da skal Arcus strekke seg mot en engasjementsindeks på 4,1.

Arcus har etablerte verktøy og prosesser for prestasjonsstyring. Hensikten er å definere tydelige mål for konsernets medarbeidere, og skape forståelse for hvordan disse henger sammen med konsernets overordnede mål og prioriteringer. Prestasjonsevaluering,

karriere- og erstatningsplanlegging er viktige elementer.

På grunnlag av konsernets årlige prestasjonsstyringsprosess avgis hvert år en Management Audit Report til styret i Arcus ASA, med fokus på lederressurser og erstatteplan.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHETSARBEID

Arcus har høy fokus på helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (HMS), og det legges stor vekt på at ulykker og skader skal unngås. Konsernet har som mål at det skal være null skader som medfører fravær.

For å unngå alvorlige skader og hendelser er det viktig å ha en organisasjon og kultur som avdekker farlige forhold, registrerer uønskede hendelser og fortløpende iverksetter korrektive tiltak. Derfor utføres risiko-

vurderinger, sikker-jobb-analyser og rotårsaksanalyser jevnlig på Arcus' anlegg i Norge.

Uønskede hendelser og skader innrapporteres regelmessig, og hendelsene rapporteres månedlig til ledelse, medarbeidere, arbeidsmiljøutvalg og verneombud, og synliggjøres også blant annet på avdelingsmøter og oppslagstavler.

Ved alle skader granskes hva som er den underliggende årsaken, for deretter å implementere tiltak for å unngå liknende hendelser.

I 2019 var det 6 skader (4 i Vectura AS og 2 i Arcus Norway AS) som medførte fravær. Skadene anses ikke som alvorlige, og personene var tilbake i arbeid etter kort tids fravær.

Arcus er et konsern hvor det håndteres brannfarlige væsker. I tillegg til den høye

sikkerheten som er innebygd i bygningsmassen, produksjonsprosesser og rutiner, er det omfattende beredskap med tanke på uønskede hendelser. Sentrale medarbeidere i berørte avdelinger deltar årlig på kurs og trener på hvordan man best håndterer ulykker.

Evakueringsøvelse ble gjennomført i 2019. En egen beredskapsstab, hvor konsernledelsen inngår, trener årlig på en fiktiv, men omfattende krisesituasjon. Slike øvelser gjennomføres normalt med politi, brannvesen, og helsepersonell til stede.

SYKEFRAVÆR

Konsernet har høyt fokus på sykefravær. De norske selskapene i konsernet arbeider tett med bedriftshelsetjenesten og NAV for å redusere sykefraværet. Individuell oppfølging og tilrettelegging er viktige tiltak i dette arbeidet. For Arcus-Gruppen AS med datterselskap var sykefraværet i 2019 på 4,6 prosent, mens målet var 4,2 prosent. For 2020 er målet fortsatt 4,2 prosent. I Vectura AS, hvor det er mye manuelt og fysisk arbeid, var sykefraværet i 2019 på 6,8 prosent, som er en forbedring på 1,7 prosentpoeng fra 2018. Målet for 2019 var 7,5 prosent mens målet for 2020 er satt til 6,5 prosent. For øvrig varierer sykefraværet mye fra avdeling til avdeling, og mellom forretningsområdene.

For hele konsernet under ett var sykefraværet i 2019 på 5,7 prosent, en forbedring på 0,7 prosentpoeng fra 2018. Til sammenligning viser NHOs sykefraværstatistikk for drikkevareproduksjon i 3. kvartal 2019 et legemeldt fravær på 4,1 prosent og et egenmeldt fravær på anslagsvis 0,6 prosent, som i sum gir et totalt sykefravær på 4,7 prosent.

Sykefraværstatistikker rapporteres månedlig til ledelse, medarbeidere, arbeidsmiljøutvalg og verneombud, og synliggjøres bl.a. på avdelingsmøter og oppslagstavler.

Se også informasjon om sykefravær under punktet Medarbeidere, arbeidsmiljø og sykefravær i Styrets årsberetning.

LIKESTILLING, MANGFOLD OG PERSONVERN

Likestilling

Av konsernets 435 medarbeidere ved årsskiftet, var 31 prosent kvinner og 69 prosent menn, samme nivå som året før. Ledergruppene i de operative selskapene har alle kvinnelige medlemmer. Konsernledelsen i Arcus ASA har ett kvinnelig medlem. Konsernet hadde ved årsskiftet 42 prosent kvinnelige ledere som er en økning på 10 prosentpoeng fra 2018. Konsernet har derved nådd målsetningen om at det innen 2022 skal være 40 prosent kvinnelige ledere. På lengre sikt skal andelen kvinnelige medarbeidere være mer enn 40 prosent, og det skal være minst to kvinnelige medlemmer i konsernledelsen.

Det er iverksatt konkrete tiltak for å øke kvinneandelen i konsernet, samt å løfte kvinner opp og frem.

Konsernet har i 2019 foretatt en lønnskartlegging etter kjønn.

To ganger i året offentliggjøres SHE Index. Den viser hvordan kjønnsbalansen utvikler seg på ledernivå i store norske selskaper. Totalt 91 selskaper er med i undersøkelsen. Målet er å vise hvordan kjønnsbalansen i næringslivet utvikler seg over tid, og vil gi selskapene mulighet til å sammenligne sin egen utvikling med andres. Arcus fikk 57 poeng, nær gjennomsnittet på 58 poeng. For kategorien Konsumentprodukter og detaljhandel var gjennomsnittet 49 poeng.

Styret i Arcus ASA hadde ved utgangen av 2019 ti styremedlemmer, hvorav fem kvinner. Tre av styrets medlemmer var ansattvalgte representanter, av disse var to kvinner. Kvinneandelen i styret tilfredsstiller lovens

krav til minst 40 prosent kvinnerepresentasjon i et ASA-styre.

I forbindelse med det lokale lønnsoppgjøret i 2019 gjennomgikk partene situasjonen vedrørende likestilling og likelønn. De lokale partene er enige om at hensynet til likelønn og likestilling er tilfredsstillende ivaretatt.

Mangfold

Konsernet har en uttalt politikk om at det ikke skal forekomme noen form for diskriminering på grunn av kjønn, religion, hudfarge, seksuell legning, alder, nedsatt funksjonsevne eller etnisk og/eller kulturell opprinnelse.

Konsernets Arbeidsreglement og Etisk regelverk har retningslinjer om dette, og i tillegg er det etablert gode varslingsrutiner.

Det er utarbeidet en Plan for mangfold og inkludering. Planen definerer konkrete mål og aktiviteter, og Arcus ASA som konsern og arbeidsgiver skal fremme likestilling og hindre diskriminering av sine medarbeidere. I 2019 ble det gjennomført to målinger blant alle medarbeiderne. På en skala fra 1–5, hvor 5 er best, ble resultatet for hele konsernet 4,4. Resultatene i 2019 viser en fremgang på 0,1.

Styret og de operative selskapenes ledelse er bevisst dette ved rekruttering, ansettelse, lønnsvurderinger, og ved tilrettelegging av arbeidsforhold samt gjennom holdnings-skapende arbeid.

Ved utgangen av 2019 representerte medarbeiderne ca. 30 ulike språk, og ca. 20 prosent av medarbeiderne hadde en annen kulturell eller etnisk bakgrunn enn nordisk.

Etiske retningslinjer

Konsernets etiske retningslinjer har til hensikt å definere, tydeliggjøre og sikre rammer og forventninger til forretningsmessig etisk og korrekt opptreden for alle medarbeidere. Konsernets etiske retningslinjer fastslår at

Arcus har nulltoleranse for diskriminering, mobbing og korrupsjon. Som en del av de etiske retningslinjene er det også tilrettelagt for varsling av eventuelle kritikkverdige forhold i konsernet. Varslere kan benytte et eget telefonnummer som er etablert for dette formålet. Det er gjort kjent og tilgjengelig for alle ansatte med garantert anonymisering. I 2019 ble det innrapportert én varslings sak.

Personvern

Arcus følger EU-regelverk vedrørende personvern (GDPR). I 2019 ble tidligere rutiner for etterlevelse og kontroll revidert, slik at Arcus' håndtering av personvern er i henhold til regelverket.

Med bakgrunn i kartleggingen er det konkludert med at Arcus ikke er underlagt kravet om et selvstendig personvernombud (jf. GDPR art. 37). For å sikre etterlevelse av lovverket på tvers av konsernets forretningsområder er det likevel besluttet å utpeke et selvstendig personvernutvalg.

Utvalgets hovedfunksjon skal være å sikre etterlevelse av ny personvernlovgivning i Arcus ASA med datterselskaper.

KONSERNLEDELSEN

Kenneth Hamnes

Konsernsjef

Siviløkonom

Konsernsjef siden august 2015.
CEO Maarud 2009–15, Sales director i Orkla-eide Stabburet 2006–09 og Bakers 2004–06. Konsulent/prosjektleder Boston Consulting Group 2000–04 og Brand manager/key account manager Lilleborg (Orkla) 1997–00.

Erlend Stefansson

Konserndirektør Spirits

Siviløkonom

Medlem av konsernledelsen siden 2012.
Direktør Salg Ringnes 2008–12, CEO Spits ASA 2006–08, CEO Virtual Garden/Staal 2003–06, i perioden 1993–03 flere roller innen salg, marketing og consulting (inkl. McKinsey 1993–96).

Eirik Andersen

Konserndirektør Vin Norge

Diploma, Wine & Spirit Education Trust

Medlem av konsernledelsen siden oktober 2018. Daglig leder Symposium Wines 2016–18, Markeds- og sortimentssjef Vinmonopolet 2013–15, leder for spesialutvalget Vinmonopolet 2012–13, produktsjef Vinmonopolet 2005–11.

Svante Selling

VD Vingruppen i Norden AB (Vin Sverige)

Sommelier

Medlem av konsernledelsen siden februar 2018. Nordisk salgsdirektør Arcus Brennevin 2016–17, Country manager Arcus Norge (Brennevin) 2015, Country manager Arcus Sweden 2008–15, Key account manager for Systembolaget, at Pernod Ricard 2005–08.

Petra Thorén

VD Vingruppen Oy (Vin Finland)

M. Sc. Econ., Hanken, Swedish School of Economics and Business Adm.

Medlem av konsernledelsen siden januar 2020. Rådgiver DEN Group Oy 2018–19, Managing Partner Miltton Markets Oy 2017, Partner Kreab Oy 2010–17, CEO Finnish Family Firms Association 2010, Senior Vice President YIT Corporation 2002–09.

Sigmund Toth

CFO, konserndirektør Finans/IT

Siviløkonom (Diplôme ESSEC)

Medlem av konsernledelsen siden 2016.
Leder business controlling & treasury Arcus-Gruppen 2015–16, Associate og Engagement Manager McKinsey 2012–15, Leder salgscontrolling Procter & Gamble (P&G) 2010–11, Leder corporate finance P&G 2008–09, Business controller P&G 2002–08.

Erik Bern

Konserndirektør Group Technical Development & Services, CSR

Ingeniør, marinteknologi

Medlem av konsernledelsen siden 2012.
Project director, Arcus-Gruppen 2008–13, Adm. dir Vectura 2012–13, Fabrikkssjef 2000–03, Teknisk direktør Ringnes 1999–08, og Salgssjef, prosjekt/prosessdesign Landteknikk 1986–99.

Jan-Erik Nilsen

Konstituert konserndirektør HR

Lederutdannelse fra Forsvaret

Medlem av konsernledelsen siden september 2019. HR direktør Arcus-Gruppen 2018–19. HR direktør Vectura 2014–18. Personalsjef Engrospartner 2010–14. Prosjekt/IT-direktør Interpress 2004–10. Utviklings- og IT-direktør Narvesen EngrosHandel 1997–04. Ulike roller i Narvesen konsernet 1984–97.

Per Bjørkum

Konserndirektør IR og Kommunikasjon

Siviløkonom, MBA

Medlem av konsernledelsen siden januar 2013. Partner i First House 2009–12, Direktør i Trolltind Kommunikasjon 2003–09, GCI Monsen 2000–03, Informasjonsdirektør NetCom 1996–00, Journalist og redaktør Reuters Norge 1992–96.

Roar Ødelien

Adm. direktør Vectura AS

Økonom, Universitet Sørøst

Medlem av konsernledelsen siden 2019. Distribusjonsdirektør Nortura, 2018–19. COO Norske Skogsindustrier, 2013–18. Group Warehouse Director Carlsberg Supply Company, AG 2012–13. Warehouse Director Ringnes AS, 2007–12. Commercial Director SonyBMG, 2005–06. Salgssjef Dagligvare Ringnes, 2003–05.

2019
BÆREKRAFT-
RAPPORT

BÆREKRAFT

Arcus

INNHOOLD

ESG i Arcus	37
Retningslinjer for bærekraftig fremtid	38
FNs bærekraftsmål	40
Gjennomførte tiltak	41
Prioriteter for bærekraftig utvikling	42
UN Global Compact	47
Arcus har tatt plastløftet	48
Tynnere plast	49
Fornybar energi	50
Avfall er energi	51
Bag-in-box er miljøsmart	52
7.000 vannflasker til russen	53
Ledsager blinde	54

ESG I ARCUS

Vårt ESG-ansvar (Environmental, Social and Governance) er økende. Vi kan lett si at vi har tatt ESG-ansvar i mange år, og vi kan løfte frem mange konkrete tiltak. Men det er i 2019 vårt ESG-arbeid virkelig har skutt fart – og tatt en ny form. Mye er gjort, men det er langt større engasjement nå, enn noen gang tidligere. Fra et lederperspektiv er det tre forhold jeg er særlig opptatt av:

MENNESKER

Vår nordiske organisasjon og vår kultur gjør at kolleger behandles rettferdig, det er lite diskriminering. Men skjevheter forekommer og vi vet at det nå og da oppstår uønskede hendelser. Derfor vil dette fortsatt være et prioritert område. Men en annen og enda større utfordring er å avdekke skjevheter og urimelig behandling som vi vet forekommer i andre land. Vi er bevisst vår rolle som betydelig importør. Gjennom samarbeid med andre aktører i vår bransje, og kartlegging av vår egen verdikjede, skal vi bidra til bedre arbeidsvilkår.

KLODEN

Klodens ressurser er for hardt utnyttet. Vår bedrift, som så mange andre, er en del av problemet, og vi ønsker å være en del av løsningen. I 2019 har vi vist at våre interne tiltak har effekt. Økt fokus på miljøvennlig emballasje har vært riktig og viktig. Resirkulering av eget avfall har økt betydelig,

og nyere lastebiler med lavutslipp-motorer reduserer utslippene. Vi har også engasjert oss i organisasjoner og fora hvor miljøtiltak har høyeste prioritet. I 2020 venter nye og virkningsfulle tiltak.

LØNNSOMHET

Lønnsomhet er ikke i konflikt med vår holdning til ESG, tvert om. Høy lønnsomhet vil fortsatt være viktig for oss, det er en forutsetning for å kunne gjennomføre miljøvennlige tiltak og investeringer. Kombinasjonen av god inntjening og riktige ESG-tiltak er en forutsetning for å tiltrekke både investorer, ansatte og de rette samarbeidspartnerne.

Kenneth Hamnes
Konsernsjef

ARCUS' RETNINGSLINJER FOR BÆREKRAFTIG FREMTID

Vi i Arcus har gode muligheter for å bidra til et bedre miljø. Arcus har både forpliktelser, motivasjon og muligheter for å bidra til et godt miljø. Her kan du lese om våre retningslinjer, våre viktigste utfordringer og noen av våre tiltak.

Informasjon om samfunnsansvar i samsvar med paragraf 3–3c i Regnskapsloven er inkludert i denne seksjonen.

Arcus har arbeidet målrettet med miljøutfordringer i mange år. Det ble satt ambisiøse mål for fireårsperioden 2012–2016, som alle ble innfridd. I 2017 ble det satt 11 nye konkrete mål for perioden 2017–2020, knyttet til FNs 17 bærekraftsmål. I 2019 har det interne engasjementet og spennet i aktivitetene vært betydelig høyere enn foregående år.

EMBALLASJE

Bruk av rett emballasje er et av de områdene hvor Arcus kan bidra til redusert miljøbelastning. Arcus arbeider for å redusere andelen av vin og brennevin som leveres på tunge glassflasker. Vin på kartong (bag-in-box, BiB), er fortsatt den mest miljøvennlige forpakningen. Vinen fraktes til Arcus i store beholdere, og tappes lokalt hos

Arcs utenfor Oslo. Dermed reduseres transporten av glassflasker fra andre land og kontinenter. I 2019 utgjorde salg av rødvin på BiB i både Norge og Sverige 57 prosent av alt rødvinssalg.

I 2019 introduserte Arcus vin tappet på plastflasker med pant. Plastflasker er mer miljøvennlig enn glass fordi de krever mindre

energi å fremstille og transportere, og emballasjen kan resirkuleres i etablert system. Arcus har i 2019 økt antall produkter med plast som emballasje, og vil forsterke denne utviklingen i 2020.

Arcus er aktiv medlem i Forum for Sirkulær Plastemballasje og Den Norske Emballasjeforeningen. Arcus har tatt «Plastløftet», et initiativ fra Grønt Punkt Norge. Arcus har forpliktet seg til å arbeide for å redusere sitt plastforbruk med 30 prosent, og at innen 2025 skal minst 50 prosent av plasten som brukes være resirkulert plast.

ARCUS' FOTAVTRYKK

Arcus kjøper råvarer til sine produkter fra store deler av verden, samtidig påvirker vi miljøet ved å bruke energi og vann, og kjøper innsatsvarer som emballasje og transporttjenester. Arcus er dermed involvert i komplekse globale råvare-

kjeder, med økonomiske, miljømessige og sosiale utfordringer. I 2019 har Arcus forsterket det miljømessige fokuset i samarbeidet med sine leverandører. Et eksempel på dette er at plastbruken for sikring av varer under transport har blitt redusert med 40 prosent (3,5 tonn) fordi man har byttet til en type plast.

LIVSSYKLUSANALYSE

Vinteren 2020 har Arcus initiert en prosess for å analysere tre ulike produkters samlede fotavtrykk, fra produktets opprinnelse til dets slutt. Det skal gjøre det lettere å identifisere og iverksette miljømessige tiltak. Analysene forventes å være ferdige juni 2020, og utføres av Research Institute of Sweden (RISE), eid av den svenske stat.

ANSVARLIG ALKOHOLKONSUM

Arcus har et spesielt ansvar for å bidra til et

ansvarlig alkoholkonsum. Arcus' selvplagte forpliktelse er at konsernet til enhver tid skal jobbe for et ansvarlig alkoholkonsum. Kampanjen «Drikk med vett» er det bærende i dette arbeidet, både internt og eksternt. I 2019 delte Arcus ut 7.000 fylte vannflasker til russerne, med påskriften «Drikk med vett». Det er tredje året på rad Arcus har gjennomført dette tiltaket. Som en forsøksordning ble 20 russebusser utstyrt med store vandunker, slik at tilgangen til vann ble enklest mulig. Dette ble godt mottatt, og vil være en del av kampanjen i 2020. Det er ingen form for profilering av Arcus i forbindelse med disse russeaktivitetene.

DE NORDISKE ALKOHOLMONOPOLENE

Arcus støtter og deltar aktivt i de Nordiske alkoholmonopolenes (NAM) CSR-initiativ, og etterlever alle krav som stilles gjennom NAM Code of Conduct. Konsernet stiller samme krav til alle leverandører og samarbeidspartnere. Arbeidet følges opp gjennom etablerte oppfølgingssystemer. Arcus' Code of Conduct skal inngå som en del av alle innkjøpskontrakter og avtaler som inngås av Arcus.

UN GLOBAL COMPACT

Arcus støtter FN's Global Compact-initiativ for arbeidet med samfunnsansvar. Konsernet baserer seg på de ti prinsippene Global Compact setter for miljø, menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder og antikorrupsjon.

Arcus' årlige rapporter til Global Compact er tilgjengelige på www.unglobalcompact.org.

ETISKE RETNINGSLINJER

Konsernets etiske retningslinjer har til hensikt å definere, tydeliggjøre og sikre rammer og forventninger til forretningsmessig etisk og korrekt opptreden for alle medarbeidere.

Konsernets etiske retningslinjer fastslår at Arcus har nulltoleranse for diskriminering,

mobbing og korrupsjon. Alle ansatte må skrive under på at de er kjent med både CSR-policyen og selskapets etiske retningslinjer, samt at de forstår hva det innebærer å etterleve disse. Alle ledere som har personalansvar skal hvert år drøfte de etiske retningslinjene med sine ansatte. Det skal styrke etterlevelsen.

Som en del av de etiske retningslinjene er det også tilrettelagt for varsling av eventuelle kritikkverdige forhold i konsernet. Varslere kan benytte et eget telefonnummer som er etablert for dette formålet. Det er gjort kjent og tilgjengelig for alle ansatte, med garantert anonymisering.

LIKESTILLING OG MANGFOLD

I 2018 vedtok styret i Arcus ASA en ny plan for likestilling og mangfold, denne er omtalt i Styrets årsberetning, og i kapittelet om Organisasjon. Det viktigste er at det ikke skal forekomme noen form for diskriminering eller trakassering, og likestilling skal fremmes. Alle medarbeidere i Arcus skal medvirke til et arbeidsfellesskap fritt for diskriminering basert på religion, hudfarge, kjønn, seksuell legning, alder, etnisk opprinnelse eller funksjonshemming. Kvinner og menn, uansett kulturell eller etnisk opprinnelse, skal ha de samme rettighetene og mulighetene. Makt og ansvar skal være jevnt fordelt mellom kjønnene.

HELE VERDIKJEDEN

Arcus' arbeid for et bærekraftig miljø preger hele verdikjeden, og ikke bare deler av den. De 11 målene for 2017–2020, presentert på de neste sidene, berører alle de tre forretningsområdene; Vin, Spirits og Logistikk, og omfatter også sikkerhet på arbeidsplassen for de ansatte. Alle disse 11 målene er knyttet opp til FN's 17 bærekraftsmål, med særlig fokus på seks av dem.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Arcus følger FNs 17 bærekraftsmål. Alle de 17 målene anses som viktige, men Arcus har vurdert 6 mål til å være spesielt relevante, se neste side.

Arcus har definert fire områder for sin miljørettede virksomhet:

- Redusere miljøbelastningen
- Øke andelen av miljøvennlige produkter
- Promotere ansvarlig konsum
- Sikre trygge og inkluderende arbeidsplasser

Siden 2015 har Arcus vært tilsluttet FNs Global Compact, og de 10 prinsippene for menneskerettigheter, arbeiderrettigheter, miljø og antikorrupsjon. Hvert år har Arcus avlagt rapport om fremdriften for hvert av disse områdene.

GJENNOMFØRTE TILTAK

Arcus støtter FNs bærekraftsmål og har prioritert seks av dem.

- Aktiv «Drikk med vett» kampanje
-
- ISO 9001-sertifisert for anskaffelse av råvarer og produksjon
-
- ISO 17025-sertifisert for kvalitet og kontroll
-
- Årlige revisjoner for etterlevelse av mat- og drikkeforskrifter
-
- Bærekraftig innovasjon

- Følger forpliktelsene til de nordiske alkoholmonopolenes retningslinjer for etisk handel (BSCI)
-
- Alle leverandører forplikter seg til å følge Arcus' retningslinjer for etikk og CSR

- Introduksjon av resirkulerbare plastflasker med pant
-
- Innføring av lettvektflasker i produksjonen
-
- Gode resultater på eksterne HMS-revisjoner
-
- Aktiv deltagelse i frivillige miljøorganisasjoner
-
- Redusert destruksjon av ukurante varer

- 70 prosent fornybar energi ved oppvarming og kjøling av produksjonsanlegget på Gjelleråsen
-
- Naturgass brukes til backup
-
- Fornyelse av lastebilparken med seks nye EURO 6-motorer
-
- Optimalisering av inngående vareflyt for å redusere miljøpåvirkning

- pH-nøytralisering av avløpsvann fra produksjonen
-
- Fokus og initiativ for å redusere produktsvinn i produksjonen
-
- Optimalisering av vaskesessene for å redusere kjemikalie- og vannforbruk

- Sortering av avfall i 11 fraksjoner for gjenvinning
-
- Restavfallsmengden redusert til 36 prosent
-
- Har ved «Plastløftet» forpliktet seg til å redusere forbruket av plast med 30 prosent, og at 50 prosent av plasten som brukes skal være resirkulert plast, innen 2025

2017–2020: PRIORITETER FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING

1

Redusere Arcus' miljøbelastning ▶

2

Øke antall miljøvennlige produkter ▶

3

Promotere ansvarlig alkoholkonsum ▶

4

Sikre trygge og inkluderende arbeidsplasser ▶

2017–2020:

PRIORITETER FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING

PRIORITET NR. 1: REDUSERE ARCUS' MILJØBELASTNING

VÅR HOLDNING

Vi skal fortsette arbeidet med å redusere miljøbelastningen.

FORVENTNINGER TIL ARCUS

GODE RESULTATER

I perioden 2012–2016 har Arcus gjennomført viktige og varige miljøtilpasninger:

- Bruk av vann i produksjonen har blitt redusert med 8 prosent
- Svin av vin ifm tapping har blitt redusert med 40 prosent
- Bruk av fornybar energi til oppvarming har økt til 100 prosent

ARCUS' MÅL 2017–2020

1. UTSLIPP

I løpet av 2020 skal Vecturas utslipp av CO₂-reduseres med 30 prosent fra 2017-nivå.

2. SORTERING

I løpet av 2020 skal den avfallsmengden som ikke kan resirkuleres, reduseres med 30 prosent ift 2017.

3. ENERGI

I løpet av 2020 skal energiforbruket i produksjonsprosessen reduseres med 20 prosent ift 2017.

STATUS 2019

1. UTSLIPP

Ni gamle lastebiler er erstattet av biler med Euro 6-motor. Langtransport av Bring, med mål om 40 prosent CO₂-reduksjon påvirker positivt.

2. SORTERING

I løpet av 2019 har Arcus nådd en reduksjon av ikke-resirkulerbart avfall med 25 prosent. Arcus sorterer nå avfall i 11 ulike fraksjoner.

3. ENERGI

Energiforbruk i produksjonsprosessen i 2019 var 0,29 kWh/liter, som er en flat utvikling. Årsaken er en kombinasjon av høyere energiforbruk (kald vinter og varm sommer), og produktmiks.

2017–2020:

PRIORITETER FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING

PRIORITET NR. 2: ØKE ANTALL MILJØVENNLIGE PRODUKTER

VÅR HOLDNING

Som en stor produsent vet vi at vi påvirker miljøet. Emballasjen vi bruker er en av de viktigste faktorene, og vi skal derfor fortsette vårt systematiske arbeid for å bruke mer miljøvennlig emballasje.

FORVENTNINGER TIL ARCUS

MILJØVENNLIG PRODUKSJON

Arcus skal også arbeide for å øke økologiske og organisk utviklede produkter, og dermed bidra til miljøvennlig produksjon.

ARCUS' MÅL 2017–2020

1. EMBALLASJE

I løpet av 2020 skal 35 prosent av alle egentappede flasker være på resirkulerbar plast.

2. PRODUKTER

I løpet av 2020 skal 15 prosent av alle solgte enheter være fremstilt på en miljøvennlig måte.

STATUS 2019

1. EMBALLASJE

I 2019 ble 26 prosent av all egentapping gjort på resirkulerbar plast.

2. PRODUKTER

I Sverige er andelen ca 22 prosent.
I Norge er andelen ca 10 prosent.

2017–2020:

PRIORITETER FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING

PRIORITET NR. 3: PROMOTERE ANSVARLIG ALKOHOLKONSUM

VÅR HOLDNING

Vi har et tydelig forhold til ansvarlig alkoholkonsum, og er særlig opptatt av at alkohol drikkes med vett.

FORVENTNINGER TIL ARCUS

PROAKTIV

Vi skal kontinuerlig markedsføre holdningskampanjen «Drikk med vett» overfor konsumenter, ansatte og andre grupper som er i kontakt med Arcus.

ARCUS' MÅL 2017–2020

1. PÅ PRODUKTER

I løpet av 2020 skal «Drikk med vett» være inkludert på 75 prosent av alle egentappede produkter.

2. ANSATTE SOM AMBASSADØRER

Alle ansatte skal i hele perioden være innforstått med Arcus' holdning til ansvarlig alkoholkonsum.

3. PROFILERING

I hele perioden skal Arcus promotere «Drikk med vett» i all relevant profilering.

STATUS 2019

1. PÅ PRODUKTER

Gjennomføres løpende på alle nye etiketter, og ved redesign av eksisterende.

2. ANSATTE SOM AMBASSADØRER

Ved nyansettelser blir ansatte informert om Arcus' «Drikk med vett» kampanje. Selskapet arbeider systematisk med Akan.

3. PROFILERING

Vedvarende intern holdningskampanje. Også i all ekstern kommunikasjon er budskapet «Drikk med vett» godt synlig. Det viktigste eksterne enkelttiltaket er utdeling av vann på store russearrangementer, det er populært blant russerne, og har fått honnør av både politi og helsevesen.

2017–2020:

PRIORITETER FOR BÆREKRAFTIG UTVIKLING

PRIORITET NR. 4: SIKRE TRYGGE OG INKLUDERENDE ARBEIDSPLASSE

VÅR HOLDNING

Våre ansatte er avgjørende for vår suksess. Vi skal fortsatt ha høy fokus på helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, og det skal arbeides målrettet for å unngå skader og ulykker.

FORVENTNINGER TIL ARCUS

TRYGGHET OG INKLUDERING

Vi skal ha en inkluderende arbeidsplass hvor personer med spesielle utfordringer skal kunne lykkes.

ARCUS' MÅL 2017–2020

1. SKADER

Null fravær som følge av skader.

2. SYKEFRAVÆR

Arcus skal ha sykefravær under 5,8 prosent, sammenlignet med det norske bransjegjennomsnittet på 6,0 prosent (2016, NHO Mat og Drikke).

3. SOSIALT ANSVAR

Arcus skal ha minst fire ansatte med spesielle utfordringer, mennesker som trenger bistand for å bli en del av arbeidslivet.

STATUS 2019

1. SKADER

I 2019 var det seks skader med sykefravær. Det arbeides hardt med korrektive tiltak for å nå målsetningen. Det var totalt 13 skader for perioden januar 2017–september 2019.

2. SYKEFRAVÆR

I 2019 var sykefraværet 5,7 prosent. Det er store variasjoner, og det arbeides tett i organisasjonen og med Arbeidsmiljøutvalget for å redusere dette.

3. SOSIALT ANSVAR

I største delen av 2019 har Arcus hatt to ansatte med spesielle utfordringer, i tett og godt samarbeid med NAV. Arcus har i tillegg tilpasset to arbeidsplasser for personer med varige handicap.

UN GLOBAL COMPACT

Arcus støtter FNs Global Compact-initiativ for arbeidet med samfunnsansvar.

MENNESKERETTIGHETER

PRINSIPP 1:

Bedrifter skal støtte og respektere verna om internasjonalt anerkjente menneskerettigheter, og

PRINSIPP 2:

påse at de ikke medvirker til brudd på menneskerettighetene.

ARBEID

PRINSIPP 3:

Bedrifter skal holde organisasjonsfriheten i hevd og sikre at retten til å føre kollektive forhandlinger anerkjennes i praksis,

PRINSIPP 4:

sikre at alle former for tvangsarbeid avskaffes,

PRINSIPP 5:

sikre at barnarbeid reelt avskaffes, og

PRINSIPP 6:

sikre at diskriminering i arbeidslivet avskaffes.

MILJØ

PRINSIPP 7:

Bedrifter skal støtte en føre-var tilnærming til miljøutfordringer,

PRINSIPP 8:

ta initiativ til fremme av økt miljøansvar, og

PRINSIPP 9:

oppmuntre til utvikling og spredning av miljøvennlig teknologi.

ANTI-KORRUPSJON

PRINSIPP 10:

Bedrifter skal bekjempe enhver form for korrupsjon, herunder utpressing og bestikkelser.

Kenneth Hamnes
Konsernsjef

ARCUS HAR TATT PLASTLØFTET

Grønt Punkt Norge har lansert Plastløftet. Målet er å øke bruken av resirkulert plast, unngå unødvendig bruk av plast og designe for gjenvinning. Plastløftet har satt konkrete mål som Arcus har lovet å følge opp. Arcus har tatt plastløftet.

Plastløftet betyr at næringslivet vil ha mer oppmerksomhet rundt plast og bruken av plast i tiden som kommer. Det vil være til gode for bedrifter, for forbrukere og kloden.

Arcus sorterer 86 tonn plast per år som leveres til gjenvinning. Målsetningen er å redusere plastforbruket med 30 prosent, i tillegg til at minst 50 prosent av plasten som benyttes skal være resirkulert.

Arcus jobber aktivt i flere fora for å redusere plastens skader på miljøet, blant annet gjennom Emballasjeforeningen, hvor Arcus' Erik Bern er styreleder, og som aktiv deltager i Forum for sirkulær plastemballasje i Norge.

BEDRIFTER SOM TAR PLASTLØFTET FORPLIKTER SEG TIL Å:

1. Øke bruken av resirkulert plast i egen emballasje

Bedriften setter seg ambisiøse mål for hvor stor andel av egen emballasje som bør være laget av resirkulert plast innen 2025/2030. Målet er ikke forpliktende, men skal fungere som et styringsverktøy.

2. Redusere unødvendig bruk av plast

Bedriften skal jobbe aktivt med å redusere bruken av plast. Siden ingen bedrifter er like, setter hver bedrift egne mål ut fra sine forutsetninger.

3. Designe for gjenvinning

Bedriften skal holde seg faglig oppdatert om design for gjenvinning, ved for eksempel å delta på fagdagene som arrangeres i regi av Grønt Punkt Norge. Plastløftet skal hjelpe norske bedrifter til å nå EU sine nye mål for 2025/2030.

TYNNERE PLAST REDUSERER FORBRUKET MED 3,5 TONN

Bedre miljø, økt effektivitet og reduserte kostnader.

– Nå bytter vi til en tynnere plast for sikring av varer under transport. I denne prosessen reduserer vi den årlige plastbruken med ca. 40 prosent, tilsvarende 3,5 tonn pr år, sier Raymond Johansen, prosjektleder i Teknisk Avdeling i Arcus. Miljøgevinsten tilsvarer det over 1.000 Oslo-innbyggere resirkulerer av plast hvert år.

SPARER PENGER – OG MILJØET!

Arcus har valgt en plastkvalitet som er mye tynnere enn tidligere, og fordi den består av mange tynne lag, sikrer den transporten av varene på samme måte som før.

– Vi sparer miljøet for plast. Dessuten slipper vi å bytte plastruller så ofte, det øker effektiviteten. I tillegg sparer vi penger fordi vi trenger mindre plast enn før, sier Johansen.

Arcus har selvsagt tatt «Plastløftet», og har dermed forpliktet seg til å redusere plastbruken med 30 prosent innen 2025.

– Veldig, veldig moro at vi klarer å spare miljøet så mye, sier Johansen.

Prosjektleder i Teknisk Avdeling, Raymond Johansen, sparer både penger og miljøet ved å bytte til tynnere plast for transportsikring av varer.

KALDT UTE, JORDVARME INNE

All den energien som brukes til oppvarming om vinteren og nedkjøling om sommeren, samt strøm til blant annet maskiner og lys i Arcus' hovedkontor og produksjonslokaler på Gjelleråsen, er ren.

VARME FRA GRUNNFJELLET

70 prosent av denne energien er fra jordvarme. Det er energi som hentes langt ned i bakken, og konverteres til varme/kjøling via varmepumper på samme måte som en varmepumpe gjør det i private boliger. Geotermisk energi, som det også kalles, er varme hentet i grunnfjellet. Det forurenser ikke og bidrar til lave oppvarmingskostnader.

OPPRINNELSESGARANTI

30 prosent er kjøp av strøm som det er kjøpt opprinnelsesgaranti for. Arcus er garantert at dette er strøm som kommer fra en fornybar energikilde, som i vårt tilfelle er vannkraft. Det kunne også ha vært fra andre fornybare kilder som vindmøller eller solceller.

Hovedkontoret og produksjonslokalene på Gjelleråsen bruker ren og fornybar energi, og mesteparten kommer fra grunnfjellet det står på.

AVFALL GIR ENERGI

Engasjerte ansatte bidrar til økt resirkulering av avfall.

– Vi sorterer avfall i 11 fraksjoner, sier Knut Svardal. Han er driftscontroller i Arcus og er den som vet mest om Arcus' avfall og hvor det blir av. I 2016 utgjorde restavfallet 50 prosent. Det vil si at halvparten ble kildesortert, den andre halvparten ikke. I 2019 har andelen som ble resirkulert økt til 64 prosent.

STILLER KRAV TIL PRODUSENTENE

– Alt for ofte er ulike materialer blandet sammen, så 100 prosent er dessverre ikke et realistisk mål, sier Knut.

– Men vi fortsetter å stille krav til våre produsenter slik at det blir lettere for oss å gjenvinne deres materialer. Det viktigste er å få redusert avfallsmengden, men i neste omgang er det viktig å kildesortere.

– Vi er langt fremme på avfallssortering, og vi skal bli enda bedre, sier Knut.

ENDREDE HOLDNINGER

Hvert år kvitter Arcus seg med 1.200 tonn avfall, et tall som har økt jevnt og trutt. Dette er en trend som det arbeides hardt med å snu.

To av dem som sorterer avfallet og sørger for resirkulering, er Trond Atle Andersen og Ronny Bergersen i Vectura.

– Det er hos Vectura og i Arcus' produksjon det er mest avfall, og her har de ansatte blitt veldig flinke til å sortere avfallet. Vi merker at holdningene har endret seg, det gir gode resultater. Dessuten har det blitt flere oppsamlingspunkter for avfallet, så det har blitt lettere å kildesortere, sier Knut.

Ronny Bergersen, Trond Atle Andersen og Knut Svardal har bidratt til at mye av Arcus' avfall blir resirkulert.

Både det sorterte avfallet og restavfallet transporteres til et gjenvinningselskap. Den andelen av avfallet som ikke lar seg

kildesortere går til forbrenning, det skaper energi og brukes blant annet til fjernvarme.

BAG-IN-BOX ER MILJØSMART

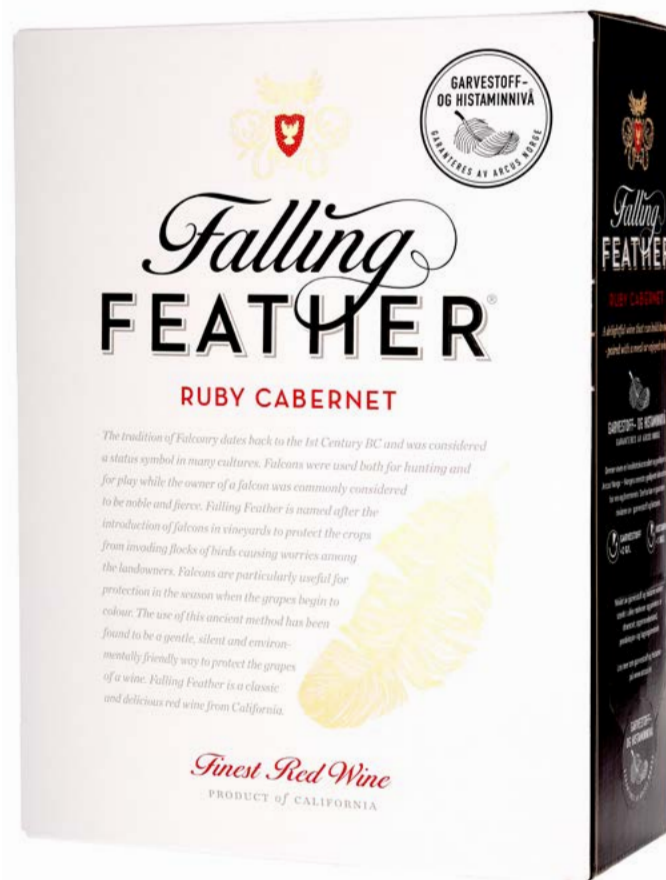
Velger man en lett emballasjetype velger man miljøsmart, så enkelt er det. Å velge miljøsmart emballasje betyr at man velger produkter som gir lavt CO₂-fotavtrykk. For jo lettere emballasjen er, jo mindre energi kreves for transport. Dessuten er det svært energikrevende å fremstille glass.

Både hos Systembolaget og Vinmonopolet kan man navigere etter merket «miljøsmart emballasje». Alle produkter som har emballasje som veier under 450 gram er definert miljøsmart. Dermed er det lett å velge grønt.

Bag-in-box vin, tappet hos Arcus i Norge, har to klare fordeler som reduserer CO₂-fotavtrykket:

1. Fra den utenlandske produsenten fraktes vinen på 25.000 liters tanker, før den tappes hos Arcus. Man slipper dermed å frakte unødig emballasje, som f.eks. glass.
2. Vinen tappes på miljøsmart emballasje, lettvekts-emballasje. Emballasjen for bag-in-box krever lite energi både for å bli produsert og for å bli resirkulert.

At ferdig tappet produkt har kort vei til konsumenten har også en tredje fordel: Vinen holder seg fersk, det sikrer den gode smaken.

Visste du at 57 prosent av alt rødvinssalg på både Vinmonopolet og Systembolaget, kommer fra bag-in-box?

TREDJE ÅRET PÅ RAD: 7.000 VANNFLASKER TIL RUSSEN

Russen blir både overrasket og glad hver gang de blir tilbudt gratis vann – midt på natten, midt under feiringen. Våren 2019 var det tredje gang Arcus delte ut gratis vann til tørste og slitne russ.

Under russefeiringen har russen ofte ikke tilgang til annen drikk enn alkohol. Russefeiringen er en tid hvor mange unge mennesker konsumerer mye alkohol, og mange har liten erfaring med alkohol. Derfor deles vannflaskene ut til russen der hvor russen ferdes, og ofte sent på kvelden.

De som deler ut vannflaskene forteller at russen er taknemlige for å kunne slukke tørsten med vann, og at de både er overrasket og glade for at det er gratis.

Utdelingen av gratis vann har gitt gode tilbakemeldinger fra Politiet, Røde Kors, Oslo kommune og foreldre.

Det er ingen form for reklame av Arcus, avsender er «Drikk med vett».

TILTAK FOR 2019-RUSSEN

- Utdeling av minst 7.000 fylte vannflasker, lette å feste på russeadressen
- 20 vanddunker til russe-busser
- «Drikk med vett» på russens populære ID-bånd, sammen med Amnestys «Nei er nei. Voldtekt = Sex uten samtykke»
- «Drikk med vett»-budskap i russens sosiale medier
- Kvelden før første feiring: Oppfordring om «Drikk med vett» i russens sosiale kanaler, sendes til ca 45.000 russ.

ARCUS LEDSAGER BLINDE I HOLMENKOLLSTAFETTEN

For tredje år på rad stilte spreke Arcus-ansatte som ledsagere for 15 blinde i Holmenkollstafetten, trolig Norges mest kjente stafett med 49.000 deltagere. Samtidig ga Arcus penger til Blindeforbundets arbeid i Nepal. Finansieringen sikret operasjon av 100 personer med grå stær. Vanskeligstilte mennesker i et fattig land har dermed fått synet tilbake.

EIERSTYRING

Arcus ASA («Arcus» eller «Selskapet») anser god eierstyring for å være en forutsetning for verdiskaping og pålitelighet, samt for tilgang til kapital. For å sikre sterk og forsvarlig eierstyring, er det viktig at selskapet sørger for god og sunn forretningspraksis, pålitelig økonomisk rapportering og et miljø der det er naturlig å overholde lover og forskrifter. Styret i Arcus («Styret») er en aktiv tilhenger av gode standarder for eierstyring og vil sørge for at Arcus alltid overholder «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse». Arcus skal etterfølge eller forklare mulige avvik fra anbefalingene. Anbefalingene kan leses på www.nues.no.

Arcus har styringsdokumenter som fastsetter prinsippene for hvordan virksomheten skal drives, og disse gjelder også for Arcus' datterselskaper (sammen med Arcus, «Konsernet»). Anbefalingene dekker 15 emner, og denne erklæringen dekker hver av disse emnene. Informasjon om eierstyring i samsvar med paragraf 3-3 b i Regnskapsloven er tatt med i avsnittet nedenfor.

Arcus er av den oppfatning at de nåværende retningslinjene for eierstyring er i samsvar med den siste versjonen av reglene. Det foreligger igjen avvik fra reglene.

De følgende avsnittene forklarer hvordan Arcus har tatt fatt i de forskjellige spørsmålene som omfattes av anbefalingene.

1. IMPLEMENTERING AV OG RAPPORTERING OM EIERSTYRING

Retningslinjene for eierstyring ble vedtatt av styret 10. oktober 2016 på vegne av selskapet.

Styret vil sørge for at selskapet alltid har god eierstyring.

Arcus arbeider kontinuerlig med å utvikle holdninger og oppfølgingssystemer i henhold til de forventninger som stilles til en betydelig nordisk aktør innen vin og brennevin. Konsernet definerer sitt samfunnsansvar gjennom retningslinjene for samfunnsansvar, som er tilgjengelig på www.arcus.no/investor. Selskapet har også klare standarder for seg selv og sine ansatte gjennom etiske standarder, retningslinjer for klima og miljø, HMS og sikkerhetsarbeid og andre interne retningslinjer.

Avvik fra reglene: Ingen

2. VIRKSOMHET

Arcus er involvert i produksjon, tapping, import, markedsføring, salg og distribusjon av vin og brennevin. Konsernet er representert i alle nordiske land, med datterselskaper i Norge, Sverige, Danmark og Finland, samt i Tyskland. Videre eksporterer konsernet brennevin til markeder utenfor Norden og Tyskland, der USA er det mest betydningsfulle. Arcus' virksomhet er definert som følger i selskapets vedtekter:

Selskapets formål er å drive import, eksport, produksjon, lagring og distribusjon av alkoholholdige drikker og andre varer, samt virksomhet som står i forbindelse med dette, samt å eie andeler i andre selskaper som driver slik virksomhet.

Vedtektene er tilgjengelig på selskapets nettsted: www.arcus.no/investor. For å oppnå målet som står i vedtektene, har selskapet

etablert en strategi for lønnsom vekst, primært i konsernets hjemmemarkeder, de nordiske landene og Tyskland, basert på egne merkevarer og agenturmerker innen vin og brennevin, samt logistikk og distribusjon i Norge.

Arcus har utarbeidet klare mål, strategier og risikoprofil for virksomheten, forhold som hvert år diskuteres og evalueres av styret. Selskapet har retningslinjer for hvordan hensyn til omverden er integrert i verdiskapingen. Det er definert konkrete prioriteter og mål for å bidra til en bærekraftig utvikling. Arcus støtter og deltar aktivt i de Nordiske alkoholmonopolenes (NAM) CSR-initiativ og støtter også FNs Global Compact initiativ. Arcus har sin egen rusmiddelpolitikk som aktivt skal motarbeide misbruk av alkohol.

Avvik fra reglene: Ingen

3. EGENKAPITAL OG UTBYTTE

Egenkapitalen var per 31. desember 2019 TNOK 1.662.223, hvilket representerer 30 prosent av selskapets total kapital. Etter styrets oppfatning er Arcus' egenkapital tilstrekkelig for konsernets mål, strategi og risikoprofil.

Styret har vedtatt et mål om å utbetale 50–70 prosent av selskapets nettoresultat hvert år fremover som utbytte.

Styret kan be om autorisasjon fra generalforsamlingen om å kjøpe tilbake Arcus-aksjer i markedet. I slike tilfeller vil styret normalt be om at aksjene kjøpes i det åpne markedet og at autorisasjonen ikke varer lengre enn til neste generalforsamling. På generalforsamlingen 11. april 2019, ble styret gitt autorisasjon til å kjøpe egne aksjer på vegne av selskapet til en samlet nominell verdi på opptil NOK 136.000. Autorisasjonen utløper ved generalforsamlingen i 2020.

Når generalforsamlingen vurderer om styret skal gis autorisasjon til å øke aksjekapitalen for flere formål, må hvert formål

drøftes av møtet hver for seg. En slik autorisasjon vil være tidsbegrenset og skal ikke vare lengre enn til datoen for neste generalforsamling. Autorisasjonen som gis til styret er begrenset til spesifikke formål.

På generalforsamlingen den 11. april 2019 ble styret gitt autorisasjon til å forhøye selskapets aksjekapital med inntil NOK 136.000. Autorisasjonen kan kun brukes til å finansiere videre vekst og til å utstede aksjer som vederlag i forbindelse med oppkjøp av andre selskaper/virksomheter/aktiva eller for å finansiere slike kjøp. Autorisasjonen utløper ved generalforsamlingen i 2020.

Avvik fra reglene: Ingen

4. LIK BEHANDLING AV AKSJONÆRER OG TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

Arcus har kun én aksjeklasse. Hver aksje i selskapet har én stemme, og alle aksjer har de samme rettighetene, blant annet retten til å delta på selskapets generalforsamlinger. Den nominelle verdien av hver aksje er NOK 0,02.

Hvis styret vedtar å foreslå overfor generalforsamlingen å utstede aksjer uten forkjøpsrett for eksisterende aksjonærer, skal begrunnelsen offentliggjøres i innkallingen til den aktuelle generalforsamlingen.

Hvis styret beslutter å bruke sin gjeldende autorisasjon til å kjøpe tilbake egne aksjer, skal transaksjonene utføres gjennom børsen eller til rådende børskurser hvis de utføres på en annen måte.

Styret har i øyeblikket autorisasjon til å fravike forkjøpsretten til eksisterende aksjonærer i kapitaløkninger, hvis det utøver sin myndighet til å utstede nye aksjer. Dette er for å få en enklere fremgangsmåte i forbindelse med kapitaløkninger der hensikten er å finansiere ytterligere vekst og/eller tilby aksjer som vederlag for oppkjøp der dette anses som

en fordelaktig oppgjørsmetode. Hvis styret vedtar å utføre en aksjeemisjon uten forkjøpsrett for eksisterende aksjonærer på grunnlag av sin autorisasjon, så skal begrunnelsen offentliggjøres i en børsmelding i forbindelse med aksjeemisjonen.

Styret vil sørge for at det innhentes en verddivurdering fra en uavhengig tredjepart ved en ikke uvesentlig transaksjon mellom selskapet og dets aksjonærer, en aksjonærs morselskap, styremedlemmer, øverste ledelse eller nærstående parter til slike parter.

Avvik fra reglene: Ingen

5. FRITT OMSETTELIGE AKSJER

Alle aksjer er fritt omsettelige uten noen form for begrensning til å eie, omsette eller stemme for aksjer i selskapet.

Avvik fra reglene: Ingen

6. GENERALFORSAMLING

Interessene til selskapets aksjonærer utøves primært på selskapets generalforsamlinger. Det er selskapets mål at så mange aksjonærer som mulig gis mulighet til å delta på generalforsamlingene og at generalforsamlingene organiseres på en slik måte at de utgjør et effektivt forum der selskapets aksjonærer kan gi uttrykk for sine synspunkter.

Innkallelser til generalforsamlinger gjøres blant annet via selskapets nettsted, www.arcus.no/investor, og gjennom en separat melding til Oslo Børs, minst 21 dager før generalforsamlingen.

Innkallelsen inneholder detaljert informasjon om foreslåtte resolusjoner og saker som skal drøftes på generalforsamlingen. Dette omfatter fristen for når aksjonærer må registrere sin intensjon om å delta på generalforsamlingen, samt instruksjoner om hvordan de kan stemme ved fullmakt. Fristen for registrering settes så nær

datoen for generalforsamlingen som mulig. Innkallelsen skal også inneholde informasjon om aksjonærenes rett til å foreslå resolusjoner for behandling på generalforsamlingen.

Generalforsamlingen stemmer for hver kandidat som er nominert til valg av selskapets styrende organer. I størst mulig utstrekning skal fullmaktsformularet gi mulighet for separat stemmegivning for hver sak som vurderes av møtet og for hver av kandidatene som skal velges. Det er mulig å forhåndsstemme.

Når dokumenter angående saker som skal behandles på en generalforsamling er gjort tilgjengelig for aksjonærene på selskapets nettsted, kan styret bestemme at dokumentene ikke skal sendes til aksjonærer per vanlig post. Dette gjelder også dokumenter som, ifølge loven, skal inkluderes i eller legges til innkallelsen til en generalforsamling. En aksjonær kan imidlertid kreve at dokumenter angående saker som skal behandles på en generalforsamling tilsendes ham eller henne per vanlig post.

Innkallelsen til en generalforsamling har en henvisning til selskapets nettsted, der aksjonærer kan skaffe seg tilgang til relevante dokumenter og, hvis aktuelt, eventuell annen informasjon som aksjonærer kan trenge for å få tilgang til slike dokumenter.

Generalforsamlingen velger en møteleder til å lede møtet, gjerne uavhengig, og én person til å undertegne møtereferatet sammen med den valgte møtelederen. Møtereferatet kunngjøres på selskapets nettsted og på Oslo Børs.

Alle aksjer har samme rett til å stemme på generalforsamlinger. Resolusjoner på den ordinære generalforsamlingen vedtas vanligvis med enkelt flertall med mindre noe annet kreves av norsk lov.

Styrelederen, leder av valgkomiteen og revisoren deltar på generalforsamlingen.

Avvik fra reglene: Ingen

7. VALGKOMITÉ

I samsvar med vedtektene for Arcus skal selskapet ha en valgkomité bestående av tre medlemmer. Medlemmene av valgkomiteen skal være aksjonærer eller representanter for aksjonærer. Medlemmene av valgkomiteen, inklusive lederen, velges av generalforsamlingen. Flertallet av valgkomiteen skal være uavhengig av styret og selskapets toppledelse. Medlemmene av valgkomiteen skal velges for en periode på to år med mindre generalforsamlingen bestemmer noe annet. Honorarene til medlemmene av valgkomiteen skal fastsettes av generalforsamlingen.

De nåværende medlemmene av valgkomiteen er Sverre R. Kjær (valgkomiteens leder), Karin Bing Orgland og Jan Ole Stangeland. De tre ble alle valgt på generalforsamlingen 11. april 2019, for en toårsperiode frem til ordinær generalforsamling i 2021. Valgkomiteen er sammensatt slik at hensynet til aksjonærfelleskapet er ivarettatt.

Valgkomiteen vil gi sine anbefalinger til generalforsamlingen angående valg av styremedlemmer og valgkomiteen og deres respektive godtgjørelser. Som en del av sitt arbeid med å foreslå kandidater til valg som styremedlemmer skal valgkomiteen ha kontakt med aksjonærene, styret og selskapets ledende ansatte. Valgkomiteen grunngir sine anbefalinger gjennom innkallingen til selskapets generalforsamling, og opplyser frister for å foreslå kandidater.

Den 20. oktober 2016 godkjente generalforsamlingen et sett med instruksjoner som definerer valgkomiteens ansvar. Alle aksjonærer oppfordres til å foreslå kandidater til styret og valgkomiteen.

Avvik fra reglene: Ingen

8. BEDRIFTSFORSAMLING OG STYRE: SAMMENSETNING OG UAVHENGIGHET

I henhold til selskapets vedtekter skal selskapet ha et styre som består av minst tre og maksimalt åtte aksjonærvalgte styremedlemmer. Styrelederen velges av generalforsamlingen etter forslag fra valgkomiteen, og det samme gjelder de andre styremedlemmene som representerer aksjonærene. I tillegg velges det styremedlemmer blant de ansatte i samsvar med gjeldende lovgivning for aksjeselskaper.

Styremedlemmer velges for en periode på to år av gangen.

Styret består av ti medlemmer. Av disse er syv valgt av generalforsamlingen og tre er valgt av de ansatte. Alle styremedlemmene er å anse som uavhengige av selskapets toppledelse og vesentlige forretningspartnere. Ingen ledere er også styremedlemmer.

Styremedlemmene som velges av de ansatte, har syv varamedlemmer. Styremedlemmene som velges av aksjonærene, har ett varamedlem.

Styremedlemmene, med CVer, er presentert på selskapets nettsted. Aksjepostene til styremedlemmene er oppført i note 6 i årsberetningen for 2019. Styret er av den oppfatning at det har tilstrekkelig ekspertise og kapasitet til å utføre sine plikter på en tilfredsstillende måte. Styremedlemmene har stor erfaring fra finans, distribusjon og detaljhandel generelt, og vin og brennevin spesielt.

Styret har avholdt til sammen 10 styremøter, hvorav ett på mail (én sak).

Deltakelsen på styremøtene i 2019 er oppsummert nedenfor:

Navn	Antall møter deltatt
Michael Holm Johansen	10/10
Nils Selte (Styremedlem fra 11.4.2019. Tidligere varamedlem med mulighet til å møte uten stemmerett)	10/10
Eilif Due	10/10
Leena Maria Saarinen	10/10
Ann-Beth Freuchen	10/10
Kirsten Ægidius (fra 11.4.2019)	6/6
Carl Erik Hagen (fra 11.4.2019)	6/6
Hanne Refsholt (fratrådte 11.4.2019)	4/4
Erik Hagen	8/10
Therese Jacobsen	10/10
Konstanse Martine Kjøle	9/10
Stein Erik Hagen (styremedlem til 11.4.2019, deretter varamedlem med møterett uten stemmerett)	9/10
Arne Larsen (varamedlem)	1/10
Torbjørn Hjelle (varamedlem)	1/10
Bjørn Oulie (varamedlem)	1/10

Avvik fra reglene: Ingen

9. STYRETS ARBEID

Styret har det overordnede ansvaret for å føre tilsyn med selskapsledelsen, mens konsernsjefen har ansvaret for den daglige ledelsen. Styret har etablert instruksjer for sitt eget arbeid samt for toppledelsen, med spesiell vekt på klar avgrensning av ansvar og plikter. Styret er ansvarlig for å sørge for at konsernets virksomhet er forsvarlig organisert, og for å godkjenne alle planer og budsjetter for konsernets virksomhet. Styret godkjenner en erklæring om konsernsjefens plikter, ansvar og fullmakter.

Styret holder seg informert om konsernets virksomhet og økonomiske stilling, og plikter å sørge for at dets virksomhet, regnskapsrapporter og kapitalforvaltning er underlagt tilstrekkelig kontroll gjennom granskning og godkjenning av konsernets månedsrapporter, kvartalsrapporter og regnskaper. Styret skal også sørge for at konsernet har tilfredsstillende interne kontrollsystemer.

Hvis styrelederen er eller har vært aktivt involvert i en gitt sak, for eksempel forhandlinger om fusjon, oppkjøp osv., vil et annet styremedlem vanligvis lede drøftelsene om denne spesielle saken.

Styremedlemmer og medlemmer av ledelsen har plikt til å varsle styret hvis de har noen transaksjon som utføres av selskapet, annet enn i kraft av sin stilling i selskapet. Styret vil rapportere alle transaksjoner med nærstående parter i årsberetningen.

Selskapet har implementert prosedyre-regler som krever at styremedlemmer og konsernsjefen ikke kan delta i diskusjoner eller avgjørelse i spørsmål av vesentlig betydning for den aktuelle personen eller noen som er nært tilknyttet ham/henne.

Konsernsjefen leder konsernets daglige virksomhet, og er ansvarlig for å sørge for at konsernet er organisert i samsvar med gjeldende lover, selskapets vedtekter og vedtak som er fattet av styret og generalforsamlingen. Spesielt har konsernsjefen ansvar for å sørge for at styret mottar nøyaktig, relevant og tidsriktig informasjon slik at det kan utføre sine plikter. Konsernsjefen skal også sørge for at konsernregnskapet er i samsvar med norske lover og forskrifter, og at selskapets eiendeler forvaltes på en god måte.

Styret har valgt en revisjonskomité blant styrets medlemmer. Komitéen består i øyeblikket av to medlemmer: Nils Selte er

administrerende direktør i Canica som også er selskapets største aksjonær, og Leena Maria Saarinen. Saarinen er uavhengig av selskapets største aksjonærer.

I henhold til paragraf 6-43 av Aksjeloven, skal revisjonskomitéen:

- forberede styrets tilsyn med konsernets prosess for økonomisk rapportering;
- overvåke systemene for internrevisjon og risikostyring;
- ha kontinuerlig kontakt med konsernets revisor angående revisjonen av årsregnskapet, og
- gå gjennom og overvåke uavhengigheten til konsernets revisor, spesielt med hensyn til hvorvidt omfanget av andre tjenester enn revisjon som leveres av revisoren eller revisjonsselskapet, utgjør en trussel mot revisorens uavhengighet.

Styret har etablert en kompensasjonskomité som består av to styremedlemmer. Medlemmene av kompensasjonskomitéen skal være uavhengige av konsernets toppledelse. Komitéen består av Michael Holm Johansen som leder og Eilif Due som medlem.

Selskapet har vedtatt retningslinjer som beskriver ansvaret og oppgavene til kompensasjonskomitéen. Kompensasjonskomitéen skal sørge for at selskapet har en godtgjørelsesordning som bidrar til å fremme og gi insentiver for styring og kontroll av selskapets risikoer, å motvirke en høy grad av risikotaking og unngå interessekonflikter.

Styret evaluerer årlig sitt eget arbeid og kompetanse.

Avvik fra reglene: Ingen

10. RISIKOSTYRING OG INTERNREVISJON

Ledelsen har ansvaret for risikostyring og selskapets internrevisjon, og for å sørge for at

forretningsmuligheter ivaretas gjennom sikker og effektiv drift med pålitelig rapportering i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, at konsernets etiske regelverk blir etterlevd, og at styrets mål og plan for samfunnsansvar blir fulgt.

Selskapet har etablert et risikostyringsprogram der konsernets risikofaktorer er kartlagt, og overvåkes og følges opp gjennom en systematisk prosess. Konsernets program for styring av økonomisk risiko utføres av en sentral treasuryavdeling, i samarbeid med de forskjellige forretningssegmentene, i henhold til retningslinjer vedtatt av styret. Kritiske prosesser, med instruksjer og retningslinjer for risikostyring, er dokumentert.

Risikostyring knyttet til økonomiske stilling og regnskapsrapportering foretas jevnlig, og det er implementert kontrollprosedyrer ved gjennomgang og godkjenning av konsernets månedsrapporter, kvartalsrapporter og regnskaper.

Målet med konsernets risikostyringsprogram er å minimere potensielle negative effekter på de økonomiske resultatene, som følger av uforutsigbare endringer på kapitalmarkedene. Konsernet kan bruke finansielle derivater i et visst omfang for å sikre seg mot noen av disse finansielle risikoene.

Det er styrets ansvar å sørge for at selskapet har gode interne kontroller på plass, og systemer for risikostyring som er egnede med hensyn til omfanget og arten til selskapets virksomhet. Styret gjennomfører en årlig gjennomgang av de viktigste områdene der selskapet utsettes for risiko, som for eksempel internrevisjonsordningen.

Det er styrets vurdering at selskapets risikoprofil er overensstemmende med selskapets mål og strategier, og at disse underbygger verdiskapingen.

Avvik fra reglene: Ingen

11. STYRETS GODTGJØRELSE

Godtgjørelsen til styret anbefales av valgkomiteén og bestemmes av den ordinære generalforsamlingen. Godtgjørelsesnivået for styret gjenspeiler styrets ansvar, ekspertisen som kreves og aktivitetsnivået i både styret og i styrekomiteéene. Godtgjørelsen til styret er ikke knyttet til selskapets resultater, og det er ingen opsjonsordning for styrets medlemmer. Alle styremedlemmer, med unntak av styrelederen, mottar samme godtgjørelse. Medlemmene av revisjonskomiteén og kompensasjonskomiteén mottar i tillegg separat godtgjørelse. Godtgjørelsen som betales til styremedlemmene rapporteres i note 6 til årsregnskapet for Arcus.

Avvik fra reglene: Ingen

12. GODTGJØRELSE TIL LEDELSEN

Styret har etablert retningslinjer for godtgjørelse til ledelsen. Disse retningslinjene kommuniseres til den ordinære generalforsamlingen og står i selskapets årsberetning.

Styret er direkte ansvarlig for å fastsette konsernsjefens lønn og andre ytelser. Konsernsjefen er, i samråd med styrelederen, ansvarlig for å fastsette lønnen og andre ytelser til konsernets andre toppledere.

Formålet med Arcus' vilkårsretningslinjer er å kunne tiltrekke seg personale med den nødvendige kompetansen som konsernet trenger, videreutvikle og beholde ansatte med nøkkelkompetanse, og å fremme et langsiktig perspektiv og kontinuerlig forbedring med sikte på å oppnå Arcus' forretningsmål. Generelt skal vilkårene som Arcus tilbyr være konkurransedyktige, men ikke markedsledende med hensyn til den samlede godtgjørelsespakken. Det står flere opplysninger om konsernets retningslinjer angående lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte,

i note 6 til konsernets konsoliderte årsregnskap for 2019.

Avvik fra reglene: Ingen

13. INFORMASJON OG KOMMUNIKASJON

Styret har etablert retningslinjer for kommunikasjon med investorer. Selskapets mål er å sørge for at finansmarkedet og aksjonærene har tilstrekkelig informasjon om selskapet til å gjøre en tilstrekkelig vurdering av Arcus ut fra et investeringsperspektiv. Selskapet tilstreber upartisk og nøktern formidling av informasjon i sin dialog med aksjonærer og analytikere.

All informasjon som anses å være relevant og av betydning for verdsettelsen av selskapets aksjer, vil bli formidlet og offentliggjort på engelsk via rapporteringssystemet til Oslo Børs, www.newsweb.no, og via selskapets nettsted: www.arcus.no. Alle økonomiske rapporter og annen informasjon utarbeides og rapporteres på en slik måte at det sørges for at aksjonærer, investorer og andre mottar korrekt, klar, relevant og oppdatert informasjon på lik linje og på en tidsmessig måte. Selskapet holder offentlige presentasjoner av sine kvartalsresultater. Presentasjonsmaterialet gjøres tilgjengelig via Oslo Børs' nyhetsnettsted, www.newsweb.no, og www.arcus.no.

Enhver kommunikasjon med aksjonærene utenfor selskapets generalforsamling vil finne sted i samsvar med krav til lik behandling samt lovgivning vedrørende innsideinformasjon.

Avvik fra reglene: Ingen

14. OVERTAKELSE AV SELSKAPET

Styret har etablert føringer for hvordan det vil handle hvis det fremsettes et tilbud om overtakelse.

Hvis det kommer et bud om overtakelse av selskapet, vil styret følge det overordnede prinsippet om lik behandling av alle aksjonærer,

og vil prøve å sørge for at selskapets forretningsvirksomhet ikke blir unødvendig forstyrret. Styret vil strebe etter å sørge for at aksjonærene gis tilstrekkelig informasjon og tid til å danne seg et synspunkt på tilbudet.

Styret vil ikke prøve å forhindre et overtakelsesbud med mindre det mener at selskapets og aksjonærenes beste berettiger slike handlinger. Styret vil ikke utøve mandater eller vedta noen resolusjoner i den hensikt å blokkere et overtakelsesbud med mindre det er godkjent av generalforsamlingen etter kunngjøringen av budet. Det finnes ingen mekanismer mot overtakelsesbud i Arcus' vedtekter eller noen underliggende styringsdokumenter. Selskapet har heller ikke iverksatt noen tiltak for å begrense muligheten til å anskaffe aksjer i selskapet.

Hvis det kommer et overtakelsesbud, vil styret kunngjøre en erklæring i samsvar med lovfestede krav og presisere om vurderingen er enstemmig eller ikke.

Hvis det kommer et overtakelsesbud, vil styret innhente en verdivurdering fra en uavhengig ekspert.

Enhver transaksjon som i realiteten er et salg av selskapets aktiviteter, vil bli fremlagt for generalforsamlingen for godkjennelse.

Avvik fra reglene: Ingen

15. REVISOR

Selskapets valgte eksterne revisor er EY. Revisoren er uavhengig av Arcus og utnevnt av generalforsamlingen. Revisorens honorar godkjennes av generalforsamlingen.

Revisoren presenterer en revisjonsplan til revisjonskomiteén. Revisoren er tilstede på styremøter som omhandler utarbeidelsen av årsregnskapet, der det reviderte regnskapet gjennomgås og godkjennes. Revisoren er også tilstede på alle møter i revisjonskomiteén. Dessuten deltar revisoren i styremøter som

omhandler årsregnskapet og gjennomfører, minst én gang i året, en gjennomgang av selskapets prosedyrer for internrevisjon i samarbeid med revisjonskomiteén. I tillegg har den eksterne revisoren møter med styret, uten tilstedeværelse av ledelsen, minst én gang i året.

Styret utarbeider en årlig rapport for den ordinære generalforsamlingen om revisorens samlede honorarer, fordelt på revisjonsarbeid og andre tjenester.

Avvik fra reglene: Ingen

Styrets årsberetning:

ARCUS ASA

Konsernet Arcus er en ledende vin og brennevinsaktør i Norden. Konsernet er global markedsleder i akevittkategorien, markedsleder innen brennevin i Norge og nummer to i Danmark. Konsernet er også markedsleder innen vin i Norge, nest størst i Sverige og nummer fem i Finland.

Arcus ASA er et holdingselskap hvor formålet er å drive import, eksport, produksjon, lagring og distribusjon av alkoholholdige drikker og andre varer, samt virksomhet som står i forbindelse med dette, samt eie andeler i andre selskapet som driver slik virksomhet. Arcus har sitt hovedkontor på Gjelleråsen i Nittedal kommune, like ved Oslo.

OM VIRKSOMHETEN

Arcus ASA eier alle aksjene i Arcus-Gruppen AS og Vectura AS. Selskapets formål er å forvalte aksjer og andre selskapsandeler, og konsernet opererer innenfor forretningsområdene Vin, Spirits og Logistikk.

Forretningsområdet Vin importerer, taper, markedsfører og selger vin i Norge, Sverige, Finland og i tax-free (og i Danmark fra 2020). Forretningsområdet Vin hadde i 2019 en omsetning på 1 603 millioner kroner, mot 1 625 millioner kroner i 2018. EBITDA (adj.) ble i 2019 170 millioner kroner, sammenlignet med 182 millioner kroner i 2018. Omsetningsfallet skyldes i all hovedsak bortfall av agenturer i det svenske vinselskapet Vinunic, i forbindelse med at tidligere ansatte startet konkurrerende virksomhet. Unntatt dette, har det vært god vekst for forretningsområdet Vin. For 2019 ble driftsresultatet 158 millioner kroner, mot 167 millioner kroner året før.

Forretningsområdet Spirits importerer, produserer, taper, markedsfører og selger brennevin primært i Norden og Tyskland, men

også i andre utvalgte eksportmarkeder. Spirits taper også vin, som selges av Forretningsområdet Vin. Forretningsområdet Spirits hadde i 2019 en omsetning på 976 millioner kroner, mot 920 millioner kroner i 2018. EBITDA (adj.) ble i 2019 149 millioner kroner, sammenlignet med 145 millioner kroner i 2018. Høyere omsetning er primært drevet av økt agentursalg. For egne merkevarer har det vært økt salg av lavmargin-produkter, og noe svakere salg i markeder med høy margin. For 2019 ble driftsresultatet 122 millioner kroner, mot 118 millioner kroner året før.

Forretningsområdet Logistikk (Vectura) distribuerer alkoholholdige drikker i det norske markedet. Forretningsområdet Logistikk hadde i 2019 en omsetning på 328 millioner kroner, mot 308 millioner kroner i 2018. EBITDA (adj.) ble i 2019 15 millioner kroner, sammenlignet med 13 millioner kroner i 2018. Omsetningen har vokst som følge av nye kunder og økt salg av tjenester, mens økt grad av overtid, samt innleie av lastebiler og sjåfører, har redusert resultatet. For 2019 ble drifts-

resultatet 2 millioner kroner, mot 1 millioner kroner året før.

Selskapets forretningskontor ligger i Nittedal kommune.

STRATEGI OG FORRETNINGSUTVIKLING

Arcus' strategi er en vekststrategi.

Forretningsområdet Vin skal vinne viktige tendere når de utlyses av monopolene, øke salget gjennom egne merkevarer, og tiltrekke nye og gode agenturer. Den strategien gjelder både for Sverige, Norge og Finland. Porteføljene er nærmest i kontinuerlig utvikling, innholdet blir dreid til der etterspørselen forventes å øke. Særlig i Norge har dette gitt stor endringer. Her har porteføljen de siste årene vokst med mer hvitvin, rosevin og sprudlende. Det har gitt gode resultater.

Forretningsområdet Spirits skal skape vekst gjennom produksjon og salg av noen av Nordens sterkeste merkevarer innen brennevin, særlig gjelder dette akevitt, bitter og cognac. Hjemmemarkedet er Norden og Tyskland. I løpet av 2019 har Spirits også utvidet porteføljen

med flere internasjonale agenturer. Spesielt i Finland og Sverige har dette gitt økt salg. I Danmark, hvor etterspørsel etter akevitt og bitter har avtatt de siste årene, har Arcus i 2019 introdusert salg av blant annet ferdigblandede cocktails, vodka og gin. Så langt er det gode resultater av dette.

Forretningsområdet Logistikk skal vokse gjennom å få flere kunder, og samtidig sikre lave driftskostnader. 2019 har vært enda et år med omsetningsvekst for Logistikk. Det skyldes både økt antall kunder, men også at disse kundene har utvidet sine porteføljer og at de har hatt behov for flere logistikk-tjenester.

I tillegg til strategien for hvert av de tre forretningsområdene, har Arcus en strategi for gjennomføring av mindre oppkjøp. I 2019 resulterte dette i kjøp av 90 prosent av Wongraven Wines AS. Siden 2010 har Sigurd Wongraven utviklet og solgt kvalitetsviner i Norge. Fra 2010 har dette vært i samarbeid med Arcus' Vingruppen. I løpet av 2020 skal vinene lanseres i nye markeder.

ØKONOMISK UTVIKLING

Resultatregnskap

Konsernets samlede driftsinntekter i 2019 var 2 763 millioner kroner (2 723 millioner kroner i 2018). Som nevnt opplevde Spirits betydelig vekst i 2019 i hovedsak på grunn av nye agenturer. Vin hadde god vekst i Norge med vekst både på egne merkevarer og for agenturprodukter, men inntektene i Sverige ble redusert betydelig etter tap av agenturer tidlig i året. Den positive markedsutviklingen og sterk vekst for enkelte av vinselskapene, kompenserte ikke tilstrekkelig for dette. Vin i Finland mistet agenturer i slutten av 2018, noe som sammen med svak markedsutvikling bidro til reduserte inntekter i 2019. Logistikk har fortsatt den positive utviklingen og økte

inntektene både gjennom flere kunder og økt volum for eksisterende kunder.

Konsernets driftskostnader ble totalt 2 489 millioner kroner, hvorav avskrivninger og amortiseringer utgjorde 120 millioner kroner (2 463 millioner kroner, hvorav avskrivninger utgjorde 50 millioner kroner). Kostnadsendringen fra året før er vesentlig påvirket av innføringen av nye regnskapsregler knyttet til bokføring av leieavtaler (IFRS 16), som konsernet implementerte fra 1. januar 2019. Rapporterte avskrivninger økte med 70 millioner kroner, hvorav 69 millioner kroner skyldes implementeringen av IFRS 16.

Konsernets driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) i 2019 ble 377 millioner kroner mot 307 millioner kroner i 2018. Operativ EBITDA (justert for engangsposter) ble 397 millioner kroner mot 313 millioner kroner i 2018. Implementeringen av IFRS 16 er som nevnt den viktigste effekten til økningen i EBITDA.

Konsernets netto finansposter utgjorde i 2019 -85 millioner kroner (-36 millioner kroner). Økningen i nettofinansposter på 49 millioner kroner er i stor grad drevet av implementeringen av IFRS 16, som utgjør økte rentekostnader på 45 millioner kroner.

Konsernets skattekostnad utgjorde i 2019 39 millioner kroner mot 57 millioner kroner i 2018. Effektiv skattesats ble 23 prosent mot 26 prosent året før. Lavere effektiv skattesats skyldes i hovedsak lavere faktisk skattesats i den norske virksomheten.

Balanse, kontantstrøm

Ved utgangen av året hadde konsernet varemerker og goodwill på 1 902 millioner kroner (1 857 millioner kroner). Økningen har i stor grad sin bakgrunn i oppkjøpet av Wongraven Wines i desember 2019.

Konsernet hadde ved utgangen av året investeringer i varige driftsmidler og program-

vare for 1 452 millioner kroner (343 millioner kroner). Den store økningen har hovedsakelig bakgrunn i implementeringen av IFRS 16, som ved utgangen av året har medført en økning av bruksrettigheter på 1 122 millioner kroner sammenlignet med utgangen av 2018.

Konsernets egenkapital var 1 662 millioner kroner pr. 31. desember (1 654 millioner kroner). Endringer i egenkapitalen er positivt påvirket av årets overskudd, men redusert av utbetalt utbytte til minoritetsaksjonærer i konsernet og aksjonærer i morselskapet.

Egenkapitalandelen ved årsskiftet var på 30 prosent, som er 7 prosentpoeng lavere enn året før. Den reduserte egenkapitalandelen, til tross for at konsernets egenkapital har økt i løpet av 2019, skyldes at total gjeld har økt vesentlig som følge av implementeringen av IFRS 16.

Konsernets samlede gjeld per 31. desember 2019 var på 3 928 millioner kroner (2 783 millioner kroner), hvorav rentebærende gjeld utgjorde 51 prosent. Av økningen fra 2018 til 2019 skyldes 1 142 kalkulerede leieforpliktelse i forbindelse med innføringen av IFRS 16.

Konsernets netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var på 292 millioner kroner (395 millioner kroner). Endringen er vesentlig påvirket av at Arcus i januar 2018 mottok betydelige innbetalinger fra Vinmonopolet som forfalt siste dag i 2017, dette skjedde ikke i januar 2019. Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter er i 2019 i tillegg negativt påvirket av midlertidig høyere lager ved årsslutt. I motsatt retning er kontantstrøm fra operasjon eller aktiviteter positivt påvirket av innføringen av IFRS 16.

Vesentlige endringer i regnskapsprinsipper

Innføringen av IFRS 16 fra 1. januar 2019 har medført betydelige endringer for konsernet. En del av effektene framkommer under «Økonomisk utvikling» i styrets beretning

ovenfor, men se gjerne også note 13 til konsernregnskapet som inneholder en mer detaljert beskrivelse av de endringer dette har medført.

Det har ikke vært øvrige endringer som har medført vesentlige effekter for konsernet.

Finansiell risiko og risikostyring

Styret har vedtatt en finanspolicy som definerer rammer og retningslinjer for finansiell risikostyring i konsernet.

Arcus' hovedinntektskilde er kjernevirksomheten, og konsernets hovedstrategi for risikostyring er å begrense den finansielle risikoen som kjernevirksomheten skaper.

Konsernets viktigste finansielle risikoen er knyttet til kreditt risiko, renterisiko, likviditetsrisiko og valutarisiko.

Arcus benytter i liten grad finansielle instrumenter til sikring av renter og valuta. Konsernet benytter ikke sikringsbokføring, og finansielle instrumenter blir ved førstegangsinnregning regnskapsført som finansielle instrumenter til virkelig verdi, mens verdiendringer regnskapsføres over resultatet.

Kreditt risiko

Finanspolicyen stiller krav om at kreditt risiko skal vurderes før det etableres kredittkjøpsavtaler med nye kunder. Vurderingen omfatter gjennomgang av regnskapsinformasjon, samt annen relevant og tilgjengelig informasjon og danner grunnlag for fastsettelse av kredittgrense og kredittid. Når et kundeforhold er etablert, skal kreditt risiko og kredittgrenser vurderes fortløpende i forhold til kundens finansielle utvikling og betalingshistorikk. Utestående fordringer følges opp fortløpende i samarbeid mellom økonomiavdelingen og markedsavdelingene i den enkelte virksomhet.

En stor andel av konsernets kundefordringer oppstår gjennom salg av vin og

brennevin til de statseide monopolutsalgene i Norden. Kreditt risikoen knyttet til disse kundene anses å være ikke-eksisterende. Konsernets kreditt risiko er for øvrig spredd på et større antall mindre kunder innen hotell-, restaurant- og kafémarkedet, samt et mindre antall distributører utenfor Norden.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom finansieringsaktiviteter (lånefinansiering og finansiell leasinggjeld) og plasseringer (bankinnskudd). Ved utgangen av 2019 bestod konsernets langsiktige gjeld av lånefasiliteter i SEB, samt finansiell leasing i Nordea Finans og Volvo Finans. Policyen for rentesikring innebærer at inntil 50 prosent av basisrenten på langsiktige lån kan sikres. Ved utgangen av 2019 var intet av konsernets rentebærende gjeld sikret. Rentemarginen på lånefasilitetene i SEB er knyttet til størrelsen på konsernets netto rentebærende gjeld sett i forhold EBITDA, mens avtalen med Nordea Finans innebærer fast rentemargin.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Arcus skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet til å møte sine forpliktelser. Samtidig er det et mål å minimere konsernets overskuddslikviditet. Konsernet skal kontinuerlig arbeide for å utvikle sin finansielle handlefrihet, gjennom tett oppfølging av resultatutvikling og kapitalbinding, og gjennom fortløpende vurdering av alternative finansieringskilder.

Arcus ønsker størst mulig grad av fleksibilitet til å utnytte likvide midler best mulig i den daglige driften. Dette oppnås gjennom en konsernkontoordning med en trekkfasilitet som administreres av Arcus ASA.

Ved investeringsbehov benyttes egen likviditet så langt det er mulig, men ved større investeringer benyttes også ekstern lånefinansiering i bank. Arcus-konsernet har i løpet av 2019 ikke tatt opp nye lån, men har inngått noen leasingavtaler i forbindelse med utskifting av lastebiler i Distribusjon.

Valutarisiko

Konsernet er utsatt for valutarisiko da det har virksomhet i flere land og gjør betydelige innkjøp i utenlandsk valuta. De vesentligste valutaene er euro, danske kroner, svenske kroner og amerikanske dollar.

Konsernets valutaeksponering kan hovedsakelig deles i to grupper; kontantstrømsrisiko og omregningsrisiko. Den overordnede målsettingen er å begrense effekten valutasingninger har på konsernets kontantstrøm i

norske kroner. Endret innkjøpskost fra leverandører i funksjonell valuta som følge av valutakursendringer søkes fortløpende kompensert gjennom endring av utsalgspriser til kunder, og gjennom reforhandling av innkjøpspriser fra leverandører.

Risikohorisonten, dvs. den tid det tar å kompensere for negative valutabevegelser, er i stor grad styrt av prisendringmulighetene i de statlige, nordiske monopolene, som i Norge er hver fjerde måned og i Sverige hver sjette måned. Valuta kjøpes i spotmarkedet for fortløpende å utligne netto posisjoner i pengeposter. Terminhandler brukes kun for å sikre kjøp i utenlandsk valuta foretatt på vegne av Vecturas kunder og eventuelt ved store oppkjøp av selskaper eller driftsmidler i utenlandsk valuta dersom det er et stort tidsintervall mellom kontraktsinngåelse og oppgjørsdato.

ANTALL ANSATTE I ARCUS KONSERNET PR 31.12.2019 FORDELT PER LAND

	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Tyskland	Totalt
Kvinner	90	29	4	10	2	135
Menn	251	26	13	9	1	300
Totalt	341	55	17	19	3	435

ANTALL ANSATTE I ARCUS KONSERNET PR 31.12.2019 FORDELT PER FORRETNINGSOMRÅDE

	Menn	Kvinner	Totalt
Spirits	96	46	142
Vin	37	47	84
Arcus-Gruppen AS	20	14	34
Vectura AS	146	27	173
Arcus ASA	2	0	2
Totalt	301	134	435

Deler av konsernets langsiktige låneopptak er foretatt i svenske kroner, som en naturlig sikring mot kontantstrøm i form av utbytte i svenske kroner.

Fordringer og gjeld, samt pengeposter i utenlandsk valuta, omregnes til balansedagens kurs i selskapenes funksjonelle valuta ved rapportering. Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner. Konsernet er derfor ytterligere eksponert for valutarisiko ved omregning av utenlandske datterselskap fra deres funksjonelle valuta til konsernets presentasjonsvaluta. Denne omregningsrisikoen er ikke sikret.

MEDARBEIDERE OG ORGANISASJON

Medarbeidere

Konsernet hadde ved årsskiftet 430,5 årsverk fordelt på 435 faste medarbeidere, hvorav 341 medarbeidere er ansatt i Norge. Morselskapet Arcus ASA har to medarbeidere. Fordelingen mellom kjønn i hele konsernet var 69 prosent menn og 31 prosent kvinner.

Styret anser arbeidsmiljøet og samarbeidet med de tillitsvalgte som godt og konstruktivt. Medarbeiderne er sikret medbestemmelse på flere nivåer i konsernet. I de operative selskapene i Norge er det etablert faste samarbeidsutvalg bestående av tillitsvalgte og representanter fra ledelsen. I møtene gir ledelsen informasjon, og det gjennomføres drøftinger ved behov. Det er også et velfungerende konsernutvalg hvor de ansattes styremedlemmer og hovedtillitsvalgte møtes før hvert styremøte, for å behandle relevante og konsernovergripende saker.

Sykefravær

Konsernet har høyt fokus på sykefravær. De norske selskapene i konsernet arbeider tett med bedriftshelsetjenesten og NAV for å redusere sykefraværet. Individuell oppfølging

og tilrettelegging er viktige verktøy i dette arbeidet. For Arcus-Gruppen AS med datterselskap i Norge var sykefraværet i 2019 på 4,6 prosent, mens målet var 4,2 prosent. I Vectura AS, hvor det er mye manuelt og fysisk arbeid, var sykefraværet i 2019 på 6,8 prosent, en forbedring på 1,7 prosentpoeng fra 2018. Målet for 2019 var 7,5 prosent mens målet for 2020 er satt til 6,5 prosent. Sykefraværet varierer mye fra avdeling til avdeling og mellom forretningsområdene.

For konsernet Arcus ASA var det totale sykefraværet i 2019 i Norge på 5,7 prosent, en forbedring på 0,7 prosentpoeng fra 2018. Til sammenligning viser NHOs sykefraværstatistikk for drikkevareproduksjon i 3. kvartal 2019 et legemeldt fravær på 4,1 prosent, og et egenmeldt fravær på anslagsvis 0,6 prosent, som i sum gir et totalt sykefravær på 4,7 prosent.

Sykefraværstatistikker og HMS-hendelser synliggjøres hver måned blant annet på avdelingsmøter, intranett, oppslagstavler og behandles i arbeidsmiljøutvalgene.

Arbeidsmiljø og HMS

Konsernets operative virksomheter arbeider systematisk med helse, miljø og sikkerhet. Egne handlingsplaner er etablert, og disse følges opp både sentralt, i forretningsområdene og i arbeidsmiljøutvalgene.

For å unngå alvorlige skader og hendelser er det viktig å ha en organisasjon og kultur som avdekker farlige forhold, registrerer uønskede hendelser og fortløpende setter inn korrektive tiltak. Dette arbeidet har de operative selskapene i konsernet lykkes bra med. Uønskede hendelser innrapporteres regelmessig. Disse hendelsene rapporteres månedlig til ledelse, medarbeidere, arbeidsmiljøutvalg og verneombud.

Ved alle skader granskes hva som er den underliggende årsaken, for deretter å implementere tiltak for å unngå liknende hendelser.

I 2019 var det 6 skader (4 i Vectura AS og 2 i Arcus Norway AS) som medførte fravær. Skadene anses ikke som alvorlige, og personene var tilbake i arbeid etter få dagers fravær. Konsernet har som mål at det i 2020 ikke skal ha noen skader som medfører fravær.

Likestilling

Av konsernets 435 medarbeidere ved årsskiftet var 31 prosent kvinner og 69 prosent menn, samme nivå som året før. Ledergruppene i de operative selskapene har alle kvinnelige medlemmer. Konsernledelsen i Arcus ASA har ett kvinnelig medlem. Konsernet hadde ved årsskiftet 42 prosent kvinnelige ledere som er en økning på 10 prosentpoeng fra 2018.

Eierselskapets styre (Arcus ASA) hadde ved utgangen av 2019 ti styremedlemmer, hvorav fem kvinner. Tre av styrets medlemmer var ansattvalgte representanter, hvorav to kvinner. Kvinneandelen i styret tilfredsstiller lovens krav til kvinnerepresentasjon i et ASA-styre.

I forbindelse med det lokale lønnsoppgjøret 2019 gjennomgikk partene situasjonen vedrørende likestilling og likelønn. Partene er enige om at hensynet til likelønn og likestilling er tilfredsstillende ivaretatt.

Mangfold

Konsernet har en uttalt politikk om ikke å diskriminere på grunn av kjønn, religion, hudfarge, seksuell legning, alder, nedsatt funksjonsevne eller etnisk og/eller kulturell opprinnelse.

Ved utgangen av 2019 representerte medarbeiderne ca. 30 ulike språk og ca. 20 prosent av medarbeiderne hadde en annen kulturell eller etnisk bakgrunn enn nordisk.

Konsernets mål er at det ikke skal forekomme noen form for diskriminering eller trakassering. Konsernets Arbeidsreglement og Etisk regelverk har retningslinjer om dette, og i tillegg er det etablert gode varslingsrutiner.

I 2019 ble det også utarbeidet en ny Plan for mangfold og inkludering. Planen definerer konkrete mål og aktiviteter. Arcus ASA skal som konsern og arbeidsgiver fremme likestilling og hindre diskriminering av sine medarbeidere.

Styret og de operative selskapenes ledelse er bevisst dette ved rekruttering, ansettelse, lønnsvurderinger, ved tilrettelegging av arbeidsforhold samt gjennom holdnings-skapende arbeid.

Etiske retningslinjer

Konsernets etiske retningslinjer har til hensikt å definere, tydeliggjøre og sikre rammer og forventninger til forretningsmessig etisk og korrekt opptreden for alle medarbeidere. Konsernets etiske retningslinjer fastslår at Arcus har nulltoleranse for diskriminering, mobbing og korrupsjon. Som en del av de etiske retningslinjene er det også tilrettelagt for varsling av eventuelle kritikkverdige forhold i konsernet. Varslere kan benytte et eget telefonnummer som er etablert for dette formålet. Det er gjort kjent og tilgjengelig for alle ansatte, med garantert anonymisering. I 2019 ble det innrapportert én varslingssak.

Personvern

Arcus følger EU-regelverk vedrørende personvern (GDPR). I 2019 ble tidligere rutiner for etterlevelse og kontroll revidert, slik at Arcus' håndtering av personvern er i henhold til regelverket.

Med bakgrunn i kartleggingen er det konkludert med at Arcus ikke er underlagt kravet om et selvstendig personvernombud

(jf. GDPR art. 37). For å sikre etterlevelse av lovverket på tvers av konsernets forretnings-områder er det likevel besluttet å utpeke et selvstendig personvernvalg. Utvalgets hovedfunksjon skal være å sikre etterlevelse av ny personvernlovgivning i Arcus ASA med datterselskaper.

Ytre miljø

Hensynet til det ytre miljøet utgjør en viktig del av samfunnsansvaret i Arcus, og det har vært økt aktivitet i 2019. Bærekraftrapporten på side 36-54 inngår som en del av styrets beretning, men styret velger her å løfte frem enkelte forhold:

Valg av rett emballasje er et av de områdene hvor Arcus på best mulig måte kan bidra til et bedre miljø. Glassproduksjon er den suverent mest miljøbelastende enkeltfaktoren ved alkoholmonopolenes virksomhet, i følge en undersøkelse fra 2016 gjennomført av de nordiske alkoholmonopolene. Det er bakgrunnen for at Arcus i 2019 for første gang har solgt vin på flasker av plast som kan pantes. Når plast resirkuleres, er det en langt mer miljøvennlig emballasje enn for eksempel glass.

Videre har Arcus engasjert seg i organisasjoner og fora hvor miljøtiltak har høyeste prioritet. Som en del av dette har Arcus tatt «Plastloftet». Det innebærer en forpliktelse til å redusere sitt plastforbruk med 30 prosent, og at innen 2025 skal minst 50 prosent av plasten som brukes være resirkulert plast.

I 2019 har resirkulering av eget avfall økt til 64 prosent (50 prosent i 2016), og seks lastebiler med gamle motorer har blitt erstattet med mer miljøvennlige Euro 6-motorer.

Arcus støtter en føre-var-tilnærming til miljøutfordringer, og arbeider planmessig med å redusere belastninger på det ytre miljøet forbundet med virksomheten. I 2017 fastsatte konsernet 11 konkrete KPIer som skal innfris

frem til 2020. Det er blant annet etablert KPIer for reduksjon av karbondioksid og økt resirkulering av avfall. Status for hvert av disse 11 parameterne fremgår i Bærekraft-rapporten.

I årsrapporten er det inntatt separat redegjørelse om Arcus' samfunnsansvar i tråd med Regnskaps-lovens paragraf 3-3c, hvor det er angitt status for hver av de 11 KPIene. Denne redegjørelsen er en integrert del av årsberetningen.

Alkohol

Arcus har et tydelig forhold til ansvarlig alkoholkonsum. Alle de målgrupper som er relevante for Arcus skal på en enkel måte bli kjent med og forstå konsernets forhold til alkohol og ansvarlig konsum. Det er bakgrunnen for kampanjen «Drikk med vett», som ble lansert høsten 2015, og som siden da har vært en integrert del av Arcus' kommunikasjon. «Drikk med vett» er både en intern og ekstern holdningskampanje, og skal nå alle ansatte og alle dem Arcus møter.

I de tre årene 2017-2019 har Arcus gjennomført en kampanje rettet mot rusen. «Drikk med vett»-budskap har blitt delt i russens egne digitale kanaler. På festene på Tryvann og Tusenfryd i Oslo, har det i 2019 blitt det delt ut 7.000 fylte flasker med vann til rusen, med enkle muligheter for påfylling av vann, en økning på 1.000 flasker fra året før. Det ble også delt ut 20 vanddunker til russebusser for å sikre enkel påfylling av vann. Det var ikke synlig at det var Arcus som sto bak initiativet.

Alkolås monteres på alle lastebiler og nye firmabiler. I de operative selskapene er det også etablert AKAN utvalg og AKAN kontakter.

I årsrapporten er det inntatt separat redegjørelse om Arcus' organisasjon.

Eierforhold

Arcus ASA ble notert på Oslo Børs 1. desember 2016, og hadde ved årsskiftet 2018/19 2.250 aksjonærer. Tre aksjonærer eide ved årsskiftet mer enn fem prosent av selskapet; Canica AS (44,2 %), Geveran Trading Co Ltd (9,9 %) og Verdipapirfondet DNB Norge (IV) (5,1 %). Kvartalsresultatet har ved hvert kvartal blitt presentert i Oslo. I tillegg har en-til-en investormøter blitt avholdt i Oslo jevnt fordelt gjennom året, og Arcus har deltatt på interne og eksterne investorpresentasjoner i regi av meglerfirmaer.

I årsrapporten er det inntatt separat redegjørelse om Arcus' etterlevelse av eierstyring. Dette er en integrert del av årsberetningen.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3-3a bekreftes det at forutsetningen for fortsatt drift er til stede. Til grunn for dette ligger de langsiktige planene og de strategiske valgene som er gjort.

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Siden COVID-19-utbruddet har Arcus klart å holde stabil drift. Tilførselen av vin og andre råvarer har vært omtrent som planlagt, mye på grunn av det gode samarbeidet med våre partnere. På vårt produksjons- og tappeanlegg har det ikke vært betydelige forsinkelser. Salget av vin og brennevin til Vinmonopolet har vært høyere enn normalt. De viktigste årsakene til det økte salget er sterkt redusert salg til Duty Free Travel Retail, hoteller, restauranter og kaféer, og færre som har handlet i Sverige. Forretningsområdet Logistikk har hatt høy aktivitet på grunn av den økte etterspørselen på Vinmonopolet, med drift og leveranser omtrent som planlagt.

Ingen ansatte har så langt rapportert COVID-19-infeksjon. Pr midten av april var 3,7 prosent av de ansatte i Arcus midlertidig permitterte. Alle disse jobbene er relatert til hotell, restauranter og kaféer, hvor salget er betydelig redusert. For å redusere antall midlertidige permitteringer, har noen ansatte hatt midlertidige jobber i produksjonsavdelingen.

For å ha en ekstra likviditetsreserve i den ustabile situasjonen forårsaket av COVID-19, har konsernets kassekreditt i SEB blitt økt fra 600 MNOK til 800 MNOK. Forfallet på konsernets løpetid er samtidig forlenget med ett år til 1. desember 2022.

Med den utfordrende situasjonen som noen av våre kunder nå står overfor, overvåker vi situasjonen nøye og gjennomfører tiltak for å redusere risikoen for kreditttap. Gitt dagens situasjon antar vi at tapene vil være moderate, og det er gjort ekstraordinære avsetninger for forventede tap i første kvartal.

11. mars kunngjorde Arcus at Vectura og Cuveco vurderer å fusjonere. I en bransje med sterk konkurranse og lave marginer, ønsker de to partene å etablere et selskap som over tid kan utvikle enda bedre tjenester. Ved en fusjon vil man oppnå en størrelse som gjør det lettere å investere for fremtiden i automatisering, digitalisering og bærekraftige løsninger. Det nye selskapet vil etter hvert kunne tilby et bedre og bredere tilbud av tjenester til sine mange kunder. Konkurransetilsynet har godkjent den planlagte fusjonen mellom Vectura og Cuveco. Arbeidet med den planlagte fusjonen går nå over i en fase med forhandling og planlegging.

RESULTATDISPONERING

Morselskapet Arcus ASA hadde i 2019 et årsresultat på 52 millioner kroner mot 55 millioner kroner i 2018. Styret foreslår at det avsettes utbytte med 1,66 per aksje, totalt 113 millioner kroner, og at overskuddet på 52 millioner kroner overføres til annen egenkapital.

FREMTIDSUTSIKTER

I forbindelse med børsnoteringen offentliggjorde selskapet sine langsiktige vekstmål, herunder organisk omsetningsvekst på 3–5 prosent inklusive mindre bolt-on oppkjøp, og EBITDA-vekst på 6–9 prosent i de neste tre til fem årene. Styret legger fortsatt disse målene til grunn for konsernets videre utvikling.

Gjelleråsen 29. april 2020

Michael Holm Johansen
Styreleder

Carl Erik Hagen

Nils Selte

Ann-Beth Freuchen

Eilif Due

Leena Saarinen

Kirsten Ægidius

Ann Therese Jacobsen

Konstanse M. Kjølse

Erik Hagen

Kenneth Hamnes
Konsernsjef

STYRET

Michael Holm Johansen
Styreleder

Carl Erik Hagen
Styremedlem

Nils Selte
Styremedlem

Ann-Beth Freuchen
Styremedlem

Eilif Due
Styremedlem

Leena Saarinen
Styremedlem

Kirsten Ægidius
Styremedlem

Ann Therese Jacobsen
Styremedlem

Konstane M. Kjøle
Styremedlem

Erik Hagen
Styremedlem

Regnskap og noter

KONSERNREGNSKAP

Resultatregnskap 01.01.–31.12.	66
Totalresultat 01.01.–31.12.	67
Balanse per 31. desember	68
Kontantstrømpoppstilling 01.01.–31.12.	70
Oppstilling over endringer i egenkapital	71
Konsernets historie i korte trekk	72
Noter	
Note 1 Styring av finansiell risiko	73
Note 2 Segmentinformasjon	80
Note 3 Inntekter	82
Note 4 Informasjon om kontantstrøm	85
Note 5 Andre driftskostnader	87
Note 6 Lønn og andre personalkostnader	88
Note 7 Aksjebasert betaling	91
Note 8 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser	94
Note 9 Finansinntekter og finanskostnader	97
Note 10 Skatt	97
Note 11 Varige driftsmidler	99
Note 12 Immaterielle eiendeler	100
Note 13 Leieavtaler og forpliktelser	103
Note 14 Andre fordringer	108
Note 15 Varer	108
Note 16 Kortsiktig gjeld	109
Note 17 Betalingsmidler	109
Note 18 Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	110
Note 19 Rentebærende gjeld	111
Note 20 Andre avsetninger for forpliktelser	113
Note 21 Aksjekapital og aksjonærinformasjon	114
Note 22 Transaksjoner med nærstående parter	116
Note 23 Investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	117
Note 24 Pantstillelser og garantiansvar	118
Note 25 Virksomhetssammenslutninger	119
Note 26 Selskap i konsernet	120
Note 27 Hendelser etter balansedagen	123
Regnskapsprinsipper	124
Alternativ resultatmåling	130

SELSKAPSREGNSKAP FOR MORSELSKAP

Resultatregnskap 01.01.–31.12.	134
Balanse per 31. desember	135
Kontantstrømpoppstilling 01.01.–31.12.	136
Regnskapsprinsipper	137
Noter	
Note 1 Lønnskostnader	138
Note 2 Skatt	139
Note 3 Datterselskaper	139
Note 4 Aksjekapital og aksjonærinformasjon	140
Note 5 Egenkapital	140
Note 6 Pensjonsforpliktelser og -kostnader	140
Note 7 Lån, pantstillelser og garantier m.v.	141
Note 8 Mellomværende med selskap i samme konsern	142
Note 9 Bankinnskudd	142
Note 10 Finansiell markedsrisiko	142
Note 11 Hendelser etter balansedagen	143
ERKLÆRING	143
REVISORS BERETNING	144

KONSERNREGNSKAP

Resultatregnskap 01.01. – 31.12.

Beløp i 1 000 NOK	Note	2019	2018
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Salgsinntekter	2,3	2 710 374	2 672 615
Andre driftsinntekter	2,3	52 403	50 586
Sum inntekter	2,3	2 762 777	2 723 201
Netto gevinst ved salg av driftsmidler	4,11,12	11	365
Varekostnad	15,22	-1 601 113	-1 577 306
Lønnskostnad	6,7,8	-439 220	-426 644
Avskrivninger og amortiseringer	11,12,13	-119 573	-50 005
Andre driftskostnader	5	-329 443	-409 330
Andel resultat fra tilknyttet og felleskontrollert virksomhet	23	4 059	2 311
Driftsresultat før andre inntekter og kostnader		277 498	262 592
Andre inntekter og kostnader	5	-19 744	-5 296
Driftsresultat		257 754	257 296

Beløp i 1 000 NOK	Note	2019	2018
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Renteinntekt	9	22 498	12 906
Annen finansinntekt	9,18	30 038	27 740
Rentekostnader	9	-99 128	-39 029
Annen finanskostnad	9,18	-38 693	-37 733
Netto finansresultat		-85 285	-36 116
RESULTAT FØR SKATT		172 469	221 180
Skattekostnad	10	-39 182	-56 763
Årsresultat		133 287	164 417
Årsresultatet fordeler seg som følger			
Ikke-kontrollerende eierinteresse	26	5 466	5 954
Eiere av morselskapet		127 821	158 463
		133 287	164 417
Resultat per aksje (NOK)			
Resultat per aksje	21	1,88	2,33
Utvannet resultat per aksje	21	1,79	2,25

Totalresultat 01.01. – 31.12.

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Note	2019	2018
Årsresultat		133 287	164 417
Poster som ikke vil bli reklassifisert mot resultatoppstillingen;			
Estimatavvik pensjoner	8	-1 989	9 900
Sum		-1 989	9 900
Skatt på poster som ikke vil bli reklassifisert mot resultatoppstillingen	10	438	-2 277
Sum		-1 551	7 623
Poster som kan bli reklassifisert mot resultatoppstillingen;			
Omregningsdifferanser ved omregning av utenlandske datterselskap		-5 000	6 967
Sum		-5 000	6 967
Skatt på poster som kan bli reklassifisert mot resultatoppstillingen		0	0
Sum		-5 000	6 967
SUM ANDRE INNTEKTER OG KOSTNADER		-6 551	14 590
TOTALRESULTAT		126 736	179 007
Totalresultatet fordeler seg som følger			
Ikke-kontrollerende eierinteresse		5 104	5 214
Eiere av morselskapet		121 632	173 793
TOTALRESULTAT		126 736	179 007
Totalresultat per aksje (NOK)			
Resultat per aksje	21	1,79	2,55
Utvannet resultat per aksje	21	1,70	2,47

Balanse per 31. desember

Beløp i 1 000 NOK	Note	2019	2018
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Goodwill	12	1 048 185	1 042 130
Varemerker	12	853 965	815 009
Programvare	12	21 033	26 752
Sum immaterielle eiendeler		1 923 183	1 883 891
Varige driftsmidler			
Varige driftsmidler	11	151 973	315 839
Bruksrettigheter	13	1 279 262	0
Sum varige driftsmidler		1 431 235	315 839
Utsatt skattefordel	10	86 100	110 158
Finansielle anleggsmidler			
Investering i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	23	64 521	61 291
Andre investeringer i aksjer	1	249	200
Andre langsiktige fordringer	14	506	1 581
Sum finansielle anleggsmidler		65 276	63 072
Sum anleggsmidler		3 505 794	2 372 960

Beløp i 1 000 NOK	Note	2019	2018
Omløpsmidler			
Varelager	15	486 612	441 117
Fordringer			
Kundefordringer	1	1 278 500	1 260 709
Forskudd til leverandører	14	63 152	52 999
Andre fordringer	10,14	50 810	26 983
Sum fordringer		1 392 462	1 340 691
Bankinnskudd	1,17	205 029	282 594
Bankinnskudd, kontanter o.l.		205 029	282 594
Sum omløpsmidler		2 084 103	2 064 402
SUM EIENDELER		5 589 897	4 437 362

Balanse per 31. desember

Beløp i 1 000 NOK	Note	2019	2018
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	21	1 360	1 356
Overkurs		770 743	770 743
Sum innskutt egenkapital		772 103	772 099
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		886 224	878 970
Sum opptjent egenkapital		886 224	878 970
Ikke-kontrollerende eierinteresser	26	3 896	2 965
Sum egenkapital		1 662 223	1 654 034
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Utsatt skatteforpliktelse	10	101 260	101 845
Pensjonsforpliktelser	8	23 724	21 077
Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	1,18	69 343	74 218
Andre avsetninger for forpliktelser	20	0	92
Sum avsetning for forpliktelser		194 327	197 232

Beløp i 1 000 NOK	Note	2019	2018
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	1,19	703 829	874 895
Leieforpliktelser	13,19	1 151 016	0
Annen langsiktig gjeld		464	647
Sum annen langsiktig gjeld		1 855 309	875 542
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	1,19	0	18 063
Leieforpliktelser	13,19	154 199	0
Leverandørgjeld		570 499	576 783
Betalbar skatt	10	5 002	0
Skyldige offentlige avgifter	16	959 697	930 452
Annen kortsiktig gjeld	16,20	188 641	185 256
Sum kortsiktig gjeld		1 878 038	1 710 554
Sum gjeld		3 927 674	2 783 328
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		5 589 897	4 437 362

Gjelleråsen 29. april 2020

 Michael Holm Johansen Styreleder	 Carl Erik Hagen	 Nils Selte	 Ann-Beth Freuchen	 Eilif Due
 Leena Maria Saarinen	 Kirsten Egidius	 Ann Therese Jacobsen	 Konstanse M. Kjole	 Erik Hagen
 Kenneth Hamnes Konsernsjef				

Kontantstrømoppstilling 01.01. – 31.12.

Beløp i 1 000 NOK	2019	2018
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Ordinært resultat før skattekostnad	172 469	221 180
Avskrivninger og amortiseringer	11,12,13 119 573	50 005
Andel resultat fra tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	23 -4 059	-2 311
Innbetaling av utbytte fra tilknyttet selskap	23 447	445
Betalte skatter	10 -34 928	-39 991
Tillegg for rentekostnader i perioden	9 97 510	37 406
Pensjonskostnader og andre avsetninger uten kontanteffekt	4 567	197
Verdiendringer og andre kostnader uten kontanteffekt	4 -304	12 155
Tap/gevinst ved salg varige driftsmidler og immaterielle anleggsmidler	4 -11	-365
Urealisert agio	4 -2 527	1 195
Endring i varer	4,15 -45 495	-30 358
Endring i kundefordringer	4 -16 342	171 455
Endring i leverandørgjeld	4 -6 324	-27 101
Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	4 11 098	624
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	291 674	394 536
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Utbetaling ved kjøp av immaterielle anleggsmidler	12 -1 496	-3 270
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	11 -18 723	-19 812
Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	4,11 146	365
Utbetalinger ved kjøp av virksomhet	25 -50 690	0
Utbetalinger ved kjøp av andre finansielle investeringer	4 -15	-119
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-70 778	-22 836

Beløp i 1 000 NOK	2019	2018
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Utbetalinger i aksjebaserte incentivprogram	4,7 -2 125	0
Nedbetaling av rentebærende gjeld	1,19 -66 162	-17 370
Endring andre langsiktige lån	14 1 075	-360
Endring kassekreditt	19 0	-72 700
Utbetalte renter i perioden	4,9 -97 314	-37 302
Utbetaling for kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresser	4 0	-6 150
Utbetaling for kjøp av egne aksjer	-2 915	-8 303
Utbetalinger av utbytte	4,26 -116 214	-118 716
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-283 655	-260 901
Effekt av valutakursendringer på bankinnskudd, kontanter og lignende	-14 806	-12 620
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter	-14 806	-12 620
Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	-77 565	98 179
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.	282 594	184 415
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12.	205 029	282 594

Oppstilling over endringer i egenkapital

Beløp i 1 000 NOK	Aksje- kapital	Beholding av egne aksjer	Overkurs	Omregnings- differanser	Fond for aksje- basert betaling	Annen opptjent egenkapital	Totalt for eiere av morselskapet	Ikke-kontrollerende eierinteresser	Totalt for konsernet
Egenkapital pr 31.12.2017	1 360	0	770 743	300 812	8 504	569 173	1 650 592	18 823	1 669 415
Årsresultat 2018	0	0	0	0	0	158 463	158 463	5 954	164 417
Sum andre inntekter og kostnader 2018	0	0	0	7 707	0	7 623	15 330	-740	14 590
Totalresultat 2018	0	0	0	7 707	0	166 086	173 793	5 214	179 007
Transaksjoner med eierne 2018									
Kjøp av egne aksjer	0	-4	0	0	0	-8 299	-8 303	0	-8 303
Aksjebasert betaling	0	0	0	0	6 722	0	6 722	0	6 722
Utbetalt utbytte	0	0	0	0	0	-112 919	-112 919	-5 797	-118 716
Endringer i ikke-kontrollerende eierinteresser	0	0	0	0	0	-61 534	-61 534	-12 557	-74 091
Overføring årets resultat fra minoritet til majoritet*	0	0	0	0	0	2 718	2 718	-2 718	0
Sum transaksjoner med eierne 2018	0	-4	0	0	6 722	-180 034	-173 316	-21 072	-194 388
Egenkapital pr 31.12.2018	1 360	-4	770 743	308 519	15 226	555 225	1 651 069	2 965	1 654 034
Årsresultat 2019	0	0	0	0	0	127 821	127 821	5 466	133 287
Sum andre inntekter og kostnader 2019	0	0	0	-4 670	0	-1 551	-6 221	-330	-6 551
Totalresultat 2019	0	0	0	-4 670	0	126 270	121 600	5 136	126 736
Transaksjoner med eierne 2019									
Kjøp av egne aksjer	0	4	0	0	0	-538	-534	0	-534
Aksjebasert betaling	0	0	0	0	-2 007	0	-2 007	0	-2 007
Utbetalt utbytte	0	0	0	0	0	-112 872	-112 872	-3 342	-116 214
Endringer i ikke-kontrollerende eierinteresser	0	0	0	0	0	0	0	208	208
Overføring årets resultat fra minoritet til majoritet*	0	0	0	0	0	1 071	1 071	-1 071	0
Sum transaksjoner med eierne 2019	0	4	0	0	-2 007	-112 339	-114 342	-4 205	-118 547
Egenkapital pr 31.12.2019	1 360	0	770 743	303 849	13 219	569 156	1 658 327	3 896	1 662 223

* Ikke-kontrollerende eierinteresser i konsernet er knyttet til eierinteresser i datterselskaper innenfor virksomhetsområdet vin, hvor det foreligger salgsoptjoner som kan utøves på et gitt tidspunkt i framtiden. Verdien av salgsoptjonene er innregnet som forpliktelser til virkelig verdi og har redusert minoritetens andel av egenkapital. Presentasjon av resultatandelene er presentert i resultatoppstillingen som ikke-kontrollerende eierinteressers andel av resultatet. Som følge av at konsernet har innregnet forpliktelsen på salgsoptjonene mot minoritetens andel av egenkapital blir resultat fra ikke-kontrollerte eierinteressene, justert for utdelt utbytte og omregningsdifferanser, overført til majoritetens andel av egenkapital ved utgangen av hver rapporteringsperiode.

Den gjenværende bokførte verdien av ikke-kontrollerende eierinteresser knytter seg til ikke-kontrollerende eierinteresser hvor det ikke eksisterer salgsoptjoner.

Konsernets historie i korte trekk

Arcus ASA er registrert og hjemmehørende i Norge, og lokalisert i Destilleriveien 11 på Gjelleråsen i Nittedal kommune, like nord for Oslo. Konsernregnskapet inkluderer morselskapet og datterselskap (samlet referert til som «Arcus» eller «konsernet» og hver for seg som «konsernselskap») samt konsernets andeler i tilknyttede selskap. Konsernets hovedvirksomhet er import, produksjon, markedsføring, salg og distribusjon av vin og brennevin.

Historisk utvikling

De siste årene har konsernet gjennomført følgende viktige transaksjoner:

2019

- Konsernet etablerte i mai det nye heleide datterselskapet Arcus Co Brands AS i Norge, og i november det heleide selskapet Arcus Winebrands Sweden AB i Sverige. Begge selskapene ble opprettet for å styrke satsningen på egne merkevarer innenfor vin i Norge og Sverige.
- Konsernet kjøpte i desember opp 90,01 % av Wongraven Wines AS, som vil inngå i den norske vinagenturvirksomheten.

2018

- Konsernets norske brennevinsvirksomhet etablerte i andre kvartal et nytt datterselskap, Atlungstad Håndverksdestilleri AS, som fra 2019 tok over virksomheten knyttet til produksjon på Stange i Hedmark.
- Konsernet kjøpte i juni ytterligere 10,1% eierandel i Symposium Wines AS, som inngår i konsernets norske vinvirksomhet. Konsernets eierandel i selskapet er etter dette 90,1%.
- Konsernets brennevinsvirksomhet i Sverige etablerte i tredje kvartal et nytt datterselskap,

Stockholms Spritfabrik AB, som skal drive agenturvirksomhet innenfor brennevin i Sverige.

- Konsernets vinvirksomhet i Norge etablerte i fjerde kvartal 3 nye datterselskap, Classic Wines AS, Creative Wines AS og Arcus Brand Lab AS. De to første selskapene skal drive agenturvirksomhet, mens Arcus Brand Lab AS vil inngå i virksomheten med egne merkevarer.
- Konsernets svenske vinvirksomhet etablerte i fjerde kvartal et nytt datterselskap, New Frontier Wines AB, som skal inngår i den svenske vinagenturvirksomheten.

2017

- Konsernet kjøpte i januar resterende 50 % eierandel i Det Danske Spiritus Kompagni A/S. Det Danske Spiritus Kompagni A/S ble med det heleide datterselskap i konsernets brennevinsvirksomhet.
- Konsernet etablerte i januar Vingruppen Finland Oy, som et 100 % eid datterselskap av Vingruppen i Norden AB.
- Konsernet kjøpte i februar resterende 9,9 % eierandel i Excellars AS. Excellars AS ble med det heleide datterselskap i konsernets vinvirksomhet.
- Konsernet økte i juni sin eierandel i Valid Wines Sweden AB fra 97,0 % til 100,0 %, ved at datterselskapet Vingruppen I Norden AB kjøpte kjøpte ytterligere minoritetsaksjer. Samtidig solgte selskapet 16,9 % av aksjene til selskapets daglige leder, slik at konsernet etter transaksjonen har en eierandel på 83,1 % i Valid Wines Sweden AB.
- Konsernet kjøpte i september 100 % av aksjene i det norske selskapet BevCo AS, som fra samme tidspunkt inngår i konsernets brennevinsvirksomhet. Selskapet har blant annet rettighetene distribusjon av Dooley's Toffee i Norge.

- Konsernet kjøpte i oktober varemerket Vanlig, som består både av en vodka og en gin. Konsernet overtok salget av dette produktet fra samme tidspunkt, mens overtakelse av produksjon var i første kvartal 2018.
- Konsernet kjøpte i desember varemerket Hot n'Sweet, som er en vodka shot. Konsernet overtok salget av dette produktet fra 1. januar 2018, mens overtakelse av produksjon var i første kvartal 2018.

2016

- Konsernet økte i februar sin eierandel i Excellars AS fra 51,0 % til 90,1 %, ved at datterselskapet Vingruppen AS kjøpte minoritetsaksjer.
- Konsernet økte i februar sin eierandel i Wineagency Sweden AB fra 80,0 % til 90,0 %, ved at datterselskapet Vingruppen I Norden AB kjøpte kjøpte ytterligere minoritetsaksjer.
- Konsernet økte i juli sin eierandel i Wineworld Sweden AB fra 80,0 % til 90,0 %, ved at datterselskapet Vingruppen i Norden AB kjøpte ytterligere minoritetsaksjer.
- Konsernet kjøpte i august vodka-varemerket Dworek.
- Konsernet økte i desember sin eierandel i Vingruppen i Norden AB fra 99,37 % til 100,0 %, ved at datterselskapet VinGruppen Sweden Holding AB kjøpte resterende minoritetsaksjer.
- Arcus-Gruppen Holding AS ble omdannet til allmennaksjeselskap, og endret navn til Arcus ASA, før selskapet 1. desember ble notert på Oslo Børs.

2015

- Kjøpte i februar akevitt-varemerket Snällersöds i Sverige.
- Kjøpte i april vinvirksomheten til Fondberg i Finland. Endret navn på virksomheten til Social Wines Oy.

- Kjøpte i september 70% av aksjene i et nyoppstartet norsk vinselskap, Heyday Wines AS.
- Omorganiserte i Q4 eierskapet til Vingruppen i Norden AB, ved å selge aksjene til et nyopprettet heleid holdingsselskap i Sverige, kalt VinGruppen Sweden Holding AB.
- La ned produksjon i Aalborg og flyttet produksjon og tapping av de danske varemerkene (Aalborg, Maltserkreutz og Gammel Dansk) til et tilpasset anlegg på Gjelleråsen.

Noter

NOTE 1 STYRING AV FINANSIELL RISIKO

Finansiell risiko

Konsernet har en styrevedtatt finanspolicy, hvor rammer og retningslinjer for finansiell risikostyring er definert. Ansvar for gjennomføring av vedtatt finanspolicy ligger hos Arcus ASA, men gjennomføres i samarbeid med de enkelte forretningsområder. Arcus Konsernets hovedinntektskilde er kjernevirksomheten, og hovedstrategi i forhold til risiko er ikke å spekulere, men å begrense den finansielle risikoen som kjernevirksomheten skaper.

De viktigste finansielle risiki konsernet er utsatt for er knyttet til kreditt risiko, renterisiko, likviditetsrisiko og valutarisiko.

For sikringsformål knyttet til rente- og valutarisiko, benytter konsernet seg til en viss grad av finansielle derivater. Konsernet oppfyller ikke de regnskapsmessige kravene til sikringsbokføring, og vurderer derfor disse ikke som regnskapsmessig sikring. Regnskapsmessig behandling av finansielle derivater er omtalt under Regnskapsprinsipper.

Kreditt risiko

Konsernet har en prosedyre for håndtering av kreditt risiko, som tilsier at kreditt risiko skal vurderes før etablering av kundeforhold med gjennomgang av regnskaper og annen relevant og tilgjengelig informasjon, og det skal fastsettes kredittgrense og kredittid. Kredittprosedyren definerer også at i etterkant av etablering av et kundeforhold skal;

- Kunder som ytes kreditt underkastes systematisk kredittvurdering, med fastsettelse av kredittgrenser som følges opp regelmessig.
- Kredittid i forbindelse med salg til kunder skal søkes minimert og normalt ikke overstige 30 dager.
- Kreditt risiko skal gjennomgås og vurderes minimum kvartalsvis.

Dersom det avdekkes at kredittvurdering på handlende kunde ikke er utført, eller er eldre enn seks (6) måneder, skal kredittsjekk umiddelbart gjennomføres.

Utestående beløp følges opp fortløpende, i samarbeid mellom økonomiavdelingen og markedsavdelingene i den enkelte virksomhet. Ved manglende innbetaling av utestående skal dette purres. Purring/inkassovarsel skal kjøres en gang pr uke, og vurdering av andre aktiviteter skal skje fortløpende.

Kredittavdelingen kalkulerer hver måned nødvendig tapsavsetning i henhold til konsernets sjablonregler. For kundeordringer uten vesentlige finansieringskomponenter benyttes forenklet modell i henhold til IFRS 9, hvor det avsettes for forventet tap over hele levetiden fra første gangs balanseføring. Den forenklede modellen betyr at man måler forventet tap over levetiden, framfor 12 måneder og tracking av kreditt risiko.

En vesentlig del av konsernets omsetning er knyttet til de statlige monopolene i Norden, hvor det ikke anses å være noen kreditt risiko. Konsernets kreditt risiko er for øvrig spredd på et større antall mindre kunder innen HORECA markedet, samt et mindre antall distributører utenom hjemmemarkedene.

Konsernet har ved utgangen av 2019 ingen vesentlige factoringavtaler.

Konsernets maksimale kreditt risiko tilsvarer bokført verdi av finansielle eiendeler, se forøvrig tabell i denne noten som kategoriserer finansielle eiendeler.

Oversikt over tap på krav og aldersfordeling kundeordringer

Beløp i 1 000 NOK	31.12.2019	31.12.2018
Nominelle kundeordringer	1 280 588	1 261 888

Per 31.12. hadde konsernet følgende kundeordringer som var forfalt, men ikke betalt

Beløp i 1 000 NOK	Sum	Ikke forfalt	31.12.2019 ¹		
			Forfalt 0-60 dager	Forfalt 61-365 dager	Forfalt mer enn 1 år
Nominelle kundeordringer	1 280 588	1 238 382	40 671	1 535	0
Avsetning for tap på kundeordringer	-2 088	0	-553	-1 535	0
Bokført verdi kundeordringer	1 278 500	1 238 382	40 118	0	0

Beløp i 1 000 NOK	Sum	Ikke forfalt	31.12.2018 ¹		
			Forfalt 0-60 dager	Forfalt 61-365 dager	Forfalt mer enn 1 år
Nominelle kundeordringer	1 261 888	1 208 581	51 529	1 778	0
Avsetning for tap på kundeordringer	-1 179	0	-683	-496	0
Bokført verdi kundeordringer	1 260 709	1 208 581	50 846	1 282	0

1. Ved utgangen av 2019 er det ingen forfalte fordringer mot Vinmonopolet. Tilsvarende var 1 MNOK forfalte poster mot Vinmonopolet ved utgangen av 2018.

Renterisiko

Konsernet er eksponert for renterisiko gjennom finansieringsaktiviteter (lånefinansiering og leieforpliktelser) og plasseringer (bankinnskudd). Ved utgangen av 2019 er konsernets langsiktige gjeld knyttet til en lånefasilitet i SEB, samt gjeld knyttet til leieavtaler. Konsernets policy gir anledning til å sikre inntil 50% av basisrenten på langsiktige lån. Konsernet vurderer policyen løpende, og pr 31.12.2019 er all rente flytende.

Marginen på lånefasiliteten i SEB er knyttet til nøkkeltallet netto rentebærende gjeld ift EBITDA. Øvrige marginer er faste. Forpliktelse knyttet til leieforpliktelse er i all hovedsak estimert ved bruk av konsernets marginale lånerente.

Beløp i 1 000 NOK	Valuta	Rente- profil	Forfall	2019	2018
Kortsiktig rentebærende gjeld					
Leieforpliktelse	NOK	Flytende	2020	148 115	18 063
Leieforpliktelse	SEK	Flytende	2020	3 265	0
Leieforpliktelse	DKK	Flytende	2020	458	0
Leieforpliktelse	EUR	Flytende	2020	2 361	0
Langsiktig rentebærende gjeld					
Pantelån til kredittinstitusjoner	SEK	Flytende	2021	709 950	728 325
Leieforpliktelse	NOK	Flytende	2021-2037	1 109 432	151 394
Leieforpliktelse	SEK	Flytende	2021-2024	9 599	0
Leieforpliktelse	DKK	Flytende	2021-2051	28 556	0
Leieforpliktelse	EUR	Flytende	2021-2022	3 429	0

Sensitivetsanalyse renter 31.12.2019

Beløp i 1 000 NOK	Økning / reduksjon i basis punkter	Effekt på resultat før skatt
Lån i NOK	50	-10 061
Lån i NOK	-50	10 061

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Arcus konsernets kapitalstyring er beskrevet i et eget avsnitt i denne noten.

Konsernets virksomhet er sesongbetont, og salg av alkohol øker normalt i perioder med nasjonale festligheter og høytider, spesielt rundt påske og jul. 4. kvartal er normalt konsernets sterkeste kvartal, noe som også reflekteres i kontantstrømmene.

Kontantstrøm fra driften, som bl.a. påvirkes av endringer i arbeidskapitalen, styres operasjonelt av forretningsområdene. Finansavdelingen overvåker likviditetsstrømmene på kort og lang sikt gjennom rapportering. Rentebærende gjeld følges opp og styres sammen med rentebærende fordringer på konsernnivå.

Følgende tabell viser en oversikt over forfallsstrukturen for konsernets finansielle forpliktelser, basert på udiskonterte kontraktuelle betalinger. Ved tilfeller der motparten kan kreve tidligere innløsning er beløpet gjengitt i den tidligste perioden betalingen kan kreves fra motpart.

2019	Gjenværende periode		
	0-1 år	1-5 år	Mer enn 5 år
Gjeld til kredittinstitusjoner - Pantelån	0	709 950	0
Leieforpliktelse*	154 199	262 329	888 687
Forpliktelser til virkelig verdi	0	69 343	0
Andre avsetninger for forpliktelser	0	417	0
Leverandørgjeld	570 499	0	0
Kortsiktig, ikke rentebærende gjeld**	1 148 338	0	0
Renter knyttet til pantelån	10 604	10 604	0
Renter knyttet til leieforpliktelse	48 237	157 049	254 633
Sum	1 931 877	1 209 692	1 143 320

2018	Gjenværende periode		
	0-1 år	1-5 år	Mer enn 5 år
Gjeld til kredittinstitusjoner - Pantelån	0	728 325	0
Leieforpliktelse*	18 063	150 101	1 293
Forpliktelser til virkelig verdi	0	74 218	0
Andre avsetninger for forpliktelser	0	92	0
Leverandørgjeld	576 783	0	0
Kortsiktig, ikke rentebærende gjeld**	1 115 710	0	0
Renter knyttet til pantelån	10 925	21 850	0
Renter knyttet til leieforpliktelse	4 194	3 301	66
Sum	1 725 675	977 887	1 359

* Les mer om forfallsprofilen til leieforpliktelse i note 13 om leieavtaler.

** Inkludert i kortsiktig gjeld inngår innkrevde alkoholavgifter.

Valutarisiko

Konsernet er utsatt for valutarisiko da det har virksomhet i flere land. Konsernets valutaeksponering kan hovedsakelig deles i to grupper; kontantstrømsrisiko og omregningsrisiko. Den overordnede målsettingen er å begrense effekten valutavendinger har på konsernets kontantstrøm i NOK. Endret innkjøpskost fra leverandører i funksjonell valuta som følge av valutakursendringer søkes fortløpende kompensert gjennom prisendringer mot kunder og gjennom reforhandling av innkjøpspriser fra leverandører. De vesentligste valutaene er EUR, USD, SEK og DKK. Risikohorisonten, det vil si den tid det tar å kompensere for negative valutabevegelser er i stor grad styrt av prisendringmulighetene i de statlige, nordiske

vinmonopolene, som i Norge er hver 4. måned og i Sverige hver 6. måned. Som hovedregel kjøpes valuta i spotmarkedet, men også i noen grad i terminmarkedet, for fortløpende å utligne netto posisjoner i pengeposter.

Hele konsernets langsiktige låneopptak er foretatt i SEK, som en naturlig sikring mot kontantstrøm i form av utbytte i SEK.

Fordringer og gjeld, samt pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs i selskapenes funksjonelle valuta ved rapportering.

Konsernets presentasjonsvaluta er NOK. Konsernet er derfor ytterligere eksponert for valutarisiko ved omregning av utenlandske datterselskap fra deres funksjonelle valuta til konsernets presentasjonsvaluta. Denne omregningsrisikoen er ikke sikret. Pr 31.12.2019 var netto omregningsdifferanse knyttet til majoritetens egenkapital positiv med 303,8 MNOK, noe som tilsvarer en negativ endring i 2019 på 4,7 MNOK (positiv med 308,5 MNOK ved utgangen av 2018).

I underliggende tabell framgår konsernets kjøp av ikke funksjonell valuta i 2019.

Kjøp av valuta 2019				Andel sikret ved termin
Beløp i 1 000 (i den aktuelle valuta)	Spot	Termin	Totalt	
EUR	91 908	14 288	106 196	13,5 %
USD	14 581	112	14 693	0,8 %
AUD	2 117	0	2 117	0,0 %
GBP	1 125	340	1 465	23,2 %

Kjøp av valuta 2018				Andel sikret ved termin
Beløp i 1 000 (i den aktuelle valuta)	Spot	Termin	Totalt	
EUR	90 399	11 200	101 599	11,0 %
USD	11 735	150	11 885	1,3 %
AUD	1 088	60	1 148	5,2 %
GBP	1 365	320	1 685	19,0 %
SEK	0	190	190	100,0 %

Ved utgangen av året hadde konsernet følgende terminkontrakter knyttet til logistikkvirksomheten, som blir bokført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Dette representerer en økonomisk sikring, og konsernet benytter ikke sikringsbokføring:

31.12.2019

Terminkontrakter (1 000 NOK)	Valuta	Valuta- beløp	Dagsverdi i NOK	Terminverdi i NOK	Virkelig verdi i NOK	Forfall
Kjøpskontrakter	EUR	1 850	18 279	18 708	-429	2020
Kjøpskontrakter	USD	25	220	228	-8	2020
Kjøpskontrakter	GBP	30	348	336	12	2020
Sum					-425	

31.12.2018

Terminkontrakter (1 000 NOK)	Valuta	Valuta- beløp	Dagsverdi i NOK	Terminverdi i NOK	Virkelig verdi i NOK	Forfall
Kjøpskontrakter	EUR	1 600	15 912	15 308	604	2019
Kjøpskontrakter	GBP	50	553	534	20	2019
Sum					624	

Alle terminkontrakter regnskapsføres til virkelig verdi på balansedagen.

Sensitivitet for valutaendringer:

Følgende tabell viser konsernets sensitivitet mot endringer i de viktigste valutakursene, dersom alle andre variabler ble holdt konstant.

Påvirkningen på konsernets resultat før skatt er beregnet til endringer i virkelig verdi av monetære eiendeler og gjeld pr 31.12.2019 i utenlandsk valuta (ikke funksjonell valuta). Dette inkluderer sikringsderivater som blir bokført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Beløp i 1 000 NOK	Endring i valutakurs	Effekt på resultat før skatt
EUR	5 %	1 467
EUR	-5 %	-1 467
SEK	5 %	7 257
SEK	-5 %	-7 257
DKK	5 %	-4 113
DKK	-5 %	4 113

Konsernets eksponering mot andre valutaer er uvesentlig pr 31.12.2019.

Kategorisering av finansielle eiendeler og forpliktelser:

Eiendeler

Beløp i 1 000 NOK	Finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over resultat	Finansielle instrumenter til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	Sum balanseført verdi finansielle eiendeler 31.12.	Forskuddsbetalte kostnader	Sum i balansen 31.12.
Andre investeringer i aksjer	0	0	249	249	0	249
Andre langsiktige fordringer	0	506	0	506	0	506
Kundefordringer	0	1 278 500	0	1 278 500	0	1 278 500
Andre fordringer	0	71 198	0	71 198	42 764	113 962
Bankinnskudd	0	205 029	0	205 029	0	205 029
Sum finansielle eiendeler 31.12.2019	0	1 555 233	249	1 555 482	42 764	1 598 246

Beløp i 1 000 NOK	Finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over resultat	Finansielle instrumenter til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	Sum balanseført verdi finansielle eiendeler 31.12.	Forskuddsbetalte kostnader	Sum i balansen 31.12.
Andre investeringer i aksjer	0	0	200	200	0	200
Andre langsiktige fordringer	0	1 581	0	1 581	0	1 581
Kundefordringer	0	1 260 709	0	1 260 709	0	1 260 709
Andre fordringer	624	59 966	0	60 590	19 392	79 982
Bankinnskudd	0	282 594	0	282 594	0	282 594
Sum finansielle eiendeler 31.12.2018	624	1 604 850	200	1 605 674	19 392	1 625 066

Gjeld

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over resultat	Finansielle instrumenter til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	Sum balanseført verdi finansielle forpliktelser 31.12.	Avsetning for påløpte kostnader og lov- pålagte forpliktelser	Sum i balansen 31.12.
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	703 829	0	703 829	0	703 829
Leieforpliktelser	0	1 305 215	0	1 305 215	0	1 305 215
Forpliktelser til virkelig verdi	69 343	0	0	69 343	0	69 343
Annen langsiktig gjeld	0	464	0	464	0	464
Leverandørgjeld	0	570 499	0	570 499	0	570 499
Annen kortsiktig gjeld	425	15 042	0	15 467	173 174	188 641
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2019	69 768	2 595 049	0	2 664 817	173 174	2 837 991

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendringer over resultat	Finansielle instrumenter til amortisert kost	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over totalresultat (OCI)	Sum balanseført verdi finansielle forpliktelser 31.12.	Avsetning for påløpte kostnader og lov- pålagte forpliktelser	Sum i balansen 31.12.
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	892 958	0	892 958	0	892 958
Forpliktelser til virkelig verdi	74 218	0	0	74 218	0	74 218
Annen langsiktig gjeld	0	647	0	647	0	647
Leverandørgjeld	0	576 783	0	576 783	0	576 783
Annen kortsiktig gjeld	0	15 960	0	15 960	169 296	185 256
Sum finansielle forpliktelser 31.12.2018	74 218	1 486 348	0	1 560 566	169 296	1 729 862

Virkelig verdi hierarki

Konsernet benytter følgende hierarki for å fastsette og opplyse om virkelig verdi av de finansielle instrumentene:

Nivå 1: Noterte (ujusterte) priser i aktive markeder

Nivå 2: Andre direkte eller indirekte input enn noterte priser som inngår i nivå 1 som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen

Nivå 3: Teknikker for beregning av virkelig verdi som er basert på annet enn observerbare markedsdata

Pr 31. desember 2019 hadde Arcus konsernet følgende finansielle forpliktelser til virkelig verdi i balansen:

31.12.2019				Bokført verdi
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	31.12.
Andre investeringer i aksjer	0	0	249	249
Sum Eiendeler	0	0	249	249

				Bokført verdi
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	31.12.
Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	0	0	69 343	69 343
Valutaderivater	0	425	0	425
Sum forpliktelser	0	425	69 343	69 768

31.12.2018				Bokført verdi
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	31.12.
Andre investeringer i aksjer	0	0	200	200
Valutaderivater	0	624	0	624
Sum Eiendeler	0	624	200	824

				Bokført verdi
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	31.12.
Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	0	0	74 218	74 218
Sum forpliktelser	0	0	74 218	74 218

Det har ikke vært reklassifiseringer mellom nivå 1 og nivå 2 i perioden. Det har heller ikke være overføringer ut av nivå 3 i perioden.

Avstemming av forpliktelser (Nivå 3):

Forpliktelser klassifisert på nivå 3 knytter seg til opsjoner for kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresser. Ytterligere informasjon om disse forpliktelsene framgår i note 22.

	Balansført 31.12.2018	Benyttet/utøvet 2019	Avsatt/utstedt 2019	Verdiendringer 2019	Resultatførte renter 2019	Omregnings- differanser	Balansført 31.12.2019
Forpliktelser til virkelig verdi	74 218	0	0	-3 364	196	-1 707	69 343
Sum	74 218	0	0	-3 364	196	-1 707	69 343

	Balansført 31.12.2017	Benyttet/utøvet 2018	Avsatt/utstedt 2018	Verdiendringer 2018	Resultatførte renter 2018	Omregnings- differanser	Balansført 31.12.2018
Forpliktelser til virkelig verdi	0	0	67 874	2 560	104	3 680	74 218
Sum	0	0	67 874	2 560	104	3 680	74 218

Kapitalstyring

Konsernets overordnede mål er at konsernet til enhver tid skal ha tilstrekkelig likviditet til å møte sine forpliktelser på både kort og lang sikt. Samtidig er det et mål å minimere konsernets overskuddslikviditet. Konsernet skal kontinuerlig arbeide for å utvikle sin finansielle handlefrihet, gjennom tett oppfølging av resultatutvikling og kapitalbinding, og gjennom fortløpende vurdering av alternative finansieringskilder. Ubenyttede kredittmuligheter er omtalt i note 17.

Konsernet ønsker i så stor grad som mulig å ha fleksibilitet på sine likvide midler som er knyttet til den daglige driften. Dette oppnår konsernet gjennom en konsernkontoordning med en trekkfasilitet, som per 31.12.2019 administreres av Arcus ASA.

Ved investeringsbehov benyttes egen likviditet så langt det er mulig, men ved større investeringer benyttes også ekstern lånefinansiering i bank. Konsernet jobber ut i fra et mål om at netto rentebærende gjeld ikke skal overstige 2,5 ganger EBITDA.

Det har ikke vært endringer i konsernets langsiktige lånefinansiering i 2019. Avtalen om pantelånsfasilitet inneholder ved utgangen av 2019 én lånebetingelse (covenant), som er netto rentebærende gjeld over justert EBITDA. Denne lånebetingelsen følger konsernet opp kontinuerlig, og rapporterer til banken kvartalsvis. Per 31.12.2019 var konsernet godt innenfor kravet.

I forbindelse med innføringen av IFRS 16 knyttet til leieavtaler fra 1. januar 2019, så er konsernets rapporterte netto rentebærende gjeld og justert EBITDA vesentlig endret. Låneavtalen med SEB presiserer at lånebetingelsene skal beregnes etter tidligere modell uavhengig av innføringen av IFRS 16, slik at konsernets evne til å møte lånebetingelsene har ikke blitt påvirket av innføringen av IFRS 16.

MNOK	2019	2018
Netto rentebærende gjeld		
Langsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner	703 829	874 895
Kortsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner	0	18 063
Bokført verdi av aktiverte etableringsgebyr	3 121	4 824
Langsiktige leieforpliktelser	1 151 016	0
Kortsiktige leieforpliktelser	154 199	0
Bankinnskudd og andre kontantekvivalenter	-205 029	-282 594
Netto rentebærende gjeld	1 807 136	615 188

NOTE 2 SEGMENTINFORMASJON

2019

Beløp i 1 000 NOK

	Spirits	Vin	Logistikk	Øvrig	Elimineringer	Konsern
Salgsinntekter - eksterne	811 900	1 574 058	282 975	0	41 441	2 710 374
Salgsinntekter mellom segmentene	0	3 711	10 637	0	-14 348	0
Andre driftsinntekter - eksterne	9 694	19 930	20 170	2 609	0	52 403
Andre driftsinntekter mellom segmentene	153 985	5 659	14 287	174 224	-348 155	0
Sum inntekter	975 579	1 603 358	328 069	176 833	-321 062	2 762 777
Netto gevinst ved salg av driftsmidler	-21	-7	77	-38	0	11
Varekostnad	-491 295	-1 238 298	0	0	128 480	-1 601 113
Lønnskostnad	-127 777	-97 837	-156 030	-57 576	0	-439 220
Andre driftskostnader	-211 852	-97 298	-156 716	-149 021	285 444	-329 443
Andel resultat fra TS og FKV	4 251	0	-192	0	0	4 059
EBITDA justert	148 885	169 918	15 208	-29 802	92 862	397 071
Andre inntekter og kostnader	-2 004	-8 827	-1 583	-7 330	0	-19 744
Avskrivninger og amortiseringer	-25 254	-3 053	-11 455	-5 981	-73 830	-119 573
Driftsresultat	121 627	158 038	2 170	-43 113	19 032	257 754
Netto finansresultat	-17 223	-12 912	928	-10 178	-45 900	-85 285
RESULTAT FØR SKATT	104 404	145 126	3 098	-53 291	-26 868	172 469

Konsernet rapporterer operasjonelle leieavtaler slik disse rapporteres til ledelsen, noe som innebærer at leien rapporteres som en driftskostnad i segmentene. Se forøvrig note 13 om leieavtaler.

2018

Beløp i 1 000 NOK

	Spirits	Vin	Logistikk	Øvrig	Elimineringer	Konsern
Salgsinntekter - eksterne	766 774	1 603 260	261 082	0	41 499	2 672 615
Salgsinntekter mellom segmentene	-4 327	1 455	11 296	0	-8 424	0
Andre driftsinntekter - eksterne	8 294	17 185	23 576	1 531	0	50 586
Andre driftsinntekter mellom segmentene	148 857	2 846	11 785	173 533	-337 021	0
Sum inntekter	919 598	1 624 746	307 739	175 064	-303 946	2 723 201
Netto gevinst ved salg av driftsmidler	185	0	180	0	0	365
Varekostnad	-447 962	-1 244 346	0	0	115 002	-1 577 306
Lønnskostnad	-123 803	-96 882	-146 321	-59 638	0	-426 644
Andre driftskostnader	-205 756	-102 011	-148 861	-141 646	188 944	-409 330
Andel resultat fra TS og FKV	2 311	0	0	0	0	2 311
EBITDA justert	144 573	181 507	12 737	-26 220	0	312 597
Andre inntekter og kostnader	-1 768	-11 838	-381	8 691	0	-5 296
Avskrivninger og amortiseringer	-24 744	-2 586	-11 261	-6 235	-5 179	-50 005
Driftsresultat	118 061	167 083	1 095	-23 764	-5 179	257 296
Netto finansresultat	-7 938	-18 595	-221	-8 993	-369	-36 116
RESULTAT FØR SKATT	110 123	148 488	874	-32 757	-5 548	221 180

Konsernet presenterer ikke segmentenes eiendeler eller gjeld, da dette heller ikke gjøres i konsernets interne rapportering.

For informasjon angående prising knyttet til salg mellom segmentene, se note 22.

NOTE 3 INNTEKTER

INNTEKTSFØRINGSPRINSIPPER

Salg av varer (vin og brennevin)

Konsernets salgsinntekter består hovedsakelig av inntekter knyttet til de Skandinaviske vinmonopolene som er Vin- og Brennevinsvirksomhetens største kunder. Konsernet har i tillegg salg til Horeca-kunder (Hotell, Restaurant, Catering), grossister og salg til DFTR-kunder (Duty Free Travel Retail).

Vin- og brennevinsvirksomheten i konsernet selger kun fysiske varer i form av vin- og brennevinsprodukter. Konsernets salg av varer inntektsføres på et gitt tidspunkt når oppfyllelse av tilhørende leveringsforpliktelser har funnet sted. Tidspunktet samsvarer med når varene er levert på kundens avtalte leveringssted hvor risiko og kontroll for varen er overført til kunden. Inntektene blir presentert som salgsinntekter innenfor segment Vin og Spirits.

Salg av logistikkjenester

Salg av logistikkjenester består av logistikk og distribusjonstjenester til agenter og importører i Norge som ønsker å levere alkoholholdige drikkevarer til det norske markedet. Logistikkjenestene består av flere tjenesteelementer;

- Inngående varestrøm (varebestilling, fortolling og varekontroll ved mottak).
- Samarbeid med Vinmonopolet, Horeca, grossister og dagligvarehandlene om distribusjonsløsninger og kjedeforhandlinger.
- Markedsaktiviteter tilrettelegges for samarbeidspartnerne i samråd med disse.
- Utgående varestrøm (Kundesenter, ordremottak, bevillingskontroll, særavgifts-behandling, effektivering av bestilling fra kunder, vareplukk og sammenstilling, uttransport eller klargjøring for henting).
- Fakturering til kunder, kredittvurderinger og oppfølging, system for rabatter og bonuser fra/ til samarbeidspartnerne til kunder.
- Fakturering og innberetning av særavgifter
- Lagerregnskap

Logistikkjenestene inntektsføres på et gitt tidspunkt når oppfyllelse av tilhørende leveringsforpliktelser har funnet sted, som samsvarer med tidspunktet for oppfyllelse av leveringsforpliktelser knyttet til salg av produkter innenfor vin og brennevinsvirksomheten. Inntekter fra logistikkjenester presenteres som salgsinntekter innenfor segmentet Logistikk.

Virksomhetsområdet Logistikk inntektsfører sine inntekter netto etter fradrag for særavgifter, varekostnader og lagerhåndteringskostnader. Vurderingen er basert på at hovedinntektskilden knytter seg til leveranse av totale distribusjonstjenester og at risikoen for vareflyten er samarbeidspartnerens ansvar.

Salg av andre aktivitetsbaserte inntekter

Forretningsområdet Logistikk leverer også andre aktivitetsbaserte tjenester som består av;

- Inngående transport fra produsent til landet
- Lagerleie for usolgte varer
- Pallebygging (ombygging fra store EUR-paller til mindre kvartpaller)
- Destruksjonstjenester / styrt

Inntektene presenteres som andre driftsinntekter og inntektsføres ved oppfyllelse av leveringsforpliktelsene som samsvarer med når tjenestene er levert til kunden.

Salg av leietappingstjenester

Forretningsområdet Spirits leverer tappetjenester til interne og eksterne vinselskap.

Inntektene knyttet til eksterne vinselskap presenteres som andre driftsinntekter og inntektsføres på et gitt tidspunkt når leveringsforpliktelsene er oppfylt. Tidspunktet samsvarer med når risiko og kontroll for ferdig tappede produkter er overført til kunde.

Rabatter

De fleste av kundeavtalene, bortsett fra avtalene med monopolene, inneholder også retrospektive klausuler om variable overføringer tilbake til kundene i etterkant av selve leveringstidspunktet. Dette kan være volumbaserte rabatter og bonus som kunden mottar basert på kundens salg til sluttkunde over en gitt periode eller andre avtalefestede variable bonuser til en innkjøpsgruppering som baserer seg på enten solgt volum eller salgsbeløp for medlemsbedriftene. Slike retrospektive variable overføringer blir estimert og resultatført når leveringsforpliktelsen er oppfylt i forhold til kunden, og presenteres som reduksjon av salgsvederlaget.

Kostnader for utgående frakt

I resultatoppstillingen for konsernet regnskapsføres fraktkostnader som en varekostnad, på bakgrunn av en vurdering om at vin- og brennevinsvirksomhetene er oppdragsgivere (prinsipaler). Dette er basert på at kontrakter med kunder tilsier levering på kundenes lager. Dette samsvarer med konsernets vurdering av at distribusjonsvirksomheten er en agent, og derav bokfører sine distribusjonssinntekter netto.

I konsernets segmentrapportering er prinsippene anderledes, hvor kostnader knyttet til utgående frakt blir regnskapsført som reduksjon av driftsinntekter.

Særavgifter og merverdiavgift

Alle inntekter er presentert netto etter fradrag for fakturerte særavgifter (alkoholavgifter) og merverdiavgifter.

MARKED OG PRODUKTER**Spirits**

Den primære inntektskilden i Spirits er salg av brennevinsprodukter, og hvor størsteparten av salgsinntektene er egenproduserte produkter, der konsernet også eier merkevaren. I tillegg har dette segmentet også salgsinntekter fra en god del agenturvirksomhet, hvor produktene enten kan være egenprodusert eller importert ferdig handelsvare som er klar for salg, men hvor det er andre eksterne aktører som har eierskapet til merkevaren. De viktigste brennevinskategoriene er Akevitt, Bitter, Vodka og Cognac.

Geografisk er Norge, Danmark og Sverige de viktigste markedene, men konsernet selger også til Tyskland, USA, Finland og DFTR (Duty Free Travel Retail), samt en del andre mindre salg til øvrige markeder.

Vin

Den primære inntektskilden i Vin er salg av vinprodukter, og hvor størsteparten av salgsinntektene er agenturvirksomhet hvor konsernet importerer ferdig handelsvare som er klart for salg. Konsernet har også vesentlige salgsinntekter fra salg av egne merkevarer innenfor Vin, hvor vinen blir blandet og tappet i konsernets egen produksjonsvirksomhet.

Geografisk har konsernet salgsinntekter fra Vin i Norge, Sverige og Finland, samt litt fra DFTR.

Logistikk

Konsernets Logistikkvirksomhet består av datterselskapet Vectura, og den primære inntektskilden i Vectura er totale logistikktenester for både interne og eksterne leverandører.

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter i hovedsak består av andre inntekter enn primærintektskilden. For segment Spirits består dette i stor grad av leietapping, for segment Vin består dette i stor grad av salg av glass, mens for segment Logistikk består dette i stor grad av andre aktivitetsbaserte inntekter som blant annet palleplassleie, eksport håndtering, styrthåndtering og kvartpallproduksjon.

Tabellen under viser konsernets samlede eksterne inntekter:

Inntekter pr marked - Konsern:	2019			2018		
	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt
Norge	1 099 201	25 494	1 124 695	1 048 786	27 615	1 076 401
Sverige	1 054 973	19 929	1 074 902	1 089 855	15 582	1 105 437
Finland	225 303	2 366	227 669	221 790	3 674	225 464
Danmark	156 048	0	156 048	145 077	-116	144 961
Tyskland	56 504	358	56 862	54 238	1 484	55 722
USA	4 572	0	4 572	6 729	31	6 760
DFTR	111 719	0	111 719	104 287	0	104 287
Annet internasjonalt	2 054	4 256	6 310	1 853	2 316	4 169
Sum driftsinntekter	2 710 374	52 403	2 762 777	2 672 615	50 586	2 723 201

Tabellene under viser segmentenes samlede eksterne og interne inntekter:

Inntekter pr marked - Spirits:	2019			2018		
	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt
Norge	306 107	157 044	463 151	302 073	149 186	451 259
Sverige	139 830	2 327	142 157	125 130	4 589	129 719
Finland	46 284	39	46 323	34 313	0	34 313
Danmark	153 535	0	153 535	143 220	-116	143 104
Tyskland	56 504	358	56 862	54 238	1 484	55 722
USA	4 572	0	4 572	6 729	31	6 760
DFTR	102 669	0	102 669	94 552	0	94 552
Annet internasjonalt	2 054	4 256	6 310	2 192	1 977	4 169
Sum driftsinntekter	811 555	164 024	975 579	762 447	157 151	919 598

Inntekter pr marked - Vin	2019			2018		
	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt
Norge	510 728	0	510 728	479 936	0	479 936
Sverige	883 525	20 473	903 998	932 148	16 018	948 166
Finland	174 466	5 116	179 582	183 235	3 674	186 909
DFTR	9 050	0	9 050	9 396	339	9 735
Sum driftsinntekter	1 577 769	25 589	1 603 358	1 604 715	20 031	1 624 746

Inntekter pr marked - Logistikk:	2019			2018		
	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt	Salgsinntekter	Andre driftsinntekter	Totalt
Norge	293 612	34 457	328 069	272 378	35 361	307 739
Sum driftsinntekter	293 612	34 457	328 069	272 378	35 361	307 739

Vesentlige kundeforhold

Konsernet har vesentlige kundeforhold med Vinmonopolet i Norge og Systembolaget i Sverige, som hver for seg utgjør mer enn 10% av konsernets totale driftsinntekter.

Totale driftsinntekter til Vinmonopolet utgjør omlag 739 MNOK i 2019, hvorav 280 MNOK i Spirits og 459 MNOK i Vin. I 2018 utgjorde tilsvarende omlag 711 MNOK, hvorav 281 MNOK i Spirits og 430 MNOK i Vin.

Totale driftsinntekter fra Systembolaget utgjør omlag 911 MNOK i 2019, hvorav 132 MNOK i Spirits og 778 MNOK i Vin. I 2018 utgjorde tilsvarende omlag 932 MNOK, hvorav 115 MNOK i Spirits og 817 MNOK i Vin.

NOTE 4 INFORMASJON OM KONTANTSTRØM

Konsernet benytter en indirekte metode ved utarbeidelse av kontantstrømoppstillingen. Under framgår spesifikasjon av kontantstrømeffekter, som ikke framkommer av øvrige noter.

EFFEKTER I KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:**Pensjonskostnader og andre avsetninger uten kontanteffekt**

Pensjonskostnader uten kontanteffekt framkommer som endring i pensjonsforpliktelser i balansen, justert for forpliktelser fra oppkjøp eller salg, samt effekter fra bokførte estimatavvik som er bokført over totalresultat (OCI).

Beløp 1000 NOK	Note	2019	2018
Bokførte pensjonsforpliktelser ved inngangen av året	8	-21 077	-30 552
Estimatavvik bokført over totalresultat	8	-1 988	9 900
Bokførte pensjonsforpliktelser ved utgangen av året	8	23 724	21 077
Pensjonskostnader uten kontanteffekt		659	425
Bokførte andre avsetninger for forpliktelser ved inngangen av året	20	-92	-320
Bokførte andre avsetninger for forpliktelser ved utgangen av året	20	0	92
Kostnader fra andre avsetninger uten kontanteffekt		-92	-228
Sum pensjonskostnader og andre avsetninger uten kontanteffekt		567	197

Verdiendringer uten kontanteffekt

Under framgår spesifikasjon av verdiendringer som inngår i resultatoppstillingen, mens som ikke har hatt kontanteffekt.

Beløp 1000 NOK	Note	2019	2018
Verdiendring opsjoner for kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresser	9,18	-3 365	2 560
Kostnader knyttet til aksjebaserte avlønning uten kontanteffekt	7	394	7 603
Amortisering av etableringsgebyr rentebærende gjeld	19	1 618	1 623
Verdiendring terminkontrakter	9	1 049	369
Sum verdiendringer uten kontanteffekt		-304	12 155

Gevinst eller tap ved salg av varige anleggsmidler og immaterielle anleggsmidler

Regnskapsmessige gevinster eller tap ved avhendelse av varige driftsmidler og immaterielle anleggsmidler gir ingen kontantstrømeffekt, som dermed tilbakeføres fra de operasjonelle aktivitetene i den indirekte metode. Salgssum tilknyttet til samme avhendelsene framkommer som konsernets kontantstrømeffekt under investeringsaktiviteter.

Beløp 1000 NOK	Note	2019	2018
Bokført verdi av solgte varige driftsmidler og immaterielle anleggsmidler	11,12	135	0
Salgssum for solgte varige driftsmidler og immaterielle anleggsmidler		146	365
Gevinst (-) / tap (+) ved salg av varige driftsmidler og immaterielle anleggsmidler		-11	-365

Urealisert agio

Urealisert agio knytter seg til omregningsdifferanser på arbeidskapitalposter i utenlandske datterselskap med funksjonell valuta i annet enn konsernets funksjonelle valuta og resultatposter knyttet til valutaomregning på bokførte lån i andre valutaer enn funksjonell valuta.

Beløp 1000 NOK	Note	2019	2018
Omregningsdifferanser på arbeidskapitalposter		-2 527	1 195
Sum urealisert agio		-2 527	1 195

Endringer i arbeidskapital

Endringer i arbeidskapital framkommer som endring i arbeidskapitalposter i balansen, justert for arbeidskapitalposter fra oppkjøp eller salg av virksomheter i perioden.

Beløp 1000 NOK	Note	2019	2018
Bokført verdi varelager ved inngangen til året	15	441 117	410 759
Bokført verdi varelager ved utgangen av året	15	-486 612	-441 117
Endring varelager		-45 495	-30 358

Beløp 1000 NOK	Note	2019	2018
Bokført verdi av kundefordringer ved inngangen til året		1 260 709	1 432 164
Tilgang kundefordringer ved oppkjøp av virksomhet i året	25	1 449	0
Bokført verdi av kundefordringer ved utgangen av året		-1 278 500	-1 260 709
Endring kundefordringer		-16 342	171 455

<i>Beløp 1000 NOK</i>	Note	2019	2018
Bokført verdi av leverandørgjeld ved inngangen til året		-576 783	-603 884
Tilgang leverandørgjeld ved oppkjøp av virksomhet i året	25	-40	0
Bokført verdi av leverandørgjeld ved utgangen av året		570 499	576 783
Endring leverandørgjeld		-6 324	-27 101

<i>Beløp 1000 NOK</i>	Note	2019	2018
Bokført verdi av andre kortsiktige fordringer ved inngangen til året	14	74 958	85 902
Bokført verdi av andre kortsiktige fordringer ved utgangen av året	14	-97 556	-74 958
Endring andre kortsiktige fordringer		-22 598	10 944
Bokført verdi av annen kortsiktig gjeld ved inngangen til året	16	-1 113 785	-1 124 105
Tilgang annen kortsiktig gjeld ved oppkjøp av virksomhet i året	25	-432	0
Bokført verdi av annen kortsiktig gjeld ved utgangen av året	16	1 147 913	1 113 785
Endring annen kortsiktig gjeld		33 696	-10 320
Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter		11 098	624

EFFEKTER I KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER:**Utbetalinger ved kjøp av andre finansielle investeringer**

I 2019 består hele beløpet av en utbetaling knyttet til eierandel i et nytt tilknyttet selskap, Beverage Link AS. I 2018 består hele beløpet av en utbetaling knyttet til eierandel i et nytt tilknyttet selskap, Smakeappen AS.

<i>Beløp 1000 NOK</i>	Note	2019	2018
Kontantstrøm fra endringer i eierandeler i tilknyttet selskap	23	-15	-119
Utbetalinger ved kjøp av andre finansielle investeringer		-15	-119

EFFEKTER I KONTANTSTRØM FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:**Utbetalinger i aksjebaserte incentivprogram**

I 2019 ble det midlertidige incentivprogrammet med utdeling av matchingaksjer gjort opp. Utbetalinger knyttet til kjøp av selve aksjene har framkommet som kjøp av egne aksjer i løpet av 2018 og 2019, og framkommer på en egen linje. Kontantstrøm knyttet til utbetalinger i aksjeprogram på denne linjen knytter seg i sin helhet til arbeidsgiveravgift på innløste matchingaksjer.

<i>Beløp 1000 NOK</i>	Note	2019	2018
Bokført verdi av skyldig arbeidsgiveravgift knyttet til aksjebaserte incentivprogram ved inngangen til året	7	-2 523	-1 643
Resultatført endring i arbeidsgiveravgift i perioden	7	-19	-880
Bokført verdi av skyldig arbeidsgiveravgift knyttet til aksjebaserte incentivprogram ved utgangen til året	7	417	2 523
Kontantstrøm knyttet til aksjebaserte incentivprogram i perioden		-2 125	0

Utbetalte renter i perioden

Konsernet har betalingsterminer for renter pr. kvartal, slik at konsernets kostnadsførte betalbare renter sammenfaller med utbetalte renter gjennom året. Forskjellen på kostnadsførte renter og utbetalte renter relaterer seg til kalkulatoriske rentekostnader knyttet til forpliktelser til virkelig verdi over resultatet.

<i>Beløp 1000 NOK</i>	Note	2019	2018
Utbetalte renter til kredittinstitusjoner	9	-47 462	-37 302
Utbetalte renter knyttet til leieavtaler	9	-49 852	0
Utbetalte renter i perioden		-97 314	-37 302

Utbetaling av utbytte

Utbytte utbetalt i 2019 knytter seg hovedsakelig til utbytte til aksjonærene i Arcus ASA (112.872 TNOK). Øvrig utbytte er til minoritetsaksjonærer i enkelte av datterselskapene innenfor vinvirksomheten. Spesifikasjon av disse utbytterne framgår av note 26.

NOTE 5 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	2019	2018
Salgs- og markedsføringskostnader	-115 956	-122 518
Logistikkostnader	-65 645	-64 531
Husleie ¹	-2 518	-88 692
Eiendomsdrift og vedlikehold	-78 542	-63 406
Reisekostnader	-17 762	-15 874
Konsulenter og ekstern outsourcing av tjenester	-48 767	-46 949
Øvrige kostnader	-10 862	1 858
Sum andre driftskostnader	-340 052	-400 112
Herav effekter som inngår i regnskapslinjen andre inntekter og kostnader	10 609	-9 218
Sum andre driftskostnader som presentert på regnskapslinjen andre driftskostnader	-329 443	-409 330

1. Husleiekostnaden er vesentlig påvirket av implementeringen av IFRS 16 om leieavtaler fra 2019, hvor størsteparten av kostnadene fra 2019 framkommer som avskrivninger og rentekostnader.

Andre inntekter og kostnader:

Andre inntekter og kostnader består av vesentlige positive og negative engangseffekter og restrukturingskostnader. Hovedhensikten med denne linjen er å vise disse vesentlige engangs- og periodefremmede postene, slik at utviklingen og sammenlignbarheten på de ordinære resultatlinjene presentert i resultatoppstillingen skal være mer relevant for virksomheten. Se forøvrig også kapitlet om alternativ resultatmåling (APM).

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	2019	2018
Personalpolitiske- og andre organisasjonsmessige tiltak ¹	-9 135	-14 514
Andre transaksjonskostnader	-726	-1 246
Andre engangseffekter ²	-9 883	10 464
Sum totale andre inntekter og kostnader	-19 744	-5 296

1. **Personalpolitiske- og andre organisasjonsmessige tiltak:** Kostnader knyttet til organisasjons- og bemanningstilpasninger, for å møte omstillingsbehov med nye arbeidsprosesser og forbedret lønnsomhet, samt siste året med kostnader knyttet til et midlertidige incentivprogram med matchingaksjer til utvalget nøkkelansatte i forbindelse med børsnoteringen i 2016. Dette programmet utløp i Q1 2019, og ytterligere informasjon om dette programmet framgår av note 7.

2. **Andre engangseffekter:** Andre engangseffekter består i 2019 hovedsakelig av konsulent- og advokatkostnader knyttet til prosjekter utenfor ordinær drift i konsernet, blant annet mulige strukturelle tiltak. For 2018 består hovedsakelig den positive engangseffekten av en tilbakeføring av en ubenyttet avsetning for en estimert forpliktelse knyttet til tidligere salg av en eiendom noen år tilbake i tid.

Godtgjørelse til revisor

Nedenfor er kostnadsførte honorar til revisor spesifisert. Honoraret omfatter både konsernrevisor, EY, samt andre revisorer av datterselskap i konsernet.

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	2019	2018
Lovpålagt revisjon	3 262	2 926
Annen finansiell revisjon	51	91
Andre attestasjonstjenester	45	139
Skatterådgivning	493	1 055
Andre tjenester utenfor revisjon	451	24
Sum godtgjørelse til revisor	4 302	4 235

Alle beløp er eks mva.

Totalt honorar til revisor for konsernet omfatter honorar til andre enn konsernrevisor med TNOK 1 884 for 2019, og TNOK 1 252 for 2018.

NOTE 6 LØNN OG ANDRE PERSONALKOSTNADER

Beløp i 1 000 NOK	2019	2018
Lønn inkludert feriepenger	-307 481	-296 535
Arbeidsgiveravgift	-66 171	-61 005
Pensjonskostnader inkl arbeidsgiveravgift	-31 964	-32 057
Andre personalkostnader	-42 739	-51 561
Sum lønn og personalkostnader	-448 355	-441 158
Herav effekter presentert på regnskapslinjen andre inntekter og kostnader (se note 5)	9 135	14 514
Sum andre driftskostnader som presentert på regnskapslinjen lønnskostnader	-439 220	-426 644
Gjennomsnittlig antall årsverk sysselsatt i året	426	424

Godtgjørelser til ledende ansatte

Styret vedtar betingelser for konsernsjefen og tar prinsipielle beslutninger vedrørende konsernets betingelsespolicy og kompensasjonsordninger for øvrige ansatte. Styret har et eget kompensasjonsutvalg, som forbereder kompensasjonssaker for beslutning i styret. Utvalget består av to aksjonærvalgte styremedlemmer. Administrasjonen utreder saker for kompensasjonsutvalget og styret.

I 2019 har konsernledelsen deltatt i konsernets årsbonussystem, et midlertidig aksjeprogram (matching-aksjer) som ble etablert ved børsnoteringen i 2016 og avsluttet i Q1 2019, samt et opsjonsprogram som blir vedtatt årlig på generalforsamling, og hvor det har blitt utstedt aksjeopsjoner både i 2017, 2018 og i 2019. Konsernsjefen har en ordinær bonusavtale som på visse vilkår vil gi utbetaling på inntil 5 månedslønninger, mens øvrig konsernledelse kan få inntil 4 månedslønninger.

Konsernsjefen og øvrig norsk konsernledelse har en ordinær tjenstepensjon i Storebrand, som gir 5% pensjonsinnskudd for lønn mellom 0-7,1G og 11% for lønn fra 7,1-12G. Konsernsjefen har i tillegg en tilleggspensjonsavtale som gir pensjonsopptjening på 15% av lønn over 12G. Pensjonsopptjeningen fra tilleggspensjonen kapitaliseres i konsernets balanse årlig, og hvor avkastningen baseres på avkastningen i pensjonsfondet Storebrand Balansert. Svante Selling har en pensjonsplan med innskuddsordning hvor innskuddssatsen er 25% av lønn, mens Petra Thorén har en pensjonsordning med 18,15% innskudd av lønn.

Lønn og andre ytelser til konsernledelsen 2019 framgår av tabellen under. Naturalytelser i 2019 er i stor grad knyttet til innløsning av en midlertidig incentivordning med innløsning av matchingaksjer i 2019. Ytelser fra aksjebaserte ordninger til ledende ansatte er spesifisert i note 7.

Beløp i 1 000 Lokal valuta	Valuta	Lønn	Opptjent bonus 2019	Naturalytelser	Pensjonskostnad
Kenneth Hamnes	NOK	3 103	0	1 954	486
Sigmund Toth	NOK	2 031	200	1 021	89
Erlend Stefansson	NOK	2 145	0	1 296	89
Erik Bern	NOK	1 964	0	610	89
Bjørn Delbæk ¹	NOK	1 034	0	483	60
Jan-Erik Nilsen ²	NOK	423	0	45	30
Per Bjørkum	NOK	1 601	0	538	89
Eirik Andersen	NOK	1 980	350	484	89
Svante Selling	SEK	2 387	0	8	795
Petra Thorén ³	EUR	13	0	1	3
Christian Granlund ⁴	NOK	1 581	0	136	74
Roar Ødelien ⁵	NOK	300	0	28	15

- Bjørn Delbæk har valgt å trappe ned i stilling, og fratrådte som HR direktør fra 1. september 2019. Ytelsene representerer 8 måneder i konsernledelsen.
- Jan-Erik Nilsen tiltrådte som HR direktør fra 1. september 2019. Ytelsene representerer 4 måneder i konsernledelsen.
- Petra Thorén tiltrådte som leder for den finske vinvirksomheten 1. desember 2019. Ytelsene representerer 1 måned i konsernledelsen.
- Christian Granlund valgte å fratrådte sin stilling som administrerende direktør for Vectura i 2019 for å søke utfordringer utenfor konsernet. Ytelsene representerer 10 måneder i konsernledelsen.
- Roar Ødelien tiltrådte som administrerende direktør for Vectura fra 1. november 2019. Ytelsene representerer 2 måneder i konsernledelsen.

Lønn og andre ytelser til konsernledelsen 2018:

Beløp i 1 000 Lokal valuta	Valuta	Lønn	Opptjent bonus 2018	Naturalytelser	Pensjonskostnad
Kenneth Hamnes	NOK	3 118	0	234	332
Sigmund Toth	NOK	1 897	0	152	87
Erlend Stefansson	NOK	2 144	0	191	87
Erik Bern	NOK	1 960	0	196	87
Bjørn Delbæk	NOK	1 671	0	191	87
Per Bjørkum	NOK	1 602	0	196	87
Eirik Andersen ¹	NOK	475	667	42	22
Thomas Patay ²	NOK	1 731	0	143	65
Claes Lindquist ³	SEK	208	0	5	72
Svante Selling ⁴	SEK	1 780	251	120	442
Christian Granlund	NOK	1 777	0	167	87

- Eirik Andersen tiltrådte konsernledelsen fra 1. oktober 2018, og ytelsene representerer 3 måneder i konsernledelsen.
- Thomas Patay fratrådte fra konsernledelsen 30. september 2018, og ytelsene representerer 9 måneder i konsernledelsen.
- Claes Lindquist var del av konsernledelsen fram til 31. januar 2018, da Svante Selling tiltrådte. Oppgitte ytelser representerer derav 1 måned i konsernledelsen. Claes Lindquist fratrådte 31. mars 2018.
- Svante Selling tiltrådte 1. februar 2018, og ytelsene representerer 11 måneder i konsernledelsen.

Dersom konsernsjefen sier opp sin stilling, har han 6 måneders oppsigelsestid. Ved eventuell oppsigelse fra konsernet, har konsernsjefen rett til 12 måneders etterlønn, og har i denne perioden ikke mulighet for å ta seg jobb innenfor konkurrerende virksomhet.

Av øvrig konsernledelse har Sigmund Toth, Erlend Stefansson, Erik Bern, Eirik Andersen, Svante Selling og Roar Ødelien 6 måneders oppsigelsestid, mens Per Bjørkum og Jan-Erik Nilsen har 3 måneders oppsigelsestid.

Av øvrig konsernledelse, har Erik Bern og Eirik Andersen 12 måneders konkurranseklausul, Sigmund Toth, Jan-Erik Nilsen, Per Bjørkum, Erlend Stefansson, Svante Selling, Petra Thorén og Roar Ødelien har 6 måneders konkurranseklausul. Alle har avtale om etterlønn i perioden som konkurranseklausulen gjelder, dersom denne blir aktivert.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til verken konsernsjef, øvrig konsernledelse eller medlemmer av styret.

Konsernledelsens beholdninger av ordinære aksjer i Arcus ASA framgår av note 21.

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Etter allmennaksjeloven § 6-16a skal styret utarbeide en særskilt erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.

Det følger videre av allmennaksjeloven § 5-6 (3) at det på generalforsamlingen skal avholdes en rådgivende avstemning over styrets retningslinjer for lederlønnfastsettelsen for det kommende regnskapsår, se (ii) nedenfor. Så langt retningslinjene er knyttet til aksjebaserte incentivordninger skal disse også godkjennes av generalforsamlingen, se (iii) nedenfor.

(i) Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte for foregående regnskapsår er det redegjort for i note 6, 7 og 8 til årsregnskapet for Arcus ASA.

(ii) Retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for ledende ansatte

Når det gjelder retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse for ledende ansatte for det kommende regnskapsåret, vil styret legge frem følgende retningslinjer for rådgivende avstemning på generalforsamlingen i 2020:

Formålet med Arcus' totale betingelsespolicy er å tiltrekke seg medarbeidere med den kompetansen konsernet trenger, videreutvikle og beholde nøkkelkompetanse og motivere til langsiktighet og kontinuerlig fremgang for å nå Arcus' forretningsmessige mål. Som overordnet innfallsvinkel skal Arcus policy være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende når man vurderer summen av den totale kompensasjonspakken. Den totale kompensasjonen kan bestå av følgende elementer:

(a) Faste elementer- Grunnlønn, pensjon etc.

Arcus benytter et internasjonalt anerkjent system (Hay) for stillingsvurderinger for å finne «riktig» stillings- og fastlønnsnivå. Stillingerne måles mot det lokale markedet (land) og det er et spenn i forhold til medianen. Den enkeltes ansvarsområde, resultater og prestasjoner avgjør innplassering på lønnskalaen.

Arcus har innskuddsbasert tjenestepensjon for ansatte i Norge. Innskuddssatsene er 5 prosent av lønn opptil 7,1G og 11 prosent av lønn mellom 7,1G og 12G (1G er fra 1.5.2019 NOK 99 858). Det er kun konsernsjef som i dag har tjenestepensjon for lønn over 12G og satsen er 15 prosent. Utover folketrygg og AFP ordning som gir alle ansatte en fleksibel pensjonsalder fra 62 år, er det ingen ordninger eller avtaler om tidligere pensjonsalder for konsernledelsen. Alle ansatte i Norge har en lovbestemt aldersgrense på inntil 72 år, men aldersgrensen i den norske delen av konsernet er avtaleregulert til 70 år, som også gjelder for konsernledelsen.

Administrerende direktør for Vectura AS følger samme pensjonsordning som konsernledelsen. Ledere i Vinggruppen i Norden AB (Sverige) følger det svenske regelverk og ledere i Vinggruppen OY i Finland følger det finske regelverk og ledere i Danmark følger det danske regelverk. Pensjonsordningen i Sverige, Finland og Danmark har andre regler og høyere innskuddssatser enn i Norge.

Konsernet har, i tillegg til det ovennevnte, bil- og telefonordninger og andre begrensede naturalytelser.

(b) Variable elementer – årsbonus

Arcus ASA har et årsbonussystem. Bonussystemet er knyttet opp mot resultatmålet for konsernet og/ eller eget forretningsområde / datterselskap, og består for konsernledelsen og andre ledende ansatte av en finansiell del (70 eller 60 prosent) og en individuell del (30 eller 40 prosent) knyttet opp mot konkrete og definerte KPI.

All bonus er såkalt selvfinansierende. For medlemmer av konsernledelsen er maksimal oppnåelig bonus 30 prosent av årslønn (4 månedslønninger), mens konsernsjef kan oppnå inntil 5 månedslønninger i årlig bonus. Utover konsernledelsen er ca. 45 ledere og nøkkelpersoner omfattet av en årsbonusordning, men kriteriene varierer noe og disse personene kan oppnå en bonus varierende mellom 1-3 månedslønninger.

Bonusordningen for 2020 er litt justert fra 2019, men består av de samme komponenter, som tidligere år og har konsernets og/eller datterselskapets resultat som hovedmål (finansiell del). I tillegg er individuell bonus (personlige mål) en sentral del av ordningen.

Ledere i Vectura AS følger samme retningslinjer som konsernledelsen, men basert på selskapets EBIT- resultat. Ledere i Vinggruppen i Norden AB og ledere i Vinggruppen OY i Finland følger også i 2020 en trappetrinns bonusmodell basert på selskapets EBIT-resultat, med maksimalt 5 månedslønninger.

(iii) Særlig om aksjebaserte insentivordninger

De ordinære Generalforsamlingene i 2017, 2018 og 2019 godkjente et opsjonsbasert langtidsinsentiv for konsernledelsen samt ytterligere noen ledere og nøkkelpersoner. Det primære formålet er å motivere

ledende ansatte til langsiktighet og kontinuerlig fremgang, samt verdiskapelse for aksjonærene. Det vises til redegjørelse om opsjonsordningen og aksjeprogrammet for alle ansatte beskrevet i vedlegg 4 i innkallingen til Generalforsamlingen og styrets forslag om en videreføring av disse.

Arcus ASA har ledere/nøkkelpersoner i flere vinselskap som er minoritetseiere, hovedsakelig gjelder dette daglig leder. Denne modellen har vært en suksess for konsernet, i form av motiverte ledere som har skapt gode resultater.

Det er ønskelig å videreføre at daglig leder i et datterselskap, etter individuell vurdering, gis mulighet til å bli minoritetseier, oppad begrenset til 9,9 prosent eierandel.

En slik modell har til hensikt å oppmuntre til entreprenørkultur, god forretningssans og intern konkurranse mellom selskapene som igjen skaper økt lønnsomhet både for selskapet og for den ansatte. Primært må finansiering skje ved at den ansatte skyter inn egenkapital.

Ved oppstart eller kjøp av nye selskap må noe større fleksibilitet (opptil 30 prosent eierandel) aksepteres når det gjelder hvor mye den ansatte bør/kan investere, basert på en individuell og forretningsmessig vurdering.

(iv) Lederlønnspolitikken foregående regnskapsår

Retningslinjene for betingelsespolitikken beskrevet i punkt (ii) har også vært retningsgivende for lederlønnfastsettelsen i 2019, med som nevnt ovenfor, er det for 2020 gjort noen endringer i retningslinjene for bonusordningen, vedtatt av styret. Det ble ikke utbetalt bonus for 2019.

(v) Endringer i avtaleforhold

Administrerende direktør Christian Granlund i Vectura AS sluttet i sin stilling 1. november 2019. Han ble erstattet av Roar Ødelien, som kom fra stilling som logistikkdirektør i Nortura.

Konserndirektør HR Bjørn Delbæk sluttet i sin stilling 1. september 2019 og gikk over i en deltidsstilling. Han ble erstattet av Jan-Erik Nilsen som fungerer i stillingen inntil videre og som internt kom fra stilling som HR direktør og HR business partner for Vectura.

Petra Thoren ble ansatt som VD for Vinggruppen OY i Finland 1. desember 2019 og inngår nå i konsernledelsen og rapporterer til konsernsjef etter at Vinggruppen OY i Finland har vært gjennom en omorganisering.

Styret godtgjøres etter følgende satser fra og med 11.04.2019

Styrets leder	550 000 kroner pr. år
Aksjonærvalgte styremedlemmer	275.000 kroner pr. år
Ansattevalgte styremedlemmer	170 000 kroner pr. år
Varamedlem for ansattevalgte	7 500 kroner pr. møte

Revisjonsutvalget

Leder av utvalget	100 000 kroner pr. år
Medlem	50 000 kroner pr. år

Kompensasjonsutvalget

Leder av utvalget	41 000 kroner pr. år
Medlem	26 000 kroner pr. år

Faktisk utbetalt til styremedlemmer er som følger:

Honorarer til styrets medlemmer 2019:

Beløp i 1000 NOK		Styrehonorar inkl. komitéarbeid	Antall aksjer 31.12.2019
Aksjonærvalgte styreprerentanter			
Michael Holm Johansen	Styreleder	582	156300
Hanne Refsholt	Fratrådt fra styret i 2019	73	0
Leena Maria Saarinen		293	1 860
Trond Berger	Fratrådt fra styret i 2019	93	17441
Eilif Due		298	2 325
Stein Erik Hagen	Fratrådt fra styret i 2019	107	0
Ann-Beth Freuchen		262	0
Kirsten Ægidius	Nyvalgt styremedlem i 2019	197	0
Nils K. Selte	Nyvalgt styremedlem i 2019	330	0
Carl Erik Hagen ¹	Nyvalgt styremedlem i 2019	0	30093077
Ansattevalgte styreprerentanter			
Erik Hagen		se tabell under	1334
Konstanse M. Kjøle		se tabell under	681
Ann Therese Jacobsen		se tabell under	0

1. Carl Erik Hagen eier ingen aksjer personlig. Oppgitt aksjeinnehav knytter seg til aksjonæren Canica AS som kontrolleres av Carl Erik Hagen og hans nærstående, og hvor han er nestleder i styret.

Beløp i 1000 NOK	Lønn	Styrehonorar inkl. komitéarbeid	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad
Ansattevalgte styrerepresentanter				
Erik Hagen	506	165	7	26
Konstanse M. Kjølø	609	165	7	33
Ann Therese Jacobsen	611	165	5	29
Arne Larsen ¹	0	16	0	0

1. Arne Larsen har deltatt på 2 styremøter som vararepresentant for de ansatte.

Honorarer til styrets medlemmer 2018:

Beløp i 1000 NOK	Styrehonorar inkl. komitéarbeid	Antall aksjer 31.12.2018
Aksjonærvalgte styrerepresentanter		
Michael Holm Johansen Styreleder	548	156300
Hanne Refsholt	255	0
Leena Maria Saarinen	269	1860
Trond Berger	315	17441
Eilif Due ¹	229	3299325
Stein Erik Hagen ²	229	28607626
Ann-Beth Freuchen	229	0
Ansattevalgte styrerepresentanter		
Erik Hagen	se tabell under	925
Konstanse M. Kjølø Nyvalgt ansattmedlem i 2018	se tabell under	681
Ann Therese Jacobsen Nyvalgt ansattmedlem i 2018	se tabell under	0

- Eilif Due eier 2.325 aksjer personlig. Øvrig oppgitt aksjeinnehav knytter seg til aksjonæren Hoff SA, hvor han er styreleder.
- Stein Erik Hagen eier ingen aksjer personlig. Oppgitt aksjeinnehav knytter seg til aksjonæren Canica AS som kontrolleres av Stein Erik Hagen og hans nærstående, og hvor han er styremedlem.

Beløp i 1000 NOK	Lønn	Styrehonorar inkl. komitéarbeid	Natural- ytelser	Pensjons- kostnad
Ansattevalgte styrerepresentanter;				
Erik Hagen	493	153	6	25
Ingrid E. Skistad ¹	317	76	5	18
Kjell Arne Greni ¹	97	76	3	9
Konstanse M. Kjølø ²	285	77	2	14
Ann Therese Jacobsen ²	269	77	1	13
Arne Larsen ³	0	15	0	0

- Kjell Arne Greni og Ingrid E. Skistad fratrådte som styremedlemmer 30. juni 2018, og ytelser representerer 6 måneder i styret.
- Konstanse M. Kjølø og Ann Therese Jacobsen tiltrådte som styremedlemmer 1. juli 2018, og ytelser representerer 6 måneder i styret.
- Arne Larsen har deltatt på 2 styremøter som vararepresentant for de ansatte.

NOTE 7 AKSJEBASERT BETALING

Aksjebaserte incentivordninger

Konsernet har gjennom året hatt to aksjebaserte incentivprogram for ledende ansatte, som er relatert til konsernets verdiutvikling, men hvor det ene programmet er avsluttet i løpet av 2019. I tillegg har konsernet et aksjespareprogram som alle ansatte kan delta i.

Matchingaksjer for ledende ansatte og andre nøkkelpersoner

Før styret i 2017 vedtok en ny langtidsincentivordning for ledende ansatte, ble det ved børsnoteringen i 2016 vedtatt en midlertidig 2-årig incentivordning (interim retention plan), hvor 37 ansatte inkludert konsernledelsen fikk tildelt såkalte mathingaksjer. Disse matchingaksjene ble innløst i første kvartal 2019, til de som fortsatt var i fast stilling i konsernet. Av 9 i konsernledelsen fra 2016 som fikk tilbud om dette, var det 8 som innløste aksjer i 2019.

For konsernledelsen ble matchingaksjer tildelt ved at for hver aksje de kjøpte utover sine reinvesteringss-forpliktelser knyttet til oppgjøret av det avsluttede programmet med syntetiske aksjer og opsjoner, så fikk de 1 matchingaksje i tillegg. For de i konsernledelsen som ikke hadde syntetiske aksjer eller opsjoner fra tidligere, har de rett til å motta enten 1 matchingaksje for hver aksje de kjøpte totalt, eller 1 matchingaksje for hver andre aksje de kjøpte totalt.

Øvrige nøkkelpersoner fikk tilbud om å kjøpe aksjer for inntil et gitt beløp, hvor de har rett til å motta 1 matchingaksje for hver andre aksje de kjøpte. Av 33 øvrige nøkkelpersoner som fikk tilbudet, benyttet 29 stykker seg av dette tilbudet. I 2017 og 2018 har 6 nøkkelpersoner som som var tilknyttet dette programmet valgt å fratruke, slik at på innløsningsstidspunktet i februar 2019 var det 23 nøkkelpersoner som innløste aksjer.

Totalt var det 31 personer som innløste tilsammen 253732 mathingaksjer, 8 i konsernledelsen og 23 øvrige nøkkelpersoner.

Nedenfor vises antall matchingaksjer som ble innløst av konsernledelsen i 2019, hvor virkelig verdi ble basert på Arcus' aksjekurs pr. 14.02.2019 (NOK 41,95).

Beløp 1 000 NOK	Tildelingsdato	Antall matchingaksjer på tildelingstidspunktet	Antall matchingaksjer innløst 2019	Virkelig verdi på innløsningsstidspunktet	Innløsningsdato
Kenneth Hamnes	01.12.2016	42 100	42 100	1 766	14.02.2019
Sigmund Toth	01.12.2016	19 767	19 767	829	14.02.2019
Erlend Stefansson	01.12.2016	27 062	27 062	1 135	14.02.2019
Erik Bern	01.12.2016	9 956	9 956	418	14.02.2019
Bjørn Delbæk	01.12.2016	8 692	8 692	365	14.02.2019
Jan-Erik Nilsen	01.12.2016	2 942	2 942	123	14.02.2019
Per Bjørkum	01.12.2016	8 256	8 256	346	14.02.2019
Eirik Andersen	01.12.2016	7 558	7 558	317	14.02.2019
Svante Selling	01.12.2016	6 781	6 781	284	14.02.2019
Totalt konsernledelsen		133 114	133 114	5 584	
Øvrige ledende ansatte	01.12.2016	247 645	120 618	5 060	14.02.2019
Totalt antall matchingaksjer		380 759	253 732	10 644	

Oversikt over utvikling i antall tildelte matchingaksjer:

Antall matchingaksjer	2019	2018
Utestående matchingaksjer ved begynnelse av året	253 732	330 818
Innløste matchingaksjer i løpet av året	-253 732	0
Terminerte matchingaksjer i løpet av året	0	-77 086
Utestående matchingaksjer ved utgangen av året	0	253 732

Effekter av matchingaksjer i regnskapet:

Beløp i 1 000 NOK	2019	2018
Opptjening av matchingaksjer	808	5 574
Fraregning av matchingaksjer	0	-2 321
Endring avsetning arbeidsgiveravgift	202	545
Sum kostnader knyttet til matchingaksjer	1 010	3 798
Gjeld¹	0	1 923

1. Inkluderer kun arbeidsgiveravgift

Opsjonsprogram for ledende ansatte

I både 2017, 2018 og 2019 ble det tildelt opsjoner i et opsjonsprogram for ledende ansatte i konsernet. Ved oppgjør vil mottakerne motta et tilsvarende antall aksjer i Arcus ASA som de har opsjoner.

Opsjonenes innvinningsperiode vil være 3 år fra tildelingstidspunktet, og hvor deltakerne har 2 år etter innvinningsperioden på å innløse opsjonene. Vilkår for å kunne innløse opsjonen vil være at den enkelte leder fortsatt er ansatt etter innvinningsperioden, samt at konsernets KPI målsettinger som fastsatt av styret er oppnådd i samme periode.

Antall opsjoner som tildeles årlig vil variere, og vil tilsvare den enkelte ledende ansattes potensielle maksimale bonusoppnåelse i forhold til børskursen på tildelingstidspunktet. Opsjonenes strikekurs beregnes som volumjustert børskurs for de 10 siste dagene forut for tildelingstidspunktet, tillagt 10%.

Verdivurderingene av opsjonene gjøres med Black-Scholes modellen, hvor de viktigste forutsetningene på verdivurderingstidspunktet vil være spotkurs på aksjen på verdsettelsestidspunktet, estimert tidspunkt for når i innløsningsperioden konsernet antar at innehaverne vil innløse opsjonen, utbytte i perioden samt aksjens antatte volatilitet. Opsjonens maksimale innløsningskurs er begrenset til 3 ganger spotkursen på tildelingstidspunktet.

Det er ingen rettigheter til utbytte forbundet med opsjonene i perioden før innløsning.

Det er ikke innløst noen opsjoner i 2019, men ved utgangen av 2019 ble alle tildelte opsjoner fra 2017 kansellert, da konsernets KPI målsettinger som fastsatt av styret ikke har blitt oppnådd for perioden. Nedenfor vises konsernledelsens beholdning av opsjoner ved utgangen av 2019.

Tildelingstidspunkt	# 2019	# 2018	# 2017
Innvinningsperiode	11.4.2019 - 11.04.2022	11.4.2018 - 11.04.2021	04.05.2017 - 04.05.2020
Innløsningsperiode	11.4.2022 - 11.04.2024	11.4.2021 - 11.04.2023	04.05.2020 - 04.05.2022
Innløsningskurs	NOK 40,52	NOK 45,22	NOK 51,53

Antall opsjoner	2019		2018		2019		2018	
Kenneth Hamnes	335 918	0	243 457	243 457	0	199 426	199 426	
Sigmund Toth	176 799	0	125 103	125 103	0	90 773	90 773	
Erlend Stefansson	186 395	0	135 053	135 053	0	110 628	110 628	
Erik Bern	162 669	0	117 862	117 862	0	96 546	96 546	
Jan-Erik Nilsen	0	0	0	0	0	0	0	
Per Bjørkum	139 044	0	100 745	100 745	0	82 524	82 524	
Eirik Andersen	176 799	0	69 136	69 136	0	57 765	57 765	
Svante Selling	157 997	0	117 174	117 174	0	53 816	53 816	
Petra Thorén	0	0	0	0	0	0	0	
Roar Ødelien	0	0	0	0	0	0	0	
Totalt konsernledelsen	1 335 621	0	908 530	908 530	0	691 478	691 478	
Øvrige ledende ansatte	698 181	0	153 561	435 960	0	381 532	381 532	
Totalt antall opsjoner	2 033 802	0	1 062 091	1 344 490	0	1 073 010	1 073 010	

Forutsetninger ved opsjonsberegning:	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Aksjekurs på tildelingsdagen	NOK 38,80	0	43,70	43,70	47,90	47,90
Aksjekurs på balansedagen	NOK 36,50	0	36,50	41,00	36,50	41,00
Innløsningskurs - minimum	NOK 40,52	0	45,22	45,22	51,53	51,53
Innløsningskurs - maksimum	NOK 116,40	0	131,10	131,10	143,70	143,70
Risikofri rente	% 1,4 %	0	1,4 %	1,4 %	1,4 %	1,2 %
Volatilitet*	% 20,0 %	0	20,0 %	22,0 %	20,0 %	22,0 %
Forventet utbytte	% 3,6 %	0	3,6 %	3,4 %	3,6 %	3,4 %

* Basert på at selskapet selv kun har 3 års børs Historikk, har konsernet ved beregning av volatilitetsforutsetning ved opsjonsberegningene, lagt til grunn et gjennomsnitt av selskapets egne volatilitetstall og et gjennomsnitt fra tilsvarende sammenlignbare selskap på andre børser.

Oversikt over utvikling i antall tildelte opsjoner:

Antall opsjoner	2019	2018
Utestående opsjoner ved begynnelse av året	2 417 500	1 229 304
Tildelte opsjoner i løpet av året	2 195 086	1 534 306
Terminerte opsjoner i løpet av året	-1 516 693	-346 110
Utestående opsjoner ved utgangen av året	3 095 893	2 417 500

Effekter av opsjoner i regnskapet:

Beløp i 1 000 NOK	2019	2018
Opptjening av opsjoner	5 440	3 855
Fraregning av opsjoner	-5 874	-386
Endring avsetning arbeidsgiveravgift	-183	335
Sum opsjonskostnader	-617	3 804
Gjeld¹	417	600

1. Inkluderer kun arbeidsgiveravgift

Aksjespareprogram for alle ansatte

Konsernet har også en generell aksjespareordning for alle ansatte, hvor alle ansatte årlig skal få muligheten til å kjøpe et begrenset antall aksjer i Arcus ASA med 20% rabatt. Salg av aksjer til ansatte til under markedsverdi regnskapsføres ved at differansen mellom markedsverdi på aksjene og kjøpspris blir lønns-kostnad.

I 2019 tegnet totalt 54 ansatte seg for tilsammen 31.468 aksjer. Disse ble kjøpt til en gjennomsnittspris på 36,70 NOK og solgt til de ansatte med 20% rabatt. Dette har belastet konsernregnskapet med en kostnad på 231 TNOK i 2019.

	2019	2018
Antall ansatte som har kjøpt aksjer med rabatt	54	76
Antall aksjer kjøpt med rabatt	31 468	26 744
Gjennomsnittskurs pr. aksje ved ansattkjøp med rabatt (NOK)	36,70	41,67
Totalkostnad for konsernet (TNOK)	231	258

NOTE 8 PENSJONSKOSTNADER, -MIDLER OG -FORPLIKTELSER

Ytelsespensjon

Arcus ASA med datterselskaper i Norge hadde frem til 31.12.2008 en kollektiv ytelsesordning for sine ansatte i Statens Pensjonskasse (SPK) og Storebrand. Pensjonsordningen i SPK omfattet også en ordning med avtalefestet pensjon med finansiering fra ansettelsestidspunktet. Pr 31.12.2008 sa styret i konsernet opp den kollektive pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse (SPK) for hele konsernet for å bytte til innskuddsbaserte pensjonsordninger.

Ved overgangen til ny pensjonsordning ble alle syke eller uføre liggende igjen i de respektive ytelsesordninger i Statens Pensjonskasse (SPK) og Storebrand. SPK har bekreftet at Arcus ikke lenger har noen juridisk forpliktelse knyttet til de gjenværende pensjonistene som er knyttet til ytelsesordningene i SPK, men kun forplikter seg til å betale årlige premieinnbetalinger utstedt av SPK, etter samme prinsippet som for innskuddspensjoner. Konsernet kostnadsfører derfor løpende fakturaer fra SPK på samme måte som for innskuddsordningen. I pensjonsforpliktelsen pr 31.12.2019 er det knyttet en avsetning på 2,4 MNOK til 5 personer i ytelsesordningen i Storebrand. Dette er den eneste av pensjonsforpliktelsene som er sikret med midler.

I tillegg har 2 personer, hvorav ingen lenger er ansatt i selskapet, ytelsesordninger for lønnsinntekter over 12G. Denne ordningen er bokført med forpliktelse på tilsammen 5,2 MNOK ved utgangen av 2019.

Gavepensjon og driftspensjon

Ved overgang til innskuddsordning i 2009, var det enkelte ansatte som tidligere hadde vært tilknyttet SPK, som kom dårligere ut ved førtidspensjonering i perioden 65-67 år. For å kompensere for dette ble det inngått avtale om gavepensjon til alle ansatte som var tilnyttet SPK før overgangen. Pr 31.12.2019 knytter denne gavepensjonen seg til 115 ansatte fordelt i den norske virksomheten, mens total forpliktelse er bokført med 13,1 MNOK.

Konsernsjefen har en driftspensjon, hvor pensjonsopptjeningen er 15% av lønn over 12G. Ved utgangen av 2019 er denne forpliktelsen bokført med 1,4 MNOK.

AFP pensjon

De fleste av konsernets norske ansatte er deltakere i AFP-ordningen. Denne AFP-ordningen er ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb. AFP-ordningen er en tariff-festet ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Det foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. I 2018 og 2019 har løpende premieinnbetalinger vært fastsatt til 2,50 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til

bedriftens arbeidstakere. Premieinnbetalingene er besluttet uendret for 2020. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende årene.

Til AFP ordningen knytter det seg noen ansiennitetskrav i forhold til opptjent tjenestetid i ordningen, samt at aksjeselskapet må være tariffbundet. Det er 3 aksjeselskap i Norge med tilsammen 8 personer, som ikke er omfattet av AFP ordningen per 31.12.2019.

Innskuddspensjon

Arcus konsernets generelle pensjonsordning for alle øvrige ansatte, er innskuddsbaserte pensjonsordninger, som er tilpasset regelverket i de enkelte land hvor konsernet har ansatte.

Norge

Den generelle innskuddsbaserte pensjonsordningen har innskuddssatser på 5 % for lønn i intervallet 0-7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 11 % for lønn i intervallet 7,1 til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G). Videre er det en uføreordning med 69 % pluss 18 % av G-beløp, som ytelsesnivå, uten fripoliseopptjening. Arcus ASA med datterselskap har en gruppelevsforsegling ved død på opp til 10G for alle ansatte.

Kostnadene knyttet til innskuddspensjon, knytter seg til løpende premiefakturaer fra forsikrings-selskapet Arcus har tegnet innskuddspensjonsavtale med. De løpende innskuddspensjonene og uførepensjoner for ansatte i innskuddsordningen, reguleres årlig med pensjonskassens overskudd.

Ansatte i innskuddsordningen som har blitt uføre, har rett til å få sine uføreforpliktelser regulert med samme regulering som grunnbeløpet (G) hvert år, balanseført forpliktelse knyttet til dette utgjør 1,6 MNOK ved utgangen av 2019.

Sverige

I Sverige er innskuddene i stor grad individuelt avtalte innskuddssatser av den enkeltes lønn, og disse kan variere til dels vesentlig. Innskuddssatsene inklusiv forsikringsordninger har i 2019 variert fra 9 % til 30 % av den enkeltes lønn. Innskuddssatsene gjelder fra første lønnskroner.

Danmark

Den generelle innskuddsbaserte pensjonsordningen i Danmark har innskuddssatser som varierer fra 8 % -12,5 %. Innskuddssatsene gjelder fra første lønnskroner.

Finland

Den generelle innskuddsbaserte pensjonsordningen i Finland har innskuddssatser som er 18,05 % for ansatte under 53 år, og 16,55 % for ansatte over 53 år.

Tyskland

Innskuddssatsen i Tyskland er 18,6 % av den ansattes lønn, opp til maksimalt beregningsgrunnlag på 78 000 EUR. Pensjonsinnskuddet i Tyskland deles 50/50 mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, slik at netto kostnad for den tyske virksomheten er 9,3 %.

Andre forhold

Konsernet har valgt å benytte en diskonteringsrente tilsvarende OMF-rente (Obligasjoner med fortrinnsrett) for sine pensjonsforpliktelser. Konsernets valgte pensjonsforutsetninger er i samsvar med regnskapsstiftelsens anbefalinger fra september 2019. På grunn av uvesentlighet, er ikke forutsetningene oppdatert pr 31.12.2019.

Tabellen viser både ytelsesbaserte og andre aktuarberegnete pensjonsforpliktelser.

Beløp i 1 000 NOK		
Pensjonskostnader	2019	2018
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	644	687
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	681	870
Avkastning på pensjonsmidler	-208	-231
Administrasjonskostnader	170	109
Periodisert arbeidsgiveravgift	157	202
Netto pensjonskostnad etter arbeidsgiveravgift	1 444	1 637

Innskuddsbasert pensjonsordning

Kostnadsført innskudd ekskl arbeidsgiveravgift	30 520	30 420
--	--------	--------

Netto pensjonsforpliktelser:

Estimerte påløpte sikrede forpliktelser	10 912	9 058
Estimert verdi av pensjonsmidlene	-8 498	-7 721
Netto estimerte sikrede pensjonsforpliktelser (+) / midler (-)	2 414	1 337
Estimerte påløpte usikrede forpliktelser	21 310	19 740
Netto forpliktelser bokført i balansen	23 724	21 077

Endringer i forpliktelsen:

Netto pensjonsforpliktelse 01.01	21 077	30 552
Pensjonskostnad, videreført virksomhet	1 444	1 637
Utbetalt over drift	-277	-809
Premieinnbetalinger inkl aga	-509	-403
Estimatavvik bokført direkte mot egenkapital (IAS19R)	1 989	-9 900
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	23 724	21 077

Sammenstilling av pensjonsmidler:

Aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	8 498	7 721
Sum pensjonsmidler 31.12.	8 498	7 721

Beløp i 1 000 NOK

Økonomiske forutsetninger:	2019	2018
Diskonteringsrente	1,80 %	2,60 %
Forventet lønnsregulering	2,25 %	2,75 %
Forventet pensjonsøkning	1,25 %	1,75 %
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	2,00 %	2,50 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	1,80 %	2,60 %

Aktuarmessige og demografiske forutsetninger

Uttakshyppighet ved 62 år	50 %	50 %
Uttakshyppighet ved 67 år	50 %	50 %
Dødelighet	K2013	K2013
Uførhet	K1963	K1963
Frivillig avgang (under 50 år)	5 %	5 %
Frivillig avgang (over 50 år)	0 %	0 %

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Konsernets pensjonsordninger tilfredstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Sensitivitetsanalyse på netto pensjonsforpliktelse:

I oppstillingen under framgår effektene av endringer i pensjonsforpliktelse, utsatt skattefordel og egenkapital ved å endre de viktigste økonomiske forutsetningene med ett prosentpoeng opp eller ned. Beregningene er forøvrig gjennomført på samme måte som aktuarberegningene, og er basert på at alle andre økonomiske og demografiske forutsetninger holdes uendret.

Sensitivitet 2019	Diskonteringsrente		Lønnsvekst		G-regulering	
Endring i prosentpoeng	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Endring pensjonsforpliktelse	1 862	-2 224	756	-713	784	-712
Endring utsatt skattefordel	-410	489	-166	157	-173	157
Endring egenkapital	-1 452	1 735	-590	556	-612	555
Endring forpliktelse i prosent	7,8 %	-9,4 %	3,2 %	-3,0 %	3,3 %	-3,0 %

Sensitivitet 2018	Diskonteringsrente		Lønnsvekst		G-regulering	
Endring i prosentpoeng	1 %	-1 %	1 %	-1 %	1 %	-1 %
Endring pensjonsforpliktelse	-2 002	2 361	1 960	-1 749	1 960	-1 749
Endring utsatt skattefordel	441	-519	-431	385	-431	385
Endring egenkapital	1 562	-1 841	-1 529	1 365	-1 529	1 365
Endring forpliktelse i prosent	-9,5 %	11,2 %	9,3 %	-8,3 %	9,3 %	-8,3 %

Oversikt over kontantstrømmer knyttet til pensjonsordninger

Beløp i 1 000 NOK	2019	2018
Premiebetalinger, balanseført ytelsesordning i Storebrand	495	403
Premiebetalinger, ikke balanseført ytelsesordning i SPK	85	84
Utbetalinger over drift, balanseført gavepensjonsordning 65-67	278	809
Premiebetalinger AFP ordning	4 268	4 197
Premiebetalinger innskuddspensjon	29 878	27 254
Sum	35 004	32 747

Alle tall er inklusive arbeidsgiveravgift.

Premiebetalinger knyttet til ordinær innskuddspensjon er den største utbetalingspostene knyttet til pensjon. Grunnlaget for premiebetalingene til innskuddsordningen beregnes på bakgrunn av faktiske lønninger, og vil følge lønnsutviklingen i selskapet.

Premiebetalinger til AFP ordning blir også beregnet basert på faktiske lønninger, i tillegg til at premiesatsen er forventet å øke i årene framover. Premiesatsen har vært 2,50 % i 2018 og 2019, og vil være uendret i 2020.

NOTE 9 FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

Beløp i 1 000 NOK	2019	2018
Finansinntekter		
Eksterne renteinntekter	22 498	12 906
Sum renteinntekter	22 498	12 906
Verdiendring forpliktelse til virkelig verdi i balansen	3 364	0
Agiogevinst	26 656	27 727
Andre finansinntekter	18	13
Sum andre finansinntekter	30 038	27 740
Sum finansinntekter	52 536	40 646
Finanskostnader		
Rentekostnader til kredittinstitusjoner	-47 460	-37 302
Rentekostnader på bruksrettigheter knyttet til leieavtaler	-49 854	0
Rentekostnader på forpliktelser til virkelig verdi i balansen	-196	-104
Amortisering av etableringsgebyr knyttet til lånefinansiering i SEB	-1 618	-1 623
Sum rentekostnader	-99 128	-39 029
Verdiendring minoritetsopsjoner til virkelig verdi i balansen	0	-2 560
Verdiendring valutaterminkontrakter til virkelig verdi i balansen	-1 049	-369
Agiotap	-29 674	-26 178
Andre finanskostnader	-7 970	-8 626
Sum andre finanskostnader	-38 693	-37 733
Sum finanskostnader	-137 821	-76 762
Netto finansresultat	-85 285	-36 116

NOTE 10 SKATT

Årets skattekostnad fremkommer slik:

Beløp i 1 000 NOK	2019	2018
Betalbar skatt	-23 871	-31 141
Endring i utsatt skatt	-15 310	-25 595
For lite avsatt tidligere år	-1	-27
Skattekostnad	-39 182	-56 763
Skattekostnad fordelt etter land	2019	2018
Skattekostnad til Norge	-13 637	-27 498
Skattekostnad til Sverige	-16 138	-19 594
Skattekostnad til Danmark	-6 914	-6 760
Skattekostnad til Finland	-2 207	-2 767
Skattekostnad til Tyskland	-286	-144
Sum skattekostnad	-39 182	-56 763
Avstemming fra nominell til faktisk skattesats	2019	2018
Resultat før skatt	172 469	221 180
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats i Norge	-37 943	-50 871
Skatteeffekten av følgende poster:		
Ikke fradragsberettigede kostnader	-2 624	-2 804
Ikke skattepliktige inntekter	791	361
For lite avsatt tidligere år	1	27
Endring i ikke balanseført skattefordel	-492	130
Endring i skattesats	0	-5 017
Forskjeller i skattesats	-74	1 132
Resultatandel tilknyttet selskap	892	532
Annet	267	-253
Skattekostnad	-39 182	-56 763
Effektiv skattesats	23 %	26 %

Skattekostnad på poster i OCI

Skattekostnad på poster i OCI vedrører i sin helhet til endring utsatt skatt knyttet til pensjonsforpliktelse i Norge.

Betalbar skatt i balansen, pr land	2019	2018
Forskuddsbetalt betalbar skatt		
Forskuddsbetalt i Sverige	15 487	11 521
Forskuddsbetalt i Finland	119	0
Forskuddsbetalt i Tyskland	800	617
Sum forskuddsbetalt skatt¹, se også note 14	16 406	12 138
Skyldig betalbar skatt		
Skyldig betalbar skatt i Norge	0	1 472
Skyldig betalbar skatt i Danmark	5 002	5 990
Skyldig betalbar skatt i Finland	0	276
Sum skyldig betalbar skatt¹	5 002	7 738
Betalte skatter i perioden, pr land	2019	2018
Betalt skatt til Norge	-1 472	-3 053
Betalt skatt til Sverige	-21 050	-27 216
Betalt skatt til Danmark	-9 442	-6 344
Betalt skatt til Finland	-2 490	-2 871
Betalt skatt til Tyskland	-474	-507
Sum betalt skatt	-34 928	-39 991

1. I 2018 ble forskuddsbetalt betalbar skatt presentert netto totalt for hele konsernet. Fra 2019 presenteres forskuddsbetalt eller skyldig betalbar skatt netto per land som skatten knytter seg til. Netto forskuddsbetalt skatt i 2018 utgjort 4 400 TNOK, som er summen for forskuddsbetalt skatt og skyldig skatt fra de tabellen over. Se også note 14.

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring:

	2019		2018	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Varige driftsmidler	-2 621	290	-5 960	394
Immaterielle driftsmidler	-52 080	-101 565	-42 377	-102 262
Finansielle eiendeler	-236	0	-638	0
Varer	-8 972	0	-10 686	0
Kundefordringer	1 320	0	1 429	0
Pensjonsforpliktelse	5 187	0	4 524	0
Avsetning for forpliktelse	2 029	0	5 162	0
Midlertidige skattefond	-528	15	-661	23
Underskudd og rentebegrensninger til framføring	142 001	0	159 365	0
Sum utsatt skatt, brutto	86 100	-101 260	110 158	-101 845
Ikke balanseført utsatt skattefordel	0	0	0	0
Netto utsatt skatt i balansen	86 100	-101 260	110 158	-101 845

Ved utgangen av året har konsernet 142,0 MNOK i balanseført utsatt skattefordel som knytter seg til underskudd til framføring fra den norske virksomheten. Basert på en vurdering og analyse av konsernets inntjening i Norge historisk og prognose fremover er det vurdert at det fremførbare underskuddet vil kunne utnyttes i sin helhet, og tilhørende utsatt skattefordel er derfor oppført.

Utsatte skatteposisjoner er beregnet ut fra lokal skattesats i de respektive land på rapporteringstidspunktet. Ved utgangen av 2019 er dette 22% i Norge, 21,4% i Sverige, 22% i Danmark og 20% i Finland, som er uendret fra året før.

Ved utgangen av både 2019 knytter utsatt skattefordel seg til netto negative midlertidige forskjeller mot skatteregime i Norge og Sverige, mens utsatt skatteforpliktelse knytter seg til netto positive midlertidige forskjeller mot skatteregime i Danmark. Tilsvarende også ved utgangen av 2018.

NOTE 11 VARIGE DRIFTSMIDLER

Beløp i 1 000 NOK	Varige Driftsmidler			Sum varige driftsmidler
	Maskiner og anlegg	Driftsløsøre, inventar, verkøy, kontormaskiner	Anlegg under utførelse	
Anskaffelseskost pr 01.01.18	548 875	89 016	5 678	643 569
Tilgang driftsmidler	12 487	554	6 771	19 812
Tilgang fra finansiell lease	3 062	0	0	3 062
Overført fra anlegg under utførelse	3 858	1 673	-7 535	-2 004
Avgang kostpris	0	-6 096	0	-6 096
Omregningsdifferanser	-92	-251	0	-343
Anskaffelseskost pr 01.01.19	568 190	84 896	4 914	658 000
Tilgang driftsmidler	4 823	1 338	12 562	18 723
Overført fra anlegg under utførelse	3 217	235	-3 797	-345
Reklassifiseringer ¹	-273 398	0	0	-273 398
Avgang kostpris	-161	-12 935	-37	-13 133
Omregningsdifferanser	-381	-247	0	-628
Anskaffelseskost 31.12.19	302 290	73 287	13 642	389 219
Akkumulerte avskrivninger 01.01.18	-244 341	-69 402	0	-313 743
Ordinære avskrivninger	-30 635	-4 178	0	-34 813
Avgang akkumulerte avskrivninger	0	6 096	0	6 096
Omregningsdifferanser	59	240	0	299
Akkumulerte avskrivninger 01.01.19	-274 917	-67 244	0	-342 161
Ordinære avskrivninger	-14 932	-3 814	0	-18 746
Avgang akkumulerte avskrivninger	120	12 878	0	12 998
Reklassifiseringer ¹	110 134	0	0	110 134
Omregningsdifferanser	309	220	0	529
Akkumulerte avskrivninger 31.12.19	-179 286	-57 960	0	-237 246
Balanseført verdi pr. 31.12.19	123 004	15 327	13 642	151 973
Bokført verdi av aktiverte rentekostnader	0	0	0	0

1. Reklassifiseringer består av balanseført verdi av bruksrettigheter knyttet til finansielle leieavtaler. Som følge av innføringen av IFRS 16, klassifiseres disse fra 01.01.2019 som bruksrettigheter. Se også note 13 om leieavtaler.

Både morselskapet og konsernet benytter lineære avskrivninger for alle varige driftsmidler. Den økonomiske levetiden for driftsmidlene er beregnet til:

*Maskiner og anlegg, transportmidler	3-20 år
*Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner	4-10 år

Det er ikke identifisert indikasjoner på verdifall eller behov for endring av utnyttbar levetid i perioden.

NOTE 12 IMMATERIELLE EIENDELER

Beløp i 1 000 NOK	Goodwill	Varemerker	Programvare	Sum
Anskaffelseskost 01.01.18	1 065 296	873 246	127 869	2 066 411
Tilgang immaterielle eiendeler	0	43	3 227	3 270
Overført fra anlegg under utførelse	0	0	2 004	2 004
Omregningsdifferanser	-466	2 948	-107	2 375
Anskaffelseskost 01.01.19	1 064 830	876 237	132 993	2 074 060
Tilgang immaterielle eiendeler	0	250	1 246	1 496
Overført fra anlegg under utførelse	0	0	345	345
Kjøp av virksomhet	11 777	49 739	0	61 516
Omregningsdifferanser	-5 722	-3 301	-170	-9 193
Anskaffelseskost 31.12.19	1 070 885	922 925	134 414	2 128 224
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.18	-22 700	-53 544	-98 718	-174 962
Ordinære avskrivninger	0	0	-7 487	-7 487
Amortiseringer	0	-7 705	0	-7 705
Omregningsdifferanser	0	21	-36	-15
Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.19	-22 700	-61 228	-106 241	-190 169
Ordinære avskrivninger	0	0	-7 168	-7 168
Akkumulerte avskrivninger ved kjøp av virksomhet	0	-27	0	-27
Amortiseringer	0	-7 746	0	-7 746
Omregningsdifferanser	0	41	28	69
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.19	-22 700	-68 960	-113 381	-205 041
Balanseført verdi 31.12.19	1 048 185	853 965	21 033	1 923 183
Herav balanseført verdi eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid	1 048 185	785 684	0	1 833 869
Økonomisk levetid for immaterielle eiendeler med bestemt utnyttbar levetid		10 - 20 år	3-10 år	
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	

Nedskrivningstest for verdifall

Goodwill allokteres til konsernets kontantgenererende enheter og testes for verdifall årlig, eller oftere hvis det er indikatorer på at verdiene kan ha vært utsatt for verdifall. Testing for verdifall innebærer fastsettelse av bruksverdi for den kontantgenererende enheten. Bruksverdi blir fastsatt ved å neddiskontere forventede kontantstrømmer, basert på den kontantgenererende enhetens styregodkjente forretningsplaner. Kontantgenererende enhet er det laveste nivået hvor det er mulig å følge opp operativ drift, som omfatter den aktuelle goodwill. Ved utgangen av 2019 er kontantgenererende enheter knyttet til nedskrivningstest for goodwill definert forretningsområdenivå.

Tilsvarende nedskrivningstester gjennomføres for varemerker. Kontantgenererende enhet for nedskrivningstest av varemerker, er varemerket selv.

Av konsernets varemerker, er en vesentlig del vurdert å ikke ha en bestemt utnyttbar levetid. Disse avskrives ikke løpende, men er kun gjenstand for årlige tester for verdifall. Ved førstegangsinregning av varemerker gjøres det en vurdering av om varemerket er forventet å ha en bestemt utnyttbar levetid eller ikke. Ved denne vurderingen legger konsernet spesielt vekt på hva som er konsernets forventede bruk av varemerket, hva som er vanlige livssykluser for denne typen varemerker, bransjens og virksomhetens stabilitet og hvor sannsynlig det er at konsernet klarer å opprettholde varemerkets økonomiske levetid gitt konsernets evne til å vedlikeholde verdien. Konsernet bruker også ressurser på å kontrollere varemerkene juridisk i store og viktige marked.

Ved utgangen av 2019 er alle konsernets varemerker med ubestemt utnyttbar levetid knyttet til brennevinsvirksomheten. Brennevinsvirksomhet har vært en stabil bransje over mange år, og de aller fleste av varemerkene innenfor konsernets brennevinsvirksomhet er varemerker som har eksistert i flere tiår, noen har også eksistert i flere hundre år. Dersom tester for verdifall viser fallende kurver over tid, nedskrives eventuelt varemerket til estimert bruksverdi, og det foretas en ny vurdering om varemerkets estimerte utnyttbare levetid. Dersom man estimerer at den utnyttbare levetiden etter ny vurdering ikke lenger er ubestemt, omdefineres varemerket til å ha bestemt utnyttbar levetid hvor det fastsettes en lineær avskrivningstid for gjenværende bokført verdi.

Benyttet diskonteringsrente for både varemerker og goodwill er 8,8 prosent før skatt, og reflekterer antatt risiko og kapitalkostnad for konsernet, basert på en kapitalstruktur ansett representativ for virksomheten Arcus konsernet driver.

Den kortsiktige effekten av Covid-19 viruset har blitt vurdert som en del av nedskrivningstestene.

Gjennvinnbart beløp (bruksverdi) ved verditest av goodwill

Bruksverdi for de kontantgenererende enhetene beregnes basert på nåverdiregning av forventede kontantstrømmer før skatt. Kontantstrømmene som legges til grunn for verdifallstesten er basert på forutsetninger om fremtidig salgsvolum, utsalgspriser, innkjøpspriser for innsatsfaktorer, lønnsutvikling samt andre direkte kostnader som er lagt til grunn i styrevedtatte budsjetter og langtidsplaner. Terminalverdien baseres på kontantstrømmen i siste prognoseår (2023). I terminalverdien er det lagt til grunn inflasjonsvekst på 2%, og det er lagt til grunn reinvesteringer som tilsvarer forventede avskrivninger på enhetenes driftsmidler.

Konsernet har i 2019 gjennomført nedskrivningstester, hvor bruksverdi ved nedskrivningstest av goodwill er basert på budsjett 2020 og med en realvekst fram til 2023 i både omsetning og EBITDA som samsvarer med øvrige langtidsplaner. Nedskrivningstestene har ikke medført nedskrivninger, og en nedjustering av de estimerte kontantstrømmer med 20 % eller en økning i diskonteringsrenten på 2 % ville heller ikke medført nedskrivning.

Gjennvinnbart beløp (bruksverdi) ved nedskrivningstest av varemerker

Bruksverdi for varemerkene beregnes basert på en «relief from royalty» metode før skatt, hvor varemerkets årlige royalty er estimert som framtidig omsetning for varemerket multiplisert med en langsiktig forventet fortjenestegrad for de aktuelle varemerkene. Framtidig omsetning er basert på budsjett 2020 med realvekst fra til 2023 som samsvarer med øvrige langtidsplaner. I terminalverdien er det lagt til grunn inflasjonsvekst på 2 %. Fastsatte kontantstrømmer neddiskonteres med diskonteringsrente.

En nedjustering av de estimerte kontantstrømmer med 20 % eller en økning i diskonteringsrenten på 2 % ville ikke medført nedskrivning for noen av varemerkene.

Tabellen nedenfor viser konsernets immaterielle eiendeler med ubestemt utnyttbar levetid (Goodwill og varemerker) per kategori av kontantgenererende enheter.

Beløp i 1 000 NOK	Kategori	Valuta	Segment	Goodwill	Varemerker	Sum
Kategori av kontantgenererende enheter						
Norske akevitter	Akevitt	DKK	Spirits	0	119 844	119 844
Danske akevitter	Akevitt	NOK	Spirits	0	291 016	291 016
Øvrige akevitter	Akevitt	NOK, DKK, SEK	Spirits	0	12 223	12 223
Dansk bitter	Bitter	NOK	Spirits	0	161 382	161 382
Norsk cognac	Cognac	NOK	Spirits	0	12 425	12 425
Norsk vodka	Vodka	NOK	Spirits	0	34 297	34 297
Internasjonal vodka	Vodka	NOK	Spirits	0	66 740	66 740
Egne merkevarer Vin	Egne viner	NOK	Vin	0	2 651	2 651
Agenturvin	Agenturvin	NOK	Vin	0	49 711	49 711
Øvrige varemerker	Øvrig	NOK, DKK	Spirits	0	103 676	103 676
Segment Spirits		DKK	Spirits	425 026	0	425 026
Segment Spirits		NOK	Spirits	380 410	0	380 410
Vin Sverige - agenturvin ¹		SEK	Vin	90 803	0	90 803
Vin Finland - agenturvin ¹		EUR	Vin	24 951	0	24 951
Vin Norge - agenturvin		NOK	Vin	57 609	0	57 609
Vin Norge - egne merkevarer vin		NOK	Vin	69 386	0	69 386
Sum				1 048 185	853 965	1 902 150

1. Konsernet har i 2019 gjort omorganiseringer innenfor den svensk/finske vinvirksomheten, som har medført et tydeligere skille mellom den svenske og finske vinvirksomheten. Som følge av dette har goodwill blitt fordelt på disse to kontantgenererende enhetene. Fordelingen er foretatt basert på en vurdering av fra hvilken virksomhet som goodwillen oppsto i utgangspunktet, i samsvar med IAS 36.

I de forskjellige kategoriene av kontantgenererende enheter som framgår under, inngår blant annet følgende kjente varemerker:

Kategori av kontantgenererende enheter	Varemerker
Norske akevitter	Lysholm Linie, Løiten Linie, Gammel Opland og Gilde, samt øvrige norske akevitter
Danske akevitter	Aalborg
Øvrige akevitter	Malteserkreutz og Snällersöds
Dansk bitter	Gammel Dansk
Norsk cognac	Braastad cognac
Norsk vodka	Vikingfjord, Amundsen og Brennevin Seksti
Internasjonal vodka	Vanlig, Dworek, Hammer, Kalinka og Dobra
Agenturvin	Doppio Passo og Pietro de Campo
Øvrige varemerker	Hot n'Sweet, Dooley's, Eau de Vie, Golden Cock, St. Hallvard, Upper Ten, Dry Anis og Star Gin

NOTE 13 LEIEAVTALER OG FORPLIKTELSER

Fra 1.1.2019 ble eksisterende standard om leieavtaler (IAS 17) erstattet med en ny oppdatert standard for regnskapsmessig behandling av leieavtaler (IFRS 16). Konsernet implementerte denne fra samme tidspunkt.

Den nye standarden om leieavtaler medførte en vesentlig endring av regnskapprinsipp knyttet til leiekostnader. Alle vesentlige leieavtaler er nå balanseført. Dette har gitt vesentlige bruksrettigheter på eiendelssiden og en motsvarende forpliktelse på gjeldssiden.

Ved implementering av IFRS 16, hadde konsernet to valg i forhold til implementeringsmetode, full retrospektiv metode eller modifisert retrospektiv metode. Konsernet valgte å implementere IFRS 16 ved å bruke modifisert retrospektiv metode, noe som vil si at effektene som ble innregnet på implementeringstidspunktet ble basert på gjenværende leieperioder fra implementeringstidspunktet og framover, og det var ingen justering mot egenkapital på implementeringstidspunktet.

På implementeringstidspunktet hadde konsernet, som leietaker, også en del valgmuligheter om bruk av forenklinger. Konsernet valgte å benytte seg av disse forenklingsmulighetene, noe som betyr at;

- Programvare lisenser er ikke inkludert i beregningsgrunnlaget
- Kortsiktige leieavtaler som er forventet å vare kortere enn 12 måneder er ikke inkludert i beregningsgrunnlaget
- Uvesentlige leieavtaler (årlig leie under 5 TEUR) er ikke inkludert i beregningsgrunnlaget
- Eventuelle service elementer i leien er ikke skilt ut fra det årlige leiebeløpet i beregningsgrunnlaget

Som følge av at konsernets datterselskap følger følger lokal GAAP og ikke IFRS i sine selskapsregnskap, så skiller konsernet fortsatt mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler.

- **Finansielle leieavtaler** var allerede før innføringen av IFRS 16 bokført som en del av konsernets balanse. Disse blir fortsatt bokført inn som del av datterselskapenes balanse med tilhørende brukrettigheter og leieforpliktelser. For disse avtalene har innføringen av IFRS 16 ikke medført noen endringer. Resultateffektene av disse bokføres som avskrivninger og rentekostnader i både segmentenes resultater og i konsernets konsoliderte resultat.
- **Operasjonelle leieavtaler** blir ikke bokført i datterselskapenes balanse. Resultateffektene av disse avtalene vises som andre driftskostnader i segmentrapporteringen, men som avskrivninger og rentekostnader i konsernets konsoliderte rapportering.
 - For disse leieavtalene blir balanseeffektene estimert på bakgrunn av gjenværende leiebetalinger og hvor diskonteringsrenten er satt lik konsernets beregnede gjennomsnittlige rente knyttet til øvrig finansiering.
 - Leieperioden fastsettes til den perioden som er oppgitt i leieavtalen. Dersom leieavtalen inneholder opsjoner om forlengelse, er sannsynligheten for at konsernet benytter seg av opsjonen vurdert. I de tilfellene hvor sannsynligheten er estimert til å være høyere enn 50 %, inkluderer fastsatt leieperiode også forlengelsesperioden som opsjonen gir grunnlag for.

I forbindelse med innføring av IFRS 16, så ble konsernets rapporterte netto rentebærende gjeld og justert EBITDA vesentlig høyere. Låneavtalen med SEB presiserer at lånebetingelsene skal beregnes etter en modell uavhengig av innføringen av IFRS 16, slik at konsernets evne til å møte lånebetingelsene ikke har blitt påvirket av innføringen av IFRS 16.

Beløp i 1 000 NOK	Bruksrettigheter				Sum varige driftsmidler
	Tomter og annen fast eiendom	Maskiner og anlegg	Transportmidler	Inventar og kontormaskiner	
Anskaffelseskost pr 01.01.19	0	0	0	0	0
Innregning bruksrettigheter 01.01.2019	1 155 340	0	6 306	2 008	1 163 654
Tilgang bruksrettigheter	0	11 446	10 822	0	22 268
Verdiendringer bruksrettigheter	15 898	8	-587	430	15 749
Reklassifiseringer ¹	0	273 398	0	0	273 398
Avgang kostpris	-134	0	-1 260	-70	-1 464
Omregningsdifferanser	239	0	36	7	282
Anskaffelseskost 31.12.19	1 171 343	284 852	15 317	2 375	1 473 887
Akkumulerte avskrivninger 01.01.19	0	0	0	0	0
Ordinære avskrivninger	-64 199	-17 258	-3 614	-842	-85 913
Avgang akkumulerte avskrivninger	134	0	1 260	70	1 464
Reklassifiseringer ¹	0	-110 134	0	0	-110 134
Omregningsdifferanser	-33	0	-8	-1	-42
Akkumulerte avskrivninger 31.12.19	-64 098	-127 392	-2 362	-773	-194 625
Balanseført verdi pr. 31.12.19	1 107 245	157 460	12 955	1 602	1 279 262
Bokført verdi av aktiverte rentekostnader	0	2 600	0	0	2 600

1. Reklassifiseringer består av balanseført verdi av bruksrettigheter knyttet til finansielle leieavtaler. Disse var klassifisert som ordinære driftsmidler i 2018, men som følge av innføringen av IFRS 16, klassifiseres disse som bruksrettigheter fra 01.01.2019. Se også note 11 om varige driftsmidler.

Konsernet benytter lineære avskrivninger for alle bruksrettigheter.

Den økonomiske levetiden for bruksrettighetene er beregnet til:

- * Maskiner og anlegg, transportmidler 7-15 år
- * Inventar og kontormaskiner 1-3 år
- * Tomter og annen fast eiendom 1-32 år

Det er ikke identifisert indikasjoner på verdifall eller behov for endring av utnyttbar levetid i perioden.

Oversikt over beregnede balanseførte leierettigheter og leieforpliktelser fra 1.1.2019

Beløp i 1 000 NOK	Tomter og annen fast eiendom	Transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner	Totalt
Beregnete leierettigheter 01.01.2019	1 155 340	6 306	2 008	1 163 654
Beregnet leieforpliktelse 01.01.2019				1 163 654

Avstemming av av leieforpliktelser ved overgang fra IAS 17 til IFRS 16

Beløp i 1 000 NOK	Sum leieforpliktelser
Leieforpliktelse operasjonelle leieavtaler, jf. IAS 17 (nominelle verdier) 31.12.2018	1 614 548
Uvesentlige leieavtaler	-48
Leieavtaler med opsjoner om forlengelse, hvor opsjonens benyttelse er vurdert som sannsynlig	39 372
Nåverdi av rentebetalinger	-490 218
Leieforpliktelse, jf. IFRS 16 1.1.2019	1 163 654

Spesifikasjon av balanseførte leieforpliktelser ved overgang fra IAS 17 til IFRS 16

Beløp i 1 000 NOK	Finansielle leieforpliktelser	Operasjonelle leieforpliktelser	Totale leieforpliktelser 2019	Totale leieforpliktelser 2018
Leieforpliktelser 31. desember 2018¹	169 457	0	169 457	183 766
Innregnet leieforpliktelse 1.1.2019, jf. Innføring IFRS 16	0	1 163 654	1 163 654	0
Nye leieforpliktelser gjennom året	11 446	10 822	22 268	3 061
Verdiendring leieforpliktelser gjennom året	8	15 741	15 749	0
Leiebetalinger i året	-18 153	-48 009	-66 162	-17 370
Omregningsdifferanser	0	249	249	0
Leieforpliktelser 31. desember 2019	162 758	1 142 457	1 305 215	169 457
Herav kortsiktige leieforpliktelser	103 665	50 534	154 199	18 063
Herav langsiktige leieforpliktelser	59 101	1 091 915	1 151 016	151 394

1. Finansielle leieforpliktelser ble ved utgangen av 2018 presentert som en del av gjeld til kredittinstitusjoner.

Forfallsanalyse av leieforpliktelser

Beløp i nominelle 1000 NOK	Forfall innen 1 år	Forfall 2-5 år	Forfall etter mer enn 5 år	Totalt
Operasjonelle	94 549	363 682	1 138 320	1 596 551
Finansielle	107 930	55 651	5 013	168 594
Sum	202 479	419 333	1 143 333	1 765 145

Operasjonelle leieavtaler

De operasjonelle avtalene inkluderer inngått avtale med Gjelleråsen Eiendom AS om leie av produksjons-, distribusjon- og administrasjonsbygg på Gjelleråsen med varighet på 25 år fra 1.1.2012. Årlig leiebeløp i denne avtalen er 82 627 TNOK fra 2019. Øvrige forpliktelser knytter seg blant annet til leieavtaler for kontorlokaler i Stockholm, København, Helsinki og Berlin, leie av firmabiler til enkelte ansatte, leie av truckpark, samt leie av diverse kontormaskiner.

Leieperiode er i utgangspunktet satt til leiekontraktens lengde. De fleste av leiekontraktene knyttet til produksjons- og kontorlokaler inkluderer også opsjoner om forlengelse. I de tilfeller avtalen inneholder slike opsjoner, er sannsynligheten for at opsjonen vil bli benyttet vurdert, og dersom sannsynligheten er vurdert å være over 50 % inkluderer leieperioden også perioden om kontraktsforlengelse.

Totale leieforpliktelser er beregnet ved at nominelle leiebeløp for disse avtalene er neddiskonert med konsernets marginale lånerente.

Finansielle leieavtaler

Ved flytting til Gjelleråsen i 2012 ble det inngått avtaler om leie av en del nye maskiner og utstyr produksjons- og distribusjonsvirksomheten på Gjelleråsen. Kontraktspartner for disse er Nordea Finans, og avtalene løper med flytende rente. Leieavtalene er i prinsippet inngått med en 15 års avdrags- og renteprofil (annuitet), men hvor de faktiske avtalene løper i en kortere tidsperiode med opsjon om forlengelse. Resterende balanseførte leieforpliktelser forfaller i løpet av de siste 12 måneder av inngått avtaleperiode. Konsernet og Nordea har løpende dialog om forlengelse av avtalene til total forfallsprofil på 15 år, alle endringer i avtalene må formelt behandles av utleier.

Arcus-Gruppen AS har stilt 100% selvskyldnerkausjon for alle forpliktelser som datterselskapene har eller måtte få i tilknytning til de inngåtte leasingavtaler. Se forøvrig note 24 om pantstillelser og garantiansvar.

Øvrige finansielle leieavtaler er avtaler om leie av lastebiler i distribusjonsvirksomheten. Kontraktspartner for disse avtalene er Volvo Finans og Nordea Finans. Disse har varighet på 7-10 år, og løper med flytende rente.

Oversikt over totale resultateffekter knyttet til leieavtaler

Beløp i 1 000 NOK	2019	2018
Avskrivninger av leierettigheter	-85 913	-16 495
Rentekostnader knyttet til leierettigheter	-49 854	-4 573
Kostnader knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkludert i andre driftskostnader)	-987	0
Kostnad knyttet til operasjonelle leieavtaler i øvrige driftskostnader før innføring av IFRS 16	0	-95 750
Sum effekter i resultatoppstillingen	-136 754	-116 818

Oversikt over inntekter fra framleie av bruksrettigheter

Beløp i 1 000 NOK	2019	2018
Framleide lokaler på Gjelleråsen, Norge	2 014	1 095
Sum inntekter fra framleie av bruksrettigheter	2 014	1 095

Avstemming resultat 2019 vs. 2018 justert for IFRS 16

Beløp i 1 000 NOK	2019 som rapportert, ny IFRS 16 standard	2019 IFRS 16 reklassifi- sering	2019 reklassifisert, bruk av gammel IAS 17 standard	2018
Salgsinntekter	2 710 374	0	2 710 374	2 672 615
Andre driftsinntekter	52 403	0	52 403	50 586
Sum inntekter	2 762 777	0	2 762 777	2 723 201
Netto gevinst ved salg av driftsmidler	11	0	11	365
Varekostnad	-1 601 113	0	-1 601 113	-1 577 306
Lønnskostnad	-439 220	0	-439 220	-426 644
Avskrivninger og amortiseringer	-119 573	68 655	-50 918	-50 005
Andre driftskostnader	-329 443	-92 862	-422 305	-409 330
Andel resultat fra tilknyttet og felleskontrollert virksomhet	4 059	0	4 059	2 311
Driftsresultat før andre inntekter og kostnader	277 498	-24 207	253 291	262 592
Andre inntekter og kostnader	-19 744	0	-19 744	-5 296
Driftsresultat	257 754	-24 207	233 547	257 296
Renteinntekt	22 498	0	22 498	12 906
Annen finansinntekt	30 038	0	30 038	27 740
Rentekostnader	-99 128	44 854	-54 274	-39 029
Annen finanskostnad	-38 693	0	-38 693	-37 733
Netto finansresultat	-85 285	44 854	-40 431	-36 116
Resultat før skatt	172 469	20 647	193 116	221 180
Skattekostnad	-39 182	-4 538	-43 720	-56 763
Årsresultat	133 287	16 109	149 396	164 417

Avstemming balanse 2019 vs. 2018 justert for IFRS 16

Beløp i 1 000 NOK	2019 som rapportert, ny IFRS 16 standard	2019 IFRS 16 reklassifi- sering	2019 reklassifisert, bruk av gammel IAS 17 standard	2018
Sum immaterielle eiendeler	1 923 183	0	1 923 183	1 883 891
Varige driftsmidler	151 973	157 460	309 433	315 839
Bruksrettigheter	1 279 262	-1 279 262	0	0
Sum Varige driftsmidler	1 431 235	-1 121 802	309 433	315 839
Utsatt skattefordel	86 100	-4 538	81 562	110 158
Sum finansielle eiendeler	65 276	0	65 276	63 072
Sum anleggsmidler	3 505 794	0	3 505 794	2 372 960
Sum omløpsmidler	2 084 103	0	2 084 103	2 064 402
Sum eiendeler	5 589 897	-1 126 340	4 463 557	4 437 362
			0	
Sum egenkapital	1 662 223	16 109	1 678 332	1 654 034
Sum avsetning for forpliktelser	194 327	0	194 327	197 232
Gjeld til kredittinstitusjoner	703 829	59 101	762 930	874 895
Leieforpliktelser	1 151 016	-1 151 016	0	0
Annen langsiktig gjeld	464	0	464	647
Sum annen langsiktig gjeld	1 855 309	-1 091 915	763 394	875 542
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	103 665	103 665	18 063
Leieforpliktelser	154 199	-154 199	0	0
Øvrig kortsiktig gjeld	1 723 839	0	1 723 839	1 692 491
Sum kortsiktig gjeld	1 878 038	-50 534	1 827 504	1 710 554
Sum Gjeld	3 927 674	-1 142 449	2 785 225	2 783 328
Sum gjeld og egenkapital	5 589 897	-1 126 340	4 463 557	4 437 362

Avstemming kontantstrøm 2019 vs. 2018 justert for IFRS 16

Beløp i 1 000 NOK	2019 som rapportert, ny IFRS 16 standard	2019 IFRS 16 reklassifi- sering	2019 reklassifisert, bruk av gammel IAS 17 standard	2018
Resultat før skattekostnad	172 469	20 647	193 116	221 180
Avskrivninger og amortiseringer	119 573	-68 655	50 918	50 005
Tillegg for rentekostnader i perioden	97 510	-44 854	52 656	
Andre effekter knyttet til operasjonelle aktiviteter	-97 878	0	-97 878	123 351
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	291 674	-92 862	198 812	394 536
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-70 778	0	-70 778	-22 836
Nedbetaling av rentebærende gjeld	-66 162	48 009	-18 153	-17 370
Utbetalte renter i perioden	-97 314	44 854	-52 460	-37 302
Andre effekter knyttet til finansielle aktiviteter	-120 179	0	-120 179	-206 229
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-283 655	92 863	-190 792	-260 901
Effekt av valutakursendringer på kontanter og kontantekvivalenter	-14 806	0	-14 806	-12 620
Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	-77 565	0	-77 565	98 179

NOTE 14 ANDRE FORDRINGER

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Note	2019	2018
Langsiktige fordringer			
Langsiktig lån til tilknyttet selskap		506	506
Andre langsiktige fordringer		0	1 075
Sum andre langsiktige fordringer		506	1 581

Konsernet har ingen fordringer som har forfallsdato senere enn 5 år.

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>		2019	2018
Kortsiktige fordringer			
Forskuddsbetalte kostnader*	1,4	26 342	15 001
Forskuddsbetalt skatt	10	16 406	4 400
Virkelig verdi terminkontrakter	1	0	624
Andre kortsiktige fordringer*	1,4	8 062	6 958
Sum andre kortsiktige fordringer		50 810	26 983

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>		2019	2018
Forskudd til leverandører			
Nominelle forskudd til leverandører		67 772	58 899
Avsetning for tap		-4 620	-5 900
Sum forskudd til leverandører*	1,4	63 152	52 999

Gjennom sin distribusjonsvirksomhet, kjøper Vectura inn varer på vegne av agenter og importører. Avhengig av hvilken avtale som agenten eller importøren har, så vil det i noen tilfeller være slik at Vectura kjøper inn varer på vegne av agenten eller importøren, og hvor det er agenten eller importøren som har det vesentlige av risiko knyttet til dette varelageret. Denne typen finansiering av varekjøp for enkelte samarbeidspartnere føres opp til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap, og presenteres som forskudd til leverandører.

* Poster som inngår i arbeidskapitalendringer i note 4.

NOTE 15 VARER

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	2019	2018
Lager av råvarer	32 117	25 951
Varer underveis ¹	14 951	0
Varer under tilvirkning	107 163	97 521
Ferdigvarer/handelsvarer	351 860	332 902
Ukuransavsetning	-19 479	-15 257
Sum varebeholdning	486 612	441 117

1. Varer underveis består av varer som ennå ikke er fysisk mottatt, men hvor konsernet har overtatt det vesentlige av risikoen for varene mens de er underveis.

Varekostnad i resultatregnskapet består av inntakskost for ferdigvarer/handelsvarer og produksjonsverdi til selvkost for egenproduserte varer. Den totale varekostnaden var 1 601 millioner kroner i 2019 (2018: 1 577 millioner kroner).

Se også note 24, som gir informasjon om pantstillelser og garantiansvar.

NOTE 16 KORTSIKTIG GJELD

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Skyldig offentlige avgifter		
Særavgifter, alkohol	581 673	564 611
Merverdiavgift	354 509	344 692
Andre offentlige avgifter	23 515	21 149
Sum skyldig offentlige avgifter*	959 697	930 452

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Annen kortsiktig gjeld		
Kortsiktig ikke rentebærende gjeld*	19 579	22 894
Virkelig verdi valutaterminer	425	0
Avsetning for arbeidsgiveravgift knyttet til aksjebasert avlønning	0	1 923
Avsetning for forpliktelser*, se note 20	6 121	8 398
Andre påløpte kostnader*	162 516	152 041
Sum annen kortsiktig gjeld	188 641	185 256

* Poster som inngår i arbeidskapitalendringer i note 4.

Alle kortsiktige forpliktelser har forfallstidspunkt innen 12 måneder.

NOTE 17 BETALINGSMIDLER

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	2019	2018
Bankinnskudd i konsernets konsernkontoordning	64 182	149 213
Andre bankinnskudd	140 837	133 210
Kontantbeholdning	10	171
Sum betalingsmidler	205 029	282 594
Tilgjengelige trekkrettigheter	605 183	605 850
Opptrukkede trekkrettigheter	0	0
Tilgjengelig likviditet	810 212	888 444

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	2019	2018
Bundne bankinnskudd		
Bundne bankinnskudd	571	554
Sum bundne bankinnskudd	571	554

Konsernet har en konsernkontoordning i Skandinaviska Enskilda Banken (SEB), som inkluderer alle datterselskapene med unntak av selskapene som inngår i vinvirksomheten i Sverige og Finland. Denne konsernkontoordningen administreres ved utgangen av 2019 av morselskapet, Arcus ASA.

Felles kassekreditlimit i konsernkontosystemet utgjør TNOK 600 000. Ved utgangen av 2019 har konsernet inntående 64 182 TNOK, mens tilsvarende ved utgangen av 2018 var inntående 149 213 TNOK. Morselskapet, Arcus ASA, har stilt selvskyldnerkausjon på vegne av alle datterselskap, knyttet til enhver tid utestående trekk i denne ordningen.

I tillegg har datterkonsernet, Vingruppen i Norden AB, en egen kassekredittdordning i Sverige, med maksimal trekkmulighet på TNOK 5 183 ved utgangen av 2019. Det er ikke trukket på noen av disse rettighetene ved utgangen av 2019.

Konsernets eksponering mot renterisiko opplyses om i note 1.

Oversikt over bankgarantier pr 31. desember:

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	2019	2018
Bankgarantier for skattetrekksmidler	28 050	30 500
Bankgarantier for toll- og avgiftskreditt	29 094	29 431
Andre bankgarantier	73	76
Sum bankgarantier	57 217	60 007

NOTE 18 FORPLIKTELSER TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT**Opsjoner for kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresser:**

Innenfor konsernets vinvirksomhet, er det flere av datterselskapenes daglige ledere som har ikke-kontrollerende eierinteresser. De fleste de daglige lederne har salgsoptioner knyttet til sine eierinteresser, som de kan utøve på et gitt tidspunkt i framtiden. Konsernet har ikke kontroll på disse aksjene ved utgangen av perioden, men har heller ikke kontroll over den mulige utøvelsen av salgsoptionene. Verdien av salgsoptionene er derfor innregnet som forpliktelser til virkelig verdi ved utgangen av året.

Forpliktelsene knyttet til opsjoner for kjøp av ikke-kontrollerende eierinteresser er estimert på bakgrunn av prisingsmekanismer som ligger til grunn i aksjonæravtalene, neddiskontert til balansedagen. De viktigste parametrene i prismekanismene var aksjenes verdiutvikling målt gjennom EBIT (driftsresultat) frem til estimert forfallstidspunkt, multiplisert med en fastsatt markedsbasert multipl. Som grunnlag for EBIT er de underliggende selskapenes budsjetter og langtidsplaner frem mot forventet forfallstidspunkt benyttet. Diskonteringsrente benyttet er NIBOR eller STIBOR med tilsvarende løpetid som forventet forfallstidspunkt.

Avstemming av øremerkede forpliktelser, målt til virkelig verdi over resultatet:

<i>Beløp i 1 000 (oppgitt valuta)</i>	Minoritets- opsjoner	Forpliktelse til virkelig verdi over resultat
Balanseført verdi av forpliktelse 31.12.2017	0	0
Virkelig verdi på innregningstidspunkt 2018	67 874	67 874
Verdiendringer i perioden 2018	2 560	2 560
Renter i perioden 2018	104	104
Omregningsdifferanser 2018	3 680	3 680
Balanseført verdi av forpliktelse 31.12.2018	74 218	74 218
Verdiendringer i perioden 2019	-3 364	-3 364
Renter i perioden 2019	196	196
Omregningsdifferanser 2019	-1 707	-1 707
Balanseført verdi av forpliktelse 31.12.2019	69 343	69 343
Herav forfall innen 12 måneder, presentert som kortsiktig gjeld	0	0
Herav forfall etter 12 måneder eller senere, presentert som langsiktig gjeld	69 343	69 343

NOTE 19 RENTEBÆRENDE GJELD

Beløp i 1 000	Type finansiering	Valuta	Renteprofil	Lånebeløp i valuta 31.12.2019	Lånebeløp i NOK 31.12.2019	Lånebeløp i NOK 31.12.2018
SEB	Pantelån	SEK	flytende	750 000	706 950	728 325
Flere	Leieforpliktelser	NOK	flytende	1 257 547	1 257 547	169 457
Flere	Leieforpliktelser	DKK	flytende	21 934	29 014	0
Flere	Leieforpliktelser	SEK	flytende	13 647	12 864	0
Flere	Leieforpliktelser	EUR	flytende	586	5 790	0
Sum rentebærende gjeld					2 012 165	897 782
Aktivert etableringsgebyr					-3 121	-4 824
Bokført verdi rentebærende gjeld					2 009 044	892 958

Forfallsstruktur

Beløp i 1 000	Type finansiering	Valuta	Forfall 2020	Forfall 2021-2024	Forfall 2025 eller senere	Totalt
SEB	Pantelån	SEK	0	706 950	0	706 950
Flere	Leieforpliktelser	NOK	148 115	247 607	861 825	1 257 547
Flere	Leieforpliktelser	DKK	458	2 694	25 862	29 014
Flere	Leieforpliktelser	SEK	3 265	9 599	0	12 864
Flere	Leieforpliktelser	EUR	2 361	3 429	0	5 790
Sum rentebærende gjeld			154 199	970 279	887 687	2 012 165

Avstemming av rentebærende gjeld 31.12.2019

Beløp i 1 000 NOK	Bokført verdi 31.12.2018	Kontantstrøm 2019		Uten kontantstrøm 2019					Bokført verdi 31.12.2019	
		Tilgang	Avdrag	Tilgang	Verdiendring	Amortisering etableringsgebyr	Re-klassifisering	Omregnings- differanser		
Langsiktig gjeld										
Pantelån	723 501	0	0	0	0	1 618	0	-21 290		703 829
Leieforpliktelser	151 394	0	0	1 185 346	16 332	0	-202 298	242		1 151 016
Sum langsiktig rentebærende gjeld	874 895	0	0	1 185 346	16 332	1 618	-202 298	-21 048		1 854 845
Kortsiktig gjeld										
Leieforpliktelser	18 063	0	-66 162	0	0	0	202 298	0		154 199
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	18 063	0	-66 162	0	0	0	202 298	0		154 199
Sum totalt rentebærende gjeld	892 958	0	-66 162	1 185 346	16 332	1 618	0	-21 048		2 009 044

Avstemming av rentebærende gjeld 31.12.2018

Beløp i 1 000 NOK	Bokført verdi 31.12.2017	Kontantstrøm 2018		Uten kontantstrøm 2018					Bokført verdi 31.12.2018	
		Tilgang	Avdrag	Tilgang	Verdiendring	Amortisering etableringsgebyr	Re-klassifisering	Omregnings- differanser		
Langsiktig gjeld										
Pantelån	742 823	0	0	0	0	1 623	0	-20 945		723 501
Leieforpliktelse	166 395	0	0	0	0	0	-15 001	0		151 394
Sum langsiktig rentebærende gjeld	909 218	0	0	0	0	1 623	-15 001	-20 945		874 895
Kortsiktig gjeld										
Leieforpliktelse	17 371	0	-17 370	3 061	0	0	15 001	0		18 063
Kassekreditt	72 700	0	-72 700	0	0	0	0	0		0
Sum kortsiktig rentebærende gjeld	90 071	0	-90 070	3 061	0	0	15 001	0		18 063
Sum totalt rentebærende gjeld	999 289	0	-90 070	3 061	0	1 623	0	-20 945		892 958

Konsernet har et langsiktig pantelån som er denominert i SEK. Det langsiktige pantelånet er juridisk plassert i datterselskapet VinGruppen Sweden Holding AB i Stockholm, og forfaller i sin helhet i slutten av 2021.

Konsernet har valgt å ikke rentesikre.

Ved etablering av det nye lånet ble det betalt et etableringsgebyr som er aktivert i balansen, og amortiseres over lånets løpetid.

Forfall i 2020 er presentert som kortsiktig gjeld i balansen.

Se også note 1 for informasjon om styring av finansiell risiko knyttet til gjeld, samt note 13 for ytterligere informasjon om leieavtaler.

Avtalen om pantelånsfasilitet inneholder en lånebetingelse (covenant), som er netto rentebærende gjeld over justert EBITDA. Dette følger konsernet opp kontinuerlig, og rapporterer til banken kvartalsvis. Per 31.12.2019 var konsernet godt innenfor kravet.

NOTE 20 ANDRE AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSE**Sluttvederlag (langsiktig)**

Avsetninger for forpliktelser knytter seg til sluttvederlag ved avgang. Ordningen omfattet et utgangspunkt på 70 ansatte i konsernet som har mottatt sluttpakker i forbindelse med restruktureringer av selskapene. Forpliktelsene har blitt utbetalt månedlig frem til 2019, og er presentert under andre langsiktige avsetninger for forpliktelser. Avsetningen er beregnet ved å neddiskontere fremtidige utbetalinger inkl. arbeidsgiveravgift, med en rente avhengig av lengden på forpliktelsen. Pr 31.12.2019 er alle disse langsiktige sluttvederlagene utbetalt, og det knytter seg ingen gjenværende avsetninger til ordningen.

Sluttvederlag (kortsiktig)

Det har for konsernet vært nødvendig med en organisasjons- og bemanningstilpasning, for å møte nye omstillingsbehov med nye arbeidsprosesser og forbedret lønnsomhet. I denne endringsprosessen har konsernet tilbudt en rekke personalpolitiske tiltak til de ansatte, for å kunne møte de nye rammevilkårene uten tvungen nedbemanning. Pr 31.12.2019 er bokført forpliktelse knyttet til dette 6,1 MNOK.

Alle de kortsiktige forpliktelsene er bokført i balansen på linjen annen kortsiktig gjeld.

Langsiktige forpliktelser

2019	Balanse- ført pr	Tilbakeført avsetning	Resultatført avsetning	Omregnings- differanse	Balanse- ført pr
<i>Beløp i 1000 NOK</i>	31.12.2018	2019	2019	2019	31.12.2019
Sluttvederlag	92	-92	0	0	0
Langsiktige avsetninger for forpliktelser	92	-92	0	0	0

2018	Balanse- ført pr	Tilbakeført avsetning	Resultatført avsetning	Omregnings- differanse	Balanse- ført pr
<i>Beløp i 1000 NOK</i>	31.12.2017	2018	2018	2018	31.12.2018
Sluttvederlag	320	-228	0	0	92
Langsiktige avsetninger for forpliktelser	320	-228	0	0	92

Kortsiktige forpliktelser

2019	Balanse- ført pr	Tilbakeført avsetning	Resultatført avsetning	Omregnings- differanse	Balanse- ført pr
<i>Beløp i 1000 NOK</i>	31.12.2018	2019	2019	2019	31.12.2019
Sluttvederlag	8 916	-10 479	7 657	27	6 121
Annen kortsiktig gjeld	8 916	-10 479	7 657	27	6 121

2018	Balanse- ført pr	Tilbakeført avsetning	Resultatført avsetning	Omregnings- differanse	Balanse- ført pr
<i>Beløp i 1000 NOK</i>	31.12.2017	2018	2018	2018	31.12.2018
Sluttvederlag	2 158	-4 054	10 793	19	8 916
Andre avsetninger	10 000	0	-10 000	0	0
Annen kortsiktig gjeld	12 158	-4 054	793	19	8 916

NOTE 21 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON**Aksjekapitalen består av:**

Dato	Endring	Antall aksjer totalt	Pålydende	Balanseført (i hele 1000)
31.12.2018		68 023 255	0,02	1 360
31.12.2019		68 023 255	0,02	1 360

20 største aksjonærer pr 31.12.2019:

	Antall aksjer	Eier- og stemmeandel
Canica AS	30 093 077	44,2 %
Geveran Trading Co Ltd	6 750 000	9,9 %
Verdipapirfondet Dnb Norge	3 441 226	5,1 %
Hoff SA	3 297 000	4,8 %
Sundt AS	2 399 460	3,5 %
Verdipapirfondet Eika Spar	1 943 660	2,9 %
Danske Invest Norske Instit. li.	1 823 598	2,7 %
Folketrygdfondet	1 800 000	2,6 %
Verdipapirfondet Eika Norge	1 568 193	2,3 %
Goldman Sachs International	1 092 651	1,6 %
Centra Invest AS	988 818	1,5 %
Danske Invest Norske Aksjer Inst	789 038	1,2 %
Rbc Investor Services Bank S.A.	778 250	1,1 %
Mutual Fund Localtapiola Consumer	467 243	0,7 %
Wenaas Kapital AS Aksjebeholdning	406 923	0,6 %
Verdipapirfondet Eika Balansert	398 307	0,6 %
Centra Capital AS	355 000	0,5 %
Danske Invest Norge li	327 966	0,5 %
Avanza Bank AB	311 156	0,5 %
Kbl European Private Bankers S.A.	294 753	0,4 %
Øvrige aksjonærer	8 696 936	12,8 %
Totalt	68 023 255	100,0 %

Aksjeinnehav hos konsernledelsen pr 31.12.2019:	Antall aksjer	Eier- og stemmeandel
Kenneth Hamnes ¹	148 391	0,2 %
Sigmund Toth	30 441	0,0 %
Erik Bern	25 609	0,0 %
Jan-Erik Nilsen	10 304	0,0 %
Per Bjørkum	24 767	0,0 %
Erlend Stefansson	69 096	0,1 %
Eirik Andersen	19 337	0,0 %
Svante Selling	16 410	0,0 %
Petra Thorén	0	0,0 %
Roar Ødelien	0	0,0 %
Sum aksjeinnehav hos konsernledelsen	344 355	0,5 %

1. Av disse eies 1.264.99 aksjer via Ekelyveien AS

Beholdning egne aksjer

Konsernet kjøper tidvis egne aksjer i forbindelse med oppgjør av aksjespareprogram for ansatte i konsernet. I 2019 har konsernet kjøpt aksjer i forbindelse med oppgjør av Matchingaksjer i første kvartal 2019, samt kjøpt aksjer i forbindelse med aksjespareprogrammet for alle ansatte. Se nærmere informasjon om dette i note 7.

Beholdning egne aksjer er fratrukket i egenkapital med konsernets kostpris.

Utvikling i beholdning egne aksjer framgår av tabellen under.

Aksjer i konsernets eie pr. 31.12.2019	Samlet pålydende (TNOK)	Antall aksjer	Bokført verdi (TNOK)	Virkelig verdi (TNOK)
Aksjer eid av Arcus ASA	0	6 948	575	285
Sum aksjer i konsernets eie	0	6 948	575	285

Aksjer i konsernets eie pr. 31.12.2018	Samlet pålydende (TNOK)	Antall aksjer	Bokført verdi (TNOK)	Virkelig verdi (TNOK)
Aksjer eid av Arcus ASA	4	193 965	8 303	7 953
Sum aksjer i konsernets eie	4	193 965	8 303	7 953

Utvikling i beholdning egne aksjer

Antall aksjer	2019	2018
Beholdning egne aksjer 1.1.	193 965	0
Eksternt kjøp egne aksjer i perioden	41 419	220 709
Oppgjør matchingaksjer og aksjespareprogram for ansatte i perioden ¹	-228 436	-26 744
Beholdning egne aksjer 31.12.	6 948	193 965

1. For å finansiere betaling av skattetrekk, valgte enkelte av mottakerne av matchingaksjer å fysisk motta færre aksjer mot at konsernet betalte skatten. Som følge av dette hadde ikke konsernet behov for å kjøpe aksjer tilsvarende verdien av alle aksjene som ble innløst. Totalt ble fysisk 196968 aksjer utdelt i forbindelse med innløsning av matchingaksjer, samt 31468 aksjer i forbindelse med aksjesparing for alle ansatte. Se forøvrig note 7.

Utbytte og konsernbidrag

Styret foreslår å dele ut utbytte på 1,66 pr aksje for 2019 (2018: 1,66 pr aksje).

Resultat per aksje

Resultat per aksje blir beregnet på grunnlag av årsresultat henført til aksjonærene i morselskapet, dividert med et veid gjennomsnitt av antall utestående ordinære aksjer for året, redusert for ordinære aksjer kjøpt av selskapet og holdt som egne aksjer.

Arcus konsernet har en incentivordning for ledende ansatte, som gjør at eksternt eide aksjer kan bli utvannet som følge av utstedelse av nye aksjer. For å hensynta denne fremtidige økningen i antall aksjer, beregnes det også et utvannet resultat per aksje, hvor et vektet gjennomsnitt for året av antall utestående opsjoner blir hensyntatt.

Resultat per aksje:	2019	2018
Årsresultat	133 287	164 417
Årsresultat tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser	5 466	5 954
Årsresultat til eierne av morselskapet	127 821	158 463
Totalresultat	126 736	179 007
Totalresultat tilordnet ikke-kontrollerende eierinteresser	5 104	5 214
Totalresultat til eierne av morselskapet	121 632	173 793
Vektet gjennomsnittlig antall utestående aksjer	68 023 255	68 023 255
Vektet utvanningseffekt fra opsjonsordning	3 409 511	2 060 574
Vektet utvanningseffekt fra matchingaksjer	0	291 653
Vektet gjennomsnittlig beholdning egne aksjer	-35 215	-35 432
Vektet gjennomsnittlig antall utestående aksjer - utvannet	71 397 551	70 340 050
Resultat per aksje i NOK	1,88	2,33
Utvannet resultat per aksje i NOK	1,79	2,25
Totalresultat per aksje i NOK	1,79	2,55
Utvannet totalresultat per aksje i NOK	1,70	2,47

NOTE 22 TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTER

I tillegg til datterselskap og tilknyttede selskap, defineres konsernets nærstående parter som eierne, alle medlemmer av styret og konsernledelsen, samt selskap hvor noen av disse partene enten har kontrollerende eierinteresser, styreverv eller er ledende ansatt.

Konsernets transaksjoner med nærstående parter:

Kjøp av varer og tjenester:

Beløp i 1 000 NOK	Relasjon	Leveranse	2019	2018
Hoff SA	Aksjonær	Råvarer	21 028	21 156
Tiffon SA	Tilknyttet selskap	Råvarer og ferdigvarer	57 501	45 456
Destilleriveien 11 AS1)	Eid av aksjonær (Canica AS)	Husleie	0	27 570
Draaav Konsult AB	Eies av tidligere styremedlem i Vingruppen i Norden AB	Konsulenttjenester	0	767
Sum kjøp av varer og tjenester			78 529	94 949

Salg av varer og tjenester:

Beløp i 1 000 NOK	Relasjon	Leveranse	2019	2018
Tiffon SA	Tilknyttet selskap	Markedsstøtte	1 212	5 880
Sum salg av varer og tjenester			1 212	5 880

Fordringer på nærstående parter pr 31.12.:

Beløp i 1 000 NOK	Relasjon	Fordringens art	2019	2018
Tiffon SA	Tilknyttet selskap	Kortsiktige fordringer	0	1 997
Smakeappen AS	Felleskontrollert selskap	Langsiktig fordring	506	506
Sum fordringer på nærstående parter pr 31.12.			506	2 503

Gjeld til nærstående parter pr 31.12.:

Beløp i 1 000 NOK	Relasjon	Gjeldens art	2019	2018
Hoff SA	Aksjonær	Kortsiktig gjeld	492	492
Tiffon SA	Tilknyttet selskap	Kortsiktig gjeld	4 400	7 145
Draaav Konsult AB	Eies av tidligere styremedlem i Vingruppen i Norden AB	Kortsiktig gjeld	0	32
Sum gjeld til nærstående parter pr 31.12.			4 892	7 669

1. Eiendommen på Gjelleråsen ble overført fra Gjelleråsen Eiendom AS til Destilleriveien 11 AS fra og med 1. januar 2018, begge selskapene er kontrollert av Canica AS. 30. april 2018 ble eiendommen solgt fra Destilleriveien 11 til Storebrand, og husleie er fra det tidspunktet ikke lenger en transaksjon med nærstående.

Alle transaksjoner med nærstående parter skjer til markedsmessige betingelser.

Transaksjoner mellom konsernselskap:

Mellom selskapene i konsernet er det inngått avtaler om kostnadsfordeling av interne tjenester og felles innkjøp. I hovedsak gjelder dette husleie, vedlikeholds- og serviceoppgaver knyttet til eiendom, samt fellesfunksjoner som økonomi, IT, lønn etc. Tjenestene er bokført i de ulike selskapene under henholdsvis andre inntekter og andre driftskostnader.

Alle kjøp og salg av varer og tjenester mellom selskapene skjer til markedsmessige betingelser og er eliminert i konsernregnskapet.

NOTE 23 INVESTERINGER I TILKNYTTET SELSKAP OG FELLESKONTROLLERT VIRKSOMHET**2019**

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Selskaps- type	Konsernets eierandel	Balansført verdi 01.01.2019	Kjøp/salg/ emisjon	Andel årets resultat	Utbytte	Andre endringer	Omregnings- differanser	Balansført verdi 31.12.2019
Tiffon SA ¹	TS	34,8 %	61 172	0	4 251	-447	0	-386	64 590
Smakeappen AS ²	FKV	50,0 %	119	0	-189	0	-11	0	-81
Beverage Link AS ³	TS	45,0 %	0	15	-3	0	0	0	12
Sum investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet			61 291	15	4 059	-447	-11	-386	64 521

2018

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Selskaps- type	Konsernets eierandel	Balansført verdi 01.01.2018	Kjøp/salg/ emisjon	Andel årets resultat	Utbytte		Omregnings- differanser	Balansført verdi 31.12.2018
Tiffon SA ¹	TS	34,8 %	58 670	0	2 311	-445	0	636	61 172
Smakeappen AS ²	FKV	50,0 %	0	119	0	0	0	0	119
Sum investeringer i tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet			58 670	119	2 311	-445	0	636	61 291

1. Konsernet kjøper Cognac fra Tiffon SA, se nærmere informasjon om disse nærstående transaksjonene i note 22. Tiffon SA har regnskapsår fra 01.07. - 30.06. Andel resultat fra Tiffon er basert på et estimert årsresultat for kalenderåret som er konsernets regnskapsår.
2. Smakeappen AS driver en app som gir forbrukere vintips og vinimportører et nyttig verktøy til messearbeid. Smakeappen er et samarbeid mellom distribusjonsselskapet Vectura og Hegnar Media. Vectura bidrar med varedata og Hegnar Media har fullt redaksjonelt ansvar.
3. Beverage Link AS er et felleseid distribusjonsselskap mellom Vectura AS, Skandinavisk Logistikk AS log AS og Cuveco AS. Selskapets formål er å levere distribusjon og spedisjonstjenester i Norge, herunder nasjonal distribusjon til detaljmarkedet og HoReCa, transporttjenester, inngående og utgående frakt og fortolling.

Ingen av de tilknyttede selskapene eller felleskontrollerte virksomhetene har noterte aksjekurser. Konsernets andel av resultat fra tilknyttet selskap etter skatt presenteres på egen linje før driftsresultat i konsernet.

Sammenfattet finansiell informasjon om tilknyttede selskap og felleskontrollert virksomhet, basert på 100 prosent:

2019

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Sum omløpsmidler 31.12.2019	Sum anleggsmidler 31.12.2019	Sum kortsiktig gjeld 31.12.2019	Sum langsiktig gjeld 31.12.2019	Sum egenkapital 31.12.2019	Driftsinntekter 2019	Driftskostnader 2019	Årsresultat 2019
Tiffon SA	323 860	17 341	26 016	132 214	182 971	130 424	106 457	12 226
Smakeappen AS	295	782	72	1 166	-161	128	-506	-378
Beverage Link AS	24	0	0	0	24	0	-6	-6

2018

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Sum omløpsmidler 31.12.2018	Sum anleggsmidler 31.12.2018	Sum kortsiktig gjeld 31.12.2018	Sum langsiktig gjeld 31.12.2018	Sum egenkapital 31.12.2018	Driftsinntekter 2018	Driftskostnader 2018	Årsresultat 2018
Tiffon SA	326 321	16 914	31 700	135 519	176 016	103 724	91 961	6 650

NOTE 24 PANTSTILLELSER OG GARANTIANSVAR

Langsiktig lånefinansiering i SEB

Konsernet har en konsernkontoordning i Skandinaviska Enskilda Banken (SEB), som inkluderer datterselskapene med unntak av selskapene i vinvirksomheten i Sverige og Finland. Denne konsernkontoordningen administreres ved utgangen av 2019 av morselskapet, Arcus ASA. Morselskapet har stilt selvskyldnerkausjon på vegne av alle datterselskap, knyttet til enhver tid utestående trekk i denne ordningen.

Konsernets langsiktige lånefinansiering i SEB har ingen etablerte pantstillelser. For øvrig informasjon om den langsiktige finansieringen, se note 19.

Selvskyldnerkausjon knyttet til finansiell leasing

Et av datterselskapene i konsernet, Arcus-Gruppen AS, har stilt selvskyldnerkausjon på vegne av leide driftsmidler i Nordea Finans. Ved utgangen av 2019 utgjør selvskyldnerkausjonen TNOK 162 766 på vegne av konsernets egne leide driftsmidler. Se også note 13 om leieavtaler samt note 19 om rentebærende gjeld.

NOTE 25 VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNINGER**Kjøp av aksjer i Wongraven Wines AS**

Wongraven Wines har siden 2014 samarbeidet med Arcus konsernet om å selge kvalitetsviner i Norge, via datterselskapet Symposium Wines AS. 2. desember 2019 kjøpte Vingruppen AS 90 % av Wongraven Wines AS. I samarbeid med grunder og minoritetetsaksjonær Sigurd Wongraven, har konsernet planer om å utvide selskapets salgsområde til øvrige marked utenfor Norge hvor konsernet allerede er representert.

Under framgår midlertidig oppkjøpsanalyse, basert på selskapets balanse på oppkjøpstidspunktet:

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Balanseført verdi i oppkjøpt virksomhet	Observerbare merverdier	Virkelig verdi av oppkjøpt virksomhet
Varemerker	12	49 700	49 712
Fordringer	1 449	0	1 449
Bankinnskudd	198	0	198
Utsatt skatt	0	10 934	10 934
Betalbar skatt	-3	845	842
Leverandørgjeld	40	0	40
Skyldige offentlige avgifter	170	0	170
Annen kortsiktig gjeld	262	0	262
Virkelig verdi observerbare netto eiendeler			39 111
Oppkjøpsverdi			50 888
Goodwill			11 777

Observerbare merverdier er vurdert å være varemerket Wongraven. Goodwill er den delen av netto merverdi ved oppkjøpet som ikke er identifiserbar. Beregnet goodwill er aktivert i konsernets balanse basert på en forventning om at synergieffekter med konsernets allerede bestående virksomhet vil gi muligheter for økt inntjening i framtiden. Oppkjøpsanalysen er midlertidig, da endelig oppkjøpsbalanse ikke er ferdigstilt på balansedagen.

Kjøpet av disse aksjene har medført et netto utlegg for konsernet på 50 690 TNOK etter fratrukk av bankbeholdning i virksomheten på kjøpstidspunktet. I tillegg har konsernet resultatført 726 TNOK i oppkjøpskostnader.

Minoritetsinteressen er på oppkjøpstidspunktet bokført til minoritetens andel av bokført verdi av selskapets egenkapital.

Påvirkning på årets resultat av oppkjøpt virksomhet:

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	2019 i konsernets eiertid	2019 hele året
Salgsinntekter	1 323	6 537
Sum driftsinntekter	1 323	6 537
Lønnskostnad	76	-661
Annen driftskostnad	-148	-1 013
Sum driftskostnader	-72	-1 674
Driftsresultat	1 251	4 863

NOTE 26 SELSKAP I KONSERNET

Konsernregnskapet for 2019 omfatter følgende datterselskaper og tilknyttede selskaper:

<i>Beløp i 1 000 (lokal valuta)</i>	Forretnings- kontor	Valuta	Pålydende aksjekapital	Konsernets eier- og stemmeandel
Arcus ASA (morselskap)	Nittedal	NOK	1 360	
Datterselskaper				
Arcus-Gruppen AS	Nittedal	NOK	276 552	100 %
Vectura AS	Nittedal	NOK	14 014	100 %
Aksjer eiet av Arcus-Gruppen AS				
Arcus Norway AS	Nittedal	NOK	62 100	100 %
Arcus Denmark A/S	København	DKK	10 324	100 %
Det Danske Spiritus Kompagni A/S	København	DKK	6 500	100 %
Vingruppen AS	Nittedal	NOK	60	100 %
VinGruppen Sweden Holding AB	Stockholm	SEK	50	100 %
Arcus Deutschland GmbH	Bremen	EUR	500	100 %
Aksjer eiet av Arcus Norway AS				
Arcus Sweden AB	Stockholm	SEK	100	100 %
Arcus Finland OY	Helsinki	EUR	311	100 %
BevCo AS	Nittedal	NOK	600	100 %
Atlungstad Håndverksdestilleri AS	Stange	NOK	30	100 %
Stockholms Spritfabrik AB	Stockholm	SEK	50	100 %
De Lysholmske Brenneri- og Destillasjonsfabrikker ANS	Nittedal	NOK	0	100 %
Oplandske Spritfabrik ANS	Nittedal	NOK	0	100 %
Løiten Brænderis Destillation ANS	Nittedal	NOK	0	100 %
Siemers & Cos Destillasjon ANS	Nittedal	NOK	0	100 %
Aksjer eiet av VinGruppen Sweden Holding AB				
Vingruppen i Norden AB	Stockholm	SEK	4 192	100 %

<i>Beløp i 1 000 (lokal valuta)</i>	Forretnings- kontor	Valuta	Pålydende aksjekapital	Konsernets eier- og stemmeandel
Aksjer eiet av Vingruppen AS				
Arcus Wine Brands AS	Nittedal	NOK	100	100 %
Vinordia AS	Nittedal	NOK	968	100 %
Symposium Wines AS	Nittedal	NOK	500	90 %
Vinuniq AS	Nittedal	NOK	100	100 %
Excellars AS	Nittedal	NOK	181	100 %
Heyday Wines AS	Nittedal	NOK	100	70 %
Classic Wines AS	Nittedal	NOK	30	100 %
Creative Wines AS	Nittedal	NOK	30	100 %
Wongraven Wines AS	Nittedal	NOK	30	90 %
Aksjer eiet av Symposium Wines AS				
Hedoni Wines AS	Nittedal	NOK	30	90 %
Aksjer eiet av Arcus Wine Brands AS				
Arcus Brand Lab AS	Nittedal	NOK	30	100 %
Arcus Co Brands AS	Nittedal	NOK	30	100 %
Aksjer eiet av Vingruppen i Norden AB				
Vinunic AB	Stockholm	SEK	145	100 %
WineWorld Sweden AB	Stockholm	SEK	500	90 %
The WineAgency Sweden AB	Stockholm	SEK	100	90 %
Valid Wines Sweden AB	Stockholm	SEK	1 100	83 %
Arcus Winebrands Sweden AB	Stockholm	SEK	50	100 %
Social Wines Oy	Helsinki	EUR	8	94 %
Vinum Import Oy	Åbo	EUR	3	88 %
Vingruppen Oy	Helsinki	EUR	3	100 %
Aksjer eiet av Wineworld Sweden AB				
Wineworld Finland Oy	Helsinki	EUR	220	76 %
Quaffable Wines Sweden AB	Stockholm	SEK	100	72 %
Aksjer eiet av Vinunic AB				
Vingaraget AB	Stockholm	SEK	50	100 %

<i>Beløp i 1 000 (lokal valuta)</i>	Forretnings- kontor	Valuta	Pålydende aksjekapital	Konsernets eier- og stemmeandel
Aksjer eiet av The WineAgency Sweden AB og WineWorld Sweden AB				
Your Wineclub Sweden AB	Stockholm	SEK	50	90 %
Aksjer eiet av Social Wines Oy				
Vinunic Oy	Helsinki	EUR	3	94 %
Brews4U Finland Oy	Helsinki	EUR	3	85 %
Aksjer eiet av Quaffable Wines Sweden AB				
New Frontier Wines AB	Stockholm	SEK	50	72 %
Tilknyttet selskap				
Tiffon SA	Jarnac	EUR	1131	35 %
Smakeappen AS	Oslo	NOK	100	50 %
Beverage Link AS	Nittedal	NOK	33	45 %

Resultatandeler, utbytte og egenkapital knyttet til ikke-kontrollerende eierinteresser

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Resultat- andeler knyttet til ikke- kontrollerende eierinteresser 2019	Akkumulerte ikke- kontrollerende eierinteresser (forutsatt ikke utøvelse av salgsopsjoner)* 31.12.2019	Akkumulerte ikke- kontrollerende eierinteresser (forutsatt utøvelse av salgsopsjoner)* 31.12.2019	Utdelt utbytte til ikke- kontrollerende eierinteresser 2019
Symposium Wines AS	803	1 482	0	-612
Heyday Wines AS	-80	379	0	-545
WineWorld Sweden AB	1 805	6 393	0	-918
The WineAgency Sweden AB	1 379	4 937	0	-918
Social Wines Oy	109	1 418	0	-117
Vinum Import Oy	433	1 604	1 604	-232
Øvrige selskap med minoritetsinteresser	1 017	4 026	2 292	0
Sum	5 466	20 240	3 896	-3 342

Da konsernet ikke har kontroll på utøvelsen, er det i konsernets balanseførte egenkapital lagt til grunn en forutsetning om at opsjonene blir utøvd.

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Resultat- andeler knyttet til ikke- kontrollerende eierinteresser 2018	Akkumulerte ikke- kontrollerende eierinteresser (forutsatt ikke utøvelse av salgsopsjoner)* 31.12.2018	Akkumulerte ikke- kontrollerende eierinteresser (forutsatt utøvelse av salgsopsjoner)* 31.12.2018	Utdelt utbytte til ikke- kontrollerende eierinteresser 2018
Symposium Wines AS	515	1 259	0	-920
Heyday Wines AS	548	1 004	0	-68
WineWorld Sweden AB	1 643	5 674	0	-3 177
The WineAgency Sweden AB	1 381	4 619	0	-1 367
Social Wines Oy	337	1 428	0	-95
Vinum Import Oy	351	1 435	1 435	-170
Øvrige selskap med minoritetsinteresser	1 179	2 822	1 530	0
Sum	5 954	18 241	2 965	-5 797

* Flere av datterselskapenes daglige ledere har ikke-kontrollerende eierinteresser, og de fleste av disse daglige lederne har salgsopsjoner knyttet til sine eierinteresser som de kan utøve på et gitt tidspunkt i framtiden. Konsernet har ikke kontroll på disse aksjene ved utgangen av perioden, men har heller ikke kontroll over den mulige utøvelsen av salgsopsjonene. I tabellen over framgår både akkumulerte ikke-kontrollerende eierinteresser både med forutsetning om at opsjonene blir utøvd og med forutsetning at de ikke blir utøvd.

Hovedtall for selskap med vesentlig minoritet i konsernet

2019

<i>Beløp i 1 000 NOK</i>	Symposium Wines AS	Heyday Wines AS	WineWorld Sweden AB	The WineAgency Sweden AB	Social Wines Oy	Vinum Import Oy
Salgsinntekter	146 173	37 527	200 249	254 849	98 875	56 454
Andre inntekter	0	0	673	1 535	1 931	424
Driftskostnader ekskl. avskrivninger	-135 037	-37 534	-178 024	-238 693	-98 343	-52 275
Avskrivninger	0	0	-13	-18	-20	-10
Driftsresultat	11 136	-7	22 885	17 673	2 443	4 593
Finansnetto	597	-248	-59	60	-158	-49
Skattekostnad	-2 620	50	-4 780	-3 939	-473	-936
Årsresultat	9 113	-205	18 046	13 794	1 812	3 608
Anleggsmidler	96	135	2 775	382	3 636	217
Omløpsmidler	47 982	10 904	106 024	103 788	51 400	37 438
Eiendeler	48 078	11 039	108 799	104 170	55 036	37 655
Egenkapital	4 173	1 326	63 932	49 364	24 860	13 586
Gjeld	43 905	9 713	44 867	54 806	30 176	24 069
Egenkapital og gjeld	48 078	11 039	108 799	104 170	55 036	37 655

2018

Beløp i 1 000 NOK	Symposium Wines AS	Heyday Wines AS	WineWorld Sweden AB	The WineAgency Sweden AB	Social Wines Oy	Vinum Import Oy
Salgsinntekter	130 291	31 694	205 280	227 577	220 182	101 689
Andre inntekter	0	0	-2 950	-4 302	197	-756
Driftskostnader ekskl. avskrivninger	-122 221	-29 053	-181 146	-205 504	-213 146	-91 013
Avskrivninger	0	0	-4	-21	-26	0
Driftsresultat	8 070	2 641	21 180	17 750	7 207	9 919
Finansnetto	609	-259	-38	74	-14	0
Skattekostnad	-2 030	-555	-4 719	-4 009	-1 434	-857
Årsresultat	6 649	1 827	16 423	13 814	5 759	9 062
Anleggsmidler	388	85	2 951	484	678	409
Omløpsmidler	45 356	11 875	108 004	94 367	59 662	33 854
Eiendeler	45 744	11 960	110 955	94 851	60 340	34 263
Egenkapital	4 187	1 530	56 747	46 178	25 441	12 065
Gjeld	41 557	10 430	54 208	48 673	34 899	22 197
Egenkapital og gjeld	45 744	11 960	110 955	94 851	60 340	34 263

NOTE 27 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Siden COVID-19-utbruddet har Arcus klart å holde stabil drift. Tilførselen av vin og andre råvarer har vært omtrent som planlagt, mye på grunn av det gode samarbeidet med våre partnere. På vårt produksjons- og tappeanlegg har det ikke vært betydelige forsinkelser. Salget av vin og brennevin til Vinmonopolet har vært høyere enn normalt. De viktigste årsakene til det økte salget er sterkt redusert salg til Duty Free Travel Retail, hoteller, restauranter og kaféer, og færre som har handlet i Sverige. Forretningsområdet Logistikk har hatt høy aktivitet på grunn av den økte etterspørselen på Vinmonopolet, med drift og leveranser omtrent som planlagt.

Ingen ansatte har så langt rapportert COVID-19-infeksjon. Pr midten av april var 3,7 prosent av de ansatte i Arcus midlertidig permitterte. Alle disse jobbene er relatert til hotell, restauranter og kaféer, hvor salget er betydelig redusert. For å redusere antall midlertidige permitteringer, har noen ansatte hatt midlertidige jobber i produksjonsavdelingen.

For å ha en ekstra likviditetsreserve i den ustabile situasjonen forårsaket av COVID-19, har konsernets kassekreditt i SEB blitt økt fra 600 MNOK til 800 MNOK. Forfallet på konsernets løpetid er samtidig forlenget med ett år til 1. desember 2022.

Med den utfordrende situasjonen som noen av våre kunder nå står overfor, overvåker vi situasjonen nøye og gjennomfører tiltak for å redusere risikoen for kreditttap. Gitt dagens situasjon antar vi at tapene vil være moderate, og det er gjort ekstraordinære avsetninger for forventede tap i første kvartal.

11. mars kunngjorde Arcus at Vectura og Cuveco vurderer å fusjonere. I en bransje med sterk konkurranse og lave marginer, ønsker de to partene å etablere et selskap som over tid kan utvikle enda bedre tjenester. Ved en fusjon vil man oppnå en størrelse som gjør det lettere å investere for fremtiden i automatisering, digitalisering og bærekraftige løsninger. Det nye selskapet vil etter hvert kunne tilby et bedre og bredere tilbud av tjenester til sine mange kunder. Konkurransetilsynet har godkjent den planlagte fusjonen mellom Vectura og Cuveco. Arbeidet med den planlagte fusjonen går nå over i en fase med forhandling og planlegging.

Regnskapsprinsipper

Konsernregnskapet for 2019, inkludert sammenligningsinformasjon, er utarbeidet i samsvar med IFRS som gjelder pr. 31. desember 2019, og som beskrevet i noten om regnskapsprinsipper. Gjeldende IFRS-er er anvendt retrospektivt.

Årsregnskapet er vedtatt av selskapets styre 29. april 2020. Konsernet har sitt hovedkontor på Gjelleråsen i Nittedal kommune, og kjernevirksomheten er produksjon, salg og distribusjon av alkoholholdige drikkevarer. Konsernets hjemmemarked er Norden, men konsernet har også salg til øvrige land, hovedsakelig Tyskland og USA.

Arcus ASA er notert på Oslo Børs. Børskurs 31.12.2019 var 36,50 per aksje, mot 41,00 per aksje ved utgangen av 2018.

NYE REGNSKAPSSTANDARDER

IFRS 16 Leieavtaler

Fra 1. januar 2019 ble det innført endringer i rammebetingelser fra IFRS knyttet til bokføring av leieavtaler (IFRS 16). Konsernet har implementert denne standarden etter en modifisert retrospektiv metode, og denne implementeringen har i vesentlig grad påvirket konsernets regnskap.

Se nærmere informasjon om dette i note 13 til konsernregnskapet.

IFRS 3 Virksomhetssammenslutninger

Endringene i IFRS 3 tydeliggjør at når et foretak får kontroll over en virksomhet som er en felleskontrollert virksomhet, så gjelder kravene til en virksomhetssammenslutning oppnådd via trinnvise kjøp. Dette inkluderer ny verdimåling av tidligere interesser i eiendeler eller forpliktelsener i den felleskontrollerte virksomheten, til virkelig verdi. På denne måten må kjøperen måle hele sin tidligere

eierinteresse i den felleskontrollerte virksomheten.

Konsernet har anvendt disse endringene i virksomhetssammenslutninger med anskaffelsestidspunktet etter 1. januar 2019

Disse endringene har ikke hatt noen påvirkning på konsernregnskapet, da det ikke har vært noen transaksjoner der kontroll oppnås.

Under framgår de viktigste endringer i regnskapsstandarder, som vil påvirke konsernet framover.

IFRIC 23 Tolkning av behandling av usikre skatteposisjoner

Tolkningen klargjør hvordan usikre skatteposisjoner skal reflekteres i IFRS-regnskap. Usikre skatteposisjoner oppstår når det er uklart hvordan gjeldende skatterett skal forstås for en konkret transaksjon eller hendelse, og når det er usikkert hvorvidt skattemyndighetene vil godkjenne et foretaks skattemessige behandling. Tolkningen gjelder ikke skatter eller avgifter utenfor omfanget av IAS 12, og inkluderer heller ikke spesifikt krav knyttet til renter eller straffeskatter som knyttes til usikre skattebehandlinger. Tolkningen tar spesielt for seg følgende:

- Hvorvidt et foretak vurderer usikre skattebehandlinger separat
- Forutsetningene en enhet gjør om undersøkelsen av skattemessige behandlinger fra skattemyndighetene
- Hvordan en enhet bestemmer skattepliktig fortjeneste (skattetap), skattegrunnlag, ubrukte skattemessige tap, ubrukte skattekreditter og skattesatser
- Hvordan en enhet vurderer endringer i fakta og omstendigheter

Konsernet må avgjøre om de skal vurdere hver usikre skatteposisjon separat eller sammen med en eller flere andre usikre skatteposisjoner og bruker den tilnærmingen som best estimeres å gi den beste løsningen av den usikre skatteposisjonen

Etter vedtak av tolkningen vil konsernet vurdere om det har noen usikre skatteposisjoner, spesielt de som gjelder internprising mellom selskap i forskjellige land innenfor konsernet. Konsernets og flere av datterselskapenes skatteregistreringer er i forskjellige jurisdiksjoner, og inkluderer fradrag knyttet til internpriser som skattemyndighetene kan utfordre.

Tolkningen trer i kraft fra 1.1.2020, og har ikke medført stor påvirkning på konsernregnskapet.

Vedtatte IFRS-er og IFRIC-er med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt:

Standardene og fortolkningene som er vedtatt frem til tidspunkt for avleggelse av konsernregnskapet, men hvor ikrafttredelsestidspunkt er frem i tid er oppgitt under. Konsernets intensjon er å implementere de relevante endringene på ikrafttredelsestidspunktet, under forutsetning av at EU godkjenner endringene før avleggelse av konsernregnskapet.

RELEVANTE ENDRINGER FOR ARCUS KONSERNET:

IAS 1 Presentasjon av finansregnskap

IASB har vedtatt endringer i omtalen av vesentlighetsbegrepet i IAS 1 Presentasjon av finansregnskap og IAS 8 Regnskapsprinsipper, endringer i regnskapsmessige estimater og feil. Den nye definisjonen av vesentlighet er at informasjon er vesentlig dersom utelatelse eller tilsiløring av informasjonen med rimelighet kan

forventes å påvirke beslutninger som primærbrukere av årsregnskap tar på bakgrunn av et spesifikt selskaps årsregnskap. Bruken av begrepet tilsiløring, antyder at definisjonen ikke bare skal sikre at all vesentlig informasjon kommer med, den skal også hindre at det gis opplysninger som ikke er vesentlige, og som kunne ha trukket oppmerksomhet bort fra eller tilsilørt de vesentlige opplysningene.

Endringene trer i kraft 1. januar 2020, men er ikke forventet å medføre stor påvirkning på konsernregnskapet.

Øvrige endringer

Øvrige endringer i nye standarder med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt vil ikke påvirke eller ha vesentlig effekt på konsernregnskapet.

Regnskapsprinsipper

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Arcus ASA og datterselskaper der Arcus ASA har kontroll, og viser det samlede økonomiske resultatet, den samlede finansielle stillingen, og de samlede kontantstrømmer, som en økonomisk enhet. Kontroll foreligger når konsernet har rett til variabel avkastning fra et investeringsobjekt, og samtidig har makt til å påvirke relevante aktiviteter som påvirker størrelsen på avkastningen i investeringsobjektet. Normalt vil dette være selskap der Arcus ASA enten direkte eller indirekte via andre datterselskaper eier mer enn 50% av de stemmeberettigede aksjene. I konsernregnskapet blir dette konsernet omtalt som Arcus eller Arcus Konsernet.

Se note 26 for oversikt over alle selskap som inngår i konsolideringen.

I konsernregnskapet er alle mellomværende og interne transaksjoner mellom selskap innenfor konsernet eliminert. Kostprisen på aksjer i datterselskap er eliminert mot egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Regnskapsmessige verdier inklusive goodwill og merverdier tilhørende utenlandske datterselskap, er omregnet fra funksjonell valuta til norske kroner etter balansedagens kurs.

Goodwill er inkludert i det konsoliderte regnskapet som en immateriell eiendel.

Når det er endringer i konsernets eierandel i et datterselskap, men hvor man ikke taper kontroll, regnskapsføres dette som en egenkapitaltransaksjon. Hvis konsernet mister kontroll over et datterselskap, fraregnes underliggende eiendeler (inkludert goodwill), gjeld, minoritetsinteresser og andre komponenter av egenkapitalen, mens gevinster og tap innregnes i resultatet. En eventuell gjenværende investering, regnskapsføres til virkelig verdi.

Ikke-kontrollerende eierinteresser

Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av resultat etter skatt er vist på egen linje etter konsernets årsresultat. Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av egenkapital er vist på egen linje som en del av konsernets egenkapital.

I noen datterselskap med ikke-kontrollerende eierinteresser, eksisterer det salgs- og/eller kjøpsopsjoner knyttet til de ikke-kontrollerende eierinteressene, hvor konsernet ikke har kontroll på de ikke-kontrollerende eierinteressene før opsjonene er utøvd, men heller ikke har kontroll på om opsjonene utøves eller nå utøvelsen eventuelt skjer. Verdien av slike opsjoner blir innregnet som

Pr 31.12.2019 er følgende valutakurser benyttet ved omregning av resultat og balansetall fra datterselskap med annen funksjonell valuta enn NOK:

Valutakurser		2019	2018
EUR gjennomsnittskurs	Resultatposter	9,8540	9,6033
EUR sluttkurs	Balanseposter	9,8807	9,9448
SEK gjennomsnittskurs	Resultatposter	0,9308	0,9365
SEK sluttkurs	Balanseposter	0,9426	0,9711
DKK gjennomsnittskurs	Resultatposter	1,3198	1,2885
DKK sluttkurs	Balanseposter	1,3228	1,3319

forpliktelse til virkelig verdi i balansen, og reduserer minoritetens andel av egenkapital.

Presentasjon av resultatandelene blir presentert i resultatoppstillingen som ikke-kontrollerende eierinteressers andel av resultatet, men som følge av at konsernet har innregnet forpliktelsen på opsjonene mot minoritetens andel av egenkapital, blir resultat knyttet til ikke-kontrollerte eierinteresser, justert for utdelt utbytte og omregningsdifferanser, overført til majoritetens andel av egenkapital ved utgangen av hver rapporteringsperiode.

Valuta

Alle transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til funksjonell valuta på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes på balansedagen til funksjonell valuta ved å benytte balansedagens kurs.

Konsernets presentasjonsvaluta er NOK som også er morselskapets funksjonelle valuta.

Den funksjonelle valutaen i datterselskapene er den valutaen som datterselskapet rapporterer sitt selskapsregnskap i. Ved konsolidering av datter-

selskap som har annen funksjonell valuta enn NOK, blir resultatposter omregnet til konsernets presentasjonsvaluta etter gjennomsnittskurs. Dette betyr at ved hver periodeavslutning omregnes resultatposter etter gjennomsnittskurs av alle dagskurser hittil i året på rapporteringstidspunktet. For balanse, inklusiv merverdier og goodwill, benyttes sluttkurs på balansedagen. Omregningsdifferanser som oppstår ved konsolidering av enheter med annen funksjonell valuta, føres mot egenkapital og er presentert i totalresultatet i resultatoppstillingen for konsernet. Ved avhendelse av datterselskap, blir akkumulerte omregningsdifferanser knyttet til datterselskapet resultatført.

Investeringer i tilknyttede og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskap er selskap hvor konsernet har betydelig innflytelse, normalt mellom 20 og 50 prosent eierandel. I konsernregnskapet brukes egenkapitalmetoden for tilknyttede selskap. I forbindelse med kjøp av eierandeler i tilknyttede selskap er det foretatt en merverdianalyse. Andelen av resultatet er basert på resultatet etter skatt i det selskapet hvor man har investert med fradrag for avskrivninger på merverdi som skyldes

at kostpris på aksjene var høyere enn den ervervede andelen av balanseført egenkapital. I resultatregnskapet er resultatandelen vist på egen linje før driftsresultat og investeringen er vist som en linje under finansielle anleggsmidler.

Felleskontrollert virksomhet er investeringer hvor konsernet har avtale om felles kontroll over en virksomhet sammen med en eller flere andre parter, hvor ingen har kontroll og alle strategiske, finansielle og operasjonelle beslutninger vedrørende virksomheten krever enstemmighet mellom partene. Andelen av resultatet er basert på resultatet etter skatt i det selskapet hvor man har investert med fradrag for avskrivninger på merverdi som skyldes at kostpris på aksjene var høyere enn den ervervede andelen av balanseført egenkapital. I resultatregnskapet er resultatandelen vist på egen linje før driftsresultat og investeringen er vist som en linje under finansielle anleggsmidler.

Virksomhetssammenslutninger

Virksomhetssammenslutninger er i konsernet utarbeidet etter oppkjøpsmetoden og viser konsernet som om det var en enhet. Ved oppkjøp, fordeles kostpris for ervervet virksomhet, slik at

åpningsbalansen i konsernet reflekterer anslått virkelig verdi av kjøpte eiendeler og gjeld. For å fastsette virkelig verdi ved oppkjøp, må man for de eiendeler det ikke finnes et aktivt marked for, benytte alternative metoder for å fastsette virkelig verdi. Merverdi utover det som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld, balanseføres som goodwill. Hvis virkelig verdi av egenkapitalen i oppkjøpt selskap overstiger vederlaget, gjennomføres fornyet vurdering knyttet til verdsettelsen av observerbare eiendeler og gjeld, dersom den fornyede vurderingen ikke avdekker avvik, inntektsføres avviket på overtakelsestidspunktet. Allokering av kostpris ved virksomhets-sammenslutningen endres dersom det fremkommer ny informasjon om virkelig verdi gjeldende per dato for overtakelse av kontroll og frem til endelige merverdianalyse, senest innen 12 måneder etter at oppkjøpet fant sted.

Ved hvert virksomhetskjøp blir minoriteten målt til virkelig verdi, og minoritetenes andel av goodwill blir balanseført i konsernets balanse.

Ved trinnvise kjøp av datterselskaper legges verdien av eiendeler og forpliktelser på konsernetableringstidspunktet til grunn. Senere kjøp av eierandeler i eksisterende datterselskap utover majoritet vil ikke påvirke vurderingen av eiendeler eller forpliktelser.

Inntektsføringsprinsipper

Konsernets inntektsføringsprinsipper er presentert i egen note (note 3) til konsernregnskapet.

Andre inntekter og kostnader

For å øke informasjon til brukeren av konsernets resultatoppstilling, skiller vesentlige positive og negative engangseffekter og restruktureringskostnader i resultatet ut på en egen linje i resultatoppstillingen, kalt andre inntekter og kostnader. Inntekter og kostnader presenteres

netto på denne regnskapslinjen. Se for øvrig nærmere spesifikasjon av hva disse postene inkluderer i noteverket knyttet til den enkelte regnskapslinje.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelses-kost/tilvirkningskost og netto salgsverdi, hvor netto salgsverdi beregnes som salgspris i en transaksjon med markedsdeltakere på målings-tidspunktet fratrukket salgsutgifter. Innkjøpte varer er verdsatt til anskaffelseskost etter prinsippet for veid gjennomsnitt med fradrag for ukurans, mens egenproduserte varer er verdsatt til tilvirkningskost etter selvkostprinsippet med fradrag for ukurans.

Forskuddsbetalt til leverandører

Forskuddsbetalt til leverandører gjelder finansiering av varekjøp for enkelte samarbeidspartnere. Forskuddsbetalingen føres opp til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetningen til tap gjøres på bakgrunn av identifiserte indikatorer på verdifall.

Bankinnskudd, kontanter o.l.

Bankinnskudd, kontanter o.l. inkluderer kontanter, bankinnskudd, innestående på konsernkonto-ordning og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Konsernets konsernkontoordning er koblet med kontanter og kassekreditter innenfor det samme cash pool systemet og presenteres netto.

Konsernkontoordningen administreres av morselskapet, Arcus ASA.

Varige driftsmidler og Bruksrettigheter

Varige driftsmidler er balanseført til kostpris, med fradrag for akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved varig verdifall. Avskrivninger

blir beregnet og kostnadsført fra det tidspunkt driftsmiddelet blir satt i drift, og er beregnet ut fra forventet utnyttbar levetid hensyntatt estimert restverdi.

Det benyttes ulike avskrivningssatser for et drifts-middels enkeltdele dersom disse har forskjellig økonomisk levetid. Anlegg under utførelse blir ikke avskrevet. Avskrivninger kostnadsføres først når anlegget er klart til bruk. Gevinst og tap ved salg av anleggsmidler fastsettes som differansen mellom salgssum og balanseført verdi ved salgstidspunktet. Ved salg av driftsmidler innregnes gevinster som inntekt og tap som kostnad. Dersom det foreligger indikasjoner på verdifall, estimeres gjenvinnbart beløp for å vurdere eventuelt tap ved verdifall. Dersom balanseført verdi overstiger gjenvinnbart beløp, nedskrives eiendelen til gjenvinnbar verdi, mens gjenværende avskrivningstid opprettholdes (knekkpunkt-løsning). Avskrivningsmetoder, restverdier og anslått levetid vurderes kontinuerlig.

Bruksrettigheter er balanseført til nåverdi av det leide utstyrets nominelle leiebetalinger, med fradrag for akkumulerte avskrivninger. Balanseførte verdier og avskrivninger blir beregnet og bokført fra det tidspunktet som leieavtalen er inngått, og avskrivningstiden er normalt satt til leieavtalens avtalte varighet. I de tilfeller hvor leieavtalen inkluderer opsjoner om forlengelse eller tidlig oppsigelse, vurderes sannsynligheten for at opsjonene blir utøvd. Dersom sannsynligheten for utøvelse er vurdert over 50%, beregnes nåverdien basert på leieavtalens varighet hensyntatt opsjonens lengde, og avskrivningstidens varighet settes tilsvarende.

Dersom en leieavtale avsluttes før kontraktens avtalte lengde, fraregnes bruksrettigheten på avslutningstidspunktet. Gevinst og tap beregnes ut fra forskjellen mellom bokført verdi av bruks-

rettigheten på avslutningstidspunktet og bokført verdi av gjenværende forpliktelse knyttet til samme leieavtale.

For ytterligere informasjon knyttet til resultat- og balanseføring av leieavtaler, se note 13 til konsernregnskapet.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler består av varemerker, programvare og goodwill. Immaterielle eiendeler blir balanseført til kostpris, men fradrag for akkumulerte avskrivninger og akkumulerte tap ved varig verdifall.

Immaterielle eiendeler med begrenset utnyttbar levetid avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

Den balanseførte verdien av goodwill, varemerker og øvrige immaterielle eiendeler med ubestemt levetid blir testet for verdifall minst én gang i året eller oftere dersom det foreligger indikasjoner på at eiendelen har falt i verdi. Dette krever beregning av gjenvinnbart beløp (bruksverdi) til kontant-genererende enheter som goodwill og øvrige immaterielle eiendeler er henført til.

For å fastslå gjenvinnbart beløp (bruksverdi) estimerer konsernet forventede fremtidige kontantstrømmer før skatt fra den kontant-genererende enhet, samt anvender egnet diskonteringsrente for å beregne nåverdi av fremtidige kontantstrømmer. Kontantstrømmer for varemerker beregnes på bakgrunn av en markedsbasert «relief from royalty» metode før skatt. For nærmere beskrivelse av denne modellen, se note 12.

Forventninger om fremtidige kontantstrømmer vil variere over tid. Endringer i markedsforholdene og forventede kontantstrømmer kan forårsake tap

ved verdifall i fremtiden. De viktigste forutsetningene med betydning for nåverdien av kontantstrømmene knyttet til investeringene er framtidige resultater og vekst, samt anvendt diskonteringsrente.

Pensjoner

Netto pensjonskostnader for ytelsesplaner omfatter periodens pensjonsopptjening, inkludert fremtidig lønnsvekst og rentekostnad på den beregnede forpliktelsen, fratrukket forventet avkastning på pensjonsmidlene. Forskuddsbetalt pensjon føres som langsiktig eiendel i balansen i den grad det er sannsynlig at over-finansieringen kan utnyttes eller tilbakebetales. Tilsvarende fremkommer en langsiktig forpliktelse i regnskapet når pensjonsforpliktelsen er større enn pensjonsmidlene. Netto pensjonskostnader klassifiseres som lønnskostnader i resultatregnskapet. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner resultatføres umiddelbart. Endringer i pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene (estimataavvik), bokføres mot egenkapital, og presenteres i oppstillingen over Totalresultatet.

Konsernet har også innskuddsbaserte pensjonsordninger, som er ordninger hvor selskapet betaler løpende tilskudd til de ansattes individuelle pensjonsplaner. Slike løpende premiefakturaer blir kostnadsført som lønnskostnad.

Restrukturering

Avsetning til restrukturering kostnadsføres når programmet er besluttet og bekjentgjort og kostnaden er identifiserbar og kvantifiserbar. Avsetning knyttet til restrukturering er medtatt som andre avsetninger for forpliktelser beregnet til nåverdi. Avtaler som sikrer fremtidig arbeidsinnsats kostnadsføres over den perioden som arbeidsinnsatsen opparbeides.

Skatter

Skattekostnaden omfatter både betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Betalbar skatt baserer seg på skattepliktig resultat for året. Skattepliktig resultat er forskjellig fra resultatet slik det presenteres i resultatregnskapet på grunn av innteks- og utgiftsposter som ikke er skattepliktig/fradragsberettiget (permanente forskjeller), samt endring i forskjeller i skattemessige og regnskapsmessige periodiseringer (midlertidige forskjeller). Betalbar skatt beregnes basert på skattesatser som var vedtatt på balansedatoen.

Utsatt skatt er balanseført på grunnlag av de midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret, og som medfører økt eller redusert fremtidig betalbar skatt når disse forskjellene reverseres i fremtidige perioder. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig resultat som oppstår i en periode og reverseres i en senere periode. Utsatt skatt er beregnet med utgangspunkt i nominelle skattesatser (vedtatte satser på balansedagen i det enkelte land) multiplisert med midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd. Utsatt skattefordel blir balanseført når det kan sannsynliggjøres en fremtidig skattepliktig inntekt som gjør det mulig å utnytte fordelene.

Aksjebasert betaling

Konsernet har 2 aksjebaserte incentivordninger for ledende ansatte, og et generelt aksjespareprogram for alle ansatte.

Kostnadene knyttet til de to aksjebaserte incentivordningene for ledende ansatte periodiseres i innvinningsperioden, som er perioden mellom tildelingstidspunktet og tidspunkt for mottak. Kostnaden som periodiseres er aksjene eller opsjonenes beregnede verdi på

tildelingstidspunktet, denne verdien verdijusteres ikke i innvinningsperioden. Disse kostnadene bokføres som lønnskostnad, med motpost i konsernets egenkapital.

Tilhørende arbeidsgiveravgift periodiseres i prinsippet over samme periode. Arbeidsgiveravgiftskostnaden blir i hver periode beregnet på bakgrunn av virkelig verdi på aksjene eller opsjonene. Periodens kostnad består av endring i avsetning, og bokføres som lønnskostnad med motpost som gjeld i balansen.

Kostnadene knyttet til disse programmene regnskapsføres i henhold til IFRS 2.

Det generelle aksjespare-programmet for alle ansatte går ut på at konsernet selger aksjer til ansatte til under markedsverdi. Kostnader knyttet til dette programmet regnskapsføres ved at differansen mellom markedsverdi på aksjene og kjøpspris for de ansatte blir bokført som lønnskostnad.

Klassifiseringsprinsipper

Andre eiendeler som inngår i varekretsløpet eller har som forfall innen 12 måneder klassifiseres som omløpsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som anleggsmidler.

Gjeld som inngår i varekretsløpet eller har forfall innen 12 måneder, og hvor det ikke foreligger en ubetinget rett til å utsette oppgjøret, klassifiseres som kortsiktig gjeld. Øvrig gjeld er klassifisert som langsiktig.

Foreslått utbytte balanseføres som gjeld når konsernet har en ugjenkallelig forpliktelse til å utbetale utbyttet, normalt etter godkjenning på den ordinære generalforsamlingen.

Måling og klassifisering av finansielle eiendeler og gjeld

Konsernet bokfører finansielle instrumenter i samsvar med IFRS 9. Denne standarden gir et samlet regelverk for alle tre aspekter ved regnskapsføring av finansielle instrumenter; klassifisering og måling, nedskrivning og sikringsbokføring.

(a) Klassifisering og måling

Etter IFRS 9 måles gjeldsinstrumenter til virkelig verdi over resultat, amortisert kost eller virkelig verdi over totalresultat (OCI). Klassifiseringen er basert på to kriterier: konsernets forretningsmodell for styring av eiendelene; og om instrumentets kontraktsmessige kontantstrømmer representerer «utelukkende utbetalinger av hovedstol og renter».

Vurderingen av om kontraktsmessige kontantstrømmer på gjeldsinstrumenter utelukkende består av hovedstol og renter, gjøres ut fra fakta ved førstegangsinnregning av eiendelene.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat

Finansielle instrumenter innregnes i balansen når konsernet har blitt part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser, og fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene eller pliktene er oppfylt, kansellert, utløpt eller overført. Finansielle instrumenter klassifiseres som kortsiktig når forventet realisasjonsdato er mindre enn tolv måneder etter balansedagen og som langsiktig ved realisasjonsdato senere enn tolv måneder etter balansedagen. Derivater klassifiseres som finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat, med mindre de er en del av en sikring. Eiendeler og forpliktelser i denne kategorien klassifiseres som omløpsmidler eller kortsiktig gjeld dersom det forventes at de vil bli gjort opp innen 12 måneder, ellers klassifiseres de som

finansielle anleggsmidler eller langsiktig forpliktelse.

Gjeldsinstrumenter til amortisert kost

Eiendeler i kategorien gjeldsinstrumenter til amortisert kost er finansielle eiendeler som ikke er derivater og som har kontraktmessige kontantstrømmer som utelukkende representerer hovedstol og evt. renter, og som ikke omsettes i et aktivt marked. Eventuelle verdiendringer som følge av renteendringer bokføres ikke.

De klassifiseres som omløpsmidler, med mindre de forfaller mer enn 12 måneder etter balansedagen. Finansielle eiendeler i kategorien gjeldsinstrumenter til amortisert kost består av kundefordringer og andre fordringer, samt kontanter og kontantekvivalenter i balansen. Finansielle forpliktelser som faller inn under kategorien gjeldsinstrumenter til amortisert kost, er gjeld til kredittinstitusjoner, leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld.

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Solgte kundefordringer som inngår i factoring-avtale, presenteres som reduserte kundefordringer i balansen.

Finansielle forpliktelser ved innlån er regnskapsført til mottatt provey netto etter transaksjonskostnader. Finansielle forpliktelser knyttet til leieavtaler regnskapsføres på innregningstidspunktet til estimert nåverdi av fremtidige leiebetalinger.

Finansielle forpliktelser regnskapsføres til amortisert kost basert på en effektiv rentemetode. Transaksjonskostnader (etableringsgebyr) regnskapsføres i balansen som en del av lånets bokførte verdi, og amortiseres over lånets løpetid (amortisert kost). Forpliktelser i annen valuta enn funksjonell valuta blir omregnet til balansedagens kurs.

For måling av finansielle forpliktelser til virkelig verdi, se måling av finansielle instrumenter i note 1.

Egenkapitalinvesteringer i ikke børsnoterte selskaper klassifiseres og måles som finansielle instrumenter til virkelig verdi gjennom totalresultatet (OCI).

(b) Nedskrivning av forventede tap på fordringer og gjeld

En vesentlig del av konsernets omsetning er knyttet til de statlige monopolene i Norden, hvor det ikke anses å være noen kredittrisiko. Konsernets kredittrisiko er for øvrig spredd på et større antall mindre kunder innen HORECA markedet, samt et mindre antall distributører utenom hjemmemarkedene.

På bakgrunn av dette bruker konsernet en forenklet tilnærming for beregning av forventede kredittap. Konsernet sporer ikke endringer i kredittrisiko, men gjør i stedet et tapsvurdering basert på erfarte kredittap på hver rapporteringsdato. Konsernet har etablert en avsetningsmatrise som er basert på historiske kredittap, justert for fremtidsrettede faktorer som er spesifikke for debitorerne og det økonomiske miljøet.

(c) Sikringsbokføring

Konsernet har derivater som er definert til sikringsformål, men benytter seg ikke av reglene for sikringsbokføring.

Kategorisering av finansielle eiendeler og gjeld

Konsernets måling av finansielle eiendeler, gjeld og øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi kan deles inn i 3 kategorier;

Nivå 1: Noterte (ujusterte) priser i aktive markeder.

Nivå 2: Andre direkte eller indirekte input enn noterte priser som inngår i nivå 1 som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen.

Nivå 3: Teknikker for beregning av virkelig verdi som er basert på annet enn observerbare markedsdata.

Leieavtaler

Fra 2019 er konsernets bokføring av leiekontrakter vesentlig endret som følge av implementeringen av IFRS 16. Alle vesentlige leieavtaler blir fra 2019 balanseført som bruksrettigheter, og avskrevet over leieavtalens levetid.

For nærmere omtale av regnskapsprinsipper knyttet til leieavtaler, se regnskapsprinsipper om varige driftsmidler og bruksrettigheter, samt note 13 til konsernet som omhandler leieavtaler.

Kontantstrømpoppstilling

Indirekte metode er benyttet ved utarbeidelse av kontantstrømpoppstillingen. Bankinnskudd, kontanter og lignende i balansen er definert som beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende i kontantstrømpoppstillingen.

Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres på samme måte som ved intern rapportering til konsernets ledelse. Konsernets forretningsområder består av Spirits, Vin og Distribusjon, beslutninger innenfor hvert forretningsområde tas av konsernsjefen.

Konsernets virksomheter består av salg og markedsføring av brennevin, salg og markedsføring av vin, og distribusjon av brennevin og vin

Forretningsområdet Brennevin består av selskapene Arcus Norway AS med datterselskap, Det Danske Spiritus Kompagni A/S, Arcus Denmark A/S, Arcus Sweden AB, Arcus Finland Oy og Arcus Deutschland GmbH.

Forretningsområdet Vin består av selskapene Vingruppen Sweden Holding AB med datterselskap og Vingruppen AS med datterselskap.

Forretningsområdet Distribusjon består av selskapet Vectura AS.

I tillegg kommer øvrige konserninntekter og kostnader, samt finansieringskostnader, som består av Arcus-Gruppen AS og Arcus ASA.

Konsernet presenterer ikke segmentenes eiendeler eller gjeld, da dette heller ikke gjøres i konsernets interne rapportering.

For ytterligere informasjon om konsernets driftssegmenter, se note 2.

Nærstående parter

Konsernets nærstående parter, i tillegg til datterselskap, tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter, defineres som eierne, alle medlemmer av styret og konsernledelsen, samt selskap hvor noen av disse partene enten har kontrollende eierinteresser, styreverv eller er ledende ansatt.

Alle transaksjoner mellom konsernselskap og nærstående parter, skjer på markedsmessige vilkår.

Viktige regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Utarbeidelse av årsregnskapet krever at ledelsen fastsetter estimater og tar forutsetninger som påvirker verdien av eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser i balansen, og inntekter og kostnader for regnskapsåret.

Framtidige hendelser og endringer i rammebetingelser kan medføre at estimater og forutsetninger må endres, mens nye uttalelser og tolkning av standarder kan medføre at valg av prinsipper og presentasjon vil bli endret. Estimater og underliggende forutsetninger gjennomgås og vurderes løpende, og endringer i regnskaps-

Områder hvor estimater har stor betydning er:

Beløp i 1 000 NOK

Regnskapspost	Note	Forutsetninger	Bokført verdi 2019	Bokført verdi 2018
Goodwill	15	Nåverdi av framtidig kontantstrøm	1 048 185	1 042 130
Varemerker	15	Nåverdi av framtidig kontantstrøm	853 965	815 009
Andre immaterielle eiendeler	15	Gjenvinnbart beløp og korrekt utnyttbar levetid	21 033	26 752
Varige driftsmidler	14	Gjenvinnbart beløp og korrekt utnyttbar levetid	151 973	315 839
Bruksrettigheter	13	Nåverdi av framtidig kontantstrøm	1 279 262	0
Utsatt skattefordel	12	Vurdering av evnen til å utnytte skattefordeler i framtiden	86 100	110 356
Pensjonsforpliktelser	10	Økonomiske og demografiske forutsetninger	23 724	21 077
Forpliktelser til virkelig verdi over resultat	22	Nåverdi av framtidig kontantstrøm	69 343	74 218
Avsetninger	23	Riktig grunnlag for estimatberegninger	6 121	9 008

messige estimater innregnes i den perioden estimatene endres.

Nåverdiberegninger av framtidige kontantstrømmer påvirkes av riktig grunnlag og vurdering av framtidige kontantstrømmer og estimat på avkastningskrav. Avkastningskrav fastsettes etter bruk av kapitalverdimodellen og forutsetninger ved bruk av kapitalverdimodellen er risikofri rente, markedsrisikopremie og beta.

Områdene med størst risiko for vesentlige endringer er balanseført goodwill, varemerker, skattefordeler og forpliktelser til virkelig verdi over resultat, på bakgrunn av at de balanseførte beløpene er betydelige, og at det kan foreligge betydelig skjønn. Estimaterne bygger på forutsetninger om framtidige kontantstrømmer som neddiskonteres med en valgt diskonteringsrente.

Estimater og forutsetninger er omtalt i de ulike notene.

Alternativ resultatmåling

I omtalen av rapporterte operasjonelle resultater, balanse og kontanstrøm, refererer konsernet til en rekke parametre for alternativ resultatmåling. Disse er ikke definert i generelle regnskapsprinsipper, slik som IFRS.

Ledergruppen i Arcus konsernet benytter jevnlig disse parametrene for alternativ resultatmåling og er av den oppfatning at disse, i kombinasjon med sammenlignbare parametre definert i ordinære regnskapsprinsipper, er av stor nytte for investorer som ønsker å forstå konsernets virksomhet, evne til å betale sine forpliktelser og evnen til å følge utviklingen av nye forretningsmuligheter. Disse alternative resultatmålingene bør ikke ses på i isolasjon, men er som navnet tilsier et alternativ til mer kjente parametre for resultatmåling som er definert i internasjonale regnskapsstandarder.

Under defineres konsernets parametre for alternativ resultatmåling.

Bruttofortjeneste

Bruttofortjeneste defineres av Arcus konsernet som totale driftsinntekter minus varekostnader.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Konsernet		
Salgsinntekter	2 710 374	2 672 615
Andre driftsinntekter	52 403	50 586
Totale driftsinntekter	2 762 777	2 723 201
Varekostnader	-1 601 113	-1 577 306
Bruttofortjeneste	1 161 664	1 145 895

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Spirits		
Salgsinntekter	811 555	762 447
Andre driftsinntekter	164 024	157 151
Totale driftsinntekter	975 579	919 598
Varekostnader	-491 295	-447 962
Bruttofortjeneste	484 284	471 636

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Vin		
Salgsinntekter	1 577 769	1 604 715
Andre driftsinntekter	25 589	20 031
Totale driftsinntekter	1 603 358	1 624 746
Varekostnader	-1 238 298	-1 244 346
Bruttofortjeneste	365 060	380 400

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Logistikk		
Salgsinntekter	293 612	272 378
Andre driftsinntekter	34 457	35 361
Totale driftsinntekter	328 069	307 739
Varekostnader	0	0
Bruttofortjeneste	328 069	307 739

Andre inntekter og kostnader

For å forbedre informasjonsverdien av konsernets resultat, er betydelige positive og negative engangsposter og restrukturingskostnader skilt ut til en egen linje i resultatregnskapet kalt andre inntekter og kostnader. Andre inntekter og kostnader presenteres netto på denne resultatlinjen. Hva andre inntekter og kostnader består av er presentert i note 5.

Nedenfor vises resultatoppstillingen til og med EBIT, med og uten justering for andre inntekter og kostnader:

Beløp i 1000 NOK	2019		2018	
	Justert	Ikke justert	Justert	Ikke justert
Salgsinntekter	2 710 374	2 710 374	2 672 615	2 672 615
Andre driftsinntekter	52 403	52 403	50 586	50 586
Sum inntekter	2 762 777	2 762 777	2 723 201	2 723 201
Netto gevinst ved salg av driftsmidler	11	11	365	365
Varekostnad	-1 601 113	-1 601 113	-1 577 306	-1 577 306
Lønnskostnad	-439 220	-448 355	-426 644	-441 158
Annen driftskostnad	-329 443	-340 052	-409 330	-400 112
Andel resultat fra tilknyttet og felleskontrollert virksomhet	4 059	4 059	2 311	2 311
EBITDA	397 071	377 327	312 597	307 301
Avskrivninger og amortiseringer	-119 573	-119 573	-50 005	-50 005
Driftsresultat (EBIT)	277 498	257 754	262 592	257 296
Andre inntekter og kostnader	-19 744	0	-5 296	0
Rapportert driftsresultat (EBIT)	257 754	257 754	257 296	257 296

EBITDA og justert EBITDA

EBITDA er definert som driftsresultat før avskrivninger, nedskrivninger og amortisering.

Justert EBITDA er definert som driftsresultat før avskrivninger, nedskrivninger, amortisering og andre inntekter og kostnader.

EBITDA-margin = EBITDA/Totale driftsinntekter

Justert EBITDA-margin = justert EBITDA / Totale driftsinntekter

Nedenfor vises en avstemming fra driftsresultat til justert EBITDA:

Beløp i 1000 NOK	2019	2018
Konsernet		
Driftsresultat	257 754	257 296
Avskrivninger, nedskrivninger og amortiseringer	119 573	50 005
EBITDA	377 327	307 301
Andre inntekter og kostnader	19 744	5 296
Justert EBITDA	397 071	312 597
Spirits		
Driftsresultat	121 627	118 061
Avskrivninger, nedskrivninger og amortiseringer	25 254	24 744
EBITDA	146 881	142 805
Andre inntekter og kostnader	2 004	1 768
Justert EBITDA	148 885	144 573
Vin		
Driftsresultat	158 038	167 083
Avskrivninger, nedskrivninger og amortiseringer	3 053	2 586
EBITDA	161 091	169 669
Andre inntekter og kostnader	8 827	11 838
Justert EBITDA	169 918	181 507

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Logistikk		
Driftsresultat	2 170	1 095
Avskrivninger, nedskrivninger og amortiseringer	11 455	11 261
EBITDA	13 625	12 356
Andre inntekter og kostnader	1 583	381
Justert EBITDA	15 208	12 737

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Øvrig		
Driftsresultat	-43 113	-23 764
Avskrivninger, nedskrivninger og amortiseringer	5 981	6 235
EBITDA	-37 132	-17 529
Andre inntekter og kostnader	7 330	-8 691
Justert EBITDA	-29 802	-26 220

Andre definisjoner av alternativ resultatmåling, vist i nøkkeltallsoppstillinger

Egenkapitalandel

Egenkapitalandel = egenkapital / Sum egenkapital og gjeld

Netto rentebærende gjeld

Netto rentebærende gjeld = Gjeld til kredittinstitusjoner + renteforpliktelser + bokført verdi av aktiverte etableringsgebyr + virkelig verdi renteswap - bankinnskudd og andre kontantekvivalenter.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Netto rentebærende gjeld		
Langsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner	703 829	874 895
Kortsiktig rentebærende gjeld til kredittinstitusjoner	0	18 063
Bokført verdi av aktiverte etableringsgebyr	3 121	4 824
Langsiktige leieforpliktelser	1 151 016	0
Kortsiktige leieforpliktelser	154 199	0
Bankinnskudd og andre kontantekvivalenter	-205 029	-282 594
Netto rentebærende gjeld	1 807 136	615 188

Organisk vekst

Organisk vekst i inntekter er konsernets eller segmentets totale driftsinntekter, justert for valutaendringer og strukturelle endringer.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Konsernet		
Salgsinntekter	2 710 374	2 672 615
Andre driftsinntekter	52 403	50 586
Totale driftsinntekter	2 762 777	2 723 201
Valutaeffekter ¹	0	4 700
Strukturelle endringer ²	-7 070	0
Grunnlag beregning organisk vekst	2 755 707	2 727 901
Vekst	1,5 %	
Organisk vekst	1,0 %	

- Valutaeffekter er bergnet ved at inntekter i 2018 i annen valuta enn NOK er omregnet til samme gjennomsnittskurs som ved omregning av inntektene i 2019.
- De strukturelle endringene i 2019 består i hovedsak av justering for økte inntekter fra oppkjøpet av Wongraven Wines, samt et oppgjør fra tidligere produsent-leverandører som konsernet mistet i Sverige i 2019.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Spirits		
Salgsinntekter	811 555	762 447
Andre driftsinntekter	164 024	157 151
Totale driftsinntekter	975 579	919 598
Valutaeffekter ¹	0	5 500
Strukturelle endringer	0	0
Grunnlag beregning organisk vekst	975 579	925 098
Vekst	6,1 %	
Organisk vekst	5,5 %	

- Valutaeffekter er bergnet ved at inntekter i 2018 i annen valuta enn NOK er omregnet til samme gjennomsnittskurs som ved omregning av inntektene i 2019.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Vin		
Salgsinntekter	1 577 769	1 604 715
Andre driftsinntekter	25 589	20 031
Totale driftsinntekter	1 603 358	1 624 746
Valutaeffekter ¹	0	-800
Strukturelle endringer ²	-7 070	0
Grunnlag beregning organisk vekst	1 596 288	1 623 946
Vekst	-1,3 %	
Organisk vekst	-1,7 %	

1. Valutaeffekter er beregnet ved at inntekter i 2018 i annen valuta enn NOK er omregnet til samme gjennomsnittskurs som ved omregning av inntektene i 2019.

2. De strukturelle endringene i 2019 består i hovedsak av justering for økte inntekter fra oppkjøpet av Wongraven Wines, samt et oppgjør fra tidligere produsentleverandører som konsernet mistet i Sverige i 2019.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
Logistikk		
Salgsinntekter	293 612	272 378
Andre driftsinntekter	34 457	35 361
Totale driftsinntekter	328 069	307 739
Valutaeffekter	0	0
Strukturelle endringer	0	0
Grunnlag beregning organisk vekst	328 069	307 739
Vekst	6,6 %	
Organisk vekst	6,6 %	

SELSKAPSREGNSKAP FOR MORSELSKAP

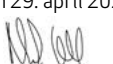

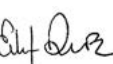
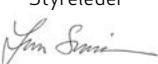

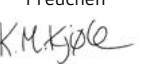

Resultatregnskap 01.01. – 31.12.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	Note	2019	2018
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Lønnskostnader	1	10 691	12 003
Annen driftskostnad		11 227	3 998
Sum driftskostnader		21 918	16 001
Driftsresultat		-21 918	-16 001
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Inntekt på investering i datterselskap	8	105 661	106 362
Annen renteinntekt		13 539	8 377
Annen finansinntekt		3 909	6 699
Andre rentekostnader		-23 009	-13 241
Annen finanskostnad		-9 718	-13 009
Netto finansresultat		90 382	95 188
RESULTAT FØR SKATT		68 464	79 187
Skattekostnad	2	16 386	23 738
ÅRSRESULTAT		52 078	55 449
Overført fra/til annen egenkapital		52 078	55 449
Sum overføringer		52 078	55 449

Balanse per 31. desember

Beløp i 1 000 NOK	Note	2019	2018
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	2	85 995	102 381
Sum immaterielle eiendeler		85 995	102 381
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap	3	1 438 317	1 438 317
Sum finansielle anleggsmidler		1 438 317	1 438 317
Sum anleggsmidler		1 524 312	1 540 698
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer på selskap i samme konsern	8	0	1 114
Konsernbidrag fra selskap i samme konsern	8	113 047	106 362
Kortsiktig fordring på selskap i samme konsern	8	3 544	13 558
Andre fordringer		199	193
Sum fordringer		116 790	121 227
Bankinnskudd, kontanter o.l.	9	64 182	149 213
Sum omløpsmidler		180 972	270 440
SUM EIENDELER		1 705 284	1 811 138

Gjelleråsen 29. april 2020

				
Michael Holm Johansen Styreleder	Carl Erik Hagen	Nils Selte	Ann-Beth Freuchen	Eilif Due
				
Leena Maria Saarinen	Kirsten Egidius	Ann Therese Jacobsen	Konstanse M. Kjole	Erik Hagen
				
Kenneth Hamnes Konsernsjef				

Beløp i 1 000 NOK	Note	2019	2018
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	4, 5	1 360	1 356
Overkurs	5	719 280	719 280
Sum innskutt egenkapital		720 640	720 636
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	5	-122 384	-58 956
Sum opptjent egenkapital		-122 384	-58 956
Sum egenkapital		598 256	661 680
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	6	1 468	1 029
Sum avsetning for forpliktelser		1 468	1 029
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	7	-1 495	-2 275
Sum annen langsiktig gjeld		-1 495	-2 275
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		246	121
Leverandørgjeld til selskap i samme konsern	8	148	155
Betalbar skatt	2	0	839
Annen kortsiktig gjeld		2 739	6 204
Annen kortsiktig gjeld til selskap i samme konsern	8	0	686
Avsatt utbytte	5	112 919	112 919
Mellomværende i konsernkontoordningen	8,9	991 003	1 029 780
Sum kortsiktig gjeld		1 107 055	1 150 704
Sum gjeld		1 107 028	1 149 458
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		1 705 284	1 811 138

Kontantstrømoppstilling 01.01. – 31.12.

<i>Beløp i 1000 NOK</i>	2019	2018
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Ordinært resultat før skattekostnad	68 464	79 187
Betalbar skatt	-839	-1 146
Pensjonskostnader uten kontanteffekt	352	362
Kostnader knyttet til aksebaserte betalinger uten kontanteffekt	394	7 603
Finanskostnad uten kontanteffekt	780	780
Endring i kundefordringer	1 114	-1 092
Endring i leverandørgjeld	118	167
Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	1 276	-46 612
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	71 659	39 249
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Utbetalinger i aksjebaserte incentivprogram	-2 125	0
Kjøp egne aksjer	-2 915	-8 303
Nedbetaling av gjeld til kredittinstitusjoner	0	-72 700
Endring mellomværende konsernkontoordning	-38 777	303 886
Utbetalinger av utbytte	-112 873	-112 919
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-156 690	109 964
Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	-85 031	149 213
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.	149 213	0
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12.	64 182	149 213

Regnskapsprinsipper

GENERELT

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk.

Selskapet ble stiftet 5. november 2004, og ble notert på Oslo Børs 1. desember 2016.

Selskapets formål er å drive import, eksport, produksjon, lagring og distribusjon av alkoholholdige drikker og andre varer, samt virksomhet som står i forbindelse med dette, samt eie andeler i andre selskapet som driver slik virksomhet.

KONSERNREGNSKAP

Arcus ASA eier 100 % av aksjene i Arcus-Gruppen AS og Vectura AS.

HOVEDREGEL FOR VURDERING OG KLASSIFISERING AV EIENDELER OG GJELD

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives etter en fornuftig avskrivningsplan.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig og langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Lånekostnader balanseføres sammen med lånet og avskrives over lånets løpetid. 1. års avdrag er reklassifisert til kortsiktig gjeld.

Enkelte poster er vurdert etter andre prinsipper og redegjøres for nedenfor.

AKSJER I DATTERSELSKAP

Aksjer i datterselskaper er vurdert etter kostmetoden. Transaksjonskostnadene er tillagt kjøpsprisen på aksjer i datterselskap. Aksjene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom denne er lavere enn balanseført verdi.

Konsernbidrag er inntektsført samme år som det er avsatt i datterselskapet. Overstiger utbytte/andre utdelinger andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital og utdelingene er fratrukket investeringens verdi i balansen.

FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringer.

BANKINNSKUD, KONTANTER O.L.

Bankinnskudd, kontanter o.l. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

INNLÅN

Finansielle forpliktelser ved innlån er regnskapsført til mottatt proveny netto etter transaksjonskostnader. Transaksjonskostnader (arrangementsgebyr) aktiveres i balansen og avskrives over lånets løpetid.

Innlån i annen valuta enn funksjonell valuta blir omregnet til balansedagens kurs.

PENSJON

Pensjonskostnader består av endring i aktuarberegnete pensjonsforpliktelser og kostnader knyttet til innskuddspensjon. For aktuarberegnete pensjonsforpliktelser omfatter kostnaden periodens pensjonsopptjening basert forutsetninger for fremtidig lønnsvekst og rentekostnad på den beregnede forpliktelsen. Netto pensjonskostnader klassifiseres som lønnskostnader i resultatregnskapet. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner resultatføres umiddelbart. Endringer i pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene (estimatavvik), bokføres mot egenkapital.

SKATTER

Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets direkte skattepliktige inntekt) og endring i netto utsatt skatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er presentert netto i balansen.

Kun skattefordeler som kan sannsynliggjøres utnyttet gjennom fremtidig skattepliktig inntekt er balanseført.

KONTANTSTRØMANALYSE

Indirekte metode er benyttet ved utarbeidelse av kontantstrømoppstillingen. Bankinnskudd, kontanter og lignende i balansen er definert som beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende i kontantstrømoppstillingen.

Alle tall i regnskapet presenteres i 1000 NOK, dersom annet ikke framgår.

Noter

NOTE 1 LØNSKOSTNADER

	2019	2018
Lønn inkludert feriepenger	8 424	7 229
Arbeidsgiveravgift	1 602	1 078
Pensjonskostnader inkl arbeidsgiveravgift	544	553
Andre personalkostnader	121	3 143
Sum lønn og personalkostnader	10 691	12 003
Gjennomsnittlig antall ansatte	2	2

Ytelser til ledende personer	2019		2018	
	Konsernsjef	Styret	Konsernsjef	Styret
Lønn	3 103	2 747	3 118	2 546
Pensjonskostnader	486	0	332	0
Annen godtgjørelse	1 954	0	234	0

Det har gjennom året vært 2 ansatte i selskapet.

Konsernsjefen har i tillegg en ordinær bonusavtale som på visse vilkår vil gi utbetaling på inntil 5 månedslønninger. I tillegg deltar han i et midlertidig aksjeprogram (matchingaksjer) som ble etablert ved børsnoteringen i 2016, som ble avsluttet i Q1 2019. Han deltar også i et opsjonsprogram hvor han har fått tildelt aksjeopsjoner både i 2017, 2018 og 2019. Ytterligere informasjon om disse incentivordningene, inkludert hans opsjonsbeholdninger ved utgangen av året, framgår under, samt av konsernets note 7.

Konsernsjefen har en ordinær tjenestepensjon i Storebrand, som gir 5% pensjonsinnskudd for lønn mellom 0-7,1G og 11% for lønn fra 7,1-12G. Han har i tillegg en tilleggspensjonsavtale som gir pensjonsopptjening på 15% av lønn over 12G. Denne pensjonsopptjeningen kapitaliseres i selskapets balanse årlig, og hvor avkastningen baseres på avkastningen i pensjonsfondet Storebrand Balansert.

Dersom konsernsjefen sier opp sin stilling, har han 6 måneders oppsigelsestid. Ved eventuell oppsigelse fra konsernet, har konsernsjefen rett til 12 måneders etterlønn, og har i denne perioden ikke mulighet for å ta seg jobb innenfor konkurrerende virksomhet.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til verken konsernsjef eller medlemmer av styret.

Konsernsjefens beholdninger av ordinære aksjer i Arcus ASA framgår av note 21 til konsernet.

Aksjebaserte incentivordninger

Matchingaksjer:

I forbindelse med børsnoteringen av morselskapet, Arcus ASA, i 2016 fikk noen nøkkelpersoner tilbud såkalte matchingaksjer, hvor de har rett til å motta 1 matchingaksje for hver aksje de kjøpte ved børsintroduksjonen. Disse matchingaksjene ble innløst i første kvartal 2019, til de som fortsatt var ansatt i konsernet. Dette incentivprogrammet har medført at han mottok 42100 aksjer i Arcus ASA i februar 2019 til en samlet verdi av 1.766 TNOK (ingår i annen godtgjørelse i tabellen over).

Totalt har dette programmet har medført en kostnadsføring på 67 TNOK i 2019 (1 318 TNOK i 2018).

Opsjoner:

I 2017 ble det vedtatt et nytt opsjonsprogram for ledende ansatte i konsernet, hvor det vil være årlig tildeling av nye opsjoner. 2 personer i Arcus ASA er inkludert i dette programmet, inkludert daglig leder.

Opsjonenes innvinningsperiode vil være 3 år fra tildelingstidspunktet, og hvor deltakerne har 2 år etter innvinningsperioden på å innløse opsjonene. Vilkår for å kunne innløse opsjonen vil være at den enkelte leder fortsatt er ansatt etter innvinningsperioden, samt at konsernets KPI målsettinger som fastsatt av styret er oppnådd i samme periode.

Verdivurderingene av opsjonene gjøres med Black-Scholes modellen, hvor de viktigste forutsetningene på verdivurderingstidspunktet vil være spotkurs på verdsettelsestidspunktet, estimert tidspunkt for når innløsningsperioden konsernet antar at innehaverne vil innløse opsjonen, utbytte i perioden samt aksjens antatte volatilitet. Opsjonens maksimale innløsningskurs er begrenset til 3 ganger spotkursen på tildelingstidspunktet.

Det er ingen rettigheter til utbytte forbundet med opsjonene i perioden før innløsning.

Tildelte opsjoner i 2017 ble i 2019 kansellert, på bakgrunn av at konsernets KPI målsettinger for perioden ikke ble nådd.

Dette programmet har medført en kostnadsføring på 52 TNOK i 2019 (1 087 TNOK i 2018). Under framgår antall utestående opsjoner knyttet til selskapets ansatte ved utgangen av året:

Antall opsjoner	2019	2018
Utestående opsjoner ved begynnelse av året	658 759	290 199
Tildelte opsjoner i løpet av året	512 717	368 560
Terminerte opsjoner i løpet av året	-290 199	0
Utestående opsjoner ved utgangen av året*	881 277	658 759

* Herav 579 375 opsjoner utestående til daglig leder.

Honorarer til revisor	2019	2018
Lovpålagt revisjon	290	285
Annen finansiell revisjon	37	91
Skatterådgivning	21	36
Sum honorar til revisor	348	412

Beløpene er i TNOK og ekskl. mva.

NOTE 2 SKATT

Årets skattekostnad fremkommer slik:	2019	2018
Betalbar skatt	0	839
Endring i utsatt skatt	16 386	22 852
Skatteeffekt knyttet til tidligere år	0	47
Skattekostnad	16 386	23 738

Avstemming fra nominell til faktisk skattesats:	2019	2018
Resultat før skatt	68 464	79 187
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats 22% (23% i 2018)	15 062	18 213

Skatteeffekten av følgende poster:	2019	2018
Ikke fradragsberettigede kostnader	1 344	803
Endring som følge av endret skattesats	0	4 654
Skatt på kostnader bokført direkte mot egenkapital	-20	21
For lite/mye avsatt tidligere år	0	47
Skattekostnad	16 386	23 738

Effektiv skattesats	23,9%	30,0%
---------------------	-------	-------

Spesifikasjon av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring:

	2019		2018	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Langsiktig gjeld	0	1 495	0	2 275
Pensjonsforpliktelser	1 467	0	1 029	0
Andre forpliktelser	0	3 127	0	932
Underskudd og rentebegrensninger til framføring	394 040	0	467 548	0
Sum	395 507	4 622	468 577	3 207
Grunnlag utsatt skattefordel/forpliktelse	390 885		465 370	
Netto utsatt skattefordel i balansen*	85 995		102 381	

Ved utgangen av året har selskapet 86,7 MNOK i balanseført utsatt skattefordel som knytter seg til underskudd til framføring. På bakgrunn av konsernets strategi- og langtidsplaner for selskap i skattekonsernet, legger styre og ledelse til grunn at skattefordelene kan utnyttes.

Ved utgangen av 2019 er utsatt skatt beregnet med 22% av netto midlertidige forskjeller, som er uendret fra 2018.

NOTE 3 DATTERSELSKAPER

Datterselskaper i Arcus ASA

Firma	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Stemme- og eierandel	Valuta	Pålydende aksjekapital
Arcus-Gruppen AS	10.10.2005	Nittedal	100 %	NOK	276 000
Vectura AS	30.09.2013	Nittedal	100 %	NOK	14 000
Firma	Kostpris (NOK)	Balanseført verdi 31.12	Egenkapital i følge siste årsregnskap (NOK)	Årsresultat 2019 (NOK)	
Arcus-Gruppen AS	1 886 607	1 362 217	2 022 701	118 659	
Vectura AS	76 100	76 100	25 789	2 454	
Sum datterselskap	1 962 707	1 438 317	2 048 490	121 113	

NOTE 4 AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Aksjekapitalen består av:

Dato	Endring	Antall aksjer totalt	Pålydende	Balansført (i hele 1000)
01.12.2018		68 023 255	0,02	1 360
31.12.2019		68 023 255	0,02	1 360
20 største aksjonærer pr 31.12.2019:		Antall aksjer	Eier- og stemmeandel	
Canica AS		30 093 077	44,2 %	
Geveran Trading Co Ltd		6 750 000	9,9 %	
Verdipapirfondet Dnb Norge		3 441 226	5,1 %	
Hoff SA		3 297 000	4,8 %	
Sundt AS		2 399 460	3,5 %	
Verdipapirfondet Eika Spar		1 943 660	2,9 %	
Danske Invest Norske Instit. li.		1 823 598	2,7 %	
Folketrygdfondet		1 800 000	2,6 %	
Verdipapirfondet Eika Norge		1 568 193	2,3 %	
Goldman Sachs International		1 092 651	1,6 %	
Centra Invest AS		988 818	1,5 %	
Danske Invest Norske Aksjer Inst		789 038	1,2 %	
Rbc Investor Services Bank S.A.		778 250	1,1 %	
Mutual Fund Localtapiola Consumer		467 243	0,7 %	
Wenaas Kapital AS Aksjebeholdning		406 923	0,6 %	
Verdipapirfondet Eika Balansert		398 307	0,6 %	
Centra Capital AS		355 000	0,5 %	
Danske Invest Norge li		327 966	0,5 %	
Avanza Bank AB		311 156	0,5 %	
Kbl European Private Bankers S.A.		294 753	0,4 %	
Øvrige aksjonærer		8 696 936	12,8 %	
Totalt		68 023 255	100,0 %	

Utbytte

Styret foreslår å dele ut utbytte på 1,66 pr aksje for 2019 (2018: 1,66 NOK pr. aksje).

NOTE 5 EGENKAPITAL

	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr 01.01	1 356	719 280	-58 956	661 680
Årets resultat	0	0	52 078	52 078
Kjøp egne aksjer	4	0	-539	-535
Aksjebasert betaling	0	0	-1 961	-1 961
Estimatavvik pensjon	0	0	-87	-87
Avsatt utbytte	0	0	-112 919	-112 919
Egenkapital pr 31.12	1 360	719 280	-122 384	598 256

NOTE 6 PENSJONSFORPLIKTELSER OG -KOSTNADER

Foretaket er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har pensjonsordning som oppfyller kravene etter denne loven.

Innskuddspensjon

Arcus-Gruppens generelle pensjonsordning for alle øvrige ansatte, er en innskuddsbasert pensjonsordning i Storebrand. Innskuddssatsene er på 5 % for lønn i intervallet 0-7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 11 % for lønn i intervallet 7,1 til 12 ganger folketrygdens grunnbeløp (G). Videre er det en privat uføreordning med 66 % ytelsesnivå, uten fripoliseopptjening. Barne- og forsørgertillegg til Arcus gruppelivsordning kommer som erstatning for den tidligere ektefelle- og barnepensjonen.

Kostnadene knyttet til innskuddspensjon, knytter seg til løpende premiefakturaer fra forsikringsselskapet Arcus-Gruppen har tegnet innskuddspensjonsavtale med. De løpende innskuddspensjonene og uførepensjoner for ansatte i innskuddsordningen, reguleres årlig med pensjonskassens overskudd.

Ansatte i innskuddsordningen som har blitt uføre, har rett til å få sine uføreforpliktelser regulert med samme regulering som grunnbeløpet (G) hvert år, balansført forpliktelse knyttet til dette utgjør 0,1 MNOK ved utgangen av 2019.

Driftspensjon

Konsernsjefen har i tillegg en driftspensjon, hvor pensjonsopptjeningen er 15% av lønn over 12G. Denne forpliktelsen avsettes løpende i selskapets balanse, og forrentes årlig med samme avkastning som oppnås i Storebrand Balansert Pensjon. Ved utgangen av 2019 er denne forpliktelsen bokført med 1,4 MNOK.

Generelle forutsetninger

Selskapet har valgt å benytte en diskonteringsrente tilsvarende OMF-rente (Obligasjoner med fortrinnsrett) for sine pensjonsforpliktelse. Dette er i tråd med regnskapsstiftelsens anbefalinger. Selskapets valgte pensjonsforutsetninger er i samsvar med regnskapsstiftelsens anbefalinger fra september 2019.

Beløp i 1 000 NOK

Pensjonskostnader	2019	2018
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	280	277
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	28	40
Periodisert arbeidsgiveravgift	44	45
Netto pensjonskostnad etter arbeidsgiveravgift	352	362
Innskuddsbasert pensjonsordning		
Kostnadsført innskudd ekskl arbeidsgiveravgift	192	191
Netto pensjonsforpliktelser:		
Estimerte påløpte usikrede forpliktelser	1 468	1 029
Netto pensjonsmidler / forpliktelser bokført i balansen	1 468	1 029
Endringer i forpliktelsen:		
Netto pensjonsforpliktelse 01.01	1 029	757
Pensjonskostnad, videreført virksomhet	352	362
Estimatavvik bokført direkte mot egenkapital (IAS19R)	87	-90
Netto pensjonsforpliktelse 31.12.	1 468	1 029
Økonomiske forutsetninger:		
Diskonteringsrente	1,80 %	2,30 %
Forventet lønnsregulering	2,25 %	2,50 %
Forventet pensjonsøkning	1,25 %	1,50 %
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	2,00 %	2,25 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	1,80 %	2,30 %
Aktuarmessige og demografiske forutsetninger		
Uttakshyppighet ved 62 år	50 %	50 %
Uttakshyppighet ved 67 år	50 %	50 %
Dødelighet	K2013	K2013
Uførhet	K1963	K1963
Frivillig avgang (under 50 år)	5 %	5 %
Frivillig avgang (over 50 år)	0 %	0 %

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Konsernets pensjonsordninger tilfredstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

NOTE 7 LÅN, PANTSTILLELSER OG GARANTIER M.V.

Gjeld til kredittinstitusjoner		2019	2018		
Beløp i 1 000 kroner	Valuta	Rente-profil	Lånebeløp i valuta	Lånebeløp i NOK	Lånebeløp i NOK
Kassekreditt, SEB	NOK	flytende	0	0	0
Sum gjeld til kredittinstitusjoner			0	0	0
Aktiverte lånekostnader			-1 495	-2 275	
Balanseført verdi 31.12			-1 495	-2 275	

Forfallsstruktur	Forfall 2020	Forfall 2021-2023	Forfall etter 2023	Totalt
SEB	0	0	0	0
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	0	0

Konsernet har en konsernkontoordning i Skandinaviske Enskilda Banken (SEB), som inkluderer datterselskapene med unntak av selskapene i vinvirksomheten i Sverige og Finland. Denne konsernkontoordningen administreres ved utgangen av 2019 av Arcus ASA. Arcus ASA har stilt selvskyldnerkausjon på vegne av alle datterselskap, knyttet til enhver tid utestående trekk i denne ordningen.

Det aktiverte etableringsgebyret med en bokført verdi på 1.495 TNOK knytter seg til etableringsgebyr for cashpoolordningen. Restverdien her amortiseres over avtalens løpetid, som er ut 2021.

Konsernet har en langsiktig finansieringsavtale med SEB, hvor lånet formelt er på 750 TSEK og er bokført i et av datterselskapene i Sverige, VinGruppen Sweden Holding AB. Finansieringsavtalen inneholder ingen pantstillelser.

Selskapet har ikke langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år.

Avtalen om pantelånsfasilitet inneholder en lånebetingelse (covenant), som er netto rentebærende gjeld over justert EBITDA. Dette følger konsernet opp kontinuerlig, og rapporterer til banken kvartalsvis. Per 31.12.2019 var konsernet godt innenfor kravet.

NOTE 8 MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN

Fordringer	2019	2018
Fordring på konsernbidrag fra Arcus-Gruppen AS	113 047	106 362
Kundefordringer på selskap i samme konsern	0	1 114
Andre kortsiktige fordringer på selskap i samme konsern	3 544	13 558
Sum	116 591	121 034

Gjeld	2019	2018
Leverandørgjeld til selskap i samme konsern	148	155
Annen kortsiktig gjeld til selskap i samme konsern	0	686
Mellomværende i konsernkontoordningen	991 003	1 029 780
Sum	991 151	1 030 621

Selskapet har ikke konsernfordringer eller gjeld som forfaller senere enn fem år etter regnskapsårets slutt.

NOTE 9 BANKINNSKUDD

Selskapet har ikke bundne bankinnskudd, men har en bankgaranti for skattetrekk på 2.500 TNOK.

Selskapet administrerer konsernkontoordningen for konsernet, hvor de fleste av konsernets datterselskap inngår. Den svenske og finske vinvirksomheten inngår ikke i ordningen.

Netto innestående eller trekk hos datterselskapene er presentert som konsernmellomværende med Arcus ASA. Felles kassekreditlimit i konsernkontosystemet utgjør TNOK 600 000.

Ved årsslutt har konsernet totalt innestående TNOK 64 182 i ordningen som er presentert som bankinnskuddi Arcus ASA, mot innestående på 149 213 TNOK ved utgangen av 2018.

Pr 31.12.2019 har Arcus ASA trekk på TNOK 1 029 780 i konsernkontoordningen mot trekk på TNOK 991 003 ved utgangen av 2018.

NOTE 10 FINANSIELL MARKEDSRISIKO**Finansiell risiko**

For sikringsformål har selskapet enkelte finansielle derivater. Selskapet oppfyller ikke de regnskapsmessige kravene til sikringsbokføring, og vurderer derfor disse ikke som regnskapsmessig sikring.

Rutiner for risikostyring er vedtatt av styret og foretas av administrasjonen i samarbeid med de enkelte forretningsområder. De viktigste finansielle risikoer selskapet er utsatt for er knyttet til renterisiko, likviditetsrisiko og valutarisiko. Selskapets ledelse har en kontinuerlig vurdering av hvordan disse skal håndteres.

Renterisiko

Selskapet er eksponert for renterisiko gjennom plassering av likvide midler og trekk i konsernkontoordningen. Per 31.12.2019 hadde selskapet flytende rente for alle sine rentebærende innskudd og forpliktelser.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke vil være i stand til å betjene sine finansielle forpliktelser etter hvert som de forfaller. Selskapet skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet til å møte sine forpliktelser. Samtidig er det et mål å minimere selskapets overskuddslikviditet. Selskapet skal kontinuerlig arbeide for å utvikle sin finansielle handlefrihet, gjennom tett oppfølging av resultatutvikling og kapitalbinding, og gjennom fortløpende vurdering av alternative finansieringskilder.

Selskapet ønsker i så stor grad som mulig å ha fleksibilitet på sine likvide midler som er knyttet til den daglige driften. Dette oppnås gjennom en konsernkontoordning med en trekkfasilitet, som per 31.12.2019 administreres av Arcus ASA.

Ved investeringsbehov benyttes egen likviditet så langt det er mulig, men ved større investeringer benyttes også ekstern lånefinansiering i bank.

Valutarisiko

Da selskapet driver internasjonal virksomhet er man i noen grad utsatt for valutarisiko. Som hovedregel kjøpes valuta i spotmarkedet, men også i noen grad i terminmarkedet, for fortløpende å utligne netto posisjoner i pengeposter. Regnskapsmessig behandling av finansielle derivater er omtalt under avsnittet «Regnskapsprinsipper».

Selskapet har en del innkjøp i utenlandsk valuta (hovedsakelig EUR), mens funksjonell valuta er NOK.

Fordringer og gjeld, samt pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs. Valtuaeksponeringer sikres hovedsakelig gjennom bruk av terminkontrakter.

Gjennom året sikres til en viss grad kjøp og salg av varer i utenlandsk valuta og terminkursen som oppnås i markedet benyttes som transaksjonskurs. Som hovedregel avdekkes valutaeksponeringen 3 ganger i året med 4 måneders tidsperiode.

Per 31.12.2019 hadde selskapet ingen terminkontrakter (verdisikring) som sikret balanseposter og allerede inngåtte ordrer.

NOTE 11 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Siden COVID-19-utbruddet har Arcus klart å holde stabil drift. Tilførselen av vin og andre råvarer har vært omtrent som planlagt, mye på grunn av det gode samarbeidet med våre partnere. På vårt produksjons- og tappeanlegg har det ikke vært betydelige forsinkelser. Salget av vin og brennevin til Vinmonopolet har vært høyere enn normalt. De viktigste årsakene til det økte salget er sterkt redusert salg til Duty Free Travel Retail, hoteller, restauranter og kaféer, og færre som har handlet i Sverige. Forretningsområdet Logistikk har hatt høy aktivitet på grunn av den økte etterspørselen på Vinmonopolet, med drift og leveranser omtrent som planlagt.

Ingen ansatte har så langt rapportert COVID-19-infeksjon. Pr midten av april var 3,7 prosent av de ansatte i Arcus midlertidig permitterte. Alle disse jobbene er relatert til hotell, restauranter og kaféer, hvor salget er betydelig redusert. For å redusere antall midlertidige permitteringer, har noen ansatte hatt midlertidige jobber i produksjonsavdelingen.

For å ha en ekstra likviditetsreserve i den ustabile situasjonen forårsaket av COVID-19, har konsernets kassekreditt i SEB blitt økt fra 600 MNOK til 800 MNOK. Forfallet på konsernets løpetid er samtidig forlenget med ett år til 1. desember 2022.

Med den utfordrende situasjonen som noen av våre kunder nå står overfor, overvåker vi situasjonen nøye og gjennomfører tiltak for å redusere risikoen for kreditttap. Gitt dagens situasjon antar vi at tapene vil være moderate, og det er gjort ekstraordinære avsetninger for forventede tap i første kvartal.

11. mars kunngjorde Arcus at Vectura og Cuveco vurderer å fusjonere. I en bransje med sterk konkurranse og lave marginer, ønsker de to partene å etablere et selskap som over tid kan utvikle enda bedre tjenester. Ved en fusjon vil man oppnå en størrelse som gjør det lettere å investere for fremtiden i automatisering, digitalisering og bærekraftige løsninger. Det nye selskapet vil etter hvert kunne tilby et bedre og bredere tilbud av tjenester til sine mange kunder. Konkurransetilsynet har godkjent den planlagte fusjonen mellom Vectura og Cuveco. Arbeidet med den planlagte fusjonen går nå over i en fase med forhandling og planlegging.

ERKLÆRING

Styret og daglig leder bekrefter at årsregnskapet, etter beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet. Styret og daglig leder bekrefter også at årsberetningen gir, etter beste overbevisning, en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, samt en god beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorene selskapet står overfor.

Gjelleråsen 29. april 2020

 Michael Holm Johansen Styreleder	 Carl Erik Hagen	 Nils Sette	 Ann-Beth Freuchen	 Eilif Due
 Leena Maria Saarinen	 Kirsten Egidius	 Ann Therese Jacobsen	 Konstanse M. Kjøle	 Erik Hagen
 Kenneth Hammes Konsernsjef				

REVISORS BERETNING

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS
Dronning Eufemias gate 6A, NO-0191 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, NO-0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
www.ey.no
Medlemmer av Den norske revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Arcus ASA

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Arcus ASA som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap, oppstilling over totalresultat, oppstilling av endringer i egenkapitalen og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening

- ▶ er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- ▶ gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge
- ▶ gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av konsernets finansielle stilling per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2019. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet, og vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Vår beskrivelse av hvordan vi revisjonsmessig håndterte hvert forhold omtalt nedenfor, er gitt på den bakgrunnen.

Vi har også opplytt våre forpliktelser beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet* når det gjelder disse forholdene. Vår revisjon omfattet følgende handlinger utformet for å håndtere vår vurdering av risiko for vesentlige feil i årsregnskapet. Resultatet av våre revisjonshandlinger, inkludert handlingene rettet mot forholdene omtalt nedenfor, utgjør grunnlaget for vår konklusjon på revisjonen av årsregnskapet.

2

Nedskrivningsvurderinger - varemerker og goodwill

Arcus konsernet har per 31. desember 2019 balanseførte varemerker og goodwill som utgjør 34 % av totalkapitalen, og som i hovedsak er knyttet til virksomhetsområdet brennevin. Usikkerhet knyttet til inntjening og lønnsomhet for virksomhetsområdet brennevin øker risikoen for at det foreligger tap ved verdifall. Grunnet omfanget av skjønsmessige vurderinger som benyttes i ledelsens modeller for nedskrivningsvurderinger, samt den vesentlige balanseførte verdien, var nedskrivningsvurderinger av varemerker og goodwill et sentralt forhold ved revisjonen.

Vår revisjon av konsernets nedskrivningsvurderinger omfattet vurdering og testing av nedskrivningsmodellene, vurdering av kontantgenererende enheter, kontroll av matematisk nøyaktighet av modeller og testing og evaluering av forutsetningene ledelsen har lagt til grunn ved beregningene. Vi vurderte også utformingen av ledelsens interne kontroller knyttet til nedskrivningsvurderingene. Videre vurderte vi ledelsens forutsetning om fremtidige kontantstrømprognoiser ved å vurdere historisk nøyaktighet i ledelsens budsjetter og prognoser mot selskapets faktiske resultater. Vi sammenlignet sentrale forutsetninger mot markedsinformasjon der dette var tilgjengelig. Vi vurderte diskonteringsrenter ved å sammenligne forutsetningene som er lagt til grunn i beregningen med eksterne data som forventet inflasjon, gjeldsgrad, lånerente, risikopremie og beta-verdier for sammenlignbare selskaper. I tillegg gjennomgikk og gjennomførte vi sensitivitetsanalyser for å evaluere hvor følsom modellen er for endringer i de viktigste forutsetningene som er lagt til grunn.

Det henvises til årsregnskapets note 12 og til omtale om immaterielle eiendeler og viktige regnskapsestimater og skjønsmessige vurderinger i konsernets regnskapsprinsipper.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge for selskapsregnskapet, og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU for konsernregnskapet. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å gi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig

3

dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste uttalelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde;
- ▶ innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udekket ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Vi avgir en uttalelse til styret om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og kommuniserer med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de forholdene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av regnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse forholdene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av forholdet, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at forholdet ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene ved å gjøre dette med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at forholdet blir omtalt.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen og redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

4

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 30. april 2020
ERNST & YOUNG AS

Kjetil Rimstad
statsautorisert revisor

Arcus ASA

Destilleriveien 11
Postboks 64
NO-1483 Hagan

Tlf +47 67 06 50 00
post@arcus.no

www.arcusgruppen.no